

Univerzita Karlova v Praze

Přírodovědecká fakulta

Studijní program: Biologie

Studijní obor: Teoretická a evoluční biologie

Bc. Kateřina Sýkorová

Vztah mezi vlasovými charakteristikami a osobností u člověka

The relation between hair characteristics and personality in humans

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: prof. RNDr. Jaroslav Flegr, CSc.

Praha, 2017

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem závěrečnou práci zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité informační zdroje a literaturu. Tato práce ani její podstatná část nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Praze, 28. 4. 2017

Podpis

Děkuji svému školiteli prof. RNDr. Jaroslavu Flegrovi, CSc. za vedení této práce, přátelský přístup, dodávanou motivaci, trpělivost a mnoho cenných rad a nápadů. Poděkování patří také mé rodině za podporu, které se mi dostávalo během mého studia.

Abstrakt

Mnoho studií v minulosti popsalo, že tělesné znaky člověka korelují s psychickými vlastnostmi jejich nositelů. Souvislosti mezi vrozenými vlasovými charakteristikami a osobností však dosud téměř nebyly studovány. Pokud ano, zaměřovaly se pouze na asociaci barvy vlasů s několika konkrétními psychickými vlastnostmi či emocemi. Cílem této práce bylo zjistit, zda se lidé s různou tmavostí, zrzavostí či kudrnatostí vlasů liší v osobnostních znacích a znacích týkajících se sexuality. U mužů i u žen jsme odhalili statisticky významné souvislosti těchto znaků s tmavostí vlasů, a podstatně více pak se zrzavostí a kudrnatostí vlasů. Jednalo se o asociace se sebehodnocenými vlastnostmi, faktory osobnosti podle Big Five modelu i sexuální orientací a preferencemi. U několika souvislostí jsme vyloučili zprostředkující úlohu některých fyzických a psychologických faktorů. V mnoha případech však byly pozorované asociace odstraněny odfiltrováním těchto faktorů, které tudíž mohou mít svůj podíl na utváření daných spojitostí. Byla též uvažována hypotéza o vlivu stereotypních mínění o lidech s různými typy vlasů a uplatňování sebenaplnujícího se proroctví.

Klíčová slova

vlasové charakteristiky, barva vlasů, zrzavost, kudrnatost, osobnost, sexualita, stereotypy

Abstract

Numerous studies have described that physical traits correlate with psychological personal characteristics. However, associations between congenital hair characteristics and personality have not been studied yet. Such studies have focused only on the association of hair color with a few specific psychological characteristics or emotions. The aim of this study was to reveal whether people with different hair darkness, redheadedness or curliness vary in personality and sexual traits. We have found significant connection of these traits with hair darkness and especially with redheadedness and curliness for men and women. These hair characteristics were associated with self-rated personality characteristics, Big Five personality traits and sexual orientation and preferences. We have excluded the mediating role of some physical and psychological factors for many associations. However, in many cases the connections disappeared when controlling for these factors, thus there is a possibility of a mediating role of these factors in observed associations. The hypothesis concerning the effect of stereotypes based on different types of hair and self-fulfilling prophecy was also considered.

Keywords

hair characteristics, hair color, redheadedness, curliness, personality, sexuality, stereotypes

Obsah

1	Úvod	1
2	Literární přehled	2
2.1	Genetické určení vlasových charakteristik	2
2.1.1	Barva vlasů.....	2
2.1.2	Struktura vlasů.....	2
2.2	Zastoupení různých barev vlasů a stupňů vlnitosti	3
2.3	Vztah mezi zrzavostí a kudrnatostí vlasů a zdravotním stavem.....	4
2.3.1	Zrzavost vlasů a zdravotní stav	4
2.3.2	Kudrnatost vlasů a zdravotní stav	4
2.4	Souvislost mezi vlasovými charakteristikami a osobností.....	5
2.4.1	Počátky zkoumání souvislostí mezi barvou vlasů a osobností	5
2.4.2	Barva vlasů a behaviorální inhibice u dětí	5
2.4.3	Barva vlasů a inteligence	7
2.4.4	Pigmentace a osobnost a sexualita	7
2.5	Percepce a stereotypy ohledně vlasových charakteristik	8
2.5.1	Hodnocení konceptů zahrnujících vlasové charakteristiky	8
2.5.2	Hodnocení vizuálních stimulů zahrnujících vlasové charakteristiky	11
2.5.3	Následky stereotypního vnímání osob s různými barvami vlasů	13
2.6	Fenomén sebenaplnujícího se proroctví a etiketizační teorie	16
3	Cíle práce.....	18
3.1	Souvislost mezi vlasovými charakteristikami a osobností a sexualitou	18
3.2	Vliv potenciálně matoucích faktorů	18
3.3	Vliv sebenaplnujícího se proroctví	19
3.4	Shrnutí cílů.....	19
4	Metodika	20
4.1	Dotazníky	20
4.1.1	Rh-dotazník.....	20
4.1.2	Sexuální dotazník.....	21
4.1.3	Dotazník mystického myšlení	21
4.2	Vlasové charakteristiky.....	22
4.2.1	Rh-dotazník.....	22
4.2.2	Sexuální dotazník.....	22

4.3	Určení závislých proměnných.....	23
4.3.1	Rh-dotazník.....	23
4.3.2	Sexuální dotazník.....	24
4.4	Určení potenciálně matoucích proměnných.....	25
4.4.1	Rh-dotazník.....	25
4.4.2	Sexuální dotazník.....	26
4.5	Hodnocení stereotypů a předsudků týkajících se vlasových charakteristik.....	26
4.6	Statistické zpracování dat.....	27
4.6.1	Postup hlavních analýz a interpretace výsledků	29
5	Výsledky	30
5.1	Respondenti	30
5.1.1	Rh-dotazník.....	30
5.1.3	Sexuální dotazník.....	32
5.1.4	Dotazník mystického myšlení	33
5.2	Vlasové charakteristiky.....	35
5.2.1	Rh-dotazník.....	35
5.2.2	Sexuální dotazník.....	37
5.3	Testované závislé proměnné.....	40
5.3.1	Rh-dotazník.....	40
5.3.2	Sexuální dotazník.....	42
5.4	Tmavost vlasů.....	45
5.4.1	Rh-dotazník.....	45
5.4.2	Sexuální dotazník.....	49
5.5	Zrzavost vlasů	57
5.5.1	Rh-dotazník.....	57
5.5.2	Sexuální dotazník.....	67
5.6	Kudrnatost vlasů.....	84
5.6.1	Rh-dotazník.....	84
5.6.2	Sexuální dotazník.....	91
5.7	Stereotypy a předsudky o vlasových charakteristikách	105
6	Diskuze	111
6.1	Souvislost tmavosti vlasů s osobností a sexualitou	111
6.1.1	Muži	111
6.1.2	Ženy	112

6.2	Souvislost zrzavosti vlasů s osobností a sexualitou	115
6.2.1	Muži	115
6.2.2	Ženy	120
6.3	Souvislost kudrnatosti vlasů s osobností a sexualitou	125
6.3.1	Muži	125
6.3.2	Ženy	128
6.4	Shrnutí diskuze	132
6.5	Limity a silné stránky práce	133
7	Závěry	136
8	Seznam použité literatury	137
9	Příloha	144
	Příloha 1 - Použité otázky v Rh-dotazníku	144
	Příloha 2 - Použité otázky v sexuálním dotazníku	147
	Příloha 3 - Použité otázky v dotazníku mystického myšlení	154
	Příloha 4 - Grafické znázornění závislostí vlasových charakteristik a potenciálně matoucích proměnných	156
4.1	Muži	156
4.2	Ženy	160
	Příloha 5 - Výsledky analýzy obecným lineárním modelem	165
5.1	Tmavost vlasů	165
5.3	Zrzavost vlasů	169
5.5	Kudrnatost vlasů	185

1 Úvod

Vlasy jsou biologickou charakteristikou člověka a ve své podobě jsou také lidským specifikem. Jedná se nejen o osobní fyzický znak, ale zároveň o veřejný sociální symbol, neboť reprezentují každého jedince a významově ovlivňují sociální interakce (Synnott 1987).

Množství studií v minulosti ukázalo, že některé tělesné znaky člověka souvisí s psychickými vlastnostmi jejich nositelů. Asociace s osobnostními charakteristikami byly pozorovány v případě různé barvy očí (např. Lowe 1969; Gentry *et al.* 1985; Rosenberg & Kagan 1987; Gardiner & Jackson 2010), výšky postavy (např. Adams 1980; Teasdale *et al.* 1989; Booth 1990; Melamed 1992) či indexu tělesné hmotnosti (např. Faith *et al.* 2001; Sullivan *et al.* 2007; Terracciano *et al.* 2009; Sutin *et al.* 2011). Výzkumu souvislostí mezi vlasovými charakteristikami a osobností však bylo věnováno podstatně méně pozornosti.

Nízký počet studií, které se zabývaly tímto tématem, navíc z vrozených charakteristik vlasů uvažoval pouze barvu vlasů a její efekt na specifické aspekty lidské osobnosti. Lépe prostudovaná naproti tomu byla percepce osob s různými typy vlasů a stereotypní mínění spojené s podobou vlasů. Ty mohou, ale také nemusí vycházet z reálně vypořizovaných vlastností lidí s různými vlasovými charakteristikami. Percepce a stereotypní tvrzení by však dané osoby mohly ovlivňovat.

Předmětem této diplomové práce je vztah mezi vlasovými charakteristikami, konkrétně tmavostí, zrzavostí a kudrnatostí vlasů, a osobnostními znaky či znaky týkajícími se sexuality člověka. Z důvodu nedostatku předchozích výzkumů v dané oblasti jsme práci pojali jako explorační studii, která se pokusí odhalit, zda s typem vlasů souvisí osobnost jejich nositelů, a konkrétněji pak které psychické vlastnosti a sexuální charakteristiky s tmavostí, zrzavostí a kudrnatostí vlasů korelují. Dílčí hypotézy také uvažují roli fyzických či psychologických faktorů a stereotypních mínění společnosti v utváření spojitostí mezi vlasovými charakteristikami a osobnostními znaky či znaky týkajícími se sexuality.

Tato práce je vzhledem k množství testovaných proměnných, s tím souvisejícím počtem sledovaných závislostí a navrhovaných dílčích hypotéz nečekaně rozsáhlá (a to i pro samotnou autorku a jejího školitele). Na začátek každé kapitoly praktické části jsme se proto rozhodli přidat stručné shrnutí jejího obsahu, které umožní čtenáři snazší orientaci v textu. Jsme si zároveň vědomi, že se tímto odchylujeme od obvyklé struktury diplomových prací.

2 Literární přehled

2.1 Genetické určení vlasových charakteristik

2.1.1 Barva vlasů

Za veškerou proměnlivost barvy vlasů je zodpovědný pigment melanin. Ten je dvojího typu – hnědočerný eumelanin a červenožlutý feomelanin. Melanin je produkován melanocyty, respektive jejich specializovanými organelami melanosomy. Tyto melaninové částice jsou z melanocytických buněk ve vlasových folikulech transportovány do keratinocytů kůry a dřeně vlasů. Výsledná barva vlasů pak závisí na počtu, velikosti, složení a distribuci melanosomů v příslušných buňkách. Barva vlasů, a to tmavost i zrzavost, je polygenním znakem, tudíž se na její výsledné podobě podílí více genů, které hrají roli v regulaci syntézy melaninu, a tím vytváří barevný odstín (shrnuto v Sturm *et al.* 1998; Slominski *et al.* 2005; Lin & Fisher 2007).

Za variabilitu mezi světlou a tmavou barvou vlasů jsou zodpovědné především geny nacházející se na 15. chromozomu *OCA2* a *HERC2*, dále gen *IRF4* na 6. chromozomu či gen *SLC24A4* na 14. chromozomu. Všechny tyto zmíněné geny se podílejí také na determinaci barvy očí (Sulem *et al.* 2007; Han *et al.* 2008; Gerstenblith *et al.* 2010).

Na určování míry zrzavosti vlasů má největší podíl gen na 16. chromozomu *MC1R*, u kterého je signifikantně asociováno se zrzavou barvou vlasů hned několik alel. Na výsledné zrzavosti se však také podílejí další geny s již menšími účinky (Sulem *et al.* 2007; Han *et al.* 2008; Gerstenblith *et al.* 2010). *MC1R* kóduje melanokortin-1 receptor, který se nachází v membráně melanocytů a podílí se na regulaci produkci melaninu. Mutace v tomto genu se pak projevují omezenou syntézou černého eumelaninu a produkcí červeného feomelaninu (shrnuto v Lin & Fisher 2007). Pro fenotyp determinovaný mutacemi tohoto genu je kromě zrzavé barvy vlasů typická také světlá pleť, snížená schopnost opálit se a pihovatost (Sulem *et al.* 2007; Gerstenblith *et al.* 2010).

2.1.2 Struktura vlasů

Míra vlnitosti vlasů je dána tvarem vlasových folikulů, z kterých vlasy vyrůstají. Folikuly kudrnatých vlasů mají zahnutý a také spirálovitě stočený tvar a asymetrickou tloušťku epitelové pochvy, zatímco folikuly rovných vlasů mají tvar tyčovitý a rozložení buněk epitelové pochvy je u nich rovnoměrné (Lindelöf *et al.* 1988; Thibaut *et al.* 2005). S typem zkroucenosti vlasů také souvisí jejich příčný průřez. Vlasy kudrnaté mají průřez oválný a rovné vlasy jsou v průřezu spíše kulaté. Zdá se však, že vlnitost vlasů není primárně určena geometrickým tvarem vlasu na jeho průřezu, jak se dříve uvažovalo, neboť rovný vlas vyrůstající z přímého folikulu může vykazovat i průřez oválný (Lindelöf *et al.* 1988).

Genetické determinanty struktury vlasů nebyly zatím s jistotou definovány. Kandidátními geny jsou *KRT71* a *KRT74* nacházející se u člověka na 12. chromozomu (Shimomura *et al.* 2010), které kódují keratin exprimovaný ve vnitřní epitelové pochvě vlasového folikulu, což je konstrukční místo pro formování tvaru rostoucích vlasů (Langbein *et al.* 2002). U myši mutace v homologním genu *KRT71* způsobují fenotypy se zvlněnou srstí (Kikkawa *et al.* 2003; Runkel *et al.* 2006). Mutace genu *KRT74* je zase u lidí zodpovědná za vrozenou podobu vlasů zvanou rounovité vlasy, která se vyznačuje těsně spirálovitě zatočenými vlasy, což je vzhled typický pro černošské etnikum (Shimomura *et al.* 2010). Shimomura *et al.* (2010) tedy navrhuje, že tyto geny mohou být zodpovědné za variabilitu struktury vlasů v různých lidských populacích.

S rovným tvarem vlasů byla na výběrech australské populace evropského původu asociována mutace v genu *TCHH* na 1. chromozomu, který je také exprimován ve vnitřní epitelové pochvě vlasového folikulu (Medland *et al.* 2009). U asijské populace zase rovné vlasy primárně podmiňuje gen 2. chromozomu *EDAR*, jenž kóduje receptor ovlivňující vývoj vlasových folikulů a růst vlasů (Mou *et al.* 2008).

2.2 Zastoupení různých barev vlasů a stupňů vlnitosti

Odlišnosti v tmavosti i vlnitosti vlasů mezi Evropany, Afričany a Asiaty jsou zřejmé. Studie Lasisiové *et al.* (2016) tyto rozdíly popsala s využitím spektrofotometrie, chromatografie a měření zakřivení vlasů. Podle očekávání měla skupina participantů evropského původu ve vlasech signifikantně nižší celkové množství melaninu i samotného eumelaninu než skupiny asijského a afrického původu, které se mezi sebou statisticky nelišily. Mezi těmito třemi skupinami však nebyl nalezen rozdíl v množství feomelaninu. Průměrné zakřivení vlasů bylo signifikantně vyšší u participantů afrického původu. Překvapivě se Evropané a Asiaty ve stupni vlnitosti vlasů statisticky významně nelišili, ovšem sledovaný vzorek zde byl malý.

Procentuální zastoupení jednotlivých barev vlasů je u europoidní rasy variabilní v závislosti na konkrétních populacích. Například v rámci tří souborů zahrnující Islandany a Nizozemce tvořily největší podíl tmavá blond a světle hnědá barva vlasů (49,5-50,5%). Nižší zastoupení měly tmavě hnědá a černá barva (26%), následované blond barvou (15-21%). Zrzavost byla v souboru nejvzácnější (2,5-7%) (Sulem *et al.* 2007). U čtyř souborů americké populace byla naopak nejčastější tmavě hnědá barva (41,5-44%). Následovala světle hnědá (31,5-40%), blond (10,5-12,5%) a černá barva (2,5-10,5%) a nejméně zastoupená byla opět barva zrzavá (2,5-4%) (Han *et al.* 2008).

Zastoupení jednotlivých stupňů vlnitosti na škále 1-5 u vzorku participantů europoidní rasy vyhodnotili Loussouarnová *et al.* (2007). Největší podíl měla průměrná míra vlnitosti vlasů, která zahrnovala více než 35% osob. Druhá nejpočetnější byla 2. kategorie vlnitosti (cca 35%),

následovala 4. kategorie vlnitosti (cca 15%) a skupina nejrovnějšího typu vlasů (10-15%). Minimální zastoupení pak měl stupeň maximální kudrnatosti vlasů.

2.3 Vztah mezi zrzavostí a kudrnatostí vlasů a zdravotním stavem

2.3.1 Zrzavost vlasů a zdravotní stav

Podle dosavadních vědeckých poznatků se zdá, že je zrzavá barva vlasů spojena s horším zdravotním stavem. Mnohokrát již bylo prokázáno, že je u zrzavých lidí vyšší riziko výskytu rakoviny kůže (Bliss *et al.* 1995). Příčina může spočívat v tom, že některé varianty genu *MC1R* se účastní determinace zrzavé barvy vlasů a jsou rovněž asociovány s vývojem kožního melanomu a jinými typy rakoviny kůže (Han *et al.* 2006; Raimondi *et al.* 2008). Zrzavost je také často doprovázena světlým typem pleti, který je náchylnější vůči škodlivým účinkům UV záření (shrnutí v Scherer & Kumar 2010).

Zrzaví lidé mají také vyšší riziko výskytu Parkinsonovy choroby a dochází u nich k relativně dřívejšímu nástupu tohoto onemocnění (Gao *et al.* 2009; Tell-Marti *et al.* 2015). Ženy s přirozeně zrzavou barvou vlasů mají statisticky častěji endometriózu, tedy onemocnění, při němž se tkáň děložní sliznice nachází i mimo děložní dutinu (Woodworth *et al.* 1995; Missmer *et al.* 2006). U zrzavých žen byla také pozorována signifikantně horší funkce krevních destiček (Liem *et al.* 2003) a vyšší vnímání bolesti z tepelných stimulů (Liem *et al.* 2005).

2.3.2 Kudrnatost vlasů a zdravotní stav

V dostupné literatuře jsme v souvislosti s běžnou variabilitou vlnitosti vlasů v populaci nenašli doklady o častějším výskytu některých onemocnění či obecně zhoršeném zdravotním stavu. Některá onemocnění však mohou být provázena výskytem určitých vlasových strukturálních anomálií.

Jednou ze vzácných vrozených anomálií vlasů jsou tzv. rounovité vlasy. Jedná se o těsně spirálovitě zatočené vlasy, svým vzhledem připomínající charakteristický typ vlasů černošského etnika (Hutchinson *et al.* 1974). S touto specifickou vlasovou podobou se mohou pojít některé klinické příznaky, například onemocnění *keratosis pilaris atrophicans* projevující se hrubou vyrážkou (Neild *et al.* 1984; Chien *et al.* 2006). V minulosti byly rounovité vlasy pozorovány v souvislosti s některými genetickými poruchami, jako je Noonanové syndrom (Neild *et al.* 1984), kardio-facio-kožní (CFC) syndrom (Borradori & Blanchet-Bardon 1993), onemocnění Naxos (Protonotarios *et al.* 1986) či Carvajalův syndrom (Carvajal-Huerta 1998), které spojuje výskyt kardiologických obtíží.

2.4 Souvislost mezi vlasovými charakteristikami a osobností

Osobnostním profilem lidí s různými typy vlasů se dosud zabývalo jen velmi málo autorů. Ti navíc věnovali pozornost jen barvě vlasů v souvislosti s několika konkrétními oblastmi osobnosti člověka. Pokud je nám známo, vztah mezi kudrnatostí vlasů a lidskou psychikou zůstal dosud opomíjen.

2.4.1 Počátky zkoumání souvislostí mezi barvou vlasů a osobností

Na počátku 20. let Paterson a Ludgatová (1922) ve své studii došli k závěru, že vyvrátili hypotézu o existenci rozdílu v osobnostních vlastnostech mezi světlomasými a tmavomasými lidmi. V tomto experimentu ovšem autoři nezískávali psychologický profil přímo od osob s různou tmavostí vlasů, na místo toho byly charakterové vlastnosti těchto lidí posuzovány respondenty. Studenti zde hodnotili z okruhu svých dobrých známých dvě světlomasé a dvě tmavomasé osoby bez ohledu na pohlaví v 26 charakterových vlastnostech, které se týkaly například optimismu, temperamentu, dominance, agresivity, svědomitosti či rozvážnosti. Na základě získaných hodnocení nebyl ve vybraných charakteristikách mezi světlomasými a tmavomasými prokázán statisticky významný rozdíl a rozdílně nebyli hodnoceni ani muži a ženy stejné barvy vlasů.

Ve 30. letech Stratton (1934) odhalil, že tmavost vlasů souvisí s mírou emocionality. Lidé s tmavými vlasy zaznamenávali ve specifických situacích vyšší stupeň strachu než osoby s průměrnou tmavostí vlasů, rozdíl však ve srovnání s lidmi se světlými vlasy nebyl statisticky významný. Lidé se středně tmavými vlasy a lidé s tmavými vlasy také vykazovali signifikantně vyšší míru hněvu ve srovnání s jedinci s nejsvětlejším typem vlasů. Stratton navrhoval, že pozorované spojitosti mezi tmavostí vlasů a emocionalitou mohou souviset s rozdíly v evropských populacích, které se liší v tělesných znacích a mohou mít současně různou stavbu nervové soustavy, jenž se projevuje specifickými emocionálními reakcemi.

Ve 40. letech si von Hentig (1947) povšiml skutečnosti, že mnoho historicky známých zločinců mělo zrzavé vlasy, a na základě tohoto poznatku vyvodil, že zrzavost u mužů souvisí s vyšším temperamentem a zvýšenou motorickou inervací. Ve stejném roce však byly von Hentigovy výsledky zpochybněny na základě neobjektivního výběru a špatného kategorizování vybraných slavných zločinců (Rasch 1947). Von Hentig navíc ve své analýze za odstín zrzavé považoval i kaštanovou nebo pískovou.

2.4.2 Barva vlasů a behaviorální inhibice u dětí

Ohledně tmavosti vlasů bylo věnováno úsilí na odhalení případné souvislosti mezi světlou barvou vlasů a tzv. behaviorální inhibicí při nové události u dětí (Moehler *et al.* 2006). Behaviorální inhibice vůči neznámé situaci se u dvouletých až čtyřletých dětí vyznačuje

například nižší frekvencí spontánního kontaktu s cizím člověkem, delším váháním před kontaktem s neznámým člověkem nebo objektem, delším časem stráveným v blízkosti matky nebo přerušením hry při nové události (Garcia Coll *et al.* 1984; Kagan *et al.* 1984). Soubor těchto behaviorálních znaků byl u dětí podrobně studován především v souvislosti s barvou očí a provedené experimenty odhalily, že děti, jež při nové události vykazují behaviorální inhibici, jsou modrooké a děti opačného temperamentu jsou tmavooké (Rosenberg & Kagan 1987; Rosenberg & Kagan 1989). Na základě těchto poznatků byla vyslovena hypotéza, že by se behaviorální inhibice mohla vyskytovat i u dětí se světlými vlasy, neboť ty jsou rovněž znakem nižší pigmentace.

V experimentu Moehlerové *et al.* (2006) bylo sledováno chování 14 měsíců starých dětí při rozličných, pro děti nových situacích. Výsledkem bylo, že světlavlasé děti dosahovaly vyšších hodnot behaviorální inhibice než děti tmavovlasé. Tento rozdíl byl statisticky významný také odděleně u dívek a chlapců, přičemž větší rozdíly mezi světlavlasými a tmavovlasými byly zaznamenány u dívek.

V centru všech navrhovaných vysvětlení stojí skutečnost, že u behaviorálně inhibovaných dětí je v limbickém systému nižší práh reaktivity na neznámé podněty než u dětí bez behaviorální inhibice (Kagan *et al.* 1987). Rosenbergová a Kagan (1987) tedy předpokládali, že vysoká reaktivita limbického systému je příčinou projevu behaviorální inhibice. První hypotéza vysvětlující souvislost barvy vlasů s behaviorální inhibicí zahrnuje úlohu polypeptidu proopiomelanokortinu (POMC) (Rosenberg & Kagan 1987). Ten je prekurzorem α -melanocyty stimulujícího hormonu (α -MSH), jenž indukuje produkci melaninu (Lee *et al.* 1972), a také β -endorfinu, který mimo jiné funguje jako obranný mechanismus při stresu (shrnuto v Amir *et al.* 1980). Nízká hladina POMC má tedy za následek sníženou syntézu obou zmíněných hormonů, a mohla by tak způsobovat nižší pigmentaci vlasů a současně projevující se stres, respektive vysokou reaktivitu limbického systému v podobě behaviorální inhibice.

Druhá hypotéza spatřuje význam v hormonu kortikoliberinu (CRH) (Moehler *et al.* 2006). Melanocyty vlasových folikulů bez melaninu produkují vyšší množství receptorů pro CRH (Ito *et al.* 2004), což by podle Moehlerové *et al.* (2006) mohlo být spojeno i s vyšší syntézou hormonu samotného. CRH přitom, skrze sekreci adrenokortikotropního hormonu (ACTH), stimuluje produkci kortizolu. Vyšší hladina kortizolu by následně mohla způsobovat změny v aktivitě amygdaly, jež je součástí limbického systému, a stát tak za projevem behaviorální inhibice (Schmidt *et al.* 1997). Možnost fungování tohoto mechanismu podporuje také fakt, že behaviorálně inhibované děti mají relativně vyšší hladinu kortizolu jak v stresových, tak v běžných situacích (Kagan *et al.* 1987).

2.4.3 Barva vlasů a inteligence

Recentní studie provedená na americké populaci se zabývala inteligencí v závislosti na barvě vlasů (Zagorsky 2016). Muži s blond či s hnědou barvou vlasů měli signifikantně vyšší IQ než muži zrzaví a černovlasí. Světlovlasé ženy měly statisticky významně vyšší IQ než ženy černovlasé a zrzavé a hodnota IQ se u žen, ačkoliv nesignifikantně, snižovala s tmavostí vlasů. Ženy s blond barvou vlasů byly také relativně nejméně zastoupeny mezi skupinou s nejnižším IQ a relativně nejvíce se vyskytovaly v kategorii s nejvyšším IQ. Jedním z potenciálních faktorů stojících za vyšší naměřenou inteligencí blondatých osob může být dle autora této studie skutečnost, že tito lidé vyrostli v prostředí, které poskytovalo lepší intelektuální stimulaci. Tato domněnka byla podpořena tím, že světlovlasé ženy byly v dětství obklopeny více různými druhy četby než zrzavé nebo černovlasé ženy.

V opozici vůči tomuto objevu však stojí hypotéza, že u lidí se světlými vlasy může být vyšší riziko specifických poruch učení, neboť bylo popsáno, že dvakrát vyšší procento osob s blond vlasy lze pozorovat mezi lidmi se specifickými poruchami učení (Schachter *et al.* 1987). Podle autorů této studie by melanin mohl být zapojen do vývoje neurálních struktur, jejichž defekt může způsobit specifické poruchy učení.

2.4.4 Pigmentace a osobnost a sexualita

Studii, která se již zabývala souvislostí mezi celkovou mírou pigmentace a osobností a sexualitou u lidí, provedli Rushton a Templer (2012). Ti došli k obecnému závěru, že lidé s vyšší mírou pigmentace jsou relativně agresivnější a také sexuálně aktivnější než lidé s nižší pigmentací. K tomuto závěru však autoři dospěli na základě etnických rozdílů, a nezabývali se tak běžnou variabilitou barvy pleti a vlasů uvnitř populace. Za doklad spojitosti pigmentace s vyšší agresivitou autoři považovali statisticky vyšší míru zločinu, a to odděleně vyšší počet případů vražd, znásilnění i ublížení na zdraví v afrických a karibských zemích než v zemích evropských a východoasijských (Rushton & Whitney 2002). Vyšší sexuální aktivitu lidí s tmavou pletí potvrzovali autoři tím, že černoši vykazují relativně vyšší frekvenci pohlavního styku, mají vyšší počet sexuálních partnerů, zahajují sexuální život v nižším věku a u žen je častější výskyt těhotenství (Rushton & Bogaert 1987).

Rushton a Templer (2012) pozorovanou spojitost vysvětlovali tím, že míra pigmentace je spojena s kontinuem pomalé a rychlé životní strategie podle teorie životní historie a lidé s vyšší mírou pigmentace se dají charakterizovat souborem znaků typickými pro rychlou životní strategii. Rushton (1985) ve svém shrnujícím článku aplikoval teorii životní historie na lidskou populaci a uvedl, že rychlou strategii volí lidé z rodin s vyšším počtem sourozenců, nižší rodičovskou péčí a nižšími příjmy. Tito lidé se pak ve srovnání s lidmi pomalé strategie dají charakterizovat nižší inteligencí, nižším altruismem, horším ovládnutím svého chování, horším

dodržováním zákonů, rychlejším fyzickým dospíváním, vyšší sexuální touhou či kratším životem. Kontinuitu pomalé a rychlé strategie lze pak pozorovat napříč etnickými skupinami, přičemž východní Asiaté vykazují relativně častěji pomalou strategii, Afričané rychlou strategii a strategie Evropanů se nachází uprostřed mezi dvěma zmíněnými.

Hypotéza o souvislosti pigmentace s agresivitou a sexuální aktivitou u lidí vycházela ze skutečnosti, že příslušné vztahy se dají pozorovat u mnoha obratlovců. Vysvětlení těchto asociací jsou založena na pleiotropickém působení jednoho genu, jehož produkt ovlivňuje stupeň pigmentace a zároveň míru agresivního a sexuálního chování (shrnuto v Ducrest *et al.* 2008). Tím je zřejmě opět gen pro polypeptid POMC, který je prekurzorem α -MSH a ACTH. Jak již bylo zmíněno výše, α -MSH je zodpovědný za produkci melaninu (Lee *et al.* 1972), ale také zvyšuje agresivní chování (Gonzalez *et al.* 1996). Na sexuální aktivitu mají pak vliv oba uvedené hormony, neboť zvýšená hladina α -MSH i ACTH způsobuje sexuální vzrušení (Argiolas *et al.* 2000). Rushton a Templer (2012) se tedy domnívali, že tento mechanismus založený na melanokortinových hormonech koordinuje variabilitu pigmentace a stejně tak soubor znaků, jež předpovídá teorie životní historie.

2.5 Percepce a stereotypy ohledně vlasových charakteristik

Některé charakteristiky vlasů jsou spojeny s určitými vnímanými vlastnostmi či stereotypními tvrzeními. Tyto stereotypní přístupy jsou chápány jako nástroj umožňující lidem vytvářet zjednodušené obrazy reality (Feinman & Gill 1978). Pokud připustíme, že sebepojetí každého člověka může být ovlivněno reakcemi lidí, které daný jedinec považuje za důležité, pak stereotypní hodnocení spojená s typem vlasů mohou hrát roli v utváření tohoto sebepojetí a jejich odhalení může být podstatné pro pochopení každého jednotlivce (Lawson 1971).

2.5.1 Hodnocení konceptů zahrnujících vlasové charakteristiky

Ve studii Patersona a Ludgateové (1922) hodnotili respondenti dva světlavé a dva tmavé zástupce z okolí svých známých v 26 charakterových vlastnostech, jež zahrnovaly například optimismus, temperament, dominanci, agresivitu, svědomitost či rozvážnost. Světlaví a tmaví lidé, a to i muži a ženy stejné barvy vlasů, nebyli hodnoceni rozdílně. Podle autorů z tohoto výsledku plyne, že neexistuje žádné obecné stereotypní mínění ohledně rozdílu mezi světlavými a tmavými lidmi.

Velký přínos pro odhalení, jak jsou posuzováni lidé s různou barvou vlasů, měla studie Lawsons (1971). Respondenti zde hodnotili sedm pojmů zahrnujících muže a ženy s různou barvou vlasů (např. pojem „blondáta žena“ či „zrzavý muž“) ve 21 vlastnostech. Muži i ženy shodně ohodnotili tmavé muže jako inteligentnější, upřímnější, váženější, cílevědomější,

spolehlivější, předvídatelnější, hrubší, silnější a maskulinnější než světlolasé a zrzavé muže. Ženy navíc tmavovlasé muže vnímaly jako pohlednější, vřelejší, schopnější, odhodlanější, složitější a zajímavější než muže se zbylými dvěma barvami vlasů. Blondýny byly muži posuzovány jako pohlednější a ženami jako ženštější než tmavovlasé a zrzavé ženy. Ve srovnání se zrzkami muži blondýny vnímali jako zábavnější, zajímavější a ženštější a ženy je shledávaly pohlednějšími. Tmavovlasé ženy byly muži i ženami hodnoceny jako inteligentnější, upřímnější, důvěryhodnější, cílevědomější, spolehlivější, schopnější, předvídatelnější, klidnější a silnější než světlolasé a zrzavé ženy. Ženy dále tmavovlásky posuzovaly jako relativně zajímavější a méně citlivé.

Tyto výsledky podle Lawsona (1971) zcela nepotvrdily známé rčení, že muži preferují blondýny, neboť většinu kladných vlastností muži přisuzovali brunetám. Naproti tomu jsou získaná hodnocení v souladu s pověrou, že blondýny zažívají více zábavy. Kromě toho, že byly světlolasé ženy hodnoceny jako zábavnější, byli také tmavovlasí muži posuzováni jako silnější a maskulinnější. V této souvislosti lze zmínit Synnottovu studii (1987), ve které autor popisuje, že tmavé vlasy symbolizují sílu, zatímco blond barva vlasů je barvou zábavy. S tím podle Synnotta souvisí i zavádění tmavé a blond barvy do sociálně i genderově protikladných postavení a tato symbolika vytváří a upevňuje příslušné stereotypní reakce či tvrzení.

Pokud jde o vnímání zrzavosti vlasů, v Lawsonově studii (1971) byli zrzaví muži posuzováni jako méně zábavní, výbušnější a nervóznější než světlolasí či tmavovlasí muži. Muži je dále hodnotili jako relativně méně pohledné, méně vřelé, méně schopné, méně odhodlané, jednodušší a méně zajímavé. Ženy je zase soudily jako důvěryhodnější než ostatní muže. Zrzavé ženy byly muži i ženami vnímány jako méně vřelé a nervóznější než světlolasé či tmavovlasé ženy. Muži je dále považovali za relativně méně vážené a ženy zase za zajímavější. Podle Lawsona jsou jeho výsledky dokladem nepochybné existence stereotypů spojených s barvami vlasů.

Lawson (1971) také zjišťoval, zda se hodnocení lidí s různými barvami vlasů liší v závislosti na barvě vlasů respondentů. Světlolasí muži i ženy hodnotili ve srovnání s tmavovlasými relativně lépe světlolasé muže i ženy. Stereotypní uvažování je tedy statisticky významně závislé nejen na pohlaví, ale i barvě vlasů hodnotitelů, neboť ta může sloužit jako nástroj k vytváření vzorců, podle kterých jsou posuzováni lidé různých barev vlasů.

Na Lawsonovy závěry navázali svými studiemi Clayson a Maughanová (1976; 1986). Respondenti v novější studii posuzovali čtyři pojmy zahrnující muže a ženu se světlými a zrzavými vlasy s ohledem na 24 vlastností, ve starší studii byly sledovány rozdíly jen mezi světlolasými a zrzavými muži. Oba výzkumy přinesly velmi podobné výsledky. Světlolasí byli obecně pozitivněji hodnoceni než lidé se zrzavými vlasy. Muži s blond vlasy byli shledáni jako pohlednější, sympatičtější, úspěšnější, mocnější, bohatší, aktivnější a silnější než

zrzaví muži. Blondýny byly ve srovnání se zrzkami hodnoceny jako pohlednější, ženštější, sympatičtější, milejší a křehčí. Zrzaví muži byli, kromě výše zmíněných horších hodnocení získaných srovnáním se světlolasými muži, posuzováni jako více femininní a méně profesionální. Ženy se zrzavými vlasy byly zase vnímány jako složitější, profesionálnější a mocnější než ženy světlolasé.

Závěry staršího výzkumu těchto autorů dále poskytly srovnání ve vnímání tří barev vlasů u mužů (Clayson & Maughan 1976). Na škále fyzické krásy byli nejlépe posouzeni světlolasí muži, dále tmavovlasí muži a nejhůře muži se zrzavou barvou vlasů. Na škálách maskulinity, fyzické síly a úspěšnosti byli nejlépe hodnoceni tmavovlasí muži, jako druzí světlolasí muži a na posledním místě zrzaví muži.

Za horším stereotypním vnímáním zrzavých osob může podle Claysona a Maughanové (1986) stát fakt, že zrzaví lidé jsou v populaci velmi vzácní a pro mnoho lidí relativně neznámí. Zrzaví mohou být také dle autorů vnímáni jako méně atraktivní z toho důvodu, že mohou vytvářet dojem osob se zhoršeným zdravotním stavem, neboť mají často velmi světlou pleť a také pihy, které přinášejí vyšší riziko vzniku kožního melanomu (Bliss *et al.* 1995).

Feinman a Gill (1978) se zaměřili pouze na atraktivitu barev vlasů, a zjišťovali tak pouze preference pro barvy vlasů na partnerovi opačného pohlaví. Podle jejich předpokladů se u mužů a žen lišila obliba blond a černé barvy vlasů. Blond barvu shledalo jako atraktivní znak na opačném pohlaví 38% mužů, ale jen 28% žen. Černá barva vlasů byla přitažlivá pro 23% ženy, ale pouze 14% mužů. Ženy tedy popsaly relativně vyšší oblibu tmavé barvy vlasů u mužů a muži světlé barvy vlasů u žen. Tyto preference nebyly odlišné v závislosti na barvě vlasů hodnotitelů. Autoři předložili možnost, že dvojice pojmů „muž“ a „tmavé barevné odstíny“ a dvojice pojmů „žena“ a „světlé barevné odstíny“ mají podobné konotace. Muži například častěji nosí tmavší oblečení, zatímco ženy světlejší, což je nejlépe patrné na typické podobě svatebních šatů. Z tohoto důvodu mohou být příslušné barvy vlasů na mužích a ženách opačnými pohlavími preferovány.

Feinman a Gill (1978) dále zjistili, že pouze 7% mužů a 2% žen preferují zrzavou barvu vlasů a více jak 80% lidí považuje tuto barvu vlasů za nepřitažlivou. Zrzavá barva vlasů u mužů byla také hodnocena jako nejméně atraktivní ve studii Claysona a Klassena (1989), kde se naopak zrzavost vlasů u žen v hodnocení atraktivity od ostatních barev vlasů signifikantně nelišila. Důvodem nejnižší preference zrzavé barvy vlasů může být podle Feinmana a Gilla (1978) mezi lidmi sdílený pocit, že některou barvu vlasů musí považovat za neatraktivní a vzhledem k vzácnému zastoupení zrzavé barvy vlasů v populaci je zrzavost vnímána nejhůře. Jiné vysvětlení může být dle autorů založeno na blíže nespecifikovaných negativně laděných stereotypních míněních asociovaných se zrzavostí.

2.5.2 Hodnocení vizuálních stimulů zahrnujících vlasové charakteristiky

Studium percepce osob s různými typy vlasů bylo prováděno také za použití vizuálních stimulů, které ve většině případů představovaly fotografie, výjimečně se však jednalo i o malby. Jednu ze studií, která využila metodu hodnocení fotografií, provedli Roll a Verinis (1971). Použity zde byly pouze snímky mužů, v rámci nichž byl vždy každý muž zobrazen ve třech variantách jedné vlasové charakteristiky, které mimo jiných zahrnovaly i barvu vlasů a vlnitost vlasů. Světlovlasí muži byli hodnoceni jako nejlaskavější, zatímco černovlasí muži byli vnímáni jako největší a neaktivnější. Vysvětlení by dle autorů mohlo být založené na symbolice tmavých a světlých barev, konkrétněji na tom, že tmavé objekty značí sílu a nebezpečí, naproti tomu světlé odstíny jsou spojené s dobrem. Muži se zrzavými vlasy byli oproti mužům s ostatními barvami vlasů souzeni jako nejméně laskaví a nejméně aktivní.

Roll a Verinis (1971) také zjišťovali, jak jsou muži vnímáni v závislosti na vlnitosti jejich vlasů. Muži s kudrnatými vlasy byli ve srovnání s rovnovlasými muži hodnoceni jako méně laskaví, zlejší, méně slušní a fyzicky ošklivější, dále jako více femininní, menší a slabší a také jako méně bystří. Podle autorů je kudrnatost vnímána jako ženský znak, a tudíž se percepčně pojí s některými fyzickými vlastnostmi typickými pro ženy, tedy feminitou, menším vzrůstem a nižší silou. Na základě svých výsledků autoři považovali předpokládané stereotypy ohledně typů vlasů v kulturním prostředí za dostatečně zakořeněné.

Weirová a Fine-Davisová (1989) použily také metodu hodnocení fotografií. Tentokrát však byly posuzovány pouze ženy, přičemž jedna žena se u každé skupiny respondentů lišila barvou vlasů. Prvním poznatkem bylo, že žena s blond barvou vlasů byla vnímána jako populárnější a také byla muži, nikoliv však ženami, hodnocena jako méně inteligentní než stejná žena ve variantě brunety či zrzky. Autorky se domnívaly, že vyšší hodnocení žen s blond barvou vlasů v položce popularity odráží skutečnost, že jsou blondýny pro muže atraktivnější. Za příčinu vyšší vnímané atraktivity světlovlasých žen pak považovaly paradoxně skutečnost, že jsou ženy s touto barvou vlasů vnímané jako méně inteligentní, neboť jejich nižší inteligence může pro muže signalizovat, že jsou tyto ženy snadněji ovladatelné. Další výsledek ukázal, že žena se zrzavou barvou vlasů byla hodnocena jako temperamentnější a agresivnější než tatáž žena s blond nebo hnědou barvou vlasů. Vysvětlení dle autorek může spočívat v symbolice zrzavých vlasů. Rudá barva je u zvířat i v lidských společnostech považována za barvu výstražnou, navíc je také spojena s barvou ohně, který je často metaforicky asociován s temperamentem. Přisuzování vyššího temperamentu a agresivity by tedy mohlo vycházet z neklidu nevědomě pociťovaného při konfrontaci s ženami zrzavé barvy vlasů.

Beddowová *et al.* (2011) provedli experiment, v němž respondenti hodnotili snímky lidí různé barvy vlasů, k nimž byly přiložené také neutrální popisy o jejich zájmech. Ve svých závěrech autoři potvrdili, že tmavovlasí muži jsou vnímáni jako maskulinnější. Tmavovlasé ženy

zde však byly na rozdíl od ostatních studií hodnoceny jako nejvíce femininní, což si autoři vysvětlovali tím, že obraz blondýny jakožto symbolu ženskosti se během několika let mohl již proměnit. Překvapivě zde autoři nenalezli žádnou souvislost mezi barvou vlasů a přisuzováním míry inteligence či atraktivity.

V této studii bylo také zjišťováno, jak jsou jednotlivé barvy vlasů vnímány s ohledem na kontext, v kterém jsou představeny (Beddow *et al.* 2011). Světlovlasí i tmavovlasí byli v kontextu partnerských vztahů vnímáni jako vyspělejší, což je v souladu se skutečností, že bývají hodnoceni jako atraktivnější, a tedy mohou vyvolávat dojem osob s více zkušenostmi v oblasti partnerských vztahů. Tmavovlasí byli také hodnoceni jako relativně méně emocionální v pracovním prostředí, avšak více emocionální ohledně vztahů. Zrzaví byli posuzováni v partnerských situacích jako méně úspěšní a více agresivní než jedinci zbylých dvou barev vlasů, což je podle autorů pravděpodobně způsobené negativními stereotypními tvrzeními o zrzavých lidech.

Další experiment sledoval efekt barvy vlasů na rozhodování, zda je žena vhodným kandidátem na pracovní pozici, a na navrhování výšky nástupního platu (Kyle & Mahler 1996). Každý respondent hodnotil fotografii a přiložený životopis ženy, která byla zachycena ve variantě s blond, hnědou a zrzavou barvou vlasů. Daná žena byla hodnocena jako signifikantně schopnější a byl jí navržen vyšší nástupní plat tehdy, když byla na fotografii zobrazena s tmavými vlasy. Mezi blond a zrzavou barvou vlasů nebyl v posuzování pozorován žádný rozdíl. Důvodem se dle autorek opět zdá být zakořeněné stereotypní uvažování řadící blondýny mezi méně inteligentní a brunety mezi tiché a studijně založené typy.

Sorokowski (2008) studoval atraktivitu barev vlasů a zastával přitom vysvětlení založené na evolučně-psychologickém hledisku. V jeho experimentu byla 30letá žena s blond vlasy muži hodnocena jako signifikantně atraktivnější než ženy stejného věku s tmavšími vlasy (u žen v dalších dvou věkových kategoriích nebyl nalezen rozdíl v přisuzované atraktivitě v závislosti na barvě vlasů). Světlovlasé ženy byly také muži posuzované jako mladší než ženy tmavších barev vlasů. Pravděpodobným vysvětlením vyšší vnímané atraktivity u světlovlasých žen tedy dle Sorokowského (2008) je, že jsou ženy s blond barvou vlasů vnímány jako mladší. Blond barva vlasů je spíše dětským znakem a také bývá obvykle doprovázena světlým tónem pleti, který je obecným ukazatelem nižšího věku (Ramachandran 1997). Mladší ženy jsou přitom vnímány jako atraktivnější a jsou muži preferované (Kenrick & Keefe 1992), přičemž pozitivní souvislost mezi odhadovaným mládím a vnímanou atraktivitou Sorokowski (2008) ve své studii potvrdil.

Na vyšší preferenci světlých vlasů se dle Sorokowského (2008) může kromě existence současného kulturního trendu podílet i další evoluční vysvětlení. Frostova hypotéza předpokládá, že se v historii severní Evropy v reakci na nedostatek mužů a vyšší tlak sexuální

selekce objevila u žen světlá barva očí a vlasů, která znamenala odlišnost, a tím jim poskytla v tomto výběru výhodu. Jako atraktivní je tedy vnímána barva vlasů, která je vzácná (Frost 2006). Doklad pro tento efekt může být spatřen také ve výsledku experimentu, v němž tmavovlasá žena prezentovaná v okolí světlavlasých žen byla hodnocena jako více atraktivní (muži by ji spíše zvolili za partnerku), než když byla tatáž tmavovlasá žena zobrazena v okolí žen stejné barvy vlasů (Thelen 1983).

Vnímání atraktivity žen v závislosti na barvě vlasů studoval i Swami *et al.* (Swami & Furnham 2007; Swami *et al.* 2008). Namísto metody posuzování atraktivity z fotografií zde však byl použit způsob hodnocení maleb, přičemž ženy byly vyobrazeny s blond či černou barvou vlasů. Oproti závěrům většiny studií byla černovlasá žena vnímána jako atraktivnější než blondýna. Ženy přitom obě barvy vlasů hodnotily ve srovnání s muži jako atraktivnější. Autoři nabízejí vysvětlení, že preference pro tmavovlasé ženy je dána tím, že obrazem krásy a módními ikonami jsou v současnosti převážně brunety (Swami *et al.* 2008).

V těchto studiích byly dále ženy s blond barvou vlasů hodnoceny jako promiskuitnější (Swami & Furnham 2007) a černovlasé ženy byly vnímány jako zdravější a plodnější (Swami *et al.* 2008). Lepší zdravotní stav a vyšší plodnost jsou přitom faktory korelující s mládím, tudíž jsou výsledky této studie částečně v souladu se závěry Sorokowského (2008), podle něhož jsou za atraktivnější považované ženy, které jsou mladší. Je tedy možné, že odlišný výsledek ohledně vyšší atraktivity tmavovlasých žen zde byl zprostředkován percepcí jejich lepšího zdravotního stavu a vyšší plodnosti a pramení z použití nerealistických maleb, v nichž byla světlavlasá žena vyobrazena s vlasy žlutými (Swami *et al.* 2008).

Ohledně hodnocení atraktivity však Swami a Barrett (2011) ve své pozdější studii získali výsledky, které vyšší vnímanou atraktivitu tmavovlasých žen potvrzovaly, a přitom zde byly jako stimuly použity fotografie. Žena byla na snímku s vlasy obarvenými na hnědo hodnocena jako atraktivnější, inteligentnější, schopnější, přístupnější a arogantnější než stejná žena s vlasy obarvenými na blond nebo zrzavou barvu. Totožná žena s blond vlasy byla hodnocena jako arogantnější, než když měla vlasy zrzavé, a jako více bezbranná než ve variantě brunety či zrzky. Stejná žena pak byla se zrzavými vlasy vnímána jako temperamentnější, než když měla vlasy blond nebo hnědé, což může být dle autorů opět způsobeno metaforickým propojením zrzavé barvy s ohněm, a tím i temperamentem.

2.5.3 Následky stereotypního vnímání osob s různými barvami vlasů

Stereotypní percepce osob s různou barvou vlasů či obeznámenost se sdílenými stereotypními tvrzeními mají za následek specifický přístup a chování společnosti k těmto lidem, což se dá snadno pozorovat v praxi.

Studie Takedové *et al.* (2006) odhalila, že pozice generálních ředitelů britských společností byly zastoupeny nižším procentem lidí s blond vlasy a vyšším procentem zrzavých lidí než odpovídá procentuálnímu rozložení barev vlasů ve sledované populaci. Podle autorek existuje tendence osoby s blond vlasy stereotypně vnímat jako sympatické a oblíbené, ale nekompetentní, což má za následek, že jsou méně často zvoleny na pracovištích do vedoucích pozic. Naproti tomu lidé se zrzavou barvou vlasů jsou spíše stereotypně souzeni jako méně sympatičtí či chladní, ale schopní. Z toho důvodu jsou zrzaví jedinci prosazováni vůči světlavým, a častěji tak v zaměstnání zaujímají vedoucí pozice. Stereotypní vnímání či obecně známá mínění ohledně barvy vlasů mohou mít tedy významný dopad na kariérní úspěšnost osob, kterých se tato stereotypní tvrzení týkají.

Longitudinální studie dále ukazují, že světlavé ženy, které zahajují kariéru a nemají zatím žádné pracovní zkušenosti, mají relativně nižší hodinové mzdy než ženy s jinými barvami vlasů (Dechter 2015). Tento rozdíl se však s rostoucími kariérami zkušenostmi snižuje, tudíž ženám s blond vlasy rostou jejich hodinové mzdy rychleji než ženám s ostatními barvami vlasů (Johnston 2010; Dechter 2015). Nižší nástupní mzdy světlavých žen se zdají být způsobeny negativními stereotypy týkajícími se nižší inteligence těchto žen. Ženy s blond vlasy však následně dokáží najít zaměstnání, v kterých jejich barva vlasů není negativně vnímána, což vede k vyššímu růstu platu (Dechter 2015).

Prostřednictvím dotazníkové studie Lynn (2009) také odhalil, že servírky s blond barvou vlasů dostávají od zákazníků vyšší průměrné spropitné než tmavovlasé či zrzavé servírky. Tento poznatek byl později potvrzen experimentálně (Guéguen 2012b). Servírky s blond parukou zde byly zákazníci mužského pohlaví, nikoliv však zákaznicemi, odměňovány signifikantně častěji a zároveň vyšším spropitným než servírky s hnědou, černou či zrzavou barvou paruky. Autoři těchto studií při snaze vysvětlit odhalené skutečnosti odkazovali na vyšší vnímanou atraktivitu světlavých žen (Lynn 2009; Guéguen 2012b).

Barva vlasů u žen a s ní spojená percepce atraktivity či inteligence má tedy svůj podíl na výsledné výši příjmu. Je přitom patrné, že světlá barva vlasů může mít v kariérním prostředí pro ženy pozitivní i negativní efekt. Pozitivní vliv se uplatňuje v okamžiku, když dominuje vnímání jejich vyšší atraktivity, a negativní, když převládá dojem nižší inteligence (Johnston 2010).

Další výzkumy studovaly vliv světlé barvy vlasů na ochotu lidí pomáhat či kooperovat. V experimentu, ve kterém světlavé a tmavovlasé ženy vybíraly peníze na dobročinné účely, bylo pozorováno, že světlavé ženy přesvědčily k darování peněz statisticky vyšší procento dotazovaných a získávaly od nich větší obnosy než ženy s hnědými vlasy (Price 2008). Podobný výsledek získali Guéguen a Lamy (2009), když zjišťovali, zda má barva vlasů žen vliv na odezvu při stopování aut. Ženám s blond parukou zastavoval vyšší počet řidičů mužského pohlaví

než ženám s hnědou či černou parukou. Zatímco množství řidiček, které ženám zastavily, se v závislosti na barvě vlasů stopařek nelišilo.

Guéguen a Lamy (2013) v dalším pokusu sledovali efekt barvy vlasů na úspěšnost při oslovování lidí s žádostí o vyplnění dotazníku. U tázaných mužů si signifikantně lépe vedly ženy s blond parukou než ženy s hnědou, černou nebo zrzavou barvou paruky. Nejméně pak byly úspěšné ženy se zrzavou parukou ve srovnání se zbylými třemi barvami. Naproti tomu v experimentu, v němž ženy a muži v různých barvách paruk žádali chodce na ulici o rozměnění peněz, nebyl pozorován žádný efekt barvy vlasů ženy ani muže na ochotu dotazované osoby pomáhat, avšak testovaný vzorek zde byl poměrně malý (Juni & Roth 1985). Za příčinu vyšší pozorované pomoci či spolupráce lidí v případě, že žádající osobou je žena světlé barvy vlasů, autoři považovali převážně vyšší vnímanou atraktivitu žen s blond barvou vlasů (Guéguen & Lamy 2009, 2013). Předložené studie tedy obecně ukazují, že barva vlasů žen představuje důležitý faktor ovlivňující ochotu lidí spolupracovat či pomáhat.

Swami a Barrett (2011) zrealizovali experiment, v němž byly v nočních klubech zaznamenávány počty mužů, kteří se pokusili o navázání kontaktu se ženou, jež měla pro potřeby pokusu postupně obarvené vlasy na blond, hnědou a zrzavou barvu. Signifikantně vyšší počet oslovení dané ženy bylo pozorováno tehdy, když měla vlasy obarvené na blond, než když působila ve variantě brunety či zrzky. Výsledkem stejné studie však byla relativně vyšší vnímaná atraktivita této ženy, když měla vlasy obarvené na hnědo. Zdá se tedy, že ačkoliv muži shledávají atraktivnějšími brunety, častěji se pokouší seznámovat s blondýnami. To může být dle autorů této studie způsobeno tím, že muži očekávají vyšší pravděpodobnost úspěchu při pokusu oslovit světlolasé ženy než ženy tmavovlasé. Ve stejné studii totiž muži ženu ve variantě blondýny hodnotili jako více bezbrannou, to mohlo zvýšit jejich pocit dominance a sebevědomí a snížit strach z odmítnutí ze strany této ženy, což mohlo vést ve výsledku k vyššímu počtu oslovení ženy s blond vlasy.

Obdobný pokus provedl o rok později i Guéguen (2012a). V nočních klubech byl také sledován počet mužů, kteří oslovili ženy s různou barvou vlasů. Tentokrát měly ženy paruky buď v blond, hnědé, černé, nebo zrzavé variantě. S ženami s blond parukami muži opět navazovali kontakt statisticky častěji než s ženami se zbylými třemi barvami paruk. Naproti tomu ženy se zrzavou parukou byly oslovované relativně nejméně často. Tato studie popsala také druhý experiment, v kterém naopak muži s různou barvou paruk (opět v blond, hnědé, černé či zrzavé barvě) žádali v nočních klubech ženy o tanec. Muži se zrzavou barvou paruky zaznamenávali odmítnutí signifikantně častěji než muži se zbylými třemi barvami paruk. Ostatní tři barvy vlasů se v počtu odmítnutí statisticky významně nelišily. Guéguen (2012a) jako vysvětlení předložil opět to, že muži shledávají na ženách jako nejatraktivnější blond vlasy a lidé obecně za nejméně

atraktivní považují vlasy zrzavé. Oba představené experimenty ukazují, že vnímání atraktivity barvy vlasů může mít v praktickém životě dopad na počínání v partnerských vztazích.

V další studii analýza zastoupení světlavých a tmavých žen na sociálních sítích odhalila, že ve věkovém rozmezí 18-23 let bylo procento žen s blond barvou vlasů nižší než mezi ženami ve věkové kategorii 30-45 let (Sorokowski 2008). Podle autora se jedná o důsledek toho, že světlá barva vlasů je spojena s vnímáním nižšího věku. Starší ženy si tedy pravděpodobně častěji mění barvu svých vlasů na blond, aby působily mladším, a tedy i atraktivnějším dojmem.

Rozdílná atraktivita různých barev vlasů má dopad také na mediální obraz. Richová a Cash (1993) sledovali zastoupení modelek s různou barvou vlasů na obálkách vybraných časopisů vydaných v průběhu čtyř desetiletí. Odhalili, že blondýny jsou na titulních stranách časopisů, především pak těch adresovaných mužům, zobrazovány ve větší míře, než která odpovídá jejich zastoupení v populaci. Do 70. let také docházelo k zvyšování podílu vyobrazení světlavých žen a během všech čtyř dekad se naopak snižovalo procento zastoupení žen se zrzavými vlasy.

Synnott (1987) rovněž ukazuje, že v roli ženských sex symbolů je relativně vyšší počet žen s blond vlasy ve srovnání s jejich procentuálním zastoupením v populaci, ale také ve srovnání s podílem světlavých mužů v této úloze, kteří jsou naopak převážně tmavovlasí. Oba tyto uvedené příklady jsou zřejmě následkem opakovaně popsané skutečnosti, že muži převážně preferují blondýny a ženy vnímají jako atraktivnější tmavovlasé muže. Richová a Cash (1993) však zvažují opačnou možnost, tedy že mediální tlak může ve společnosti vytvářet obraz přitažlivé blondýny.

2.6 Fenomén sebenaplnujícího se proroctví a etiketizační teorie

Fenomén sebenaplnujícího se proroctví popisuje jev, v němž předpověď či očekávání určité situace vede skrze mechanismy chování k tomu, že se předpovídaná skutečnost opravdu stane. Pojem „sebenaplnující se proroctví“ definuje americký sociolog Robert K. Merton ve svém článku takto: „Sebenaplnující se proroctví je ve svém začátku nesprávná definice situace vyvolávající nové chování, které přemění původní nesprávnou koncepci na pravdivou.“ (Merton 1948, str. 195).

Jedním z ukázkových příkladů fungování sebenaplnujícího se proroctví byl experiment Rosenthala a Jacobsonové (1966, 1968). V rámci něho byli učitelé obeznámeni s nadprůměrnými výsledky testu určitých studentů základní školy. Ti byli ovšem náhodně vybraní a informace o výjimečných výsledcích testu byla smyšlená. Učitelé však na základě získaných informací u těchto dětí očekávali lepší intelektuální vývoj, což způsobilo jejich specifický přístup k těmto dětem (např. jim věnovali větší pozornost nebo je častěji vyvolávali). Výsledkem bylo, že během

jednoho roku došlo u těchto studentů k signifikantně většímu nárůstu hodnot IQ než u kontrolní skupiny.

Podobný význam má i tzv. etiketizační teorie (teorie nálepkování), která se vztahuje k vysvětlení deviace. Podle ní se určití, většinou minoritní, jedinci stávají odlišnými z toho důvodu, že byli za odlišné považováni či označeni společností. Odlišnost je tedy podle této teorie sociální konstrukcí (Becker 1997, první vydání 1963, str. 10, 15, 35).

Teorii sebenaplňujícího se proroctví a etiketizační teorii aplikovaly na zrzavost vlasů Heckertová a Bestová (1997). Zrzavost vlasů je poměrně vzácná, a je tedy vnímána jako fyzická odchylka. Jako taková je poznamenána stereotypními označeními, mezi která patří podle respondentů dané studie například tvrzení, že zrzaví lidé jsou podivní, vtipní a inteligentní, zrzaví muži jsou slabí a neatraktivní a zrzky temperamentní a přitažlivé. Zrzavým lidem je od dětství dávána najevo jejich odlišnost, což přijímají spíše negativně, a během života se setkávají se stereotypy spojenými s jejich barvou vlasů. Takovéto zkušenosti mají u zrzavých osob podle jejich výpovědí za následek nižší sebevědomí, pocit odlišnosti či pocit, že jsou středem pozornosti. Uplatňuje se zde tedy v hrubém měřítku sebenaplňující se proroctví či etiketizační teorie, neboť odlišnost, která je zrzavým lidem dávána najevo, se u těchto lidí ve výsledku skutečně projevuje pocitem odlišnosti. Heckertová a Bestová (1997) ve své kvalitativní studii v několika případech popsaly, že se zrzaví lidé z důvodu pocíťované odlišnosti vlivem své barvy vlasů také chovali jinak než lidé v jejich okolí. Autorky však také ukazují, že zrzaví jedinci většinou špatné zkušenosti z dětství přemění v dospělosti k pozitivnímu vnímání sami sebe. Často totiž tito lidé vypovídali, že jejich barva vlasů přispívá k pocitu individuality, a tudíž v dospělosti již nepocíťují nižší sebevědomí.

3 Cíle práce

Cílem této práce bylo primárně zjistit, zda osobnost a sexualita souvisí s vlasovými charakteristikami svých nositelů, konkrétně s tmavostí, zrzavostí a kudrnatostí vlasů. Následně představíme dílčí cíle této diplomové práce.

3.1 Souvislost mezi vlasovými charakteristikami a osobností a sexualitou

1. Hlavním cílem bylo odhalit, které osobnostní znaky a znaky týkající se sexuality jsou asociovány s mírou tmavosti, zrzavosti a kudrnatosti vlasů, a to odděleně u mužů a u žen.

Dosavadních studií věnovaných osobnosti člověka v závislosti na typu vlasů je jen velmi malé množství. Tyto studie se přitom zabývaly jen rozdíly v osobnostních charakteristikách u lidí s různou barvou vlasů, zatímco kudrnatost vlasů, pokud je nám známo, nebyla zatím v tomto ohledu studována. Autoři zmíněných studií navíc v závislosti na barvě vlasů zjišťovali odlišnosti jen v několika konkrétních oblastech osobnosti člověka (například v behaviorální inhibici, inteligenci, agresivitě či sexuální aktivitě, viz kapitola Literární přehled 2.4). Studie odhalujících dané vztahy byly dále provedené vždy v rámci jedné populace a nebyly replikované. Vzhledem k těmto skutečnostem můžeme těžko předem očekávat, které osobnostní a sexuální charakteristiky budou statisticky významně souviset s různými typy vlasů. Tuto práci jsme tedy pojali jako explorační studii a stejné sady závislých proměnných týkajících se osobnosti či sexuality jsme korelovali s každou ze tří vlasových charakteristik odděleně u mužů a u žen.

2. Dalším záměrem bylo pozorovat, jaký tvar vykazují závislosti mezi vybranými vlasovými charakteristikami a danými osobnostními znaky či znaky týkajícími se sexuality.

Zajímalo nás, jakým způsobem se budou zvolené závislé proměnné týkající se osobnosti či sexuality měnit s intenzitou tmavosti či zrzavosti nebo stupněm kudrnatosti vlasů, a to opět odděleně u mužů a u žen.

3.2 Vliv potenciálně matoucích faktorů

3. Třetím cílem bylo zvážit či vyloučit zprostředkující úlohu vytipovaných potenciálně matoucích faktorů v utváření souvislostí mezi vlasovými charakteristikami a osobními znaky či znaky týkajícími se sexuality.

Předpokládali jsme, že některé pozorované asociace mezi typy vlasů a osobnostními či sexuálními charakteristikami by mohly být částečně podmíněné určitými fyzickými či psychologickými faktory, jako je věk, zdravotní stav, sebevědomí, psychická kondice, fyzická

kondice či atraktivita. Tyto faktory mají nepochybně efekt na osobnost či sexualitu člověka. Pokud by se tmavovlasí, zrzaví či kudrnatí lidé dali charakterizovat zvýšenou mírou nějakého z těchto faktorů či vyšší mírou projevu několika těchto faktorů, mohl by daný faktor či jejich kombinace hrát zprostředkující úlohu v pozorovaných vztazích.

3.3 Vliv sebenaplnujícího se proroctví

4. Posledním cílem bylo testovat hypotézu, že se na pozorovaných vztazích mezi vlasovými charakteristikami a osobnostními znaky či znaky vypovídajícími o sexualitě podílí existence zakořeněných stereotypů či pověr a uplatňuje se model sebenaplnujícího se proroctví.

Uvažovali jsme, že určité odhalené souvislosti mezi typy vlasů a osobnostními znaky či znaky týkajícími se sexuality by mohly být zčásti způsobené uplatňováním sebenaplnujícího se proroctví. Starší studie ukazují, že osoby s určitými vlasovými charakteristikami jsou spojeny se stereotypním vnímáním či obecně známými stereotypními tvrzeními (viz kapitola Literární přehled 2.5). Na základě sdílených a tradujících se pověr ohledně lidí s různým typem vlasů by společnost mohla, třeba i nevědomě, odlišně přistupovat k těmto lidem a specificky se k nim chovat. U osob, které jsou nositeli dané vlasové charakteristiky, by pak mohlo dojít k projevu očekávané psychické vlastnosti, pokud by se jednalo o znak, který je možné environmentálně formovat.

3.4 Shrnutí cílů

1. Odhalit, které osobnostní znaky a znaky týkající se sexuality souvisí s tmavostí, zrzavostí a kudrnatostí vlasů odděleně u mužů a u žen.

2. Zjistit, jaký je charakter závislosti mezi danými vlasovými charakteristikami a osobnostními znaky či znaky týkajícími se sexuality.

3. Zvážit či vyloučit zprostředkující roli vytipovaných potenciálně matoucích faktorů v utváření asociací mezi vlasovými charakteristikami a osobními znaky či znaky vypovídajícími o sexualitě.

4. Testovat hypotézu, že se na spojitostech mezi vlasovými charakteristikami a osobnostními znaky či znaky týkajícími se sexuality podílí existence stereotypních tvrzení.

4 Metodika

V této kapitole nejprve představíme použité dotazníky. Následně uvedeme informace o získávání a určování následně analyzovaných proměnných. Nakonec ukážeme, jaké statistické metody byly použité k analýzám.

4.1 Dotazníky

Data, která v této práci posloužila pro analýzy, byla sbírána pomocí tří online dotazníků. Ty byly vytvořené a poté otevřené pro vyplňování v prostředí softwaru Qualtrics. Jejich inzerce a šíření probíhalo především prostřednictvím facebookové skupiny Pokusní králíci, která je spravována členy laboratoře prof. Flegra. Každý respondent dotazník vyplňoval anonymně na svém vlastním počítači (tabletů nebo mobilním telefonu) a k dotazníku se dalo po dobu jednoho týdne kdykoliv vrátit. O anonymitě sbíraných dat, jejich užití výhradně pro vědecké účely a o možnosti návratu k dotazníku byl každý respondent obeznámen v úvodu. Ten vždy zahrnoval také stručnou informaci o záměru výzkumu, pro který byl každý z dotazníků vyhotoven. Z tohoto důvodu předpokládáme u každého z použitých dotazníků rozdílnost souborů respondentů. Součástí závěru každého dotazníku pak bylo vyhodnocení, které sloužilo jako odměna za vyplňování a pomoc s výzkumem.

4.1.1 Rh-dotazník

První dotazník byl zaměřen na zjišťování vlivu Rh-faktoru na osobnost, morfologii, výkonnost a zdravotní stav, a byl proto pracovní nazván Rh-dotazník. Pro sběr dat byl respondentům přístupný od roku 2014. Otázky pro českou či slovenskou populaci byly v českém jazyce, v anglické verzi byl dotazník k dispozici i cizincům, avšak data týkající se cizinců nebyla v této práci použita. Doba vyplňování zde nejčastěji byla 39 minut.

V začátku dotazníku byly zjišťovány obecné informace o respondentech, jako je pohlaví, věk, nejvyšší dosažené vzdělání, morfologické a fyziologické charakteristiky, včetně tmavosti, zrzavosti a kudrnatosti vlasů, a složení rodiny. Následoval Big Five dotazník o 10 položkách (verze TIPI)(Gosling *et al.* 2003), který sestavoval pětifaktorový model osobnosti. Dále byla dotazována fyzická a psychická kondice a přítomnost závislostí. Následovalo množství otázek na zdravotní stav a jeho rozličné oblasti, což byla nejpodrobnější část dotazníku, a zaujímala tak jeho největší podíl. Dále byla položena sada otázek, v nichž respondenti sami sebe posuzovali v několika vlastnostech relativně vůči svým vrstevníkům. Následně zde bylo několik otázek na sexualitu a stravování. Na závěr byl pak položen test na krátkodobou paměť. Dotazník byl současně prokládán úlohami na měření reakčních časů, paměťovými, rozhodovacími

a výkonnostními úlohami, otázkami na intuici a otázkami cognitive reflection testu, který počítá CRT skóre, jež odráží míru uplatňování analytického uvažování (Frederick 2005).

4.1.2 Sexuální dotazník

Druhý používaný dotazník se týkal lidské sexuality. Vzhledem k jeho tématice bylo kromě běžných informací v úvodu zdůrazněno, že dotazník nesmí vyplňovat osoby mladší 15 let. Respondenty, kteří uvedli stáří 14 let, jsme se však přesto rozhodli ponechat v naší studii. Spuštění tohoto dotazníku proběhlo v roce 2015 a nejčastější délka jeho vyplňování činila 101 minut.

Začátek dotazníku opět zahrnoval otázky na obecné informace typu pohlaví, věk, nejvyšší dosažené vzdělání, povolání, velikost bydliště v dětství, morfologické a fyziologické vlastnosti, zahrnující i vlasové charakteristiky, informace o partnerských vztazích, fyzické a psychické kondici, ekonomické situaci, nejvyšší naměřené hodnotě IQ a dalších. V této části byla také sada otázek zjišťujících míru dominance (součást standardizovaného dotazníku IPIP) (Goldberg 1999; Goldberg *et al.* 2006). Další část byla zaměřená na víru a náboženství, složení rodiny a vztahy k jejím členům či zdravotní stav. Tato část byla také prokládána úlohami na rozhodování v morálních dilematech a množstvím otázek a úloh zjišťujících skryté preference a touhy, jež by mohly mít sexuální původ. Následovaly otázky na chov zvířat a vztahy k nim, otázky zjišťující míru znechucení (Tybur *et al.* 2009) a hygienické návyky a okolnosti. Dále byla dotazována sexuální orientace, intenzita sexuální touhy a sexuální aktivita, sexuální preference a aktivity (včetně tabuizovaných), sexuologické problémy, věk prvních sexuálních aktivit, množství sexuálních partnerů a jiné. Několik z těchto informací bylo zjišťováno formou standardizovaného dotazníku sociosexuální orientace (SOI-R) (Penke & Asendorpf 2008). V této části byly také sady otázek zjišťující míru sexuálního narcismu (standardizovaný Hurlbertův index sexuálního narcismu) (Hurlbert *et al.* 1994). Další nejrozsáhlejší část dotazníku zahrnovala hodnocení atraktivity a frekvence vykonávání nejrůznějších sexuálních aktivit (včetně tabuizovaných) (Flegr & Kuba 2016). Závěr dotazníku zahrnoval otázky na sexuální uspokojení a prožitek, preferovaný rozdíl tělesné výšky mezi respondentem a partnerem různého charakteru a preferované znaky na potenciálním partnerovi.

4.1.3 Dotazník mystického myšlení

Tématem třetího dotazníku bylo mystické myšlení, předsudky a pověry. Tento dotazník si kladl za cíl zkoumat faktory, které by s danými typy smýšlení a názorů mohly souviset. Dotazník byl spuštěn v roce 2016 a čas strávený jeho vyplňováním byl nejčastěji 97 minut.

První část otázek se opět týkala základních informací, jako jsou pohlaví, věk, nejvyšší dosažené vzdělání, povolání, velikost bydliště, morfologické a fyziologické vlastnosti, zahrnující

i vlasové charakteristiky, složení rodiny, informace o partnerských vztazích, rodinné a ekonomické situaci a další. Následovaly otázky zjišťující míru altruismu a poctivosti, otázky na víru a náboženství a na chov zvířat a vztah k nim. V této části byla také hodnocena sada fotografií přírody a osob. V další pasáži byly otázky na osobní mínění o lidech s různými typy vlasů a vzhledem a dále dotazník magického myšlení (Eckblad & Chapman 1983). Následně byl zařazen test inteligence (převzato z Amthauer *et al.* 2005) a otázky na posouzení zdravotního stavu. Další v pořadí byly úlohy na hodnocení pravdivosti pověr, povídaček a konspiračních teorií, otázky zjišťující předpojatost a hodnocení charakteristik členů rodiny. Další část zahrnovala otázky relevantní pro tuto práci, jednalo se o hodnocení stereotypů o lidech s různými typy vlasů a vzhledem, tyto otázky byly randomizované. Pokračováním byl Big Five dotazník (verze TIPI), sebehodnocení vlastností a hodnocení intenzity prožitých emocí. Další v pořadí byly úlohy na rozhodování v morálních dilematech, otázky zjišťující fobie, politické smýšlení, kvalitu života (WHO 1996), sexualitu a stravovací návyky. Závěrem byl položen dotazník zjišťující způsob používání vnitřní řeči (McCarthy-Jones & Fernyhough 2011).

4.2 Vlasové charakteristiky

V obou dotaznících, které sloužily jako zdroj dat pro zjišťování souvislostí mezi vlasovými charakteristikami a osobností, respondenti hodnotili svou přirozenou barvu vlasů a míru vlnitosti ve třech otázkách na šestibodové škále 0-5, která byla v našich datech kódovaná jako 1-6.

4.2.1 Rh-dotazník

První otázka se ptala po tmavosti vlasů, odpověď 1 zde zastupovala světlé vlasy a 6 tmavé vlasy. Ve druhé otázce na zrzavost vlasů 1 představovala blond, hnědé a černé vlasy a 6 vlasy zrzavé. Třetí otázka zjišťovala vlnitost či kudrnatost vlasů a 1 v ní znamenala „vůbec ne“, 6 znamenala „velmi“. Plné znění otázek viz příloha (Příloha 1 Ot. 1-3).

4.2.2 Sexuální dotazník

Otázky zde měly stejné pořadí. První byla dotazována tmavost vlasů a odpovědi 1 byly velmi světlé vlasy, odpovědi 6 velmi tmavé vlasy. V otázce na zrzavost vlasů 1 zastupovala zcela nezrzavé vlasy a 6 jasně zrzavé vlasy. U kudrnatosti vlasů 1 označovala úplně rovné vlasy a 6 velmi kudrnaté vlasy. Plné znění otázek viz příloha (Příloha 2 Ot. 23-25).

4.3 Určení závislých proměnných

4.3.1 Rh-dotazník

Sebehodnocené vlastnosti

Pro analýzy bylo vybráno 9 vlastností, v kterých se respondenti posuzovali ve srovnání s lidmi stejného věku a pohlaví. Odpověď vybírali na šestibodové škále, v níž 1 zastupovala „rozhodně nesouhlasím“ a 6 „rozhodně souhlasím“. Vybranými vlastnostmi byly spokojenost, vřelost (laskavost), spolehlivost, kreativita, odvaha, intuice, agresivita, klidnost a inteligence. Plné znění otázek viz příloha (Příloha 1 Ot. 4-12).

Faktory osobnosti podle Big Five modelu

Jedná se o extraverci, přívětivost, svědomitost, otevřenost vůči zkušenosti a neuroticismus. K jejich určení byla použita verze Big Five dotazníku o 10 položkách TIPI (Ten Item Personality Inventory) (Gosling *et al.* 2003). Každý z pěti faktorů osobnosti byl tedy určen z odpovědí na dvě otázky opačného charakteru. Škála hodnocení zde byla sedmibodová, přičemž 1 znamenala „určitě nesouhlasím“ a 7 „určitě souhlasím“. Pro výpočet každého faktoru osobnosti byla škála reverzní odpovědi nejprve převrácena a její hodnota byla poté přičtena k hodnotě odpovědi kladně popisující daný faktor. Hodnota každého faktoru se tedy pohybovala mezi 2 a 14. Plné znění dotazníku viz příloha (Příloha 1 Ot. 13).

Znaky týkající se sexuality

Zjišťováno bylo 6 sexuálních charakteristik, kterými byly heterosexuální sexuální touha, homosexuální sexuální touha, sexuální touha, sexuální aktivita, věk prvního sexu a počet sexuálních partnerů. Proměnné heterosexuální a homosexuální sexuální touha byly hodnoceny na šestibodové škále a vypovídají o míře, jakou je jedinec sexuálně vzrušován osobami opačného a stejného pohlaví. Nízká hodnota heterosexuální touhy ovšem automaticky neznamená vyšší míru homosexuální touhy, často bude spíše vypovídat o nižší sexuální touze (relevantnější informaci o sexuální orientaci poskytoval poměr hodnot na škálách pro opačné a stejné pohlaví). V otázkách na sexuální touhu a sexuální aktivitu se respondenti opět posuzovali ve srovnání s osobami stejného pohlaví a věku na šestibodové škále.

Co se týká otázky na věk prvního sexu, odpovědi zde byly formou 8 kategorií. Do první kategorie spadali lidé, kteří první styk ještě neměli, do poslední osoby, které zahájily sexuální život před 15. rokem věku. Škála byla pro lepší srovnávání s druhým dotazníkem přetočena, aby vyšší hodnota vypovídala o vyšším věku prvního styku. Také odpovědi na celkový počet sexuálních partnerů byly formou kategorií, kterých bylo celkem 7. První odpověď znamenala 0 partnerů, poslední více než 100 partnerů. V otázce nebylo specifikováno pohlaví partnerů. Plné znění otázek viz příloha (Příloha 1 Ot. 14-19).

4.3.2 Sexuální dotazník

IQ, dominance, narcismus

Hodnota IQ byla získána z otázky, v níž respondenti měli uvést nejvyšší naměřenou hodnotu tohoto kvocientu inteligence (Příloha 2 Ot. 26).

K určení dominance byl použit 11položkový dotazník zjišťující míru dominance, jež je součástí standardizovaného dotazníku IPIP (International Personality Item Pool) (Goldberg 1999; Goldberg *et al.* 2006). Sada těchto otázek zjišťovala například, v jaké míře chce člověk předčít ostatní, vede jejich chování, kritizuje a opravuje je. Odpovědi byly na sedmibodové škále v rozmezí „rozhodně ne“ - „rozhodně ano“, každé z nich byla přisouzena hodnota a ty byly následně sečteny do proměnné dominance. Plné znění otázek na dominanci viz příloha (Příloha 2 Ot. 27-37).

Narcismus byl stanoven jako standardizovaný Hurlbertův index sexuálního narcismu (Hurlbert *et al.* 1994), který vypovídá o neemocionálním egocentrickém sexuálním chování. Tento index byl součtem odpovědí na 25 otázek, které byly hodnoceny na škále 0-4. Příklady otázek z této sady jsou následující: „V sexu rád(a) přebírám vedoucí úlohu.“, „Za jistých okolností je sexuální nevěra ospravedlnitelná.“, „Vztah může člověka připravit o mnoho naplňujících sexuálních aktivit.“. Plné znění otázek na sexuální narcismus viz příloha (Příloha 2 Ot. 38-62).

Sexuální orientace

Zjišťovali jsme míru bisexuality, homosexuality, semiasexuality, která vypovídala o absenci vzrušení z partnerských forem sexu, a asexualitu, jež se vyznačuje absencí vzrušení z jakékoliv formy sexu. V otázkách na bisexualitu a homosexualitu respondenti hodnotili na sedmibodové škále, do jaké míry považují svoji sexuální orientaci za bisexuální či homosexuální než heterosexuální. Co se týká dalších dvou zmíněných proměnných, zda se respondenti považují za semiasexuála či asexuála, bylo zjišťováno na škále o šesti bodech. Ve všech případech nejnižší hodnota zastupovala „rozhodně ne“, nejvyšší „rozhodně ano“. Plné znění otázek viz příloha (Příloha 2 Ot. 63-66).

Faktografické sexuální znaky

Dotazován byl věk prvního sexu, celkový počet sexuálních partnerek u mužů a partnerů u žen a počet sexuálních partnerů na jednu noc. V otázce na věk prvního pohlavního styku respondenti přímo uváděli své stáří v době dané zkušenosti, měli možnost označit „zatím neměl“ v případě, že daná zkušenost ještě neproběhla.

Dále byl zjišťován počet sexuálních partnerů opačného pohlaví a počet sexuálních partnerů na jednu noc. Otázky na tyto dvě proměnné byly součástí standardizovaného dotazníku sociosexuální orientace (SOI-R) (Penke & Asendorpf 2008). Otázka na celkový počet sexuálních partnerů se u mužů ptala na počet žen a u žen na počet mužů, s kterými dosud měli pohlavní

styk. V případě dotazovaného počtu sexuálních partnerů na jednu noc byly uváděny počty mužů i žen dohromady. V obou těchto otázkách byly odpovědi formou výběru z 9 kategorií, přičemž první odpovědí bylo 0 partnerů, poslední více než 20 partnerů. Plné znění otázek viz příloha (Příloha 2 Ot. 67-69).

Znaky sexuálního citění a sexuální preference

Pro analýzy jsme vybrali 17 znaků, které vypovídají o sexuálním citění a preferencích. Zjišťovali jsme míru přitažlivosti pociťované vůči výrazně starším a výrazně mladším osobám. Hodnocení bylo opět na šestibodové škále s nejnižší odpovědí „rozhodně ne“ a nejvyšší „rozhodně ano“. Znění obou otázek viz příloha (Příloha 2 Ot. 70-71).

Opět jsme určovali také sexuální touhu a sexuální aktivitu. Sexuální touha byla spočítána jako součet odpovědí na tři otázky standardizovaného dotazníku sociosexuální orientace (SOI-R) (Penke & Asendorpf 2008), které se ptaly po frekvenci sexuálních představ a vzrušení z osob, s kterými člověk není ve vážném partnerském vztahu. Odpovědi zde zahrnovaly 9 kategorií, přičemž vyšší kategorie značila vyšší frekvenci. Znění těchto tří otázek viz příloha (Příloha 2 Ot. 72-74). Sexuální aktivita byla získána jako přímá odpověď na otázku průměrného počtu pohlavních styků za měsíc v posledním roce. Odpovědi byly formou 8 kategorií, první kategorie znamenala žádný styk, osmá kategorie více než 30 styků. Kompletní otázka viz příloha (Příloha 2 Ot. 75).

Dále jsme zjišťovali míru preference sadismu-masochismu a preference bondáže. Odpovědi byly na škále 1-7, přičemž 1 zastupovala „rozhodně ne“, 7 „rozhodně ano“. Nakonec jsme vybrali také 11 proměnných, které odrážely sexuální vzrušení z několika faktorů. Jednalo se o vzrušení z násilí, z vlastního strachu, z cizího strachu, z vlastního nebezpečí, z cizího nebezpečí, z vlastní bolesti, z cizí bolesti, z vlastní bezmoci, z cizí bezmoci, z vlastního ponížení a z cizího ponížení. Škála odpovědí byla šestibodová, v níž 1 značila „rozhodně ne“ a 6 „rozhodně ano“. Znění všech zmíněných otázek viz příloha (Příloha 2 Ot. 76-88).

4.4 Určení potenciálně matoucích proměnných

4.4.1 Rh-dotazník

V prvním dotazníku byly jako potenciálně matoucí proměnné zvoleny věk, nemocnost, sebevědomí, psychická kondice, fyzická kondice a atraktivita.

Nemocnost byla spočítána jako aritmetický průměr odpovědí na řadu otázek týkajících se zdravotního stavu. Mezi ně patřil počet nutných vyhledání lékaře kvůli akutní nemoci v posledních 5 letech, míra problémů zažívacích, kardiovaskulárních, hematologických, neurologických, respiračních, genitourinárních, metabolických či genetických, problémů se smyslovými orgány, alergiemi, imunitou, rakovinou a neplodností.

Sebevědomí bylo určeno na základě sebehodnocení v několika vlastnostech. Konkrétně šlo o posouzení se ve srovnání s vrstevníky ve fyzické zdatnosti, vřelosti, spolehlivosti, kreativitě, odvaze, intuici, inteligenci a atraktivitě.

Psychická a fyzická kondice byly získány jako přímé odpovědi na otázky jejich kvality, které byly hodnoceny na šestibodové škále. Také atraktivita byla přímou odpovědí na otázku sebehodnocené krásy a stejně jako u ostatních sebehodnocených vlastností nabývala hodnot od 1 do 6. Plné znění těchto otázek viz příloha (Příloha 1 Ot. 20-22).

4.4.2 Sexuální dotazník

V tomto dotazníku jsme jako potenciálně matoucí proměnné vybrali opět věk, nemocnost, psychickou kondici, fyzickou kondici a atraktivitu. Proměnnou sebevědomí zde však nebylo možné určit.

Nemocnost byla i zde vypočítána jako aritmetický průměr odpovědí na pět otázek týkající se zdravotní kondice. Tyto otázky se tázaly po počtu užívaných léků předepsaných i nepředepsaných lékařem, frekvenci navštěvování praktického lékaře v posledním roce, počtu užívaných antibiotik v posledním roce a počtu navštěvovaných specializovaných lékařů v posledních pěti letech.

Psychická a fyzická kondice a atraktivita byly získány z přímých odpovědí na otázky jejich kvality či míry. Tyto proměnné byly hodnoceny na škále 0-100, v níž 0 zastupovala odpověď „špatná“ a 100 odpověď „výborná“. Plné znění těchto otázek viz příloha (Příloha 2 Ot. 89-91).

4.5 Hodnocení stereotypů a předsudků týkajících se vlasových charakteristik

Po provedení základních analýz souvislostí mezi vlasovými charakteristikami a osobnostními znaky či znaky týkajícími se sexuality, jsme stanovili hypotézu, jež předpokládá, že se na vztazích mezi typy vlasů a osobnostními znaky v české populaci (které budeme představovat v následující kapitole) podílí existence stereotypů či pověr. Z pozorovaných souvislostí jsme vybrali několik takových, které by potenciálně mohly být formovány prostředím. K nim jsme následně do dotazníku mystického myšlení vytvořili otázky. Navíc byla přidána také jedna otázka, která, ačkoliv nevycházela z našich výsledků, byla do dotazníku zařazena, neboť jsme u příslušného stereotypu předpokládali jeho významné udržování v naší populaci (hodnocení stereotypu o souvislosti mezi tmavostí vlasů a inteligencí u žen).

Otázek bylo celkem 17. Tmavosti vlasů u mužů se týkaly 2 otázky, tmavosti vlasů u žen 3, zrzavosti u mužů 4 otázky, zrzavosti u žen 5, kudrnatosti u mužů 1 otázka a konečně kudrnatosti u žen 2 otázky. V každé otázce se respondenti měli u daného osobnostního znaku či znaku týkajícího se sexuality na pětibodové škále rozhodnout mezi protiklady dané vlasové

charakteristiky podle toho, o kterých lidech s daným typem vlasů podle nich ve společnosti panuje příslušné přesvědčení.

Příklad takové otázky je následující:

Říká se, že v průměru společenštější a více nadšení jsou:				
světlovlasí muži			tmavovlasí muži	
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)

Škála byla zvolena pětibodová z toho důvodu, aby respondenti měli možnost označit prostřední hodnotu v případě, že si myslí, že se obecné mínění nepřiklání ani k jednomu typu vlasů, tedy že žádný takový stereotyp v naší společnosti neexistuje. Pořadí otázek bylo v této části randomizované a respondenti byli v úvodu upozorněni, že se budou nepravidelně střídat otázky týkající se mužů a žen. Z toho důvodu byla také slova „muži“ a „ženy“ zvýrazněna odlišnými barvami. Plné znění otázek na hodnocení stereotypů viz příloha (Příloha 3 Ot. 92-108).

Otázky na hodnocení daných stereotypů zahrnovaly také typy otázek, které vycházely z výsledků souvislostí vlasových charakteristik s faktory osobnosti získanými z Big Five dotazníku (verze TIPI). Každý faktor osobnosti je v této verzi dotazníku určen vždy ze dvou položek opačného charakteru. Z toho důvodu i příslušné otázky na hodnocení stereotypů ohledně faktorů osobnosti byly dvojí, opačné povahy. Pro vhodné porovnávání hodnocení stereotypů s výsledky vztahů mezi typy vlasů a faktory osobnosti z Big Five modelu bylo třeba pro příslušná hodnocení stereotypů vytvořit ze dvou odpovědí jednu proměnnou, která by popsala daný faktor osobnosti. Ve dvou případech (hodnocení extraverte s tmavostí vlasů mužů a přívětivosti s tmavostí vlasů žen) byla tedy škála hodnocení reverzní položky převrácena, přičtena k hodnocení kladné položky a vydělena dvěma. V dalších dvou případech bylo v dotazníku použito hodnocení jen jedné položky faktoru, neboť v našich výsledcích signifikantně korelovaly s typem vlasů pouze tyto položky, a ne i reverzní.

4.6 Statistické zpracování dat

Data z našich dotazníků byla analyzována především v programu IBM SPSS Statistics 21. Pro základní deskriptivní analýzy posloužil také program Statistica 10. K výpočtu parciálního Kendallova τ a p-hodnoty pomocí parciální Kendallové korelace a k provedení Benjamini-Hochbergovy korekce na vícečetné testy byly použity spreadsheets vytvořené v programu Microsoft Office Excel 2010 (<http://web.natur.cuni.cz/~flegr/programy.php>; Benjamini & Hochberg 1995; <http://www.biostathandbook.com/multiplecomparisons.html>). Grafické zobrazení výsledků bylo prováděno v programu Statistica, verzi 8 či 10.

Normalitu rozdělení veličin jsme testovali pomocí Shapiro-Wilkova testu normality. V případě, že proměnná měla n větší než 5000, jsme normalitu ověřovali prostřednictvím Kolmogorov-Smirnova testu.

Posuzování statistické významnosti rozdílů mezi dvěma výběry jsme na základě nesplnění podmínky normality rozložení prováděli neparametrickým dvouvýběrovým Wilcoxonovým testem (Mann-Whitneyův test). K ověřování, zda se průměrné hodnoty statisticky liší od definované konstanty, jsme opět vzhledem k nesplnění podmínky normality použili neparametrický znaménkový test.

Statistickou významnost závislosti mezi dvěma spojitými proměnnými, dvěma ordinálními proměnnými nebo jednou spojitou a jednou ordinální proměnnou jsme zjišťovali neparametrickou Kendallovou korelací. Sílu a směr dané závislosti v ní udává Kendallův korelační koeficient τ . Při úplné pozitivní závislosti mezi dvěma proměnnými je τ rovno 1, při úplné negativní závislosti je τ rovno -1, v případě nepřítomnosti závislosti mezi proměnnými je τ rovno 0. Pro odfiltrování vlivu třetí matoucí proměnné jsme prováděli parciální Kendallovu korelaci (<http://web.natur.cuni.cz/~flegel/programy.php>), jejímž korelačním koeficientem je opět parciální Kendallovo τ .

Abychom u získaných závislostí odhalili zprostředkující roli několika nezávislých proměnných dohromady, používali jsme analýzu parametrickým obecným lineárním modelem. Vzhledem k poměrně vysokému n cílové proměnné nebyla nesplněná podmínka normality jejího rozložení tolik významná, a tuto metodu jsme tedy mohli použít. Ve většině případů jsme spojitě a ordinální nezávislé proměnné zaváděli do modelu jako kovariáty. V několika případech byla vysvětlující ordinální proměnná brána také jako faktor, a provedli jsme tak analýzu rozptylu. Výsledky obecného lineárního modelu byly doplněny také koeficientem síly efektu η^2 , který může nabývat hodnot v rozmezí 0-1, přičemž vyšší hodnota znamená silnější efekt. Po vynásobení 100 se dá koeficient η^2 velmi přibližně interpretovat jako procentuální podíl variability závislé proměnné, který je vysvětlován nezávisle proměnnou.

V mnoha případech bylo v rámci jednoho testu analyzováno větší množství proměnných. Aby se zabránilo falešně pozitivnímu výsledku, bylo nutné provést korekci na vícečetné testy. Pro tyto účely byla použita Benjamini-Hochbergova korekce (Benjamini & Hochberg 1995).

Závislosti v analýzách byly souzeny jako signifikantní na hladině významnosti 0,05, a to vždy v dvojstranném testu. Signifikantní korelační koeficienty a p -hodnoty jsou v tabulkách vyznačeny tučně. V případě Benjamini-Hochbergovy korekce na vícečetné testy byl povolený podíl falešně pozitivních výsledků zvolen 0,2. Signifikantní závislosti po provedení této korekce jsou v tabulkách označeny hvězdičkou.

Závislosti mezi dvěma ordinálními proměnnými nebo jednou spojitou a jednou ordinální proměnnou byly v mnoha případech graficky zobrazovány krabicovými diagramy. Čtverec

nacházející se uprostřed každé krabice označuje průměr, vzdálenost horní a dolní strany krabice odpovídá střední chybě průměru a tykadla vymezují rozsah 95% konfidenčního intervalu. Hodnoty nad každým krabicovým diagramem pak značí počet respondentů v dané kategorii.

4.6.1 Postup hlavních analýz a interpretace výsledků

Pokud jde o hlavní statistické analýzy testující souvislosti mezi typy vlasů a osobnostními znaky či znaky týkajícími se sexuality, všechny jsme prováděli zvlášť pro muže a ženy. V prvním kroku jsme každou vlasovou charakteristiku korelovali s několika proměnnými týkajícími se osobnosti a sexuality. Pro analýzu jsme použili parciální Kendallovu korelaci, která umožňuje kontrolovat vliv třetí proměnné, v našem případě věku. V dalším kroku jsme pro dané vztahy pomocí parciální Kendallové korelace odfiltrovali místo věku postupně několik proměnných, které by mohly dané asociace zprostředkovávat. Jednalo se o nemocnost, psychickou kondici, fyzickou kondici a atraktivitu a v případě dat z Rh-dotazníku také sebevědomí. Abychom i v tomto případě vyloučili efekt stárí, provedli jsme analýzy zvlášť pro jednotlivé věkové kategorie. Nakonec jsme za použití obecného lineárního modelu sledovali vliv věku a všech vybraných proměnných dohromady.

Při interpretaci našich výsledků v kapitole Diskuze se budeme mimo jiné snažit pozorované závislosti mezi typem vlasů a osobností či sexualitou vysvětlit pomocí vybraných potenciálně matoucích faktorů, nebo jejich vliv na dané asociace naopak vyloučit. Z tohoto důvodu tedy bylo zásadní sledovat, s kterými z těchto faktorů daná osobnostní či sexuální charakteristika statisticky významně souvisela a v jakém směru. Nahlédnout jsme mohli do výsledků Kendallové korelace mezi potenciálně rušivými a závislými proměnnými a také do výsledků obecného lineárního modelu. Výstupy těchto dvou metod se však často neshodovaly. Pro interpretaci vlivu zprostředkujících faktorů jsme tedy použili následující postup. Pokud asociace mezi typem vlasů a závislou proměnnou přestala být statisticky významná po odfiltrování vlivu některého z rušivých faktorů již při použití parciální Kendallové korelace, v Diskuzi jsme k vysvětlení možné zprostředkující role rušivého faktoru uváděli, jak se s ním mění daná závislá proměnná v Kendallově korelaci (Tab. 7 a 8). Jestliže vztah mezi vlasovou charakteristikou a závislou proměnnou vymizel až v obecném lineárním modelu při zahrnutí efektu všech potenciálně rušivých proměnných dohromady, popisovali jsme, který faktor či faktory signifikantně souvisely se závislou proměnnou v obecném lineárním modelu (Příloha 5 Tab. 1-13), a mohly by tak mít zprostředkující úlohu.

5 Výsledky

Tato kapitola bude nejprve seznamovat s obecnými informacemi o respondentech všech tří použitých dotazníků. Další části se budou týkat vlasových charakteristik a testovaných závislých proměnných z Rh-dotazníku a sexuálního dotazníku. Ukážeme zde především jejich souvislosti s jinými proměnnými, jako je věk a další potenciálně matoucí proměnné.

Hlavní pasáž bude věnována spojitostem mezi vlasovými charakteristikami a osobností a sexualitou u mužů a u žen. Zde odděleně pro Rh-dotazník a sexuální dotazník a také muže a ženy představíme nejprve výsledky parciální Kendallový korelace, v které jsme dali do souvislosti vlasové charakteristiky s osobnostními znaky a znaky týkajícími se sexuality, přičemž byl odfiltrován vliv věku. Dále zobrazíme výsledky parciální Kendallový korelace, která u každé statisticky významné závislosti odfiltrovala vždy jednu potenciálně rušivou proměnnou v kombinaci s věkem. Na konci každé podkapitoly ukážeme výstupy z analýzy obecným lineárním modelem, v němž byl zohledněn společný efekt věku a všech potenciálně matoucích proměnných na každou z příslušných závislostí.

Poslední část testuje hypotézu, jež uvažuje roli stereotypů či pověr v utváření pozorovaných vztahů mezi typy vlasů a osobnostními a sexuálními charakteristikami. V ní jsme u vybraných vlastností sledovali, zda jsou zatížené předsudky v souvislosti s barvou či vlnitostí vlasů, a následně tato zjištění porovnávali s již získanými výsledky.

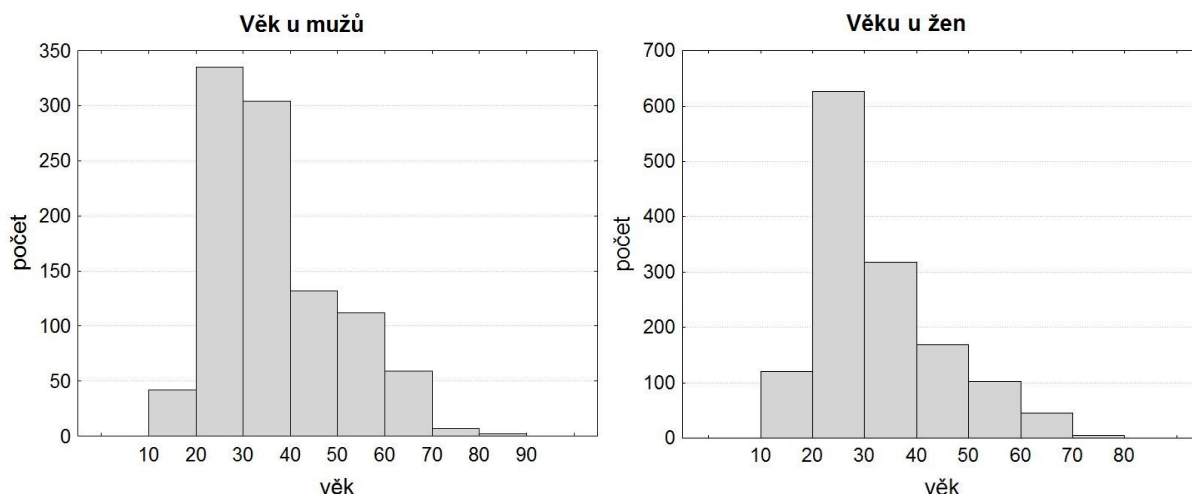
5.1 Respondenti

V této podkapitole budou ke každému dotazníku, který posloužil v této práci jako zdroj dat, uvedeny informace o počtu respondentů, jejich věkovém rozložení a nejvyšším dosaženém vzdělání. U dvou dotazníků také ukážeme rozložení velikosti bydliště v dětství.

5.1.1 Rh-dotazník

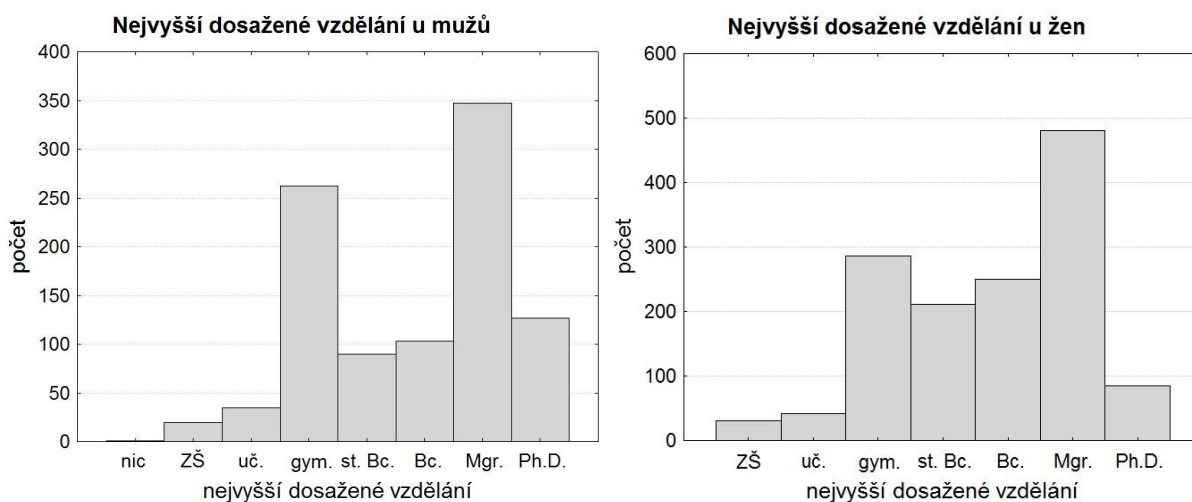
V Rh-dotazníku zahájilo vyplňování celkem 3883 osob českého nebo slovenského původu, z toho 1699 mužů a 2184 žen (dotazník byl i v anglické verzi vyplňován cizinci, avšak tato data byla vyřazena ze všech analýz). Jen 2387 lidí dotazník zcela dokončilo, a kompletní odpovědi jsme tak získali od 997 mužů a 1390 žen. Následující popisné statistiky jsme provedli pouze z respondentů, kteří dotazník vyplnili do konce.

Co se týká věkového rozložení, nejmladšímu respondentovi bylo 13 let a nejstaršímu 83 let. Průměrný věk byl u mužů 37 let a u žen 33 let. Ženy a muži byli však nejvíce zastoupeni ve věkové kategorii 20-30 let, spadalo do ní 33,7% mužů a 45,3% žen (Graf 1).

Graf 1 Věkové rozložení u mužů a žen.

Dále jsme sledovali rozložení nejvyššího dosaženého vzdělání. Muži i ženy měli nejčastěji magisterský titul, osob s tímto vzděláním byla více než třetina (35,2% mužů, 34,7% žen). Druhá největší skupina respondentů vystudovala střední školu s maturitou (26,6% mužů, 20,6% žen). Nejméně častá byla absence jakéhokoliv vzdělání, základní vzdělání a střední škola či učiliště bez maturity (Graf 2).

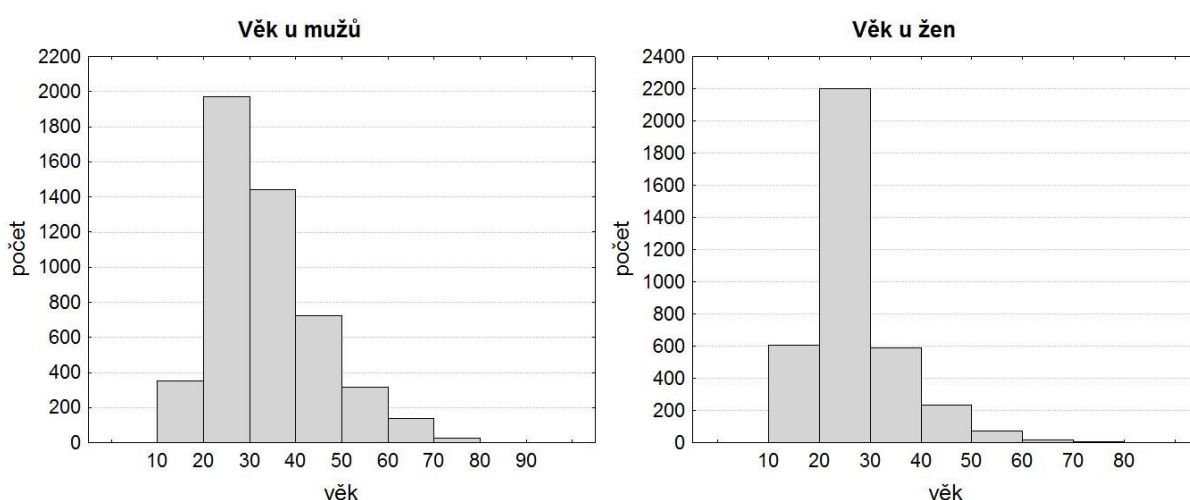

Graf 2 Nejvyšší dosažené vzdělání u mužů a žen. Nic = žádné; ZŠ = základní; uč. = střední škola bez maturity; gym. = střední škola s maturitou; st. Bc. = student bakaláře; Bc. = bakalářské; Mgr. = magisterské; Ph.D. = doktorské (včetně MUDr. aj.).

5.1.3 Sexuální dotazník

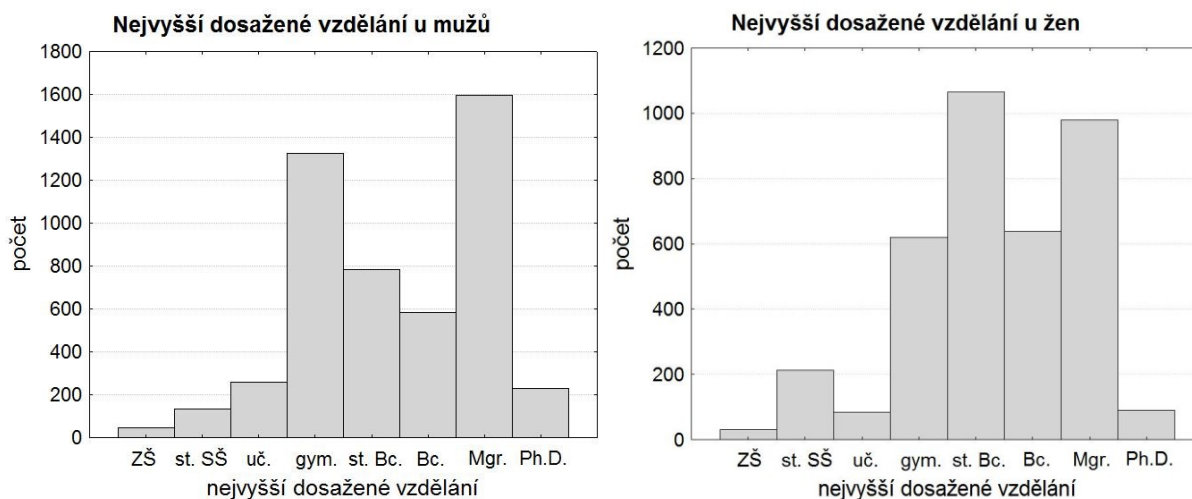
Na otázky v dotazníku zaměřeného na sexualitu začalo odpovídat celkem 21503 lidí, z tohoto počtu 13441 tvořili muži a 8062 ženy. Pouze 8687 respondentů vyplnilo celý dotazník až do poslední položené otázky, úplná data jsme tak nashromáždili od 4966 mužů a 3721 žen. Na rozdíl od Rh- dotazníku zde tedy bylo vyšší zastoupení mužů než žen. Popisné statistiky se i zde budou týkat pouze respondentů, kteří se dobrali až k poslední otázce.

Nejmladším účastníkům této studie bylo 14 let, nejstaršímu muži bylo 84 let. Průměrný věk zde u mužů činil 34 let a u žen 27 let. Nejvyšší zastoupení bylo i v tomto dotazníku ve věkové kategorii 20-30 let, zahrnovala 39,6% mužů a dokonce 59,1% žen (Graf 3).

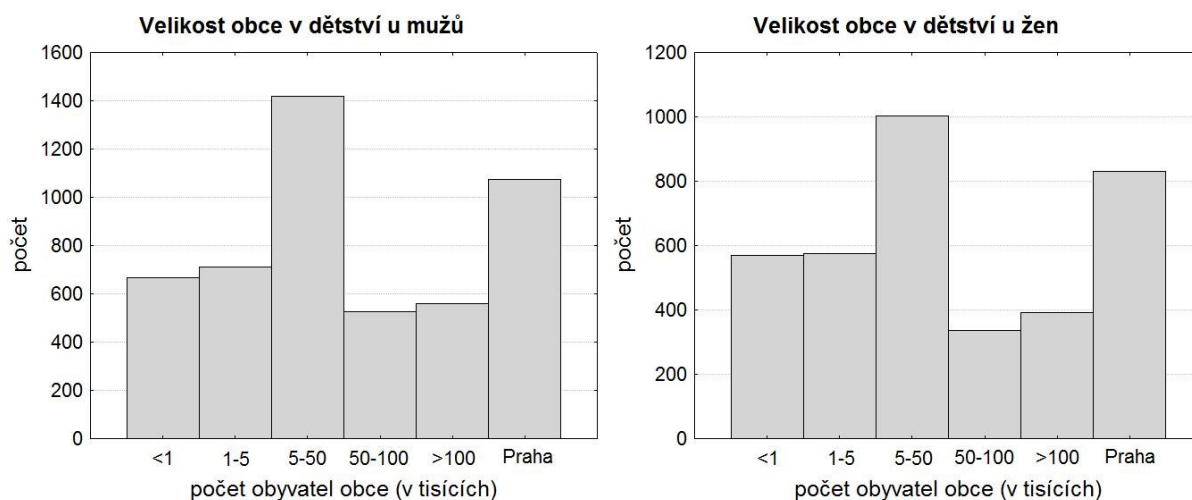
Graf 3 Věkové rozložení u mužů a žen.

Opět jsme sledovali rozdělení nejvyššího dosaženého vzdělání. Muži byli nejvíce zastoupeni absolventy magisterského studia (32,2%), ženy byly naopak nejčastěji studentky bakalářského programu s ukončeným středoškolským vzděláním s maturitou (28,6%). Druhá nejčastější kategorie byla u mužů střední škola s maturitou či vyšší odborná škola (26,8%) a u žen magisterský titul (26,3%). Opět zde bylo nejméně osob s nejvyšším dosaženým základním vzděláním, studentů středních škol, lidí se střední školou či učilištěm bez maturity, ale také absolventů doktorského studia (ten zde na rozdíl od Rh-dotazníku nezahrnoval tituly MUDr., JUDr. a PhDr., které byly součástí možnosti magisterského vzdělání) (Graf 4).

Graf 4 Nejvyšší dosažené vzdělání u mužů a žen. ZŠ = základní; st. SŠ = student střední školy; uč. = střední škola bez maturity; gym. = střední škola s maturitou či vyšší odborná škola; st. Bc. = student bakaláře; Bc. = bakalářské; Mgr. = magisterské (včetně MUDr. aj.); Ph.D. = doktorské.

V tomto dotazníku jsme navíc mohli pozorovat i rozložení velikosti obce, kde respondenti prožili většinu svého dětství. Muži i ženy nejčastěji pocházeli z obce od 5 do 50 tisíc obyvatel (28,6% mužů, 27% žen). Druhá nejčastější kategorie pak byla Praha (21,7% mužů, 22,4% žen) (Graf 5).

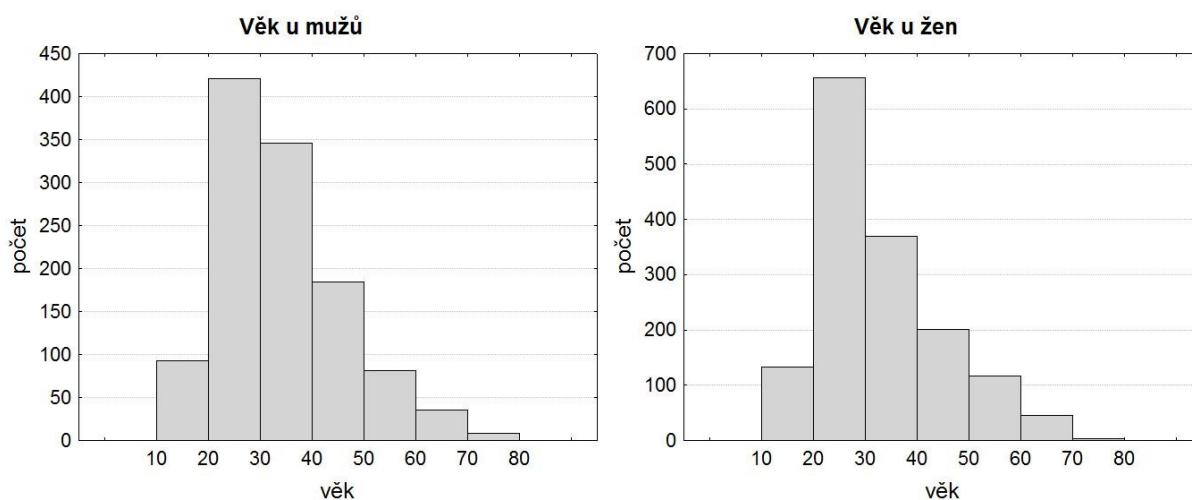

Graf 5 Velikost obce, kde respondenti strávili v dětství většinu času, u mužů a u žen.

5.1.4 Dotazník mystického myšlení

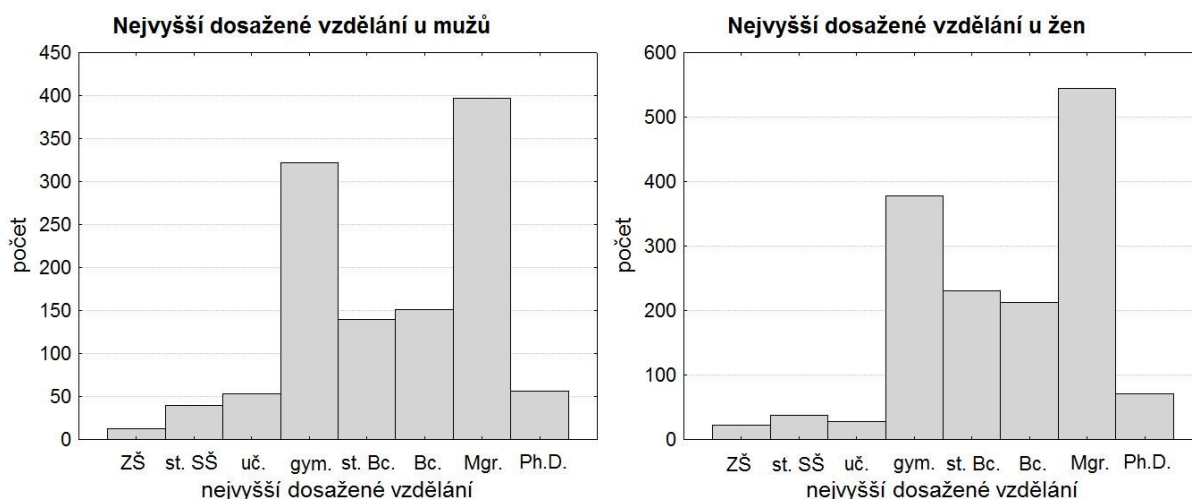
Posledním používaným dotazníkem byl dotazník mystického myšlení. S jeho vyplňováním začalo celkem 5794 lidí, 2521 z toho představovali muži, 3273 ženy. Kompletně dokončených dotazníků jsme nashromáždili 2705, 1177 bylo od mužů a 1528 od žen. Následující deskriptivní statistiky budou opět vycházet pouze z respondentů, kteří dotazník vyplnili až do konce.

V tomto dotazníku bylo nejmladšímu respondentovi 11 let, nejstarším pak 76 let. Průměrné stáří bylo u mužů 35 let a u žen 33 let. Největší četnost měla opět věková kategorie 20-30 let, zastoupeno v ní bylo 36% mužů a 43% žen (Graf 6).

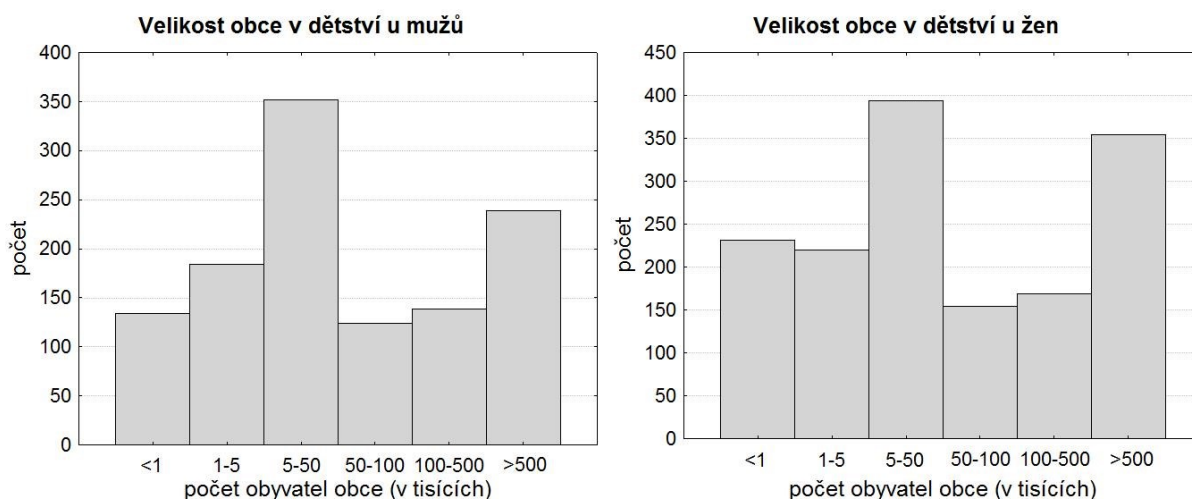
Graf 6 Věkové rozložení u mužů a žen.

Co se týká nejvyššího dosaženého vzdělání, více jak třetina mužů i žen měla magisterský titul (33,9% mužů, 35,8% žen). Jako druhé nejčastější nejvýše dosažené vzdělání byla u obou pohlaví střední škola s maturitou či vyšší odborná škola (27,5% mužů, 24,8% žen). Nejméně respondentů bylo opět v kategoriích základního vzdělání, studia střední školy a ukončené střední školy či učiliště bez maturity (Graf 7).

Graf 7 Nejvyšší dosažené vzdělání u mužů a žen. ZŠ = základní; st. SŠ = student střední školy; uč. = střední škola bez maturity; gym. = střední škola s maturitou či vyšší odborná škola; st. Bc. = student bakaláře; Bc. = bakalářské; Mgr. = magisterské (včetně MUDr. aj.); Ph.D. = doktorské.

I zde jsme měli možnost zjistit rozložení velikosti obce, kde respondenti strávili většinu svého dětství. Nejvíce mužů a žen prožilo své dětství v obci od 5 do 50 tisíc obyvatel (30% mužů, 25,9% žen). Druhá největší skupina respondentů pak pocházela z obce s více než 500 tisíci obyvateli (20,4% mužů, 23,2% žen). Vzhledem k tomu, že respondenti tohoto dotazníku byli pouze Češi nebo Slováci, jednalo se o Prahu (Graf 8).

Graf 8 Velikost obce, kde respondenti strávili v dětství většinu času, u mužů a u žen.

5.2 Vlasové charakteristiky

K dvěma dotazníkům, jenž jsme využili k analýzám souvislostí mezi typem vlasů a osobností či sexualitou, zde pojednáme o základních informacích týkajících se vlasových charakteristik. Zaměříme se na četnosti a procentuální zastoupení jednotlivých odpovědí na otázky tmavosti, zrzavosti a kudrnatosti vlasů u mužů a žen, průměrné odpovědi u obou pohlaví a na rozdíly mezi muži a ženami. Dále u obou pohlaví provedeme korelace mezi vlasovými charakteristikami a dáme je i do souvislosti s věkem a dalšími zvolenými potenciálně matujícími proměnnými, které by mohly v hlavních analýzách vystupovat v roli zprostředkujících faktorů. V Rh-dotazníku byly za tyto proměnné zvoleny nemocnost, sebevědomí, psychická kondice, fyzická kondice a atraktivita. V dotazníku sexuálním se jednalo o stejné faktory, chyběla zde pouze proměnná sebevědomí.

5.2.1 Rh-dotazník

Přirozenou tmavost, zrzavost a vlnitost či kudrnatost svých vlasů respondenti hodnotili na šestibodové škále 0-5, v našich datech kódované jako 1-6. V případě tmavosti 1 znamenala světlé vlasy a 6 tmavé vlasy. V otázce na zrzavost vlasů 1 zastupovala blond, hnědé a černé vlasy, 6 vlasy zrzavé. V otázce na vlnitost či kudrnatost vlasů 1 znamenala „vůbec ne“, 6 znamenala „velmi“.

Na otázky týkající se vlasových charakteristik celkem odpovědělo 1518 mužů a 2025 žen. V otázce na tmavost vlasů pouze 1,4% mužů a 2,1% žen ohodnotilo barvu svých vlasů nejnižší možností, tedy jako nejsvětější možnou. Nejtmavší barvu vlasů zase mělo 10,4% mužů a 6,6% žen. Nejčastější odpovědí byla shodně u mužů i žen hodnota 5, kterou zvolilo 32,7% mužů a 27,5% žen (Tab. 1). Průměrná odpověď u mužů činila 4,11, zatímco u žen 3,85. Vzhledem k tomu, že hodnocení barvy vlasů nemělo normální rozdělení u mužů ani u žen, jsme k ověření statistické významnosti rozdílu mezi muži a ženami použili neparametrický dvouvýběrový Wilcoxonův test (Mann-Whitneyův test). Muži měli signifikantně tmavší vlasy než ženy ($Z = 6,101$, p -hodnota = $1,06E-09$).

Co se týká zrzavosti vlasů, pouze 0,5% mužů a 1,3% žen ohodnotilo své vlasy nejvyšší možností, tedy jako nejvíce zrzavé. Nejčastější odpovědí byla u mužů možnost 1, zvolilo ji 36,2% mužů. Ženy nejčastěji odpovídaly možnost 2, která zahrnuje 30,4% žen (Tab. 1). Průměrná mužská odpověď byla 2,09 a u žen 2,48. Posuzování zrzavosti nemělo u mužů ani u žen normální rozdělení, proto jsme použili opět dvouvýběrový Wilcoxonův test. Ten prokázal, že ženy měly signifikantně zrzavější vlasy než muži ($Z = -9,495$, p -hodnota = $2,21E-21$).

V otázce na vlnitost či kudrnatost vlasů pouze 1,2% mužů a 1,4% žen zvolilo nejvyšší možnost, a posoudilo tak své vlasy jako nejvíce kudrnaté. Nejčastěji vybranou odpovědí byla u mužů možnost 1, kterou zvolilo 35,4% mužů. U žen byla nejčastější možnost 2, kterou vybralo 27,6% žen (Tab. 1). Průměrná odpověď činila u mužů 2,27 a u žen 2,59. Ani kudrnatost nesplňovala podmínku normality, a byl proto opět použit Wilcoxonův test, který ukázal, že ženy měly signifikantně vlnitější vlasy než muži ($Z = -7,074$, p -hodnota = $1,51E-12$).

muži	odpovědi	1	2	3	4	5	6	celkem
tmavost	četnost	22	134	317	391	496	158	1518
	procentuální podíl	1,4%	8,8%	20,9%	25,8%	32,7%	10,4%	100%
zrzavost	četnost	542	505	276	133	35	7	1498
	procentuální podíl	36,2%	33,7%	18,4%	8,9%	2,3%	0,5%	100%
kudrnatost	četnost	536	453	220	217	72	18	1516
	procentuální podíl	35,4%	29,9%	14,5%	14,3%	4,7%	1,2%	100%

ženy	odpovědi	1	2	3	4	5	6	celkem
tmavost	četnost	42	245	511	532	556	134	2020
	procentuální podíl	2,1%	12,1%	25,3%	26,3%	27,5%	6,6%	100%
zrzavost	četnost	488	607	485	313	76	25	1994
	procentuální podíl	24,5%	30,4%	24,3%	15,7%	3,8%	1,3%	100%
kudrnatost	četnost	535	559	362	365	175	29	2025
	procentuální podíl	26,4%	27,6%	17,9%	18%	8,6%	1,4%	100%

Tab. 1 Četnosti a procentuální zastoupení jednotlivých odpovědí na otázky tmavosti, zrzavosti a kudrnatosti vlasů u mužů a žen.

Odděleně u mužů a u žen jsme také sledovali vzájemné závislosti mezi vlasovými charakteristikami a jejich souvislost s věkem a dalšími proměnnými, jež by mohly mít potenciálně zprostředkující úlohu v dalších korelacích mezi typy vlasů a osobností či sexualitou. U mužů byla signifikantní negativní korelace mezi zrzavostí a tmavostí vlasů ($\tau = -0,165$, p-hodnota = $1,85E-14$) a pozitivní mezi zrzavostí a kudrnatostí ($\tau = 0,071$, p-hodnota = $1,02E-03$). Zrzavost se u mužů také zvyšovala s věkem ($\tau = 0,139$, p-hodnota = $1,56E-12$), kudrnatost naopak u mužů s věkem klesala ($\tau = -0,080$, p-hodnota = $4,00E-05$) (Tab. 2). Grafické znázornění závislostí mezi vlasovými charakteristikami a věkem, nemocností, sebevědomím, psychickou a fyzickou kondicí a atraktivitou u mužů viz příloha (Příloha 4 Graf 1-3).

muži	tmavost	zrzavost	kudrnatost	věk	nemocnost	sebevědomí	psychická kondice	fyzická kondice	atraktivita
tmavost	1,000	-0,165	0,030	0,006	0,017	-0,008	0,031	-0,033	0,020
zrzavost		1,000	0,071	0,139	-0,013	-0,006	-0,006	0,033	-0,015
kudrnatost			1,000	-0,080	0,036	0,034	-0,020	-0,026	0,034

Tab. 2 Vzájemné korelace vlasových charakteristik a jejich korelace s věkem a dalšími potenciálně matujícími proměnnými u mužů. Korelačním koeficientem je Kendallovo τ . Signifikantní korelace jsou vyznačeny tučně.

U žen tmavost vlasů pozitivně korelovala s kudrnatostí ($\tau = 0,076$, p-hodnota = $2,93E-05$). Na věku pak signifikantně závisely všechny tři vlasové charakteristiky. S rostoucím věkem se u žen zvyšovala tmavost ($\tau = 0,093$, p-hodnota = $2,18E-08$) a zrzavost ($\tau = 0,166$, p-hodnota = $5,91E-23$) a naopak klesala kudrnatost ($\tau = -0,054$, p-hodnota = $1,23E-03$). S tmavostí vlasů u žen se také zvyšovala nemocnost ($\tau = 0,036$, p-hodnota = $3,61E-02$) (Tab. 3). Grafické znázornění závislostí mezi vlasovými charakteristikami a věkem, nemocností, sebevědomím, psychickou a fyzickou kondicí a atraktivitou u žen viz příloha (Příloha 4 Graf 4-6).

ženy	tmavost	zrzavost	kudrnatost	věk	nemocnost	sebevědomí	psychická kondice	fyzická kondice	atraktivita
tmavost	1,000	-0,007	0,076	0,093	0,036	-0,002	-0,011	-0,010	-0,023
zrzavost		1,000	0,028	0,166	-0,002	0,002	-0,008	-0,011	-0,004
kudrnatost			1,000	-0,054	0,033	0,030	-0,032	-0,025	0,019

Tab. 3 Vzájemné korelace vlasových charakteristik a jejich korelace s věkem a dalšími potenciálně matujícími proměnnými u žen. Korelačním koeficientem je Kendallovo τ . Signifikantní korelace jsou vyznačeny tučně.

5.2.2 Sexuální dotazník

Přirozenou tmavost, zrzavost a kudrnatost svých vlasů respondenti hodnotili taktéž na šestibodové škále 0-5, v našich datech kódované jako 1-6. V otázce na tmavost vlasů odpověď 1 znamenala velmi světlé vlasy a odpověď 6 velmi tmavé vlasy. V případě zrzavosti vlasů 1

značila zcela nezrzavé vlasy a 6 jasně zrzavé vlasy. A co se týká kudrnatosti vlasů, 1 znamenala úplně rovné vlasy a 6 velmi kudrnaté vlasy.

Otázky zjišťující typ vlasů zodpovědělo celkem 11394 mužů a 7415 žen. Co se týká tmavosti vlasů, pouze 1% mužů a 1,5% žen zvolilo odpověď 1, jež zastupovala nejsvětější barvu vlasů. Naopak 7,5% mužů a 6,1% žen označilo svou barvu vlasů jako nejtmaší možnou. Nejčastější odpovědí byla u mužů i u žen možnost 4, vybralo ji 33,6% mužů a 29,9% žen (Tab. 4). Průměrnou mužskou odpovědí byla 4,05, u žen průměr činil 3,83. Tmavost vlasů opět neměla normální rozdělení u mužů ani u žen, a tudíž jsme k otestování statistické významnosti rozdílu mezi muži a ženami použili dvouvýběrový Wilcoxonův test. Ten opět prokázal, že muži mají signifikantně tmavší vlasy než ženy ($Z = 12,939$, $p\text{-hodnota} = 0,00E+00$).

U otázky na zrzavost vlasů jen 0,4% mužů a 0,7% žen zvolilo nejvyšší hodnotu odpovědi, tedy nejjasněji zrzavou barvu vlasů. Nejčastější odpovědí byla u mužů i žen možnost 1, kterou vybralo 76,1% mužů a 55,1% žen (Tab. 4). Průměrná odpověď byla u mužů 1,4 a u žen 1,81. Zrzavost ani zde nesplnila podmínku normality, a byl proto opět použit Wilcoxonův test, který potvrdil vyšší zrzavost u žen ($Z = -25,158$, $p\text{-hodnota} = 0,00E+00$).

Nejvyšší možnou hodnotu odpovědi na otázku týkající se kudrnatosti vlasů vybralo pouze 1,3% mužů a 2,2% žen. Nejčastěji zvolenou odpovědí pro muže i ženy byla možnost 1, která zahrnovala 37,3% mužů a 27,7% žen (Tab. 4). Průměrná odpověď činila 2,23 u mužů a 2,54 u žen. Z důvodu nesplnění podmínky normality u kudrnatosti jsme použili Wilcoxonův test, jenž potvrdil, že ženy mají více zvlněné vlasy než muži ($Z = -15,762$, $p\text{-hodnota} = 0,00E+00$).

muži	odpovědi	1	2	3	4	5	6	celkem
tmavost	četnost	118	856	2384	3823	3359	854	11394
	procentuální podíl	1%	7,5%	20,9%	33,6%	29,5%	7,5%	100%
zrzavost	četnost	8424	1639	436	395	122	47	11063
	procentuální podíl	76,1%	14,8%	3,9%	3,6%	1,1%	0,4%	100%
kudrnatost	četnost	4231	3266	1752	1328	608	153	11338
	procentuální podíl	37,3%	28,8%	15,5%	11,7%	5,4%	1,3%	100%

ženy	odpovědi	1	2	3	4	5	6	celkem
tmavost	četnost	109	811	2012	2214	1815	454	7415
	procentuální podíl	1,5%	10,9%	27,1%	29,9%	24,5%	6,1%	100%
zrzavost	četnost	3983	1716	734	602	148	50	7233
	procentuální podíl	55,1%	23,7%	10,1%	8,3%	2%	0,7%	100%
kudrnatost	četnost	2049	2008	1499	1193	493	163	7405
	procentuální podíl	27,7%	27,1%	20,2%	16,1%	6,7%	2,2%	100%

Tab. 4 Četnosti a procentuální zastoupení jednotlivých odpovědí na otázky tmavosti, zrzavosti a kudrnatosti vlasů u mužů a žen.

I v těchto datech jsme zvláště pro muže a ženy analyzovali vzájemné asociace mezi vlasovými charakteristikami a jejich souvislost s věkem a dalšími, pro hlavní analýzy potenciálně rušivými proměnnými. U mužů se potvrdila negativní korelace mezi zrzavostí a tmavostí vlasů ($\tau = -0,159$, p-hodnota = $1,74E-80$) a pozitivní korelace mezi zrzavostí a kudrnatostí ($\tau = 0,135$, p-hodnota = $1,27E-58$). Byla zde navíc signifikantní pozitivní závislost mezi tmavostí a kudrnatostí ($\tau = 0,049$, p-hodnota = $3,77E-10$). Všechny tři vlasové charakteristiky s věkem u mužů klesaly (tmavost: $\tau = -0,040$, p-hodnota = $2,04E-08$; zrzavost: $\tau = -0,079$, p-hodnota = $6,25E-25$; kudrnatost: $\tau = -0,086$, p-hodnota = $1,56E-33$). S tmavostí vlasů se dále zvyšovala psychická kondice ($\tau = 0,015$, p-hodnota = $4,59E-02$) a atraktivita ($\tau = 0,029$, p-hodnota = $1,03E-04$). Zrzavost negativně korelovala s nemocností ($\tau = -0,022$, p-hodnota = $3,11E-02$) a psychickou kondicí ($\tau = -0,040$, p-hodnota = $4,01E-07$). Kudrnatost pak negativně korelovala pouze s psychickou kondicí ($\tau = -0,042$, p-hodnota = $2,12E-08$) (Tab. 5).

muži	tmavost	zrzavost	kudrnatost	věk	nemocnost	psychická kondice	fyzická kondice	atraktivita
tmavost	1,000	-0,159	0,049	-0,040	-0,006	0,015	-0,011	0,029
zrzavost		1,000	0,135	-0,079	-0,022	-0,040	0,005	0,010
kudrnatost			1,000	-0,086	-0,012	-0,042	-0,010	0,013

Tab. 5 Vzájemné korelace vlasových charakteristik a jejich korelace s věkem a dalšími potenciálně matujícími proměnnými u mužů. Korelačním koeficientem je Kendallovo τ . Signifikantní korelace jsou vyznačeny tučně.

U žen tmavost vlasů negativně korelovala se zrzavostí ($\tau = -0,110$, p-hodnota = $5,08E-28$) a potvrdila se její pozitivní korelace s kudrnatostí ($\tau = 0,096$, p-hodnota = $4,60E-24$). Kudrnatost také pozitivně korelovala se zrzavostí ($\tau = 0,092$, p-hodnota = $2,22E-20$). Na věku, stejně jako u mužů, signifikantně závisely všechny tři vlasové charakteristiky. S rostoucím věkem se u žen zvyšovala tmavost ($\tau = 0,036$, p-hodnota = $3,38E-05$) a klesala zrzavost ($\tau = -0,062$, p-hodnota = $1,51E-11$) a kudrnatost ($\tau = -0,085$, p-hodnota = $4,17E-22$). Se zrzavostí dále negativně korelovala psychická kondice ($\tau = -0,033$, p-hodnota = $3,97E-04$) a s kudrnatostí pozitivně korelovala nemocnost ($\tau = 0,024$, p-hodnota = $2,36E-02$) a atraktivita ($\tau = 0,021$, p-hodnota = $1,69E-02$) (Tab. 6).

ženy	tmavost	zrzavost	kudrnatost	věk	nemocnost	psychická kondice	fyzická kondice	atraktivita
tmavost	1,000	-0,110	0,096	0,036	-0,006	0,012	0,000	0,012
zrzavost		1,000	0,092	-0,062	0,006	-0,033	0,000	0,010
kudrnatost			1,000	-0,085	0,024	-0,011	0,006	0,021

Tab. 6 Vzájemné korelace vlasových charakteristik a jejich korelace s věkem a dalšími potenciálně matujícími proměnnými u žen. Korelačním koeficientem je Kendallovo τ . Signifikantní korelace jsou vyznačeny tučně.

5.3 Testované závislé proměnné

V této části podrobíme analýzám sadu námi vybraných závislých proměnných, které v hlavní části této práce budou dány do souvislosti s vlasovými charakteristikami. Opět tak učiníme odděleně pro Rh-dotazník a sexuální dotazník. Každý osobnostní znak či znak týkající se sexuality zde budeme nejprve korelovat s věkem a dále budeme sledovat jejich souvislost se zvolenými potenciálně matoucími proměnnými, které by mohly v hlavních analýzách hrát zprostředkující roli. Těmi jsou v prvním dotazníku nemocnost, sebevědomí, psychická kondice, fyzická kondice a atraktivita. V druhém dotazníku byly tyto proměnné zvolené shodně, chyběla pouze proměnná sebevědomí.

5.3.1 Rh-dotazník

Z Rh-dotazníku jsme vybrali několik proměnných, které se budou účastnit analýz s vlasovými charakteristikami. Jednalo se o 9 sebehodnocených vlastností, faktory osobnosti podle Big Five modelu a 6 znaků týkajících se sexuality. Před začátkem hlavních testů jsme u všech těchto proměnných ověřili normalitu rozdělení Shapiro-Wilkovým testem. Test ukázal, že ani jedna proměnná nevykazovala normální rozdělení.

Následně jsme provedli korelaci těchto proměnných s věkem odděleně pro muže a ženy. Na věku u mužů i žen pozitivně závisela spokojenost, kreativita, přívětivost, svědomitost, otevřenost vůči zkušenosti a počet sexuálních partnerů. Naopak negativně s věkem korelovala vřelost, inteligence a homosexuální sexuální touha. Pouze u mužů dále negativně na stáří závisela odvaha a klidnost, u žen zase negativně s věkem koreloval neuroticismus a sexuální touha. Opačný směr měla u mužů a žen sexuální aktivita, ta s věkem u mužů rostla, u žen naopak klesala (Tab. 7).

Zvolené závislé proměnné jsme dále korelovali s proměnnými, které jsme vytipovali jako matoucí, a tedy mohly by asociace mezi vlasovými charakteristikami a osobnostními znaky zprostředkovávat. Jednalo se o míru nemocnosti, sebevědomí, psychickou kondici, fyzickou kondici a atraktivitu. Testy jsme opět provedli zvlášť pro muže a ženy. Mnoho osobnostních charakteristik pozitivně korelovalo především se sebevědomím, psychickou a fyzickou kondicí a atraktivitou. Pro úsporu místa zde výsledky nediskutujeme, podrobně jsou však zobrazeny včetně výsledků Benjamini-Hochbergovy korekce na vícečetné testy v tabulce 7.

	věk		nemocnost		sebevědomí		psychická kondice		fyzická kondice		atraktivita	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
spokojenost	0,091*	0,095*	-0,125*	-0,113*	0,233*	0,189*	0,396*	0,429*	0,189*	0,152*	0,157*	0,154*
vřelost	-0,046*	-0,045*	0,001	0,028	0,395*	0,410*	0,075*	0,029*	0,061*	0,023	0,132*	0,150*
spolehlivost	-0,012	-0,026	0,005	0,026	0,421*	0,469*	0,118*	0,077*	0,106*	0,050*	0,120*	0,130*
kreativita	0,051*	0,036*	0,025	0,023	0,421*	0,407*	0,148*	0,077*	0,086*	0,067*	0,215*	0,235*
odvaha	-0,080*	0,015	-0,071*	-0,071*	0,349*	0,351*	0,185*	0,198*	0,230*	0,196*	0,320*	0,347*
intuice	-0,038*	0,013	0,013	0,049*	0,482*	0,431*	0,117*	0,087*	0,107*	0,051*	0,234*	0,230*
agresivita	0,036*	-0,013	0,035	0,022	0,025	0,041*	-0,025	-0,071*	0,064*	0,024	0,132*	0,148*
klidnost	-0,123*	-0,014	0,001	-0,036	0,165*	0,169*	0,164*	0,202*	0,022	0,038*	0,057*	0,059*
inteligence	-0,144*	-0,062*	-0,001	0,035	0,530*	0,462*	0,151*	0,181*	0,068*	0,056*	0,145*	0,247*
extraverze	-0,021	0,010	-0,055*	-0,017	0,098*	0,096*	0,177*	0,194*	0,140*	0,110*	0,122*	0,111
přívětivost	0,069*	0,101*	-0,051*	-0,004	0,037*	0,074*	0,121*	0,145*	0,068*	0,093*	0,037*	0,053*
svědomitost	0,059*	0,071*	-0,089*	-0,045*	0,153*	0,130*	0,187*	0,150*	0,169*	0,139*	0,039*	0,045*
otevřenost vůči zkušenosti	0,057*	0,039*	-0,030	-0,007	0,195*	0,160*	0,183*	0,157*	0,154*	0,117*	0,122*	0,094*
neuroticismus	-0,030*	-0,082*	0,163*	0,135*	-0,113*	-0,098*	-0,407*	-0,456*	-0,169*	-0,167*	-0,085*	-0,076*
heterosexuální sexuální touha	0,014	-0,034*	0,028	-0,011	0,029	0,039*	0,070*	0,084*	0,067*	0,050*	0,048*	0,045*
homosexuální sexuální touha	-0,125*	-0,198*	0,032	0,038	0,040*	0,017	-0,085*	-0,058*	-0,011	-0,020	0,036*	0,110*
sexuální touha	-0,010	-0,075*	-0,027	0,020	0,201*	0,146*	0,090*	0,063*	0,095*	0,108*	0,210*	0,239*
sexuální aktivita	0,098*	-0,041*	-0,074*	0,013	0,188*	0,128*	0,169*	0,098*	0,151*	0,109*	0,278*	0,242*
věk prvního sexu	-0,027	0,030*	0,030	-0,029	-0,090*	-0,048*	-0,091*	-0,016	-0,070*	0,013	-0,131*	-0,108*
počet sexuálních partnerů	0,259*	0,252*	0,024	0,048*	0,094*	0,067*	0,072*	0,019	0,060*	0,039*	0,147*	0,146*

Tab. 7 Korelace vybraných osobnostních a sexuálních charakteristik s věkem, nemocností, sebevědomím, psychickou a fyzickou kondicí a atraktivitou u mužů a u žen. Korelačním koeficientem je Kendallovo τ . Signifikantní korelace jsou vyznačeny tučně. * = korelace byla signifikantní po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy.

5.3.2 Sexuální dotazník

Ze sexuálního dotazníku jsme jako závislé proměnné zvolili IQ, dominanci a narcismus a 24 znaků týkajících se sexuality. Postup jsme zvolili obdobný jako u předešlého dotazníku. Nejprve jsme ověřili normalitu rozdělení, tentokrát však pomocí Kolmogorov-Smirnova testu, neboť odpovědi ke každé proměnné bylo více než 5000. Opět ani jedna z proměnných neměla normální rozdělení.

V dalším kroku jsme opět korelovali všechny osobnostní a sexuální charakteristiky s věkem zvláště u mužů a u žen. Na stáří u mužů i žen pozitivně závisel věk prvního sexu, počet sexuálních partnerů či partnerek, počet sexuálních partnerů na jednu noc a přitažlivost pocíťovaná vůči mladším osobám. Negativně s věkem korelovala u mužů i u žen dominance, bisexualita, homosexualita, semiasexualita, přitažlivost pocíťovaná vůči starším osobám, sexuální touha, preference sadismu-masochismu, preference bondáže, vzrušení z násilí, z vlastního i cizího strachu, z vlastního i cizího nebezpečí, z vlastní i cizí bolesti, z vlastní bezmoci a z vlastního i cizího ponížení. U mužů pak na věku pozitivně záviselo IQ a negativně asexualita a vzrušení z cizí bezmoci. Opačný směr vykazoval u mužů a u žen narcismus, který se se stářím u mužů zvyšoval a u žen klesal, a opět sexuální aktivita, jež se u mužů s věkem zvyšovala a u žen snižovala (Tab. 8).

Znovu jsme také tyto znaky podrobili analýze na korelaci s námi vybranými proměnnými, jež by mohly mít potenciálně zprostředkující úlohu v dalších korelacích mezi typem vlasů a osobnostními znaky či znaky týkajícími se sexuality. Jako matoucí proměnné jsme zvolili nemocnost, psychickou kondici, fyzickou kondici a atraktivitu. Mnoho signifikantně negativních závislostí se dalo pozorovat především s psychickou a fyzickou kondicí. Opět zde výsledky vzhledem k rozsahu podrobně v textu neuvádíme, kompletní jsou včetně výsledků Benjamini-Hochbergovy korekce na vícečetné testy k nahlédnutí v tabulce 8.

	věk		nemocnost		psychická kondice		fyzická kondice		atraktivita	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
IQ	0,039*	0,016*	-0,017	0,008	0,070*	0,043*	0,037*	0,023*	0,044*	0,033*
dominance	-0,107*	-0,106*	-0,005	0,047*	0,057*	0,010	0,055*	0,009	0,114*	0,102*
narcismus	0,028*	-0,040*	0,013	0,052*	0,016*	-0,010	0,042*	-0,001	0,085*	0,028*
bisexualita	-0,079*	-0,110*	0,018	0,017	-0,063*	-0,082*	-0,046*	-0,035*	0,005	0,006
homosexualita	-0,073*	-0,075*	0,064*	-0,008	-0,078*	-0,059*	-0,046*	-0,014	0,002	-0,020*
semiasexualita	-0,092*	-0,038*	-0,008	-0,025*	-0,074*	-0,062*	-0,046*	-0,050*	-0,039*	-0,081*
asexualita	-0,054*	-0,017*	0,009	0,001	-0,089*	-0,093*	-0,060*	-0,067*	-0,076*	-0,101*
věk prvního sexu	0,071*	0,129*	0,006	-0,061*	-0,091*	0,007	-0,064*	-0,001	-0,137*	-0,071*
počet sexuálních partnerek/partnerů	0,248*	0,245*	0,011	0,033*	0,095*	0,042*	0,083*	0,058*	0,106*	0,091*
počet sexuálních partnerů 1x	0,172*	0,149*	0,064*	0,038*	0,047*	0,024*	0,051*	0,014	0,096*	0,063*
přitažlivost vůči starším osobám	-0,165*	-0,161*	0,026*	0,016	-0,026*	-0,053*	0,008	-0,016	0,036*	-0,003
přitažlivost vůči mladším osobám	0,105*	0,127*	0,032*	0,011	-0,020*	-0,015	-0,043*	0,017	-0,023*	-0,002
sexuální touha	-0,065*	-0,058*	0,008	0,050*	-0,038*	-0,055*	0,033*	-0,001	0,070*	0,039*
sexuální aktivita	0,021*	-0,059*	-0,035*	0,034*	0,135*	0,064*	0,109*	0,081*	0,150*	0,123*
preference sadismu-masochismu	-0,087*	-0,078*	0,004	0,037*	-0,048*	-0,054*	-0,036*	-0,044*	0,019*	0,032*
preference bondáže	-0,137*	-0,101*	-0,002	0,029*	-0,045*	-0,032*	-0,032*	-0,059*	0,024*	0,040*
vzrušení z násilí	-0,071*	-0,094*	0,022*	0,019*	-0,056*	-0,057*	-0,024*	-0,033*	0,003	0,027*
vzrušení z vlastního strachu	-0,110*	-0,080*	0,002	0,019*	-0,048*	-0,032*	-0,016*	-0,007	0,013	0,041*
vzrušení z cizího strachu	-0,095*	-0,048*	0,006	0,015	-0,066*	-0,027*	-0,039*	-0,038*	0,001	0,022*
vzrušení z vlastního nebezpečí	-0,133*	-0,098*	-0,007	0,020*	-0,030*	-0,037*	0,015*	-0,014	0,043*	0,032*
vzrušení z cizího nebezpečí	-0,094*	-0,039*	0,005	0,003	-0,041*	-0,022*	-0,015*	-0,026*	0,012	0,030*
vzrušení z vlastní bolesti	-0,109*	-0,107*	0,018	0,039*	-0,062*	-0,053*	-0,012	-0,012	0,032*	0,043*
vzrušení z cizí bolesti	-0,091*	-0,064*	0,017	0,025*	-0,064*	-0,035*	-0,041*	-0,035*	0,007	0,028*

vzrušení z vlastní bezmoci	-0,137*	-0,024*	0,001	0,019*	-0,044*	-0,044*	-0,019*	-0,025*	0,017*	0,021*
vzrušení z cizí bezmoci	-0,122*	0,005	-0,009	0,014	-0,045*	-0,030*	-0,027*	-0,039*	0,024*	0,014
vzrušení z vlastního ponížení	-0,068*	-0,120*	0,011	0,022*	-0,057*	-0,034*	-0,028*	-0,023*	-0,006	0,054*
vzrušení z cizího ponížení	-0,053*	-0,071*	0,011	0,020*	-0,059*	-0,021*	-0,040*	-0,042*	-0,005	0,046*

Tab. 8 Korelace vybraných osobnostních a sexuálních charakteristik s věkem u mužů a u žen. Korelačním koeficientem je Kendallovo τ . Signifikantní korelace jsou vyznačeny tučně.
* = korelace byla signifikantní po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy.

5.4 Tmavost vlasů

Tato podkapitola bude věnována asociacím mezi tmavostí vlasů s osobnostními znaky a znaky týkajícími se sexuality. Nejprve budou představeny výsledky z Rh-dotazníku a poté z dotazníku sexuálního, obě části budou navíc děleny na korelace u mužů a u žen.

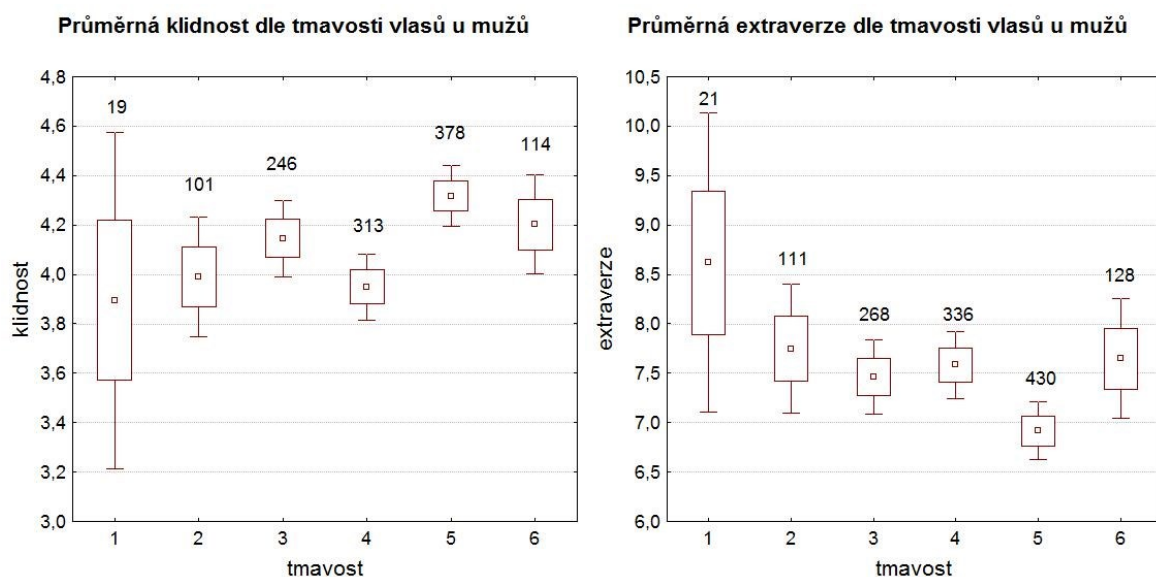
5.4.1 Rh-dotazník

5.4.1.1 Muži

U mužů tmavost vlasů pozitivně korelovala se sebehodnocenou klidností ($\tau = 0,063$, p-hodnota = $1,30E-03$) a negativně s extravertí ($\tau = -0,048$, p-hodnota = $9,90E-03$). Tyto dvě souvislosti byly navíc signifikantní i po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy (Tab. 9 a Graf 9).

muži	n	τ	p-hodnota
tmavost ~ spokojenost	1177	-0,033	8,60E-02
tmavost ~ vřelost	1160	-0,021	2,86E-01
tmavost ~ spolehlivost	1161	-0,003	8,86E-01
tmavost ~ kreativita	1173	0,030	1,27E-01
tmavost ~ odvaha	1171	-0,016	4,08E-01
tmavost ~ intuice	1169	-0,006	7,65E-01
tmavost ~ agresivita	1171	-0,019	3,33E-01
tmavost ~ klidnost	1171	0,063	1,30E-03*
tmavost ~ inteligence	1167	0,006	7,57E-01
tmavost ~ extraverte	1294	-0,048	9,90E-03*
tmavost ~ přívětivost	1281	-0,008	6,64E-01
tmavost ~ svědomitost	1287	0,000	9,99E-01
tmavost ~ otevřenost vůči zkušenosti	1295	0,010	6,06E-01
tmavost ~ neuroticismus	1290	0,006	7,32E-01
tmavost ~ heterosexuální sexuální touha	1139	-0,003	8,66E-01
tmavost ~ homosexuální sexuální touha	1141	0,035	7,96E-02
tmavost ~ sexuální touha	1112	0,007	7,10E-01
tmavost ~ sexuální aktivita	1117	-0,020	3,10E-01
tmavost ~ věk prvního sexu	1125	0,038	5,40E-02
tmavost ~ počet sexuálních partnerů	1123	-0,030	1,32E-01

Tab. 9 Korelace tmavosti vlasů s osobnostními a sexuálními charakteristikami při kontrole na věk u mužů. τ = parciální Kendallův korelační koeficient. Signifikantní korelace jsou vyznačeny tučně. * = korelace byla signifikantní po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy.

Graf 9 Průměrné hodnoty osobnostních charakteristik dle tmavosti vlasů u mužů. Na škále tmavosti 1 = světlé vlasy, 6 = tmavé vlasy. Hodnoty nad každým krabicovým diagramem značí počet respondentů v dané kategorii tmavosti vlasů.

Pozitivní korelace tmavosti vlasů s klidností u mužů přetrvávala i po odfiltrování každé z výše zmíněných kovariát. Při kontrole na sebevědomí zůstala signifikantní pouze ve věkové kategorii 20-30, po odfiltrování ostatních proměnných pak alespoň ve dvou věkových kategoriích. Negativní korelace mezi tmavostí vlasů a extravertí ve všech případech přetrvávala pouze ve věkové kategorii 20-30 (Tab. 10).

muži	odfiltrovaná nemocnost	odfiltrované sebevědomí	odfiltrovaná psychická kondice	odfiltrovaná fyzická kondice	odfiltrovaná atraktivita
tmavost ~ klidnost	0,102⁴	0,113	0,101⁴	0,104⁴	0,103⁴
tmavost ~ extraverte	-0,111	-0,106	-0,120	-0,105	-0,114

Tab. 10 Korelace tmavosti vlasů s osobnostními znaky u mužů ve věkové kategorii 20-30 po odfiltrování nemocnosti, sebevědomí, psychické kondice, fyzické kondice a atraktivity. Korelačním koeficientem je parciální Kendallov τ . Signifikanční korelace jsou vyznačeny tučně. ⁴ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 40-50.

Prostřednictvím obecného lineárního modelu jsme sledovali vliv tmavosti vlasů současně s věkem a všemi výše zmíněnými kovariáty na osobnostní znaky, u kterých byla v předešlé analýze odhalena signifikantní souvislost s tmavostí vlasů. Tmavost vlasů u mužů v jednotlivých modelech, které zahrnovaly vždy všechny výše zmíněné proměnné, vysvětlovala podíl variability klidnosti (p -hodnota = 2,40E-02) i extraverte (p -hodnota = 1,30E-02). Závislosti byly signifikantní i po provedení Benjamini-Hochbergovy korekce na vícečetné testy (Tab. 11). Kompletní výsledky analýzy obecným lineárním modelem viz příloha (Příloha 5 Tab. 1).

muži	B	p-hodnota	η^2
tmavost ~ klidnost	0,065	2,40E-02*	0,004
tmavost ~ extraverte	-0,191	1,30E-02*	0,005

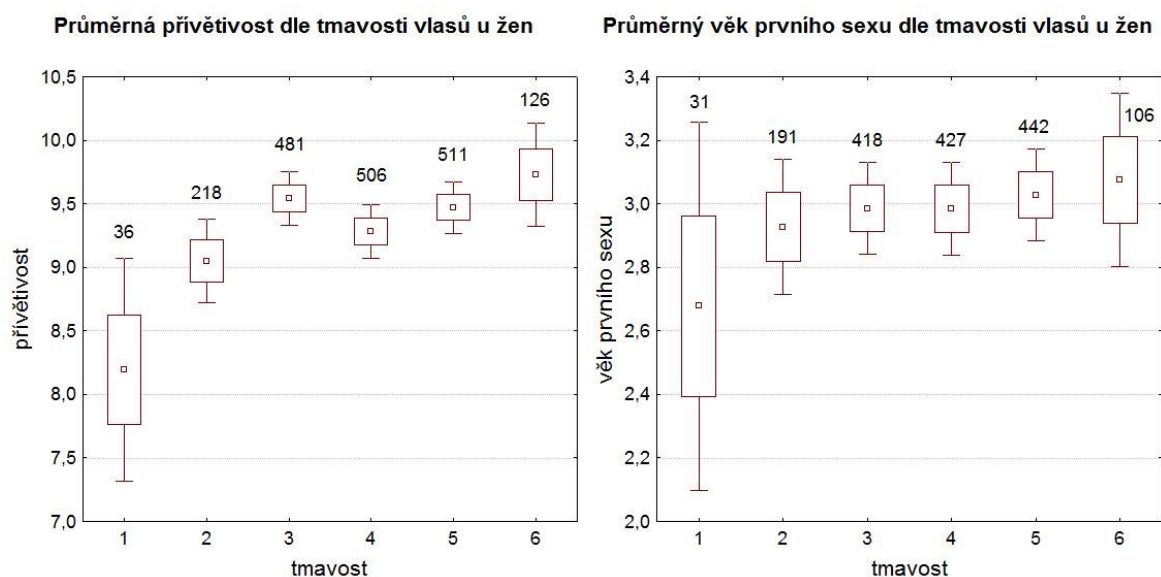
Tab. 11 Závislosti mezi tmavostí vlasů a osobnostními znaky u mužů v obecném lineárním modelu při zahrnutí vlivu věku, nemocnosti, sebevědomí, psychické kondice, fyzické kondice a atraktivitu. B = koeficient vysvětlující proměnné; η^2 = koeficient síly efektu. Signifikantní závislosti jsou vyznačeny tučně. * = závislost byla signifikantní po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy.

5.4.1.2 Ženy

U žen tmavost vlasů pozitivně korelovala s přívětivostí ($\tau = 0,031$, p-hodnota = 4,76E-02) a s věkem prvního pohlavního styku ($\tau = 0,034$, p-hodnota = 3,95E-02). Obě korelace však nebyly signifikantní po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy (Tab. 12 a Graf 10).

ženy	n	τ	p-hodnota
tmavost ~ spokojenost	1680	-0,009	6,00E-01
tmavost ~ vřelost	1637	0,030	7,29E-02
tmavost ~ spolehlivost	1636	-0,014	3,85E-01
tmavost ~ kreativita	1675	-0,001	9,66E-01
tmavost ~ odvaha	1672	-0,001	9,44E-01
tmavost ~ intuice	1679	0,000	9,99E-01
tmavost ~ agresivita	1668	0,029	7,32E-02
tmavost ~ klidnost	1670	0,002	9,07E-01
tmavost ~ inteligence	1643	0,001	9,49E-01
tmavost ~ extraverte	1886	0,004	8,13E-01
tmavost ~ přívětivost	1878	0,031	4,76E-02
tmavost ~ svědomitost	1882	0,007	6,54E-01
tmavost ~ otevřenost vůči zkušenosti	1883	-0,018	2,54E-01
tmavost ~ neuroticismus	1874	-0,025	1,02E-01
tmavost ~ heterosexuální sexuální touha	1615	0,012	4,61E-01
tmavost ~ homosexuální sexuální touha	1615	-0,026	1,13E-01
tmavost ~ sexuální touha	1597	-0,023	1,75E-01
tmavost ~ sexuální aktivita	1599	-0,031	6,64E-02
tmavost ~ věk prvního sexu	1615	0,034	3,95E-02
tmavost ~ počet sexuálních partnerů	1605	-0,023	1,59E-01

Tab. 12 Korelace tmavosti vlasů s osobnostními a sexuálními charakteristikami při kontrole na věk u žen. Korelačním koeficientem je parciální Kendallovo τ . Signifikantní korelace jsou vyznačeny tučně. * = korelace byla signifikantní po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy.

Graf 10 Průměrné hodnoty osobnostních charakteristik dle tmavosti vlasů u žen. Na škále tmavosti 1 = světlé vlasy, 6 = tmavé vlasy. Hodnoty nad každým krabicovým diagramem značí počet respondentů v dané kategorii tmavosti vlasů.

V případech vztahů mezi tmavostí a průvěřivostí a stejně tak tmavostí a věkem prvního sexu u žen signifikance vymizela po odfiltrování každé z kovariát. U asociace tmavosti s průvěřivostí však hodnota korelačního koeficientu spíše stoupla (Tab. 13).

ženy	odfiltrovaná nemocnost	odfiltrované sebevědomí	odfiltrovaná psychická kondice	odfiltrovaná fyzická kondice	odfiltrovaná atraktivita
tmavost ~ průvěřivost	0,034	0,038	0,040	0,038	0,039
tmavost ~ věk prvního sexu	0,024	0,019	0,019	0,022	0,016

Tab. 13 Korelace tmavosti vlasů s osobnostními znaky u žen ve věkové kategorii 20-30 po odfiltrování nemocnosti, sebevědomí, psychické kondice, fyzické kondice a atraktivity. Korelačním koeficientem je parciální Kendallovo τ . Signifikantní korelace jsou vyznačeny tučně.

V obecném lineárním modelu jsme následně ověřovali působení tmavosti vlasů současně s věkem a všemi výše zmíněnými kovariáty. Podíl variability průvěřivosti u žen byl tmavostí vlasů signifikantně vysvětlován (p -hodnota = $4,03E-02$). Závislost mezi tmavostí a věkem prvního sexu však statisticky významná nebyla, hranici signifikance se však těsně blížila. Naopak po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy byly signifikantní oba výsledky (Tab. 14). Kompletní výsledky analýzy obecným lineárním modelem viz příloha (Příloha 5 Tab. 2).

ženy	B	p-hodnota	η^2
tmavost ~ přívětivost	0,100	4,03E-02*	0,003
tmavost ~ věk prvního sexu	0,059	5,90E-02*	0,002

Tab. 14 Závislosti mezi tmavostí vlasů a osobnostními znaky u žen v obecném lineárním modelu při zahrnutí vlivu věku, nemocnosti, sebevědomí, psychické kondice, fyzické kondice a atraktivity. B = koeficient vysvětlující proměnné; η^2 = koeficient síly efektu. Signifikantní závislosti jsou vyznačeny tučně. * = závislost byla signifikantní po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy.

5.4.2 Sexuální dotazník

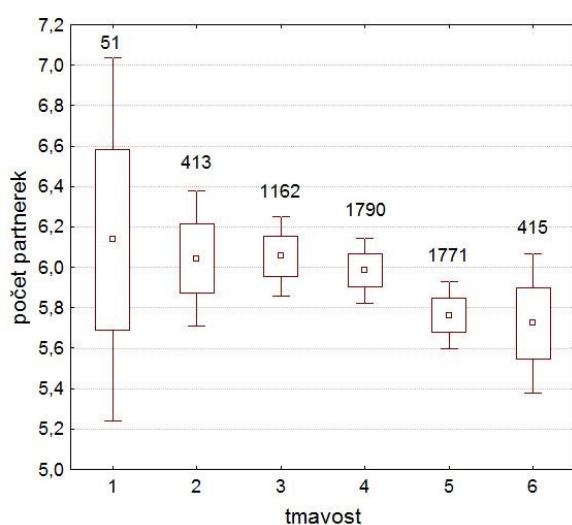
5.4.2.1 Muži

V druhém dotazníku zaměřeném na sexualitu tmavost vlasů u mužů negativně korelovala s celkovým počtem sexuálních partnerek ($\tau = -0,030$, p-hodnota = 8,18E-04), počtem sexuálních partnerů na jednu noc ($\tau = -0,028$, p-hodnota = 2,12E-03) a přitažlivostí pocíťovanou vůči mladším osobám ($\tau = -0,024$, p-hodnota = 7,49E-03). Tmavost vlasů u mužů naopak pozitivně korelovala s preferencí bondáže ($\tau = 0,023$, p-hodnota = 1,24E-02). Všechny uvedené závislosti byly signifikantní také po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy (Tab. 15 a Graf 11).

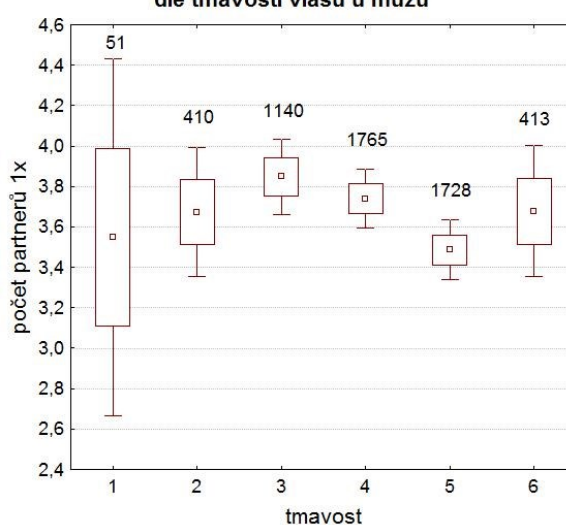
muži	n	τ	p-hodnota
tmavost ~ IQ	7553	0,009	2,21E-01
tmavost ~ dominance	9520	0,009	1,71E-01
tmavost ~ narcismus	6138	0,001	9,47E-01
tmavost ~ bisexualita	5363	0,004	6,65E-01
tmavost ~ homosexualita	5639	-0,008	3,97E-01
tmavost ~ semiasexualita	5696	0,000	9,72E-01
tmavost ~ asexualita	5686	0,009	3,29E-01
tmavost ~ věk prvního sexu	5584	0,011	2,12E-01
tmavost ~ počet sexuálních partnerek	5601	-0,030	8,18E-04*
tmavost ~ počet sexuálních partnerů 1x	5506	-0,028	2,12E-03*
tmavost ~ přitažlivost vůči starším osobám	5716	0,002	8,44E-01
tmavost ~ přitažlivost vůči mladším osobám	5718	-0,024	7,49E-03*
tmavost ~ sexuální touha	5623	-0,017	5,22E-02
tmavost ~ sexuální aktivita	5582	-0,005	6,04E-01
tmavost ~ preference sadismu-masochismu	5413	0,013	1,52E-01
tmavost ~ preference bondáže	5486	0,023	1,24E-02*
tmavost ~ vzrušení z násilí	5727	-0,004	6,60E-01
tmavost ~ vzrušení z vlastního strachu	5691	0,002	8,23E-01
tmavost ~ vzrušení z cizího strachu	5685	0,017	5,27E-02
tmavost ~ vzrušení z vlastního nebezpečí	5676	-0,015	9,49E-02
tmavost ~ vzrušení z cizího nebezpečí	5684	0,001	9,08E-01
tmavost ~ vzrušení z vlastní bolesti	5704	0,009	3,21E-01
tmavost ~ vzrušení z cizí bolesti	5691	0,008	3,68E-01
tmavost ~ vzrušení z vlastní bezmoci	5713	-0,007	4,01E-01
tmavost ~ vzrušení z cizí bezmoci	5715	0,013	1,51E-01
tmavost ~ vzrušení z vlastního ponížení	5709	0,017	6,07E-02
tmavost ~ vzrušení z cizího ponížení	5716	0,011	2,19E-01

Tab. 15 Korelace tmavosti vlasů s osobnostními a sexuálními charakteristikami při kontrole na věk u mužů. Korelačním koeficientem je parciální Kendallovo τ . Signifikantní korelace jsou vyznačeny tučně. * = korelace byla signifikantní po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy.

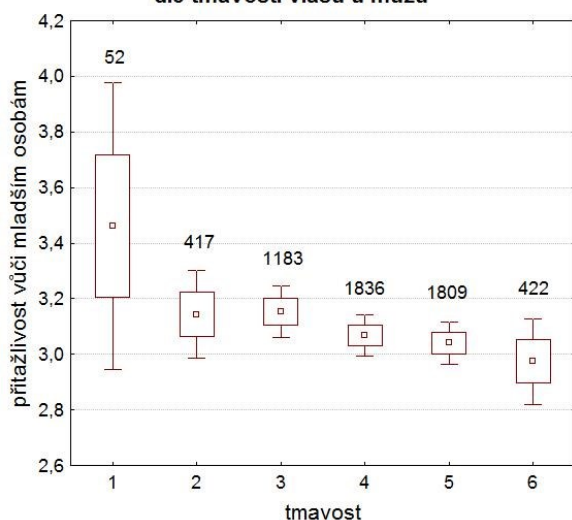
Průměrný počet partnerek dle tmavosti vlasů u mužů

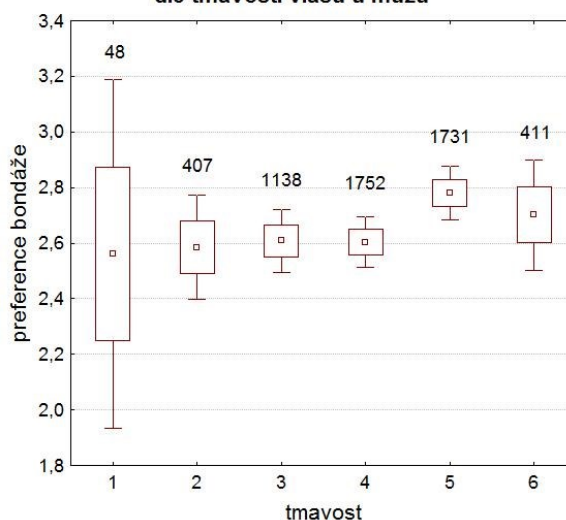
Průměrný počet partnerů na jednu noc dle tmavosti vlasů u mužů

Průměrná přitažlivost vůči mladším osobám dle tmavosti vlasů u mužů

Průměrná preference bondáže dle tmavosti vlasů u mužů

Graf 11 Průměrné hodnoty sexuálních charakteristik dle tmavosti vlasů u mužů. Na škále tmavosti 1 = světlé vlasy, 6 = tmavé vlasy. Hodnoty nad každým krabicovým diagramem značí počet respondentů v dané kategorii tmavosti vlasů.

Negativní korelace mezi tmavostí vlasů a počtem sexuálních partnerek zůstala po odfiltrování vlivu každé ze čtyř kovariát zachována vždy alespoň ve dvou věkových kategoriích. Pouze ve věkové kategorii 10-20 pak po odfiltrování každé z proměnných přetrvávala negativní závislost mezi tmavostí a počtem sexuálních partnerů na jednu noc. Korelace mezi tmavostí a přitažlivostí pocíťovanou vůči mladším osobám zůstala zachována zase jen ve věkové kategorii 50-60. Naopak po zohlednění vlivu každé ze čtyř proměnných vymizela asociace mezi tmavostí vlasů a preferencí bondáže (Tab. 16).

muži	odfiltrovaná nemocnost	odfiltrovaná psychická kondice	odfiltrovaná fyzická kondice	odfiltrovaná atraktivita
tmavost ~ počet sexuálních partnerek	-0,002 ^{1,3}	-0,003 ^{1,3}	-0,001 ^{1,3}	-0,004 ^{1,3}
tmavost ~ počet sexuálních partnerů 1x	-0,027 ¹	-0,026 ¹	-0,025 ¹	-0,029 ¹
tmavost ~ přitažlivost vůči mladším osobám	-0,001 ⁵	0,000 ⁵	-0,001 ⁵	-0,001 ⁵
tmavost ~ preference bondáže	0,017	0,018	0,018	0,018

Tab. 16 Korelace tmavosti vlasů se sexuálními charakteristikami u mužů ve věkové kategorii 20-30 po odfiltrování nemocnosti, psychické kondice, fyzické kondice a atraktivity. Korelačním koeficientem je parciální Kendallovo τ . Signifikantní korelace jsou vyznačeny tučně. ¹ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 10-20; ³ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 30-40; ⁵ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 50-60.

V dalším kroku jsme opět za použití obecného lineárního modelu sledovali efekt tmavosti vlasů spolu s věkem a všemi výše zmíněnými kovariáty. Ani v jednom z modelů tmavost vlasů u mužů signifikantně nevysvětlovala jedinou proměnnou týkající se sexuality. Závislosti rovněž nebyly statisticky významné po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy (Tab. 17). Kompletní výsledky analýzy obecným lineárním modelem viz příloha (Příloha 5 Tab. 3).

muži	B	p-hodnota	η^2
tmavost ~ počet sexuálních partnerek	-0,034	4,15E-01	0,000
tmavost ~ počet sexuálních partnerů 1x	-0,030	4,48E-01	0,000
tmavost ~ přitažlivost vůči mladším osobám	-0,034	9,30E-02	0,001
tmavost ~ preference bondáže	0,027	2,84E-01	0,000

Tab. 17 Závislosti mezi tmavostí vlasů a sexuálními charakteristikami u mužů v obecném lineárním modelu při zahrnutí vlivu věku, nemocnosti, psychické kondice, fyzické kondice a atraktivity. B = koeficient vysvětlující proměnné; η^2 = koeficient síly efektu. Signifikantní závislosti jsou vyznačeny tučně. * = závislost byla signifikantní po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy.

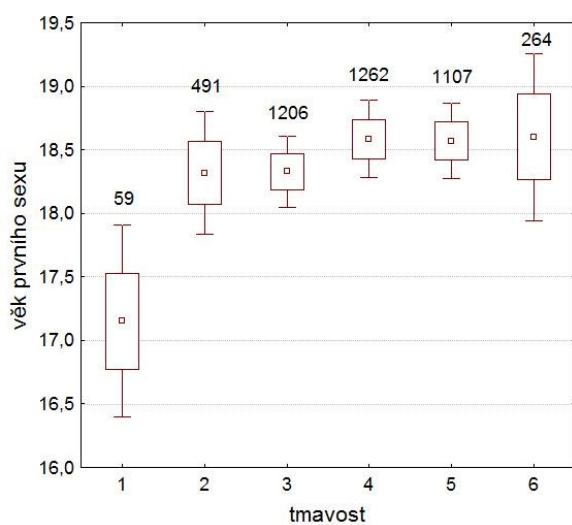
5.4.2.2 Ženy

Tmavost vlasů u žen v sexuálním dotazníku, stejně jako v Rh-dotazníku, pozitivně korelovala s věkem prvního pohlavního styku ($\tau = 0,024$, p-hodnota = 1,82E-02). Negativně tmavost vlasů korelovala s celkovým počtem sexuálních partnerů ($\tau = -0,024$, p-hodnota = 1,64E-02) a intenzitou sexuální touhy ($\tau = -0,021$, p-hodnota = 3,73E-02). Signifikantní byla také pozitivní korelace mezi tmavostí vlasů a preferencí sadismu-masochismu ($\tau = 0,021$, p-hodnota = 3,90E-02) a tmavostí vlasů a vzrušením z cizího strachu ($\tau = 0,020$, p-hodnota = 4,38E-02). Ani jeden z těchto vztahů ovšem nebyl signifikantní po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy (Tab. 18 a Graf 12).

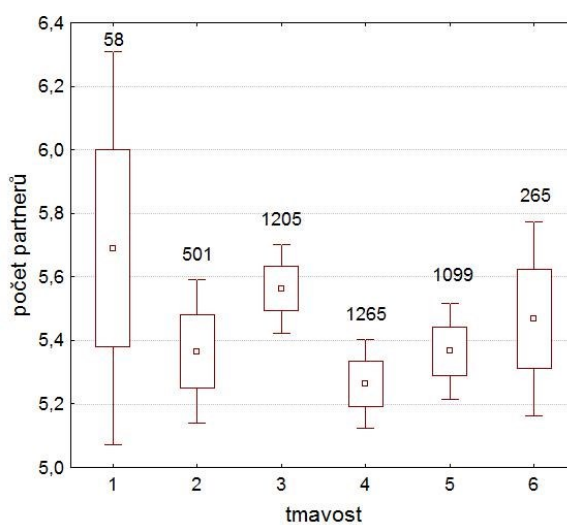
ženy	n	τ	p-hodnota
tmavost ~ IQ	4514	-0,004	7,16E-01
tmavost ~ dominance	6612	0,005	5,38E-01
tmavost ~ narcismus	4792	0,010	2,80E-01
tmavost ~ bisexualita	4288	-0,012	2,54E-01
tmavost ~ homosexualita	4348	-0,002	8,06E-01
tmavost ~ semiasexualita	4448	0,008	4,15E-01
tmavost ~ asexualita	4440	-0,002	8,46E-01
tmavost ~ věk prvního sexu	4389	0,024	1,82E-02
tmavost ~ počet sexuálních partnerů	4393	-0,024	1,64E-02
tmavost ~ počet sexuálních partnerů 1x	4303	-0,019	6,68E-02
tmavost ~ přitažlivost vůči starším osobám	4469	0,015	1,39E-01
tmavost ~ přitažlivost vůči mladším osobám	4469	0,011	2,89E-01
tmavost ~ sexuální touha	4407	-0,021	3,73E-02
tmavost ~ sexuální aktivita	4353	0,001	8,85E-01
tmavost ~ preference sadismu-masochismu	4172	0,021	3,90E-02
tmavost ~ preference bondáže	4222	0,004	6,81E-01
tmavost ~ vzrušení z násilí	4482	-0,006	5,58E-01
tmavost ~ vzrušení z vlastního strachu	4445	0,013	1,82E-01
tmavost ~ vzrušení z cizího strachu	4446	0,020	4,38E-02
tmavost ~ vzrušení z vlastního nebezpečí	4448	0,011	2,90E-01
tmavost ~ vzrušení z cizího nebezpečí	4449	0,016	1,13E-01
tmavost ~ vzrušení z vlastní bolesti	4462	0,014	1,68E-01
tmavost ~ vzrušení z cizí bolesti	4454	0,016	1,06E-01
tmavost ~ vzrušení z vlastní bezmoci	4450	0,008	4,25E-01
tmavost ~ vzrušení z cizí bezmoci	4456	0,012	2,42E-01
tmavost ~ vzrušení z vlastního ponížení	4463	0,007	4,98E-01
tmavost ~ vzrušení z cizího ponížení	4453	0,019	6,06E-02

Tab. 18 Korelace tmavosti vlasů s osobnostními a sexuálními charakteristikami při kontrole na věk u žen. Korelačním koeficientem je parciální Kendallovo τ . Signifikantní korelace jsou vyznačeny tučně. * = korelace byla signifikantní po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy.

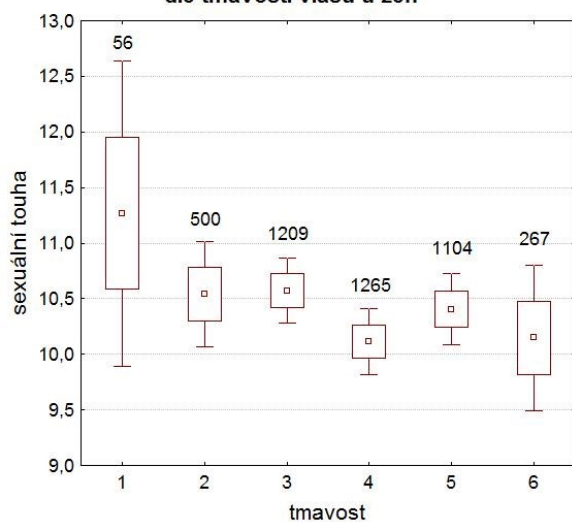
Průměrný věk prvního sexu dle tmavosti vlasů u žen

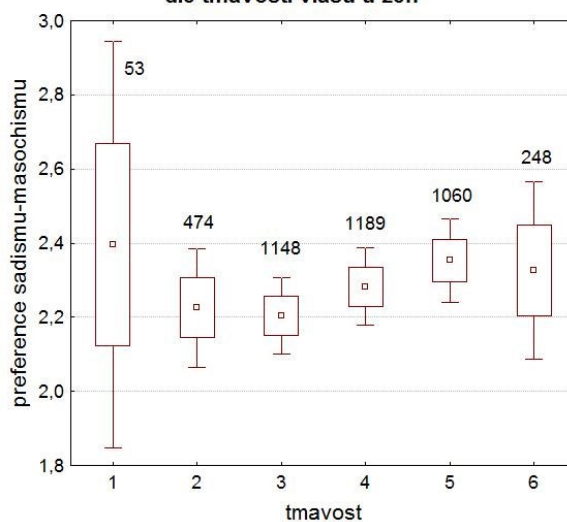
Průměrný počet partnerů dle tmavosti vlasů u žen

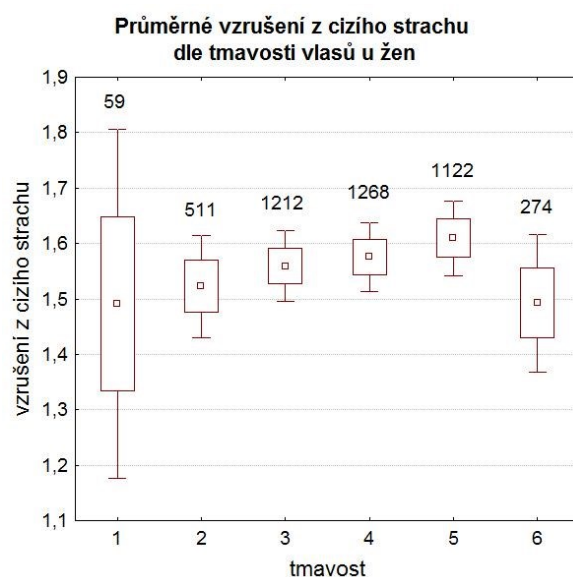

Průměrná intenzita sexuální touhy dle tmavosti vlasů u žen

Průměrná preference sadismu-masochismu dle tmavosti vlasů u žen

Graf 12 Průměrné hodnoty sexuálních charakteristik dle tmavosti vlasů u žen. Na škále tmavosti 1 = světlé vlasy, 6 = tmavé vlasy. Hodnoty nad každým krabicovým diagramem značí počet respondentů v dané kategorii tmavosti vlasů.

Pozitivní korelace mezi tmavostí vlasů a věkem prvního sexu zůstala zachována jen po odfiltrování atraktivitu, a to ve věkové kategorii 10-20. Naopak negativní závislost mezi tmavostí a počtem partnerů po kontrole na atraktivitu vymizela a v ostatních případech zůstala zachována jen ve věkové kategorii 30-40. Asociace tmavosti s intenzitou sexuální touhy, s preferencí sadismu-masochismu a vzrušením z cizího strachu vymizely po odfiltrování každé ze čtyř kovariát (Tab. 19).

ženy	odfiltrovaná nemocnost	odfiltrovaná psychická kondice	odfiltrovaná fyzická kondice	odfiltrovaná atraktivita
tmavost ~ věk prvního sexu	0,024	0,024	0,024	0,022 ¹
tmavost ~ počet sexuálních partnerů	-0,041 ³	-0,041 ³	-0,040 ³	-0,039
tmavost ~ sexuální touha	-0,029	-0,030	-0,028	-0,029
tmavost ~ preference sadismu-masochismu	0,041	0,039	0,039	0,041
tmavost ~ vzrušení z cizího strachu	0,035	0,034	0,034	0,035

Tab. 19 Korelace tmavosti vlasů se sexuálními charakteristikami u žen ve věkové kategorii 20-30 po odfiltrování nemocnosti, psychické kondice, fyzické kondice a atraktivitu. Korelačním koeficientem je parciální Kendallovo τ . Signifikantní korelace jsou vyznačeny tučně. ¹ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 10-20; ³ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 30-40.

Následně jsme provedli analýzu obecným lineárním modelem, který zahrnoval vliv tmavosti vlasů s věkem a všemi zmíněnými kovariátami. Tmavostí vlasů u žen byl vysvětlován signifikantní podíl variability pouze v případě celkového počtu sexuálních partnerů (p -hodnota = 2,70E-02). Na ostatní znaky týkající se sexuality neměla tmavost vlasů v kombinaci s ostatními proměnnými statisticky významný vliv. Souvislost mezi tmavostí vlasů a počtem sexuálních partnerů byla signifikantní také po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy (Tab. 20). Kompletní výsledky analýzy obecným lineárním modelem viz příloha (Příloha 5 Tab. 4).

ženy	B	p-hodnota	η^2
tmavost ~ věk prvního sexu	0,122	7,80E-02*	0,001
tmavost ~ počet sexuálních partnerů	-0,071	2,70E-02*	0,001
tmavost ~ sexuální touha	-0,094	1,85E-01*	0,000
tmavost ~ preference sadismu-masochismu	0,042	9,30E-02	0,001
tmavost ~ vzrušení z cizího strachu	0,017	2,50E-01	0,000

Tab. 20 Závislosti mezi tmavostí vlasů a sexuálními charakteristikami u žen v obecném lineárním modelu při zahrnutí vlivu věku, nemocnosti, psychické kondice, fyzické kondice a atraktivity. B = koeficient vysvětlující proměnné; η^2 = koeficient síly efektu. Signifikantní závislosti jsou vyznačeny tučně. * = závislost byla signifikantní po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy.

5.5 Zrzavost vlasů

V této části se podrobně zaměříme na souvislosti mezi zrzavostí vlasů a osobnostními a sexuálními charakteristikami. Znovu bude nejdříve pojednáno o výsledcích z Rh-dotazníku a poté z dotazníku sexuálního a obě části budou dále rozděleny na asociace pozorované u mužů a u žen.

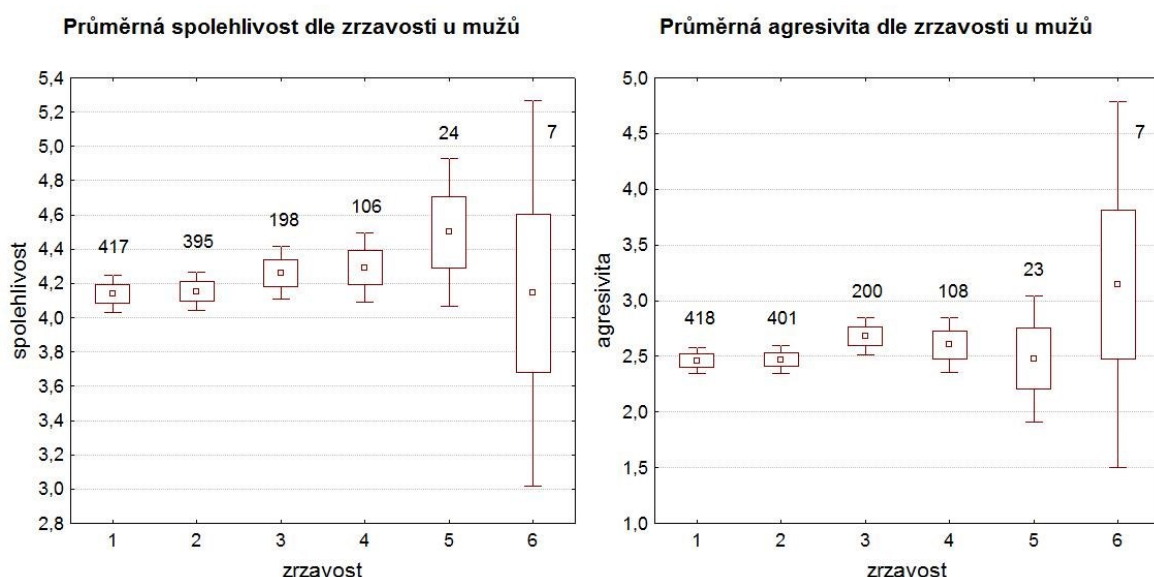
5.5.1 Rh-dotazník

5.5.1.1 Muži

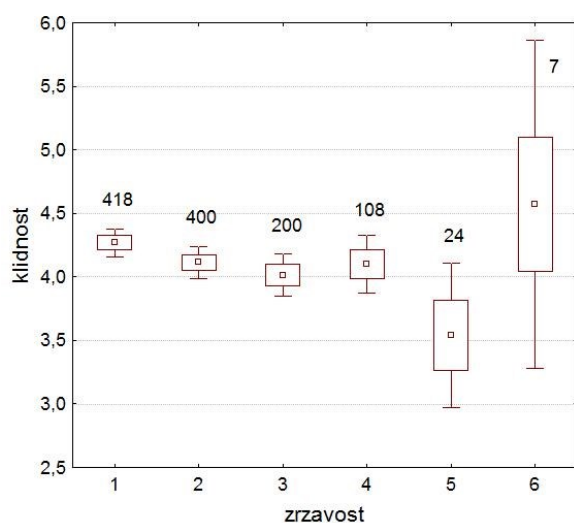
Zrzavost vlasů u mužů pozitivně korelovala se sebehodnocenou spolehlivostí ($\tau = 0,050$, $p\text{-hodnota} = 1,14\text{E-}02$) a agresivitou ($\tau = 0,041$, $p\text{-hodnota} = 3,47\text{E-}02$), negativně pak korelovala se sebehodnocenou klidností ($\tau = -0,053$, $p\text{-hodnota} = 7,23\text{E-}03$) a inteligencí ($\tau = -0,065$, $p\text{-hodnota} = 1,04\text{E-}03$). Z Big Five dotazníku jsme odhalili pozitivní korelaci hned ve třech faktorech, jednalo se o extraverci ($\tau = 0,040$, $p\text{-hodnota} = 3,29\text{E-}02$), svědomitost ($\tau = 0,052$, $p\text{-hodnota} = 5,07\text{E-}03$) a otevřenost vůči zkušenosti ($\tau = 0,043$, $p\text{-hodnota} = 2,10\text{E-}02$). Zrzavost u mužů dále negativně korelovala s heterosexuální sexuální touhou, tedy přitažlivostí pocíťovanou vůči ženám ($\tau = -0,080$, $p\text{-hodnota} = 5,37\text{E-}05$) a pozitivně se sexuální aktivitou ($\tau = 0,044$, $p\text{-hodnota} = 2,72\text{E-}02$). Po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy zůstaly všechny tyto korelace signifikantní (Tab. 21 a Graf 13).

muži	n	τ	p-hodnota
zrzavost ~ spokojenost	1163	0,030	1,24E-01*
zrzavost ~ vřelost	1146	0,031	1,17E-01*
zrzavost ~ spolehlivost	1147	0,050	1,14E-02*
zrzavost ~ kreativita	1159	-0,017	3,91E-01
zrzavost ~ odvaha	1158	0,014	4,89E-01
zrzavost ~ intuice	1155	0,034	8,00E-02*
zrzavost ~ agresivita	1157	0,041	3,47E-02*
zrzavost ~ klidnost	1157	-0,053	7,23E-03*
zrzavost ~ inteligence	1153	-0,065	1,04E-03*
zrzavost ~ extraverte	1280	0,040	3,29E-02*
zrzavost ~ přívětivost	1268	0,023	2,14E-01
zrzavost ~ svědomitost	1271	0,052	5,07E-03*
zrzavost ~ otevřenost vůči zkušenosti	1280	0,043	2,10E-02*
zrzavost ~ neuroticismus	1275	0,028	1,39E-01*
zrzavost ~ heterosexuální sexuální touha	1126	-0,080	5,37E-05*
zrzavost ~ homosexuální sexuální touha	1128	0,028	1,59E-01
zrzavost ~ sexuální touha	1100	0,000	9,91E-01
zrzavost ~ sexuální aktivita	1105	0,044	2,72E-02*
zrzavost ~ věk prvního sexu	1113	-0,037	6,55E-02*
zrzavost ~ počet sexuálních partnerů	1111	0,019	3,35E-01

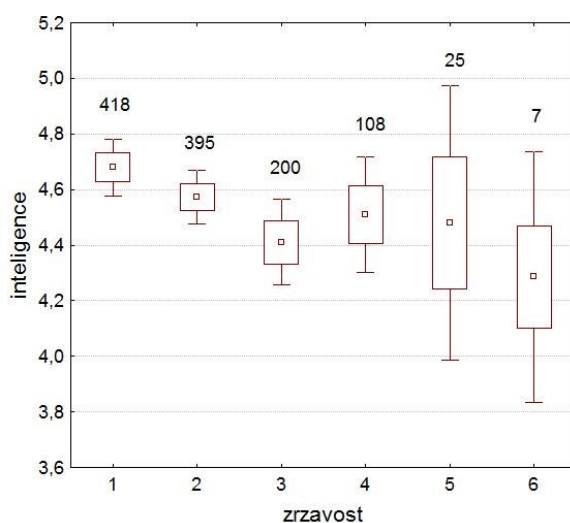
Tab. 21 Korelace zrzavosti vlasů s osobnostními a sexuálními charakteristikami při kontrole na věk u mužů. Korelačním koeficientem je parciální Kendallovo τ . Signifikantní korelace jsou vyznačeny tučně. * = korelace byla signifikantní po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy.

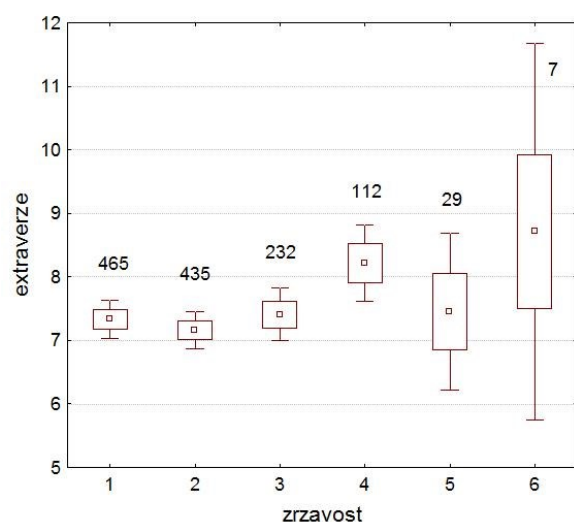
Průměrná klidnost dle zrзости u mužů

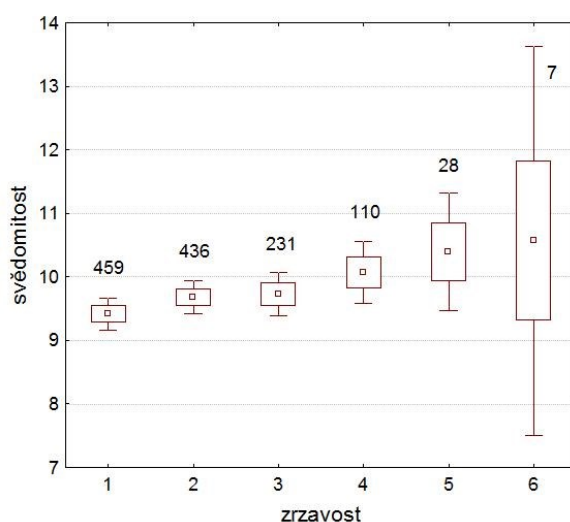
Průměrná inteligence dle zrзости u mužů

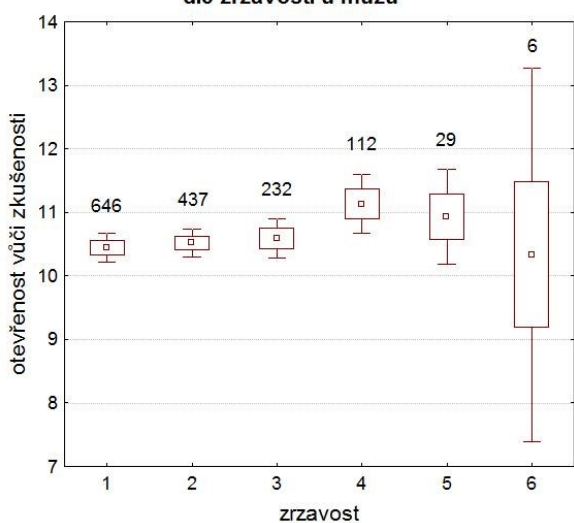
Průměrná extraverte dle zrзости u mužů

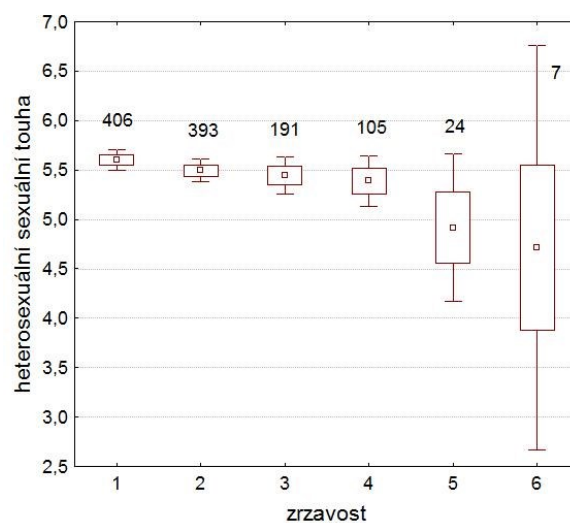
Průměrná svědomitost dle zrзости u mužů

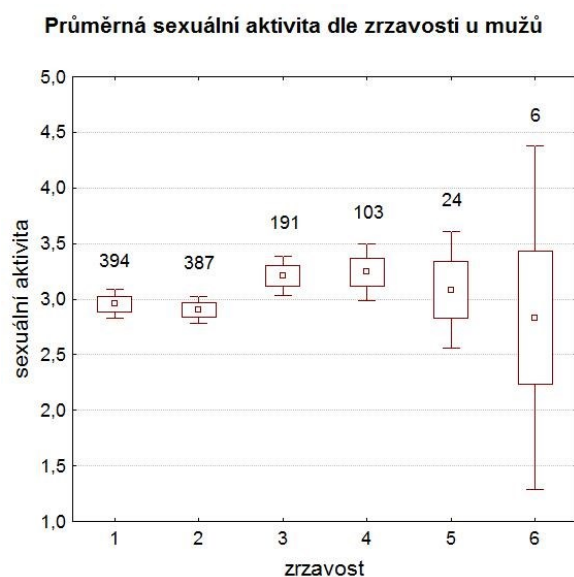

Průměrná otevřenost vůči zkušenosti dle zrзости u mužů

Průměrná heterosexuální touha dle zrзости u mužů

Graf 13 Průměrné hodnoty osobnostních a sexuálních charakteristik dle zrzavosti vlasů u mužů. Na škále zrzavosti 1 = nezrzavé vlasy, 6 = zrzavé vlasy. Hodnoty nad každým krabicovým diagramem značí počet respondentů v dané kategorii zrzavosti vlasů.

Po kontrole na námi vybrané proměnné zůstaly všechny asociace signifikantní vždy alespoň v jedné věkové kategorii. Negativní korelace mezi zrzavostí a inteligencí zůstala zachována po odfiltrování každé z proměnných alespoň ve dvou věkových kategoriích, při kontrole na sebevědomí přetrvávala jen v kategorii 30-40. V případě asociací s dalšími sebehodnocenými vlastnostmi zůstaly korelace po odfiltrování každé z kovariát signifikantní vždy jen v jedné věkové kategorii. Korelace zrzavosti a spolehlivosti přetrvávala v kategorii 20-30, korelace zrzavosti a agresivity v kategorii 50-60 a korelace zrzavosti a klidnosti v kategorii 40-50. Pokud jde o signifikantní vztahy mezi zrzavostí a faktory Big Five modelu, korelace s extravertizací přetrvávala po každé kontrole jen ve věkové kategorii 50-60. Korelace se svědomitostí zůstala zachována po odfiltrování každé z kovariát vždy alespoň ve dvou věkových kategoriích. Závislost mezi zrzavostí a otevřeností vůči zkušenosti přestala být signifikantní při kontrole na fyzickou kondici. V případě kontroly na sebevědomí a atraktivitu došlo k zachování této asociace jen ve věkové kategorii 30-40 a odfiltrování zbylých dvou proměnných ponechalo tuto korelaci statisticky významnou ve dvou věkových kategoriích. Závislost mezi zrzavostí a heterosexuální sexuální touhou zůstala po kontrole na nemocnost a fyzickou kondici zachována pouze ve věkové kategorii 20-30, po odfiltrování ostatních proměnných pak přetrvávala ve dvou věkových kategoriích. Spojitost mezi zrzavostí a sexuální aktivitou přetrvávala po odfiltrování každé kovariáty jen ve věkové kategorii 30-40 (Tab. 22).

muži	odfiltrovaná nemocnost	odfiltrované sebevědomí	odfiltrovaná psychická kondice	odfiltrovaná fyzická kondice	odfiltrovaná atraktivita
zrzavost ~ spolehlivost	0,091	0,074	0,093	0,085	0,087
zrzavost ~ agresivita	0,061 ⁵	0,060 ⁵	0,060 ⁵	0,059 ⁵	0,057 ⁵
zrzavost ~ klidnost	-0,040 ⁴	-0,050 ⁴	-0,037 ⁴	-0,041 ⁴	-0,042 ⁴
zrzavost ~ inteligence	-0,023 ^{3,4}	-0,063 ³	-0,018 ^{1,3,4}	-0,024 ^{1,3,4}	-0,030 ^{1,4}
zrzavost ~ extraverte	0,021 ⁵	0,015 ⁵	0,029 ⁵	0,012 ⁵	0,014 ⁵
zrzavost ~ svědomitost	0,048 ^{5,6}	0,037 ^{4,5,6}	0,056 ^{5,6}	0,038 ^{5,6}	0,048 ^{4,5,6}
zrzavost ~ otevřenost vůči zkušenosti	0,066³	0,058 ³	0,075³	0,056	0,060 ³
zrzavost ~ heterosexuální sex. touha	-0,138	-0,136⁵	-0,136⁵	-0,145	-0,143⁵
zrzavost ~ sexuální aktivita	0,027 ³	0,020 ³	0,033 ³	0,022 ³	0,011 ³

Tab. 22 Korelace zrzavosti vlasů s osobnostními znaky u mužů ve věkové kategorii 20-30 po odfiltrování nemocnosti, sebevědomí, psychické kondice, fyzické kondice a atraktivity. Korelačním koeficientem je parciální Kendallovo τ . Signifikantní korelace jsou vyznačeny tučně. ¹ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 10-20; ³ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 30-40; ⁴ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 40-50; ⁵ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 50-60; ⁶ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 60-70.

Opět jsme pomocí obecného lineárního modelu zjišťovali, zda má zrzavost vlasů vliv na dané osobnostní znaky při zohlednění věku a všech výše zmíněných kovariátů dohromady. Zrzavost u mužů v jednotlivých modelech vysvětlovala podíl variability inteligence (p-hodnota = 2,10E-02), extraverte (p-hodnota = 3,70E-02) a heterosexuální sexuální touhy (p-hodnota = 2,11E-04). Ostatní analyzované osobnostní znaky a znaky týkající se sexuality nebyly v kombinaci příslušných kovariátů signifikantně zrzavostí vysvětlovány. Zmíněné signifikantní závislosti byly statisticky významné i po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy (Tab. 23). Kompletní výsledky analýzy obecným lineárním modelem viz příloha (Příloha 5 Tab. 5).

muži	B	p-hodnota	η^2
zrzavost ~ spolehlivost	0,049	7,02E-02*	0,003
zrzavost ~ agresivita	0,051	1,27E-01*	0,002
zrzavost ~ klidnost	-0,054	8,90E-02*	0,003
zrzavost ~ inteligence	-0,053	2,10E-02*	0,005
zrzavost ~ extraverte	0,176	3,70E-02*	0,004
zrzavost ~ svědomitost	0,110	1,25E-01*	0,002
zrzavost ~ otevřenost vůči zkušenosti	0,052	4,01E-01	0,001
zrzavost ~ heterosexuální sex. touha	-0,124	2,11E-04*	0,012
zrzavost ~ sexuální aktivita	0,049	1,31E-01*	0,002

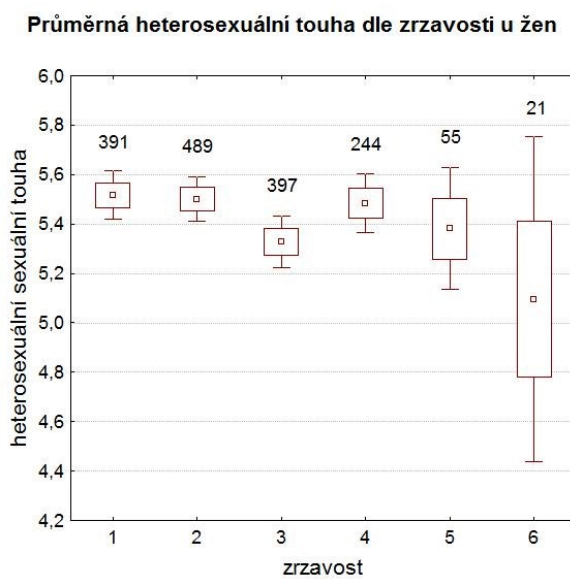
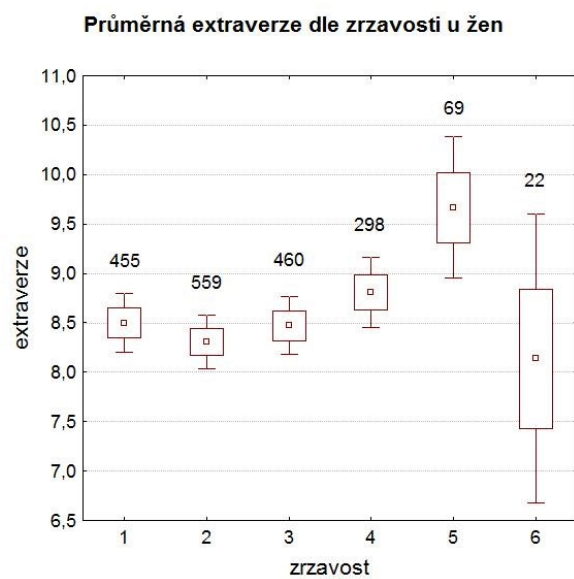
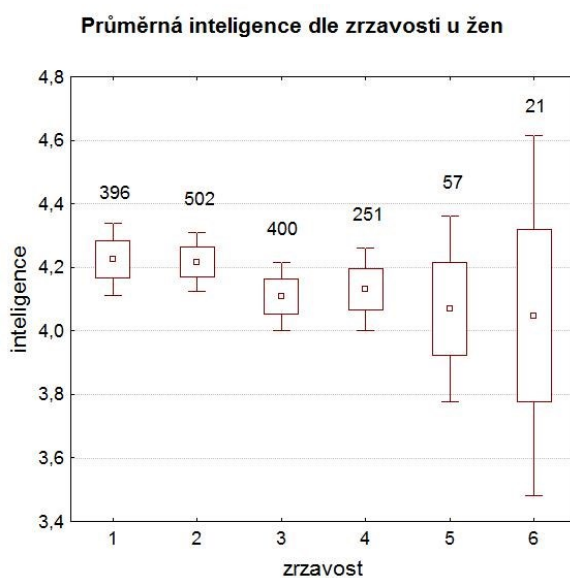
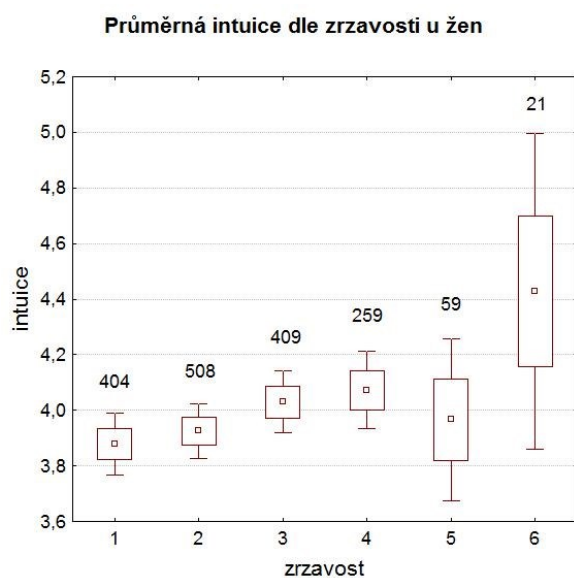
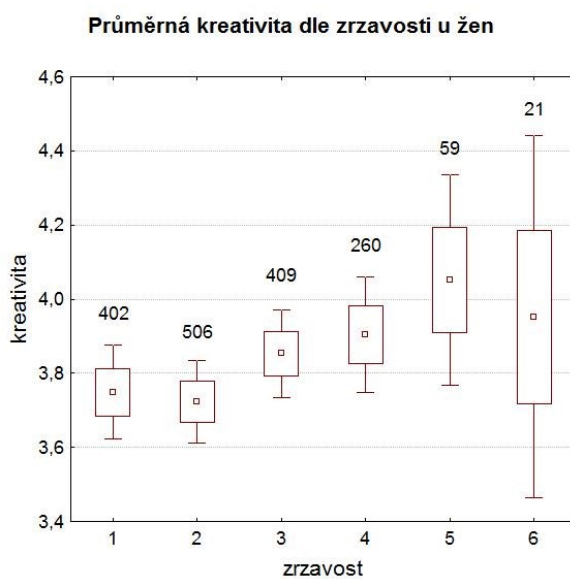
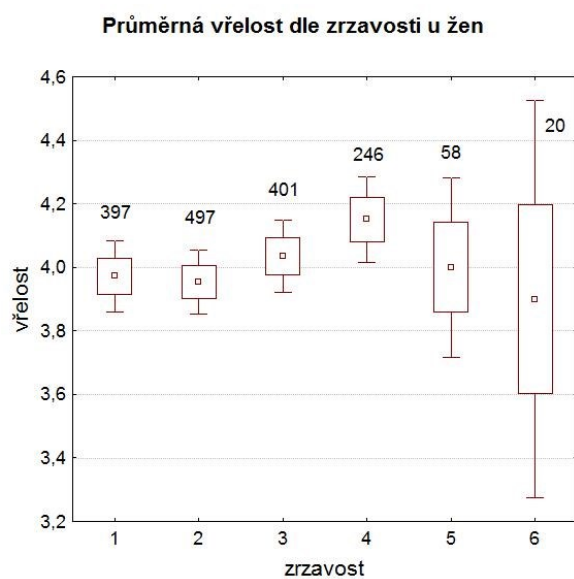
Tab. 23 Závislosti mezi zrzavostí vlasů a osobnostními znaky u mužů v obecném lineárním modelu při zahrnutí vlivu věku, nemocnosti, sebevědomí, psychické kondice, fyzické kondice a atraktivity. B = koeficient vysvětlující proměnné; η^2 = koeficient síly efektu. Signifikantní závislosti jsou vyznačeny tučně. * = závislost byla signifikantní po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy.

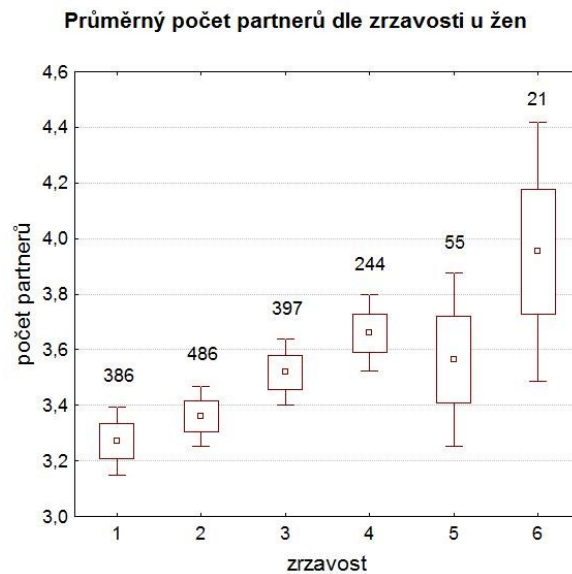
5.5.1.2 Ženy

U žen zrzavost vlasů vykazovala pozitivní korelaci se sebehodnocenou vřelostí ($\tau = 0,046$, p-hodnota = 5,84E-03), kreativitou ($\tau = 0,040$, p-hodnota = 1,58E-02) a intuicí ($\tau = 0,053$, p-hodnota = 1,21E-03) a naopak negativní korelaci se sebehodnocenou inteligencí ($\tau = -0,034$, p-hodnota = 3,86E-02). Stejně jako u mužů, zrzavost u žen pozitivně korelovala s extravertí ($\tau = 0,033$, p-hodnota = 3,17E-02). Negativní korelace byla zaznamenána s heterosexuální sexuální touhou, tedy přitažlivostí pociťovanou vůči mužům ($\tau = -0,059$, p-hodnota = 4,41E-04) a naopak pozitivní s počtem sexuálních partnerů ($\tau = 0,051$, p-hodnota = 2,23E-03). Všechny tyto asociace byly signifikantní také po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy (Tab. 24 a Graf 14).

ženy	n	τ	p-hodnota
zrzavost ~ spokojenost	1660	0,012	4,64E-01
zrzavost ~ vřelost	1619	0,046	5,84E-03*
zrzavost ~ spolehlivost	1618	0,025	1,39E-01
zrzavost ~ kreativita	1657	0,040	1,58E-02*
zrzavost ~ odvaha	1654	0,024	1,39E-01
zrzavost ~ intuice	1660	0,053	1,21E-03*
zrzavost ~ agresivita	1649	0,020	2,24E-01
zrzavost ~ klidnost	1652	-0,013	4,41E-01
zrzavost ~ inteligence	1627	-0,034	3,86E-02*
zrzavost ~ extraverte	1863	0,033	3,17E-02*
zrzavost ~ přívětivost	1855	0,030	5,13E-02*
zrzavost ~ svědomitost	1861	-0,002	9,05E-01
zrzavost ~ otevřenost vůči zkušenosti	1861	0,023	1,43E-01
zrzavost ~ neuroticismus	1852	0,016	2,98E-01
zrzavost ~ heterosexuální sexuální touha	1597	-0,059	4,41E-04*
zrzavost ~ homosexuální sexuální touha	1598	-0,016	3,36E-01
zrzavost ~ sexuální touha	1580	0,027	1,09E-01
zrzavost ~ sexuální aktivita	1584	0,020	2,23E-01
zrzavost ~ věk prvního sexu	1598	-0,021	2,12E-01
zrzavost ~ počet sexuálních partnerů	1589	0,051	2,23E-03*

Tab. 24 Korelace zrzavosti vlasů s osobnostními a sexuálními charakteristikami při kontrole na věk u žen. Korelačním koeficientem je parciální Kendallovo τ . Signifikantní korelace jsou vyznačeny tučně. * = korelace byla signifikantní po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy.

Graf 14 Průměrné hodnoty osobnostních a sexuálních charakteristik dle zrzavosti vlasů u žen. Na škále zrzavosti 1 = nezrzavé vlasy, 6 = zrzavé vlasy. Hodnoty nad každým krabicovým diagramem značí počet respondentů v dané kategorii zrzavosti vlasů.

Stejně jako u zrzavosti u mužů, také u žen zůstaly asociace mezi zrzavostí a původními osobnostními znaky zachované i po odfiltrování každé z námi vybraných kovariát vždy alespoň v jedné věkové kategorii. Korelace mezi zrzavostí a vřelostí přetrvávala po odfiltrování sebevědomí ve dvou věkových kategoriích, po kontrole na ostatní proměnné přetrvala jen v kategorii 20-30. Asociace mezi zrzavostí a kreativitou zůstala zachována jen ve věkové kategorii 30-40 a korelace zrzavosti s intuicí a zrzavosti s inteligencí pak jen v kategorii 20-30. Pozitivní korelace mezi zrzavostí a extravertí zůstala statisticky významná rovněž jen ve věkové kategorii 20-30. Vztah mezi zrzavostí a heterosexuální sexuální touhou přetrval jen ve věkové kategorii 10-20 a asociace mezi zrzavostí a počtem sexuálních partnerů jen v kategorii 20-30 (Tab. 25).

ženy	odfiltrovaná nemocnost	odfiltrované sebevědomí	odfiltrovaná psychická kondice	odfiltrovaná fyzická kondice	odfiltrovaná atraktivita
zrzavost ~ vřelost	0,076	0,067 ⁵	0,075	0,077	0,074
zrzavost ~ kreativita	0,030 ³	0,018 ³	0,033 ³	0,032 ³	0,027 ³
zrzavost ~ intuice	0,100	0,092	0,102	0,099	0,097
zrzavost ~ inteligence	-0,053	-0,082	-0,048	-0,052	-0,059
zrzavost ~ extraverze	0,056	0,053	0,064	0,059	0,055
zrzavost ~ heterosexuální sex. touha	-0,034 ¹	-0,034 ¹	-0,031 ¹	-0,034 ¹	-0,035 ¹
zrzavost ~ počet sexuálních partnerů	0,063	0,060	0,062	0,062	0,059

Tab. 25 Korelace zrzavosti vlasů s osobnostními znaky u žen ve věkové kategorii 20-30 po odfiltrování nemocnosti, sebevědomí, psychické kondice, fyzické kondice a atraktivity. Korelačním koeficientem je parciální Kendallovo τ . Signifikantní korelace jsou vyznačeny tučně. ¹ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 10-20; ³ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 30-40; ⁵ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 50-60.

Dále jsme provedli analýzu obecným lineárním modelem, jež bral v úvahu společný vliv věku se všemi výše zmíněnými kovariátami. Zrzavost u žen v jednotlivých modelech vysvětlovala signifikantní podíl variability intuice (p-hodnota = 7,26E-03), extraverze (p-hodnota = 4,60E-02) a počtu sexuálních partnerů (p-hodnota = 2,40E-02). Zbylé osobnostní znaky či znaky týkající se sexuality nebyly zrzavostí při působení daných kovariát statisticky významně vysvětlovány. Zmíněné znaky byly signifikantně zrzavostí vysvětlovány také po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy (Tab. 26). Kompletní výsledky analýzy obecným lineárním modelem viz příloha (Příloha 5 Tab. 6).

ženy	B	p-hodnota	η^2
zrzavost ~ vřelost	0,040	6,30E-02*	0,002
zrzavost ~ kreativita	0,042	6,40E-02*	0,002
zrzavost ~ intuice	0,056	7,26E-03*	0,004
zrzavost ~ inteligence	-0,034	8,50E-02*	0,002
zrzavost ~ extraverze	0,131	4,60E-02*	0,002
zrzavost ~ heterosexuální sex. touha	-0,018	3,95E-01*	0,000
zrzavost ~ počet sexuálních partnerů	0,055	2,40E-02*	0,003

Tab. 26 Závislosti mezi zrzavostí vlasů a osobnostními znaky u žen v obecném lineárním modelu při zahrnutí vlivu věku, nemocnosti, sebevědomí, psychické kondice, fyzické kondice a atraktivity. B = koeficient vysvětlující proměnné; η^2 = koeficient síly efektu. Signifikantní závislosti jsou vyznačeny tučně. * = závislost byla signifikantní po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy.

5.5.2 Sexuální dotazník

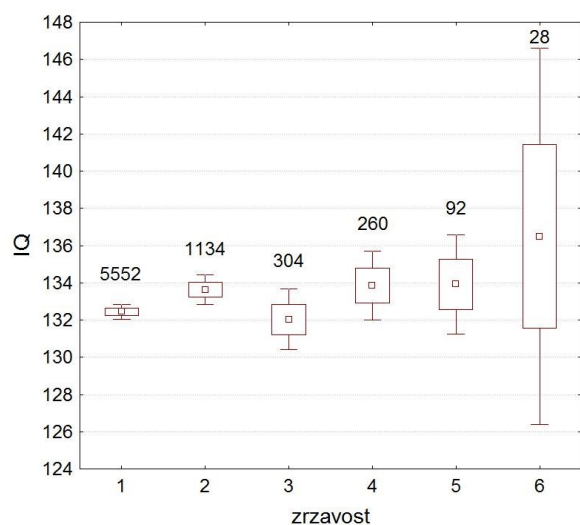
5.5.2.1 Muži

V datech z dotazníku zaměřeného na sexualitu jsme u mužů odhalili pozitivní korelace zrzavosti s mnoha sledovanými znaky. Zrzavost pozitivně korelovala s hodnotou IQ, jež respondenti zadávali jako nejvyšší naměřenou ($\tau = 0,022$, $p\text{-hodnota} = 3,98\text{E-}03$), a dále s dominancí ($\tau = 0,026$, $p\text{-hodnota} = 2,21\text{E-}04$). V oblasti sexuální orientace byla signifikantní pozitivní korelace s bisexualitou ($\tau = 0,049$, $p\text{-hodnota} = 9,60\text{E-}08$), homosexualitou ($\tau = 0,023$, $p\text{-hodnota} = 9,47\text{E-}03$), semiasexualitou ($\tau = 0,057$, $p\text{-hodnota} = 1,77\text{E-}10$) i asexualitou ($\tau = 0,023$, $p\text{-hodnota} = 1,14\text{E-}02$). Zrzavost také negativně korelovala s počtem sexuálních partnerů na jednu noc ($\tau = -0,018$, $p\text{-hodnota} = 4,50\text{E-}02$) a pozitivně s přitažlivostí pocíťovanou vůči starším osobám ($\tau = 0,026$, $p\text{-hodnota} = 4,05\text{E-}03$) a intenzitou sexuální touhy ($\tau = 0,033$, $p\text{-hodnota} = 2,60\text{E-}04$). Co se týká proměnných zjišťujících sexuální preference, byla nalezena signifikantní pozitivní korelace mezi zrzavostí a preferencí sadismu-masochismu ($\tau = 0,040$, $p\text{-hodnota} = 9,40\text{E-}06$), preferencí bondáže ($\tau = 0,054$, $p\text{-hodnota} = 2,92\text{E-}09$), vzrušením z násilí ($\tau = 0,040$, $p\text{-hodnota} = 5,91\text{E-}06$), vlastního ($\tau = 0,045$, $p\text{-hodnota} = 4,01\text{E-}07$) i cizího strachu ($\tau = 0,041$, $p\text{-hodnota} = 5,07\text{E-}06$), vlastního ($\tau = 0,062$, $p\text{-hodnota} = 2,68\text{E-}12$) i cizího nebezpečí ($\tau = 0,044$, $p\text{-hodnota} = 8,49\text{E-}07$), vlastní ($\tau = 0,040$, $p\text{-hodnota} = 5,93\text{E-}06$) i cizí bolesti ($\tau = 0,032$, $p\text{-hodnota} = 3,37\text{E-}04$), vlastní ($\tau = 0,057$, $p\text{-hodnota} = 1,42\text{E-}10$) i cizí bezmoci ($\tau = 0,054$, $p\text{-hodnota} = 1,28\text{E-}09$) a vlastního ($\tau = 0,034$, $p\text{-hodnota} = 1,60\text{E-}04$) i cizího ponížení ($\tau = 0,035$, $p\text{-hodnota} = 8,44\text{E-}05$). Po provedení Benjamini-Hochbergovy korekce byly všechny tyto vztahy stále signifikantní (Tab. 27 a Graf 15).

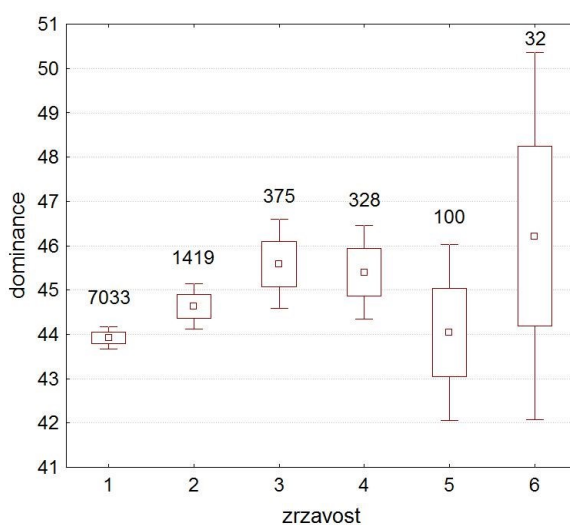
muži	n	τ	p-hodnota
zrzavost ~ IQ	7370	0,022	3,98E-03*
zrzavost ~ dominance	9287	0,026	2,21E-04*
zrzavost ~ narcismus	6031	-0,008	3,26E-01
zrzavost ~ bisexualita	5290	0,049	9,60E-08*
zrzavost ~ homosexualita	5555	0,023	9,47E-03*
zrzavost ~ semiasexualita	5602	0,057	1,77E-10*
zrzavost ~ asexualita	5594	0,023	1,14E-02*
zrzavost ~ věk prvního sexu	5489	0,014	1,23E-01*
zrzavost ~ počet sexuálních partnerek	5505	-0,016	7,44E-02*
zrzavost ~ počet sexuálních partnerů 1x	5414	-0,018	4,50E-02*
zrzavost ~ přitažlivost vůči starším osobám	5623	0,026	4,05E-03*
zrzavost ~ přitažlivost vůči mladším osobám	5623	0,010	2,59E-01
zrzavost ~ sexuální touha	5530	0,033	2,60E-04*
zrzavost ~ sexuální aktivita	5491	-0,003	7,52E-01
zrzavost ~ preference sadismu-masochismu	5328	0,040	9,40E-06*
zrzavost ~ preference bondáže	5400	0,054	2,92E-09*
zrzavost ~ vzrušení z násilí	5635	0,040	5,91E-06*
zrzavost ~ vzrušení z vlastního strachu	5599	0,045	4,01E-07*
zrzavost ~ vzrušení z cizího strachu	5593	0,041	5,07E-06*
zrzavost ~ vzrušení z vlastního nebezpečí	5585	0,062	2,68E-12*
zrzavost ~ vzrušení z cizího nebezpečí	5592	0,044	8,49E-07*
zrzavost ~ vzrušení z vlastní bolesti	5612	0,040	5,93E-06*
zrzavost ~ vzrušení z cizí bolesti	5599	0,032	3,37E-04*
zrzavost ~ vzrušení z vlastní bezmoci	5622	0,057	1,42E-10*
zrzavost ~ vzrušení z cizí bezmoci	5623	0,054	1,28E-09*
zrzavost ~ vzrušení z vlastního ponížení	5618	0,034	1,60E-04*
zrzavost ~ vzrušení z cizího ponížení	5625	0,035	8,44E-05*

Tab. 27 Korelace zrzavosti vlasů s osobnostními a sexuálními charakteristikami při kontrole na věk u mužů. Korelačním koeficientem je parciální Kendallovo τ . Signifikantní korelace jsou vyznačeny tučně. * = korelace byla signifikantní po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy.

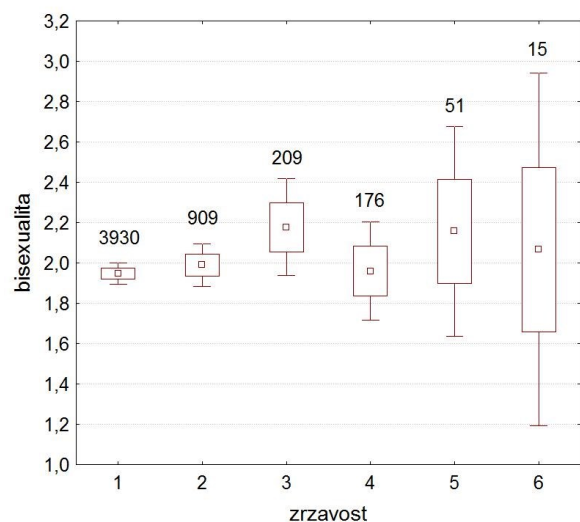
Průměrné IQ dle zrzavosti u mužů

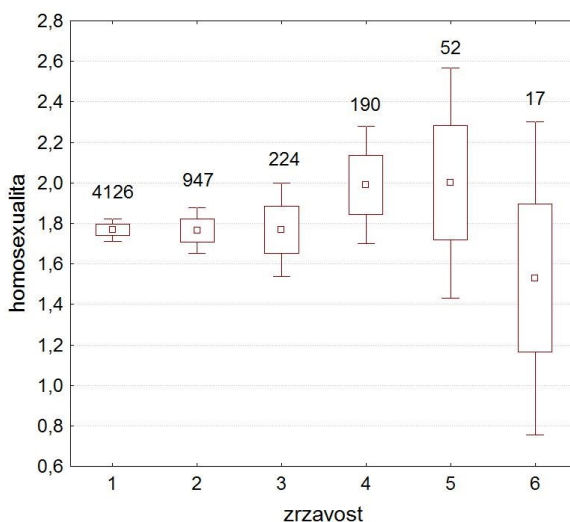
Průměrná dominance dle zrzavosti u mužů

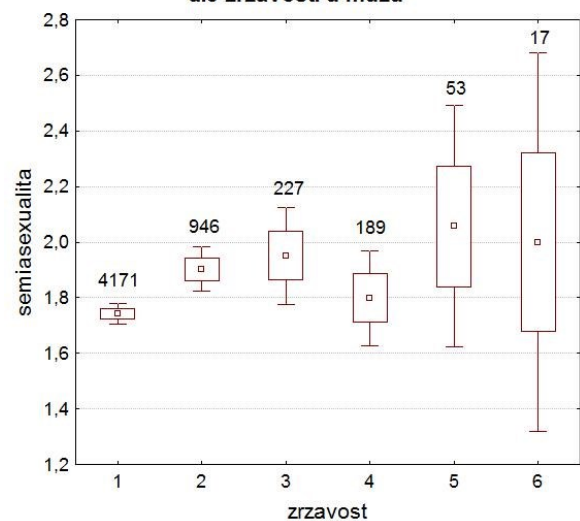
Průměrná míra bisexualitity dle zrzavosti u mužů

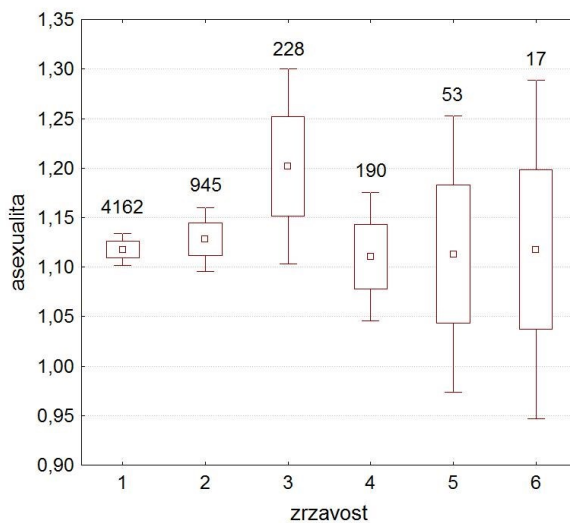
Průměrná míra homosexuality dle zrzavosti u mužů

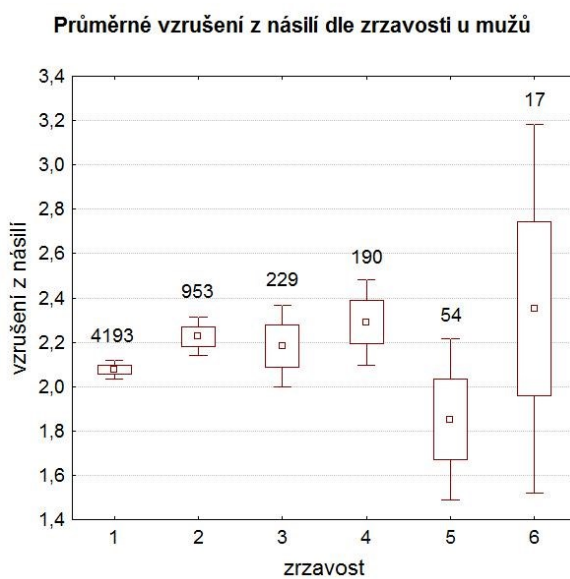
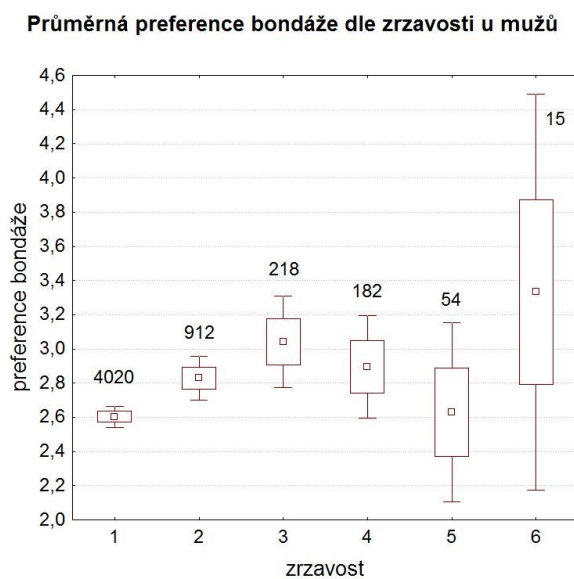
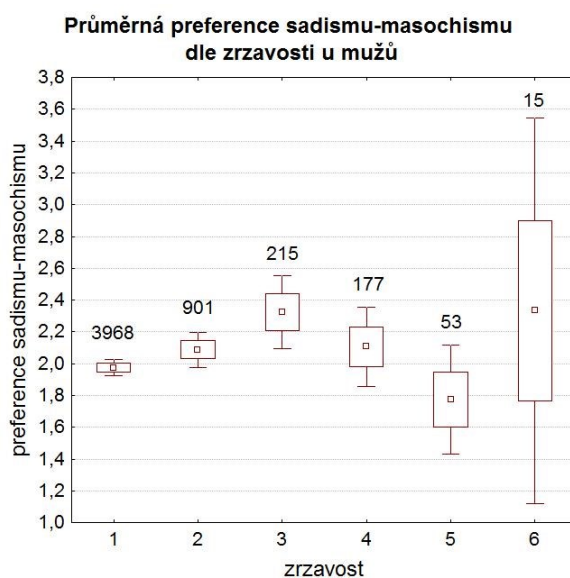
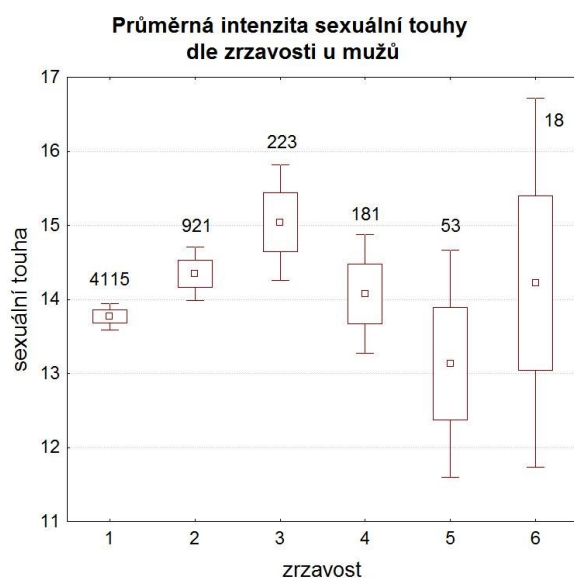
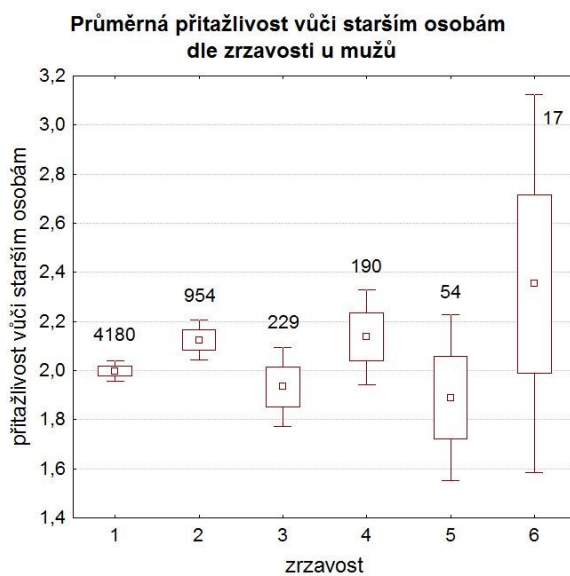
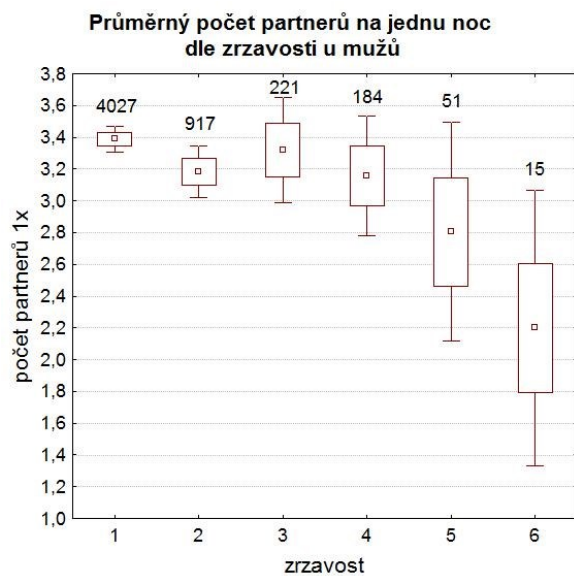

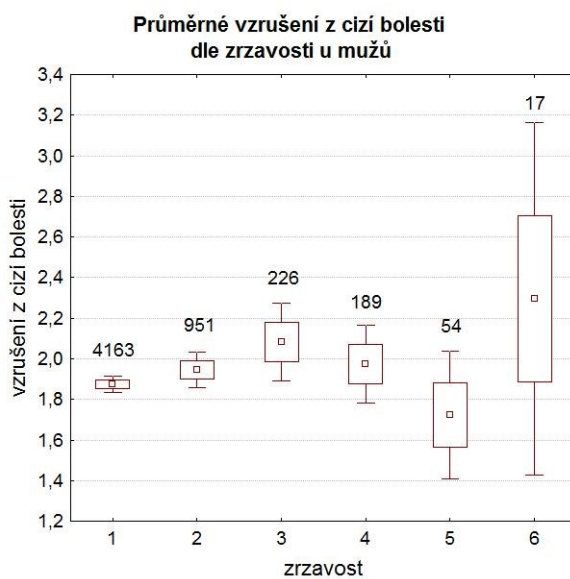
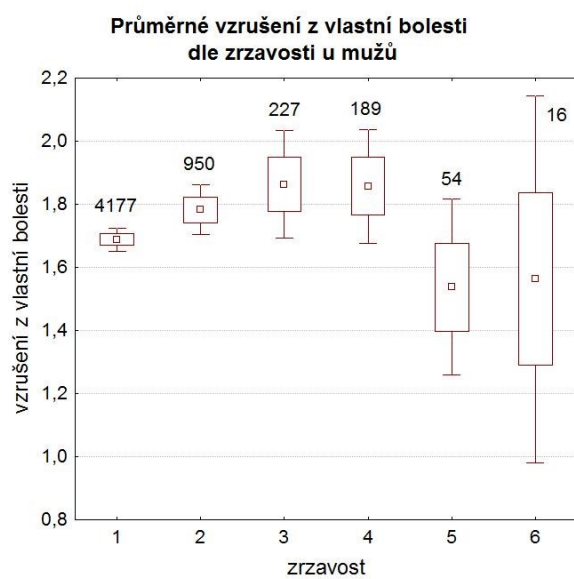
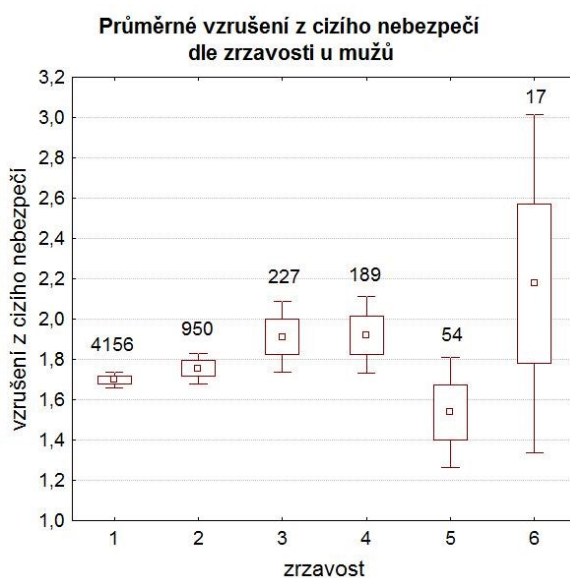
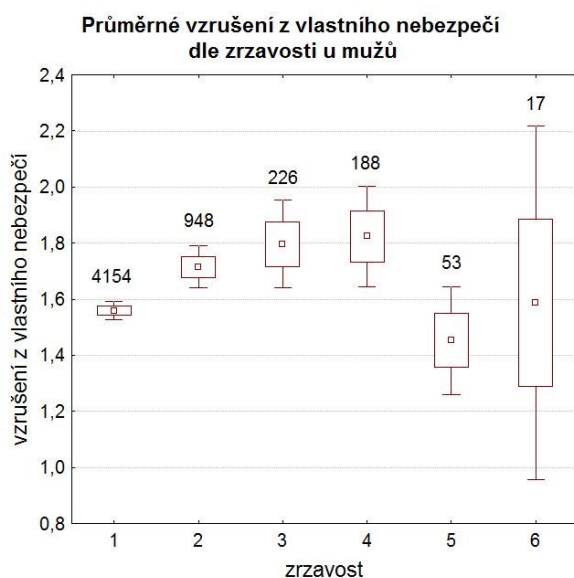
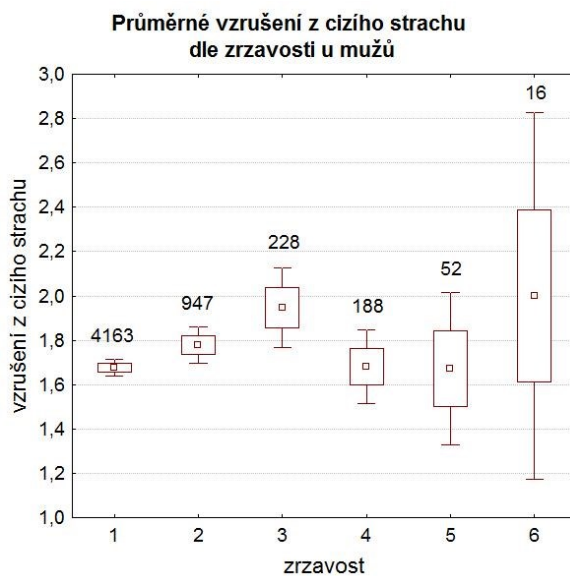
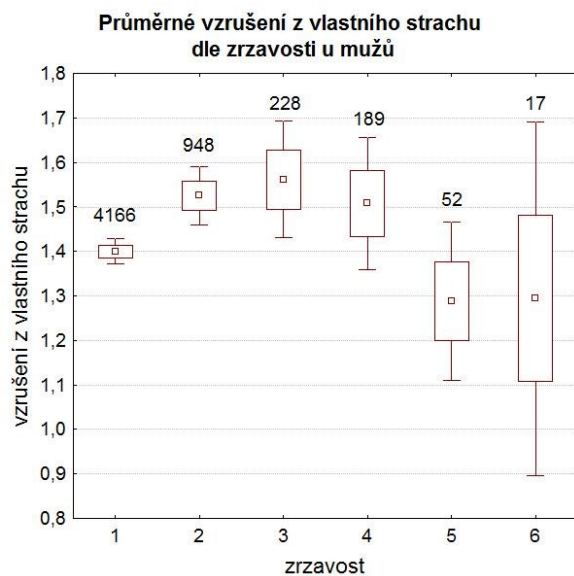
Průměrná míra semiasexualitity dle zrzavosti u mužů

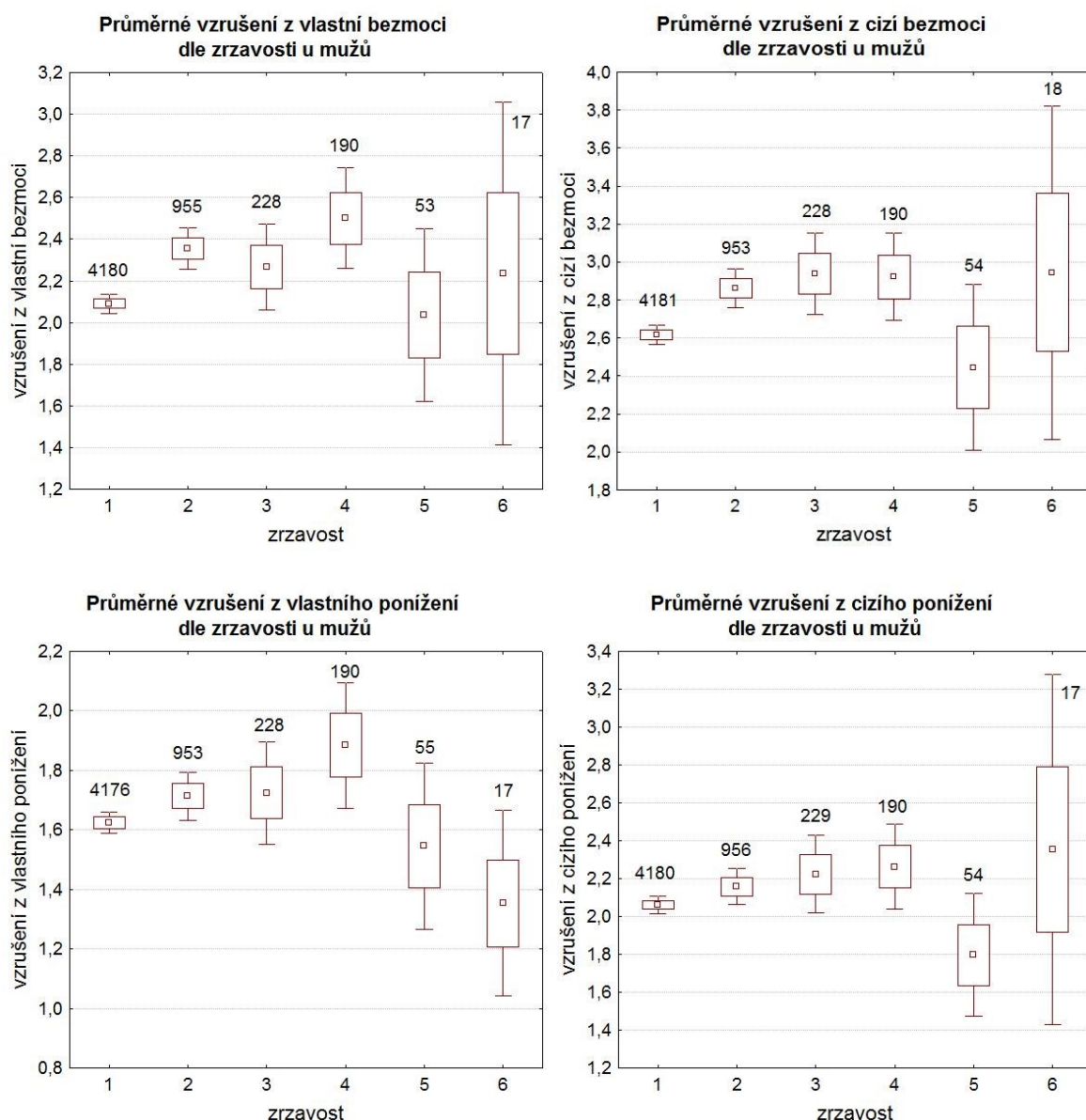

Průměrná míra asexualitity dle zrzavosti u mužů

Graf 15 Průměrné hodnoty osobnostních a sexuálních charakteristik dle zrзости vlasů u mužů. Na škále zrзости 1 = nezrzavé vlasy, 6 = zrztavé vlasy. Hodnoty nad každým krabicovým diagramem značí počet respondentů v dané kategorii zrзости vlasů.

Po odfiltrování každé z námi vybraných proměnných zůstaly, kromě jediné korelace, všechny pozorované závislosti zachované vždy alespoň v jedné věkové kategorii. Bez výjimky zůstaly po kontrole na každou kovariátu signifikantní minimálně ve dvou věkových kategoriích pozitivní korelace zrзости s IQ, dominancí, bisexualitou, homosexualitou, semiasexualitou, asexualitou, přitažlivostí pociťovanou vůči starším osobám, intenzitou sexuální touhy, preferencí sadismu-masochismu, preferencí bondáže, vzrušením z vlastního strachu, z vlastního i cizího nebezpečí, z vlastní bolesti a z vlastní i cizí bezmoci. Korelace zrзости se vzrušením z násilí zůstala statisticky významná po odfiltrování každé kovariáty pouze ve věkové kategorii 20-30. Asociace mezi zrztostí a vzrušením z cizího strachu byla při kontrole na psychickou kondici zachována jen ve věkové kategorii 10-20, při kontrole na ostatní proměnné byla

signifikantní ve dvou věkových kategoriích. Závislost mezi zrzavostí a vzrušením z cizí bolesti zůstala po odfiltrování psychické kondice a atraktivity zachována jen ve věkové kategorii 50-60, při kontrole na zbylé dvě proměnné přetrvávala ve dvou věkových kategoriích. Odfiltrování každé ze čtyř kovariát zanechalo korelaci mezi zrzavostí a vzrušením z vlastního a cizího ponížení signifikantní pouze ve věkových kategoriích 10-20. Jedinou závislostí, u níž signifikance vymizela po odfiltrování každé z kovariát, byla korelace mezi zrzavostí a počtem sexuálních partnerů na jednu noc (Tab. 28).

muži	odfiltrovaná nemocnost	odfiltrovaná psychická kondice	odfiltrovaná fyzická kondice	odfiltrovaná atraktivita
zrzavost ~ IQ	-0,012 ^{1,6}	-0,008 ^{1,6}	-0,012 ^{1,6}	-0,011 ^{1,6}
zrzavost ~ dominance	0,001 ^{1,4}	0,003 ^{1,4}	0,000 ^{1,4}	0,001 ^{1,4}
zrzavost ~ bisexualita	0,037 ^{1,3}	0,036 ^{1,3}	0,037 ^{1,3}	0,037 ^{1,3}
zrzavost ~ homosexualita	0,008 ^{1,6}	0,005 ^{1,6}	0,007 ^{1,6}	0,007 ^{1,6}
zrzavost ~ semiasexualita	0,048 ^{1,5,6}	0,045 ^{1,5,6}	0,049 ^{1,5,6}	0,048 ^{1,5,6}
zrzavost ~ asexualita	0,052 ¹	0,048 ¹	0,052 ¹	0,052 ¹
zrzavost ~ počet sexuálních partnerů 1x	-0,017	-0,016	-0,018	-0,017
zrzavost ~ přitažlivost vůči starším osobám	0,046 ⁶	0,044 ⁶	0,045 ⁶	0,045 ⁶
zrzavost ~ sexuální touha	0,058 ³	0,055 ³	0,057 ³	0,058 ³
zrzavost ~ preference sadismu-masochismu	0,045 ^{1,6}	0,044 ^{1,6}	0,045 ^{1,6}	0,045 ^{1,6}
zrzavost ~ preference bondáže	0,054 ^{1,5,6}	0,053 ^{1,5,6}	0,053 ^{1,5,6}	0,053 ^{1,5,6}
zrzavost ~ vzrušení z násilí	0,058	0,056	0,058	0,058
zrzavost ~ vzrušení z vlastního strachu	0,038 ¹	0,038 ¹	0,038 ¹	0,038 ¹
zrzavost ~ vzrušení z cizího strachu	0,033 ¹	0,030 ¹	0,033 ¹	0,032 ¹
zrzavost ~ vzrušení z vlastního nebezpečí	0,059 ^{1,5}	0,059 ^{1,5}	0,059 ^{1,5}	0,059 ^{1,5}
zrzavost ~ vzrušení z cizího nebezpečí	0,048 ¹	0,047 ¹	0,047 ¹	0,047 ¹
zrzavost ~ vzrušení z vlastní bolesti	0,017 ^{1,4,6}	0,015 ^{1,4,6}	0,016 ^{1,4,6}	0,016 ^{1,4,6}
zrzavost ~ vzrušení z cizí bolesti	0,033 ⁶	0,031 ⁶	0,032 ⁶	0,032 ⁶
zrzavost ~ vzrušení z vlastní bezmoci	0,051 ^{1,4}	0,051 ^{1,4}	0,051 ^{1,4}	0,051 ^{1,4}
zrzavost ~ vzrušení z cizí bezmoci	0,039 ¹	0,037 ¹	0,039 ¹	0,038 ¹
zrzavost ~ vzrušení z vlastního ponížení	0,028 ¹	0,026 ¹	0,027 ¹	0,027 ¹
zrzavost ~ vzrušení z cizího ponížení	0,029 ¹	0,027 ¹	0,029 ¹	0,028 ¹

Tab. 28 Korelace zrzavosti vlasů s osobnostními a sexuálními charakteristikami u mužů ve věkové kategorii 20-30 po odfiltrování nemocnosti, psychické kondice, fyzické kondice a atraktivity. Korelačním koeficientem je parciální Kendallovo τ . Signifikantní korelace jsou vyznačeny tučně. ¹ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 10-20; ³ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 30-40; ⁴ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 40-50; ⁵ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 50-60; ⁶ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 60-70.

Dále jsme pomocí obecného lineárního modelu ověřovali působení zrzavosti vlasů zároveň s věkem a zmíněnými kovariátami. Zrzavost u mužů signifikantně vysvětlovala z analyzovaných proměnných jen podíl variability dominance (p-hodnota = 4,50E-02), semiasexuality (p-hodnota = 4,72E-03), preference bondáže (p-hodnota = 7,56E-03), vzrušení z vlastního (p-hodnota = 3,61E-03) i cizího nebezpečí (p-hodnota = 2,20E-02) a vzrušení z vlastní (p-hodnota = 5,39E-03) i cizí bezmoci (p-hodnota = 1,70E-02). Na ostatní osobnostní znaky či znaky týkající se sexuality neměla zrzavost vlasů při působení ostatních proměnných statisticky významný vliv. Po provedení Benjamini-Hochbergovy korekce na vícečetné testy byly všechny zmíněné znaky zrzavostí stále signifikantně vysvětlovány (Tab. 29). Kompletní výsledky analýzy obecným lineárním modelem viz příloha (Příloha 5 Tab. 7).

muži	B	p-hodnota	η^2
zrzavost ~ IQ	0,300	1,91E-01	0,000
zrzavost ~ dominance	0,294	4,50E-02*	0,001
zrzavost ~ bisexualita	0,032	2,65E-01	0,000
zrzavost ~ homosexualita	0,028	3,31E-01	0,000
zrzavost ~ semiasexualita	0,057	4,72E-03*	0,002
zrzavost ~ asexualita	0,004	6,46E-01	0,000
zrzavost ~ počet sexuálních partnerů 1x	-0,045	2,83E-01	0,000
zrzavost ~ přitažlivost vůči starším osobám	-0,002	9,35E-01	0,000
zrzavost ~ sexuální touha	0,093	3,21E-01	0,000
zrzavost ~ preference sadismu-masochismu	0,053	5,10E-02*	0,001
zrzavost ~ preference bondáže	0,087	7,56E-03*	0,001
zrzavost ~ vzrušení z násilí	0,035	1,13E-01	0,000
zrzavost ~ vzrušení z vlastního strachu	0,028	7,00E-02*	0,001
zrzavost ~ vzrušení z cizího strachu	0,034	9,00E-02*	0,001
zrzavost ~ vzrušení z vlastního nebezpečí	0,052	3,61E-03*	0,002
zrzavost ~ vzrušení z cizího nebezpečí	0,045	2,20E-02*	0,001
zrzavost ~ vzrušení z vlastní bolesti	0,025	1,98E-01	0,000
zrzavost ~ vzrušení z cizí bolesti	0,030	1,78E-01	0,000
zrzavost ~ vzrušení z vlastní bezmoci	0,069	5,39E-03*	0,001
zrzavost ~ vzrušení z cizí bezmoci	0,063	1,70E-02*	0,001
zrzavost ~ vzrušení z vlastního ponížení	0,030	1,33E-01	0,000
zrzavost ~ vzrušení z cizího ponížení	0,034	1,63E-01	0,000

Tab. 29 Závislosti mezi zrzavostí vlasů a osobnostními a sexuálními charakteristikami u mužů v obecném lineárním modelu při zahrnutí vlivu věku, nemocnosti, psychické kondice, fyzické kondice a atraktivity. B = koeficient vysvětlující proměnné; η^2 = koeficient síly efektu. Signifikantní závislosti jsou vyznačeny tučně. * = závislost byla signifikantní po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy.

Vzhledem ke skutečnosti, že závislosti mezi zrzavostí vlasů a uvedenými znaky týkajícími se sexuality mají výrazně nemonotónní charakter (Graf 15), jsme se rozhodli v tomto případě provést analýzu obecným lineárním modelem znovu. Tentokrát jsme však zrzavost do modelu zavedli jako faktor, a nevstupovala tedy do analýzy jako ordinální proměnná. Opět jsme do modelu zahrnuli také věk a všechny zmíněné kovariáty.

Po této analýze zrzavost signifikantně vysvětlovala podíl variability semiasexuality (p-hodnota = 2,10E-02), preference sadismu-masochismu (p-hodnota = 3,50E-02), preference bondáže (p-hodnota = 2,96E-02), vzrušení z násilí (p-hodnota = 4,30E-02), z vlastního strachu (p-hodnota = 1,50E-02), z vlastního (p-hodnota = 1,72E-03) i cizího nebezpečí (p-hodnota = 1,20E-02) a z vlastní (p-hodnota = 1,72E-03) i cizí bezmoci (p-hodnota = 1,10E-02). Zbylé osobnostní znaky či znaky týkající se sexuality nebyly zrzavostí statisticky významně vysvětlovány. Po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy byly všechny zmíněné závislosti stále signifikantní (Tab. 30). Kompletní výsledky analýzy obecným lineárním modelem viz příloha (Příloha 5 Tab. 8).

muži	p-hodnota	η^2
zrzavost ~ IQ	1,56E-01	0,002
zrzavost ~ dominance	6,01E-02*	0,002
zrzavost ~ bisexualita	7,30E-01	0,001
zrzavost ~ homosexualita	3,93E-01	0,001
zrzavost ~ semiasexualita	2,10E-02*	0,002
zrzavost ~ asexualita	4,42E-01	0,001
zrzavost ~ počet sexuálních partnerů 1x	6,76E-01	0,001
zrzavost ~ přitažlivost vůči starším osobám	1,92E-01	0,001
zrzavost ~ sexuální touha	1,05E-01*	0,002
zrzavost ~ preference sadismu-masochismu	3,50E-02*	0,002
zrzavost ~ preference bondáže	2,96E-02*	0,002
zrzavost ~ vzrušení z násilí	4,30E-02*	0,002
zrzavost ~ vzrušení z vlastního strachu	1,50E-02*	0,003
zrzavost ~ vzrušení z cizího strachu	6,04E-02*	0,002
zrzavost ~ vzrušení z vlastního nebezpečí	1,72E-03*	0,004
zrzavost ~ vzrušení z cizího nebezpečí	1,20E-02*	0,003
zrzavost ~ vzrušení z vlastní bolesti	1,22E-01*	0,002
zrzavost ~ vzrušení z cizí bolesti	2,10E-01	0,001
zrzavost ~ vzrušení z vlastní bezmoci	1,72E-03*	0,004
zrzavost ~ vzrušení z cizí bezmoci	1,10E-02*	0,003
zrzavost ~ vzrušení z vlastního ponížení	7,30E-02*	0,002
zrzavost ~ vzrušení z cizího ponížení	1,54E-01	0,002

Tab. 30 Závislosti mezi zrzavostí vlasů a osobnostními a sexuálními charakteristikami u mužů v obecném lineárním modelu při zahrnutí vlivu věku, nemocnosti, psychické kondice, fyzické kondice a atraktivity, v němž zrzavost působí jako faktor. η^2 = koeficient síly efektu. Signifikantní závislosti jsou vyznačeny tučně. * = závislost byla signifikantní po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy.

5.5.2.2 Ženy

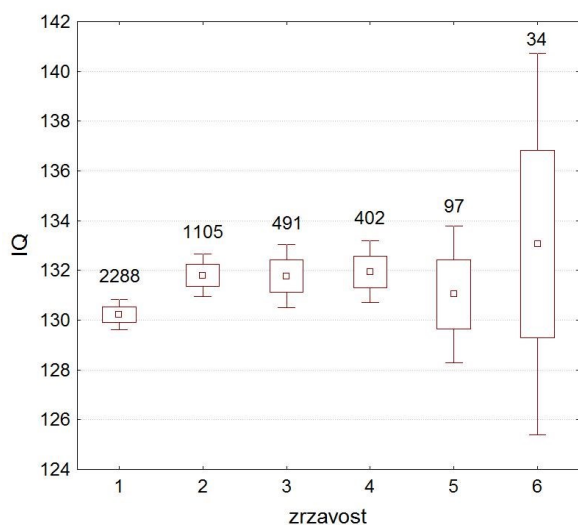
Výsledky ze sexuálního dotazníku pro zrzavost u žen byly velmi podobné výsledkům získaných pro zrzavé muže. Pozitivní korelace byly nalezeny téměř ve stejných znacích. Zrzavost pozitivně korelovala s nejvyšší naměřenou hodnotou IQ ($\tau = 0,050$, p-hodnota = 7,05E-07) a také s dominancí ($\tau = 0,073$, p-hodnota = 0,00E+00). Stejně jako u mužů byly nalezeny pozitivní korelace zrzavosti s bisexualitou ($\tau = 0,099$, p-hodnota = 0,00E+00), homosexualitou ($\tau = 0,059$, p-hodnota = 8,99E-09), semiasexualitou ($\tau = 0,024$, p-hodnota = 1,84E-02), asexualitou ($\tau = 0,022$, p-hodnota = 2,86E-02) a intenzitou sexuální touhy ($\tau = 0,037$, p-hodnota = 2,48E-04). Také v oblasti sexuálních preferencí byly u zrzavých žen výsledky podobné jako u zrzavých mužů. Signifikantní byla pozitivní korelace zrzavosti s preferencí sadismu-masochismu ($\tau = 0,044$, p-hodnota = 2,28E-05), preferencí bondáže ($\tau = 0,053$, p-hodnota = 2,58E-07),

vzrušením z násilí ($\tau = 0,067$, p-hodnota = 2,26E-11), vlastního ($\tau = 0,064$, p-hodnota = 2,51E-10) i cizího strachu ($\tau = 0,078$, p-hodnota = 1,33E-14), vlastního ($\tau = 0,066$, p-hodnota = 7,03E-11) i cizího nebezpečí ($\tau = 0,068$, p-hodnota = 1,75E-11), vlastní ($\tau = 0,049$, p-hodnota = 1,07E-06) i cizí bolesti ($\tau = 0,066$, p-hodnota = 7,10E-11), vlastní ($\tau = 0,048$, p-hodnota = 1,78E-06) i cizí bezmoci ($\tau = 0,040$, p-hodnota = 8,49E-05) a vlastního ($\tau = 0,050$, p-hodnota = 7,76E-07) i cizího ponížení ($\tau = 0,062$, p-hodnota = 9,62E-10). Každá z těchto asociací byla signifikantní také po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy (Tab. 31 a Graf 16).

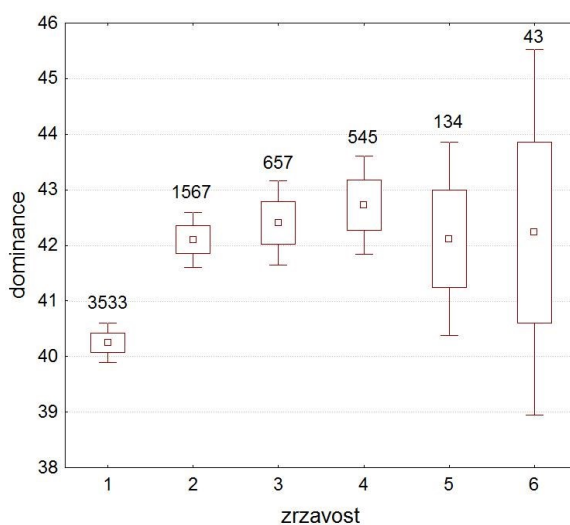
ženy	n	τ	p-hodnota
zrzavost ~ IQ	4417	0,050	7,05E-07*
zrzavost ~ dominance	6479	0,073	0,00E+00*
zrzavost ~ narcismus	4714	-0,004	6,92E-01
zrzavost ~ bisexualita	4230	0,099	0,00E+00*
zrzavost ~ homosexualita	4293	0,059	8,99E-09*
zrzavost ~ semiasexualita	4378	0,024	1,84E-02*
zrzavost ~ asexualita	4371	0,022	2,86E-02*
zrzavost ~ věk prvního sexu	4319	-0,005	6,34E-01
zrzavost ~ počet sexuálních partnerů	4321	0,000	9,93E-01
zrzavost ~ počet sexuálních partnerů 1x	4236	-0,006	5,39E-01
zrzavost ~ přitažlivost vůči starším osobám	4397	-0,003	7,64E-01
zrzavost ~ přitažlivost vůči mladším osobám	4398	0,012	2,35E-01
zrzavost ~ sexuální touha	4335	0,037	2,48E-04*
zrzavost ~ sexuální aktivita	4282	0,006	5,24E-01
zrzavost ~ preference sadismu-masochismu	4117	0,044	2,28E-05*
zrzavost ~ preference bondáže	4167	0,053	2,58E-07*
zrzavost ~ vzrušení z násilí	4410	0,067	2,26E-11*
zrzavost ~ vzrušení z vlastního strachu	4373	0,064	2,51E-10*
zrzavost ~ vzrušení z cizího strachu	4374	0,078	1,33E-14*
zrzavost ~ vzrušení z vlastního nebezpečí	4376	0,066	7,03E-11*
zrzavost ~ vzrušení z cizího nebezpečí	4377	0,068	1,75E-11*
zrzavost ~ vzrušení z vlastní bolesti	4388	0,049	1,07E-06*
zrzavost ~ vzrušení z cizí bolesti	4382	0,066	7,10E-11*
zrzavost ~ vzrušení z vlastní bezmoci	4378	0,048	1,78E-06*
zrzavost ~ vzrušení z cizí bezmoci	4383	0,040	8,49E-05*
zrzavost ~ vzrušení z vlastního ponížení	4390	0,050	7,76E-07*
zrzavost ~ vzrušení z cizího ponížení	4381	0,062	9,62E-10*

Tab. 31 Korelace zrzavosti vlasů s osobnostními a sexuálními charakteristikami při kontrole na věk u žen. Korelačním koeficientem je parciální Kendallovo τ . Signifikantní korelace jsou vyznačeny tučně. * = korelace byla signifikantní po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy.

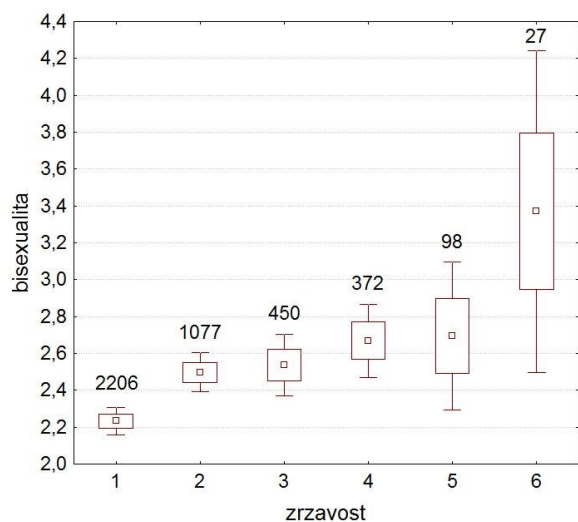
Průměrné IQ dle zrзости u žen

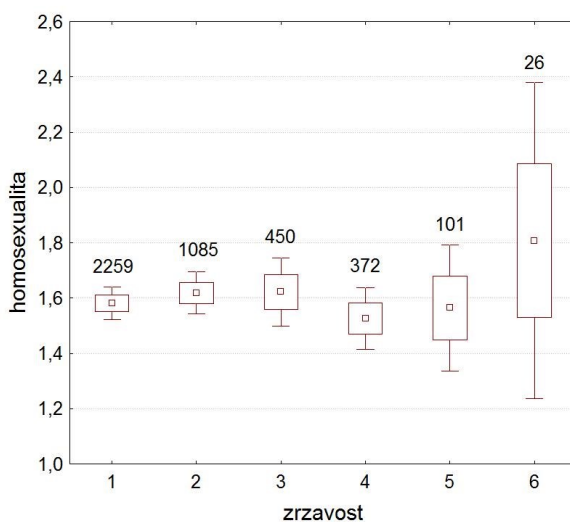
Průměrná dominance dle zrztavosti u žen

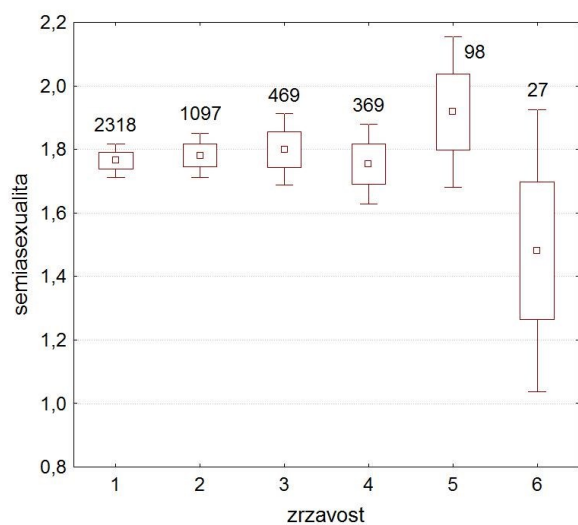
Průměrná míra bisexualit dle zrztavosti u žen

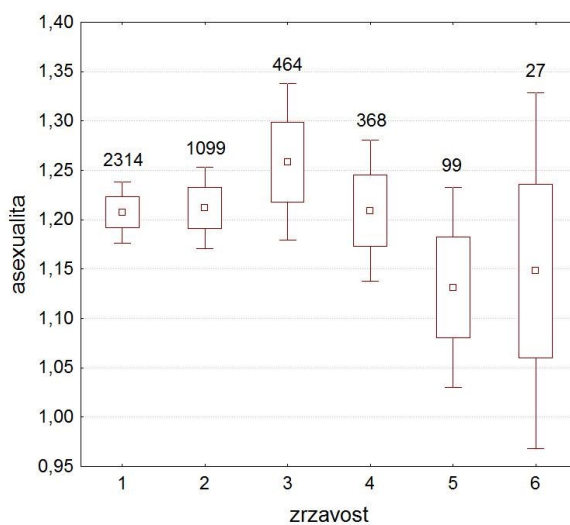
Průměrná míra homosexuality dle zrztavosti u žen

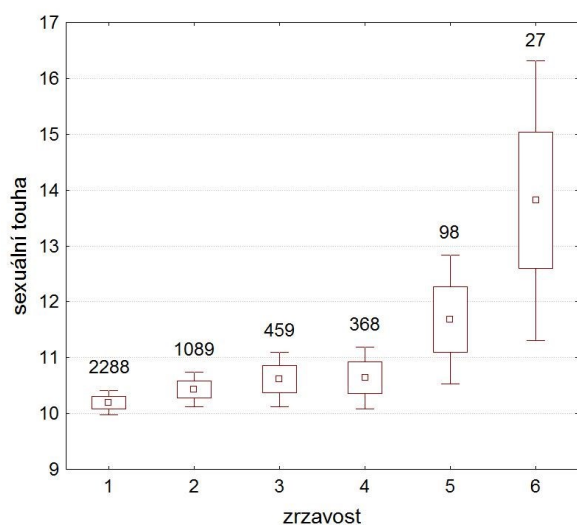
Průměrná míra semiasexualit dle zrztavosti u žen

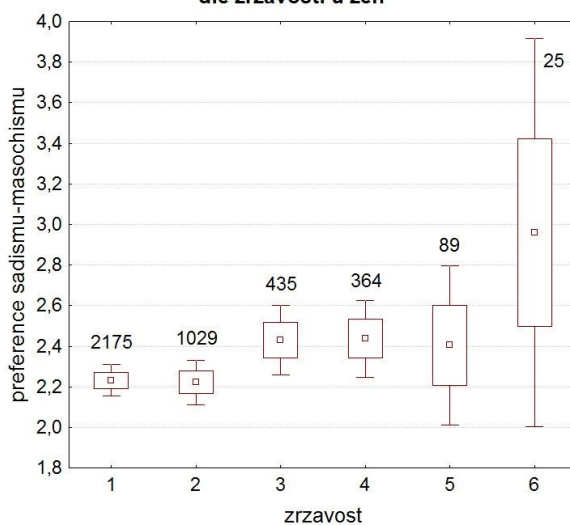
Průměrná míra asexualit dle zrztavosti u žen

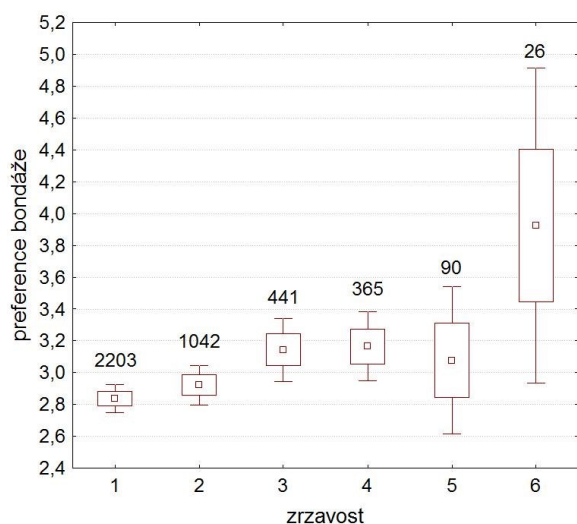
Průměrná intenzita sexuální touhy dle zrzavosti u žen

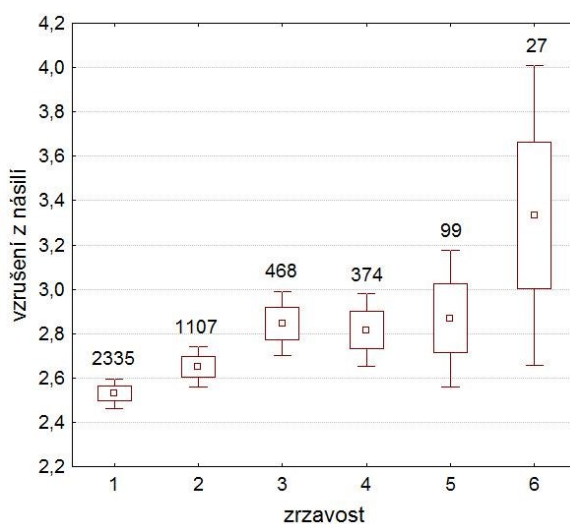
Průměrná preference sadismu-masochismu dle zrzavosti u žen

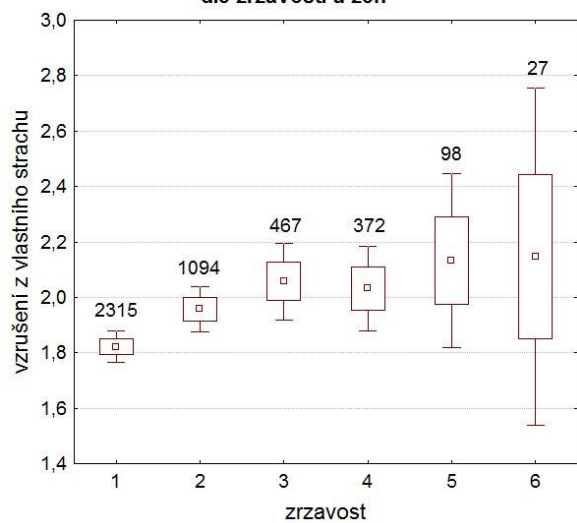
Průměrná preference bondáže dle zrzavosti u žen

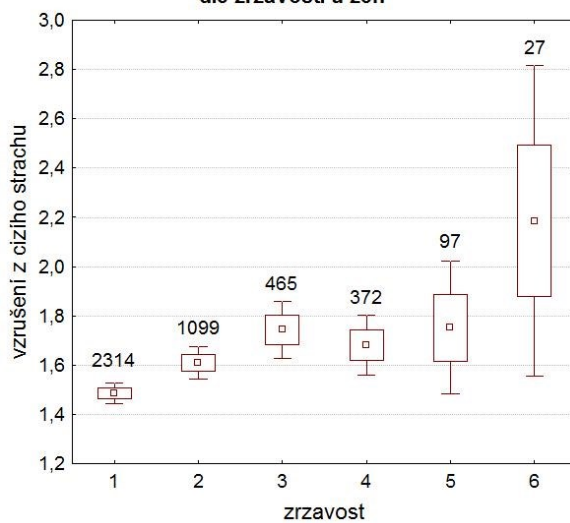
Průměrné vzrušení z násilí dle zrzavosti u žen

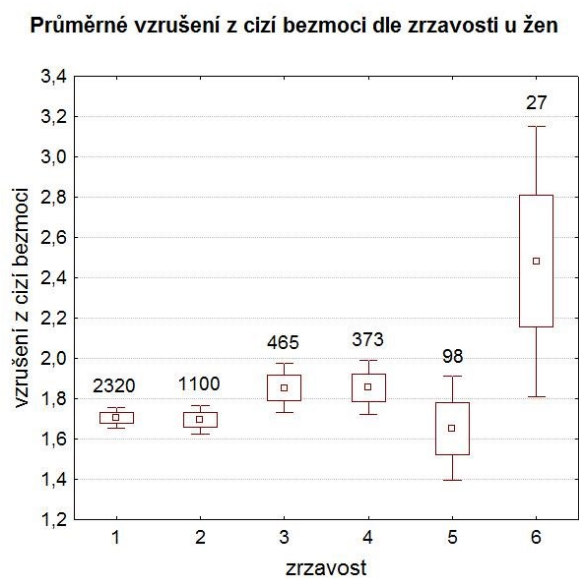
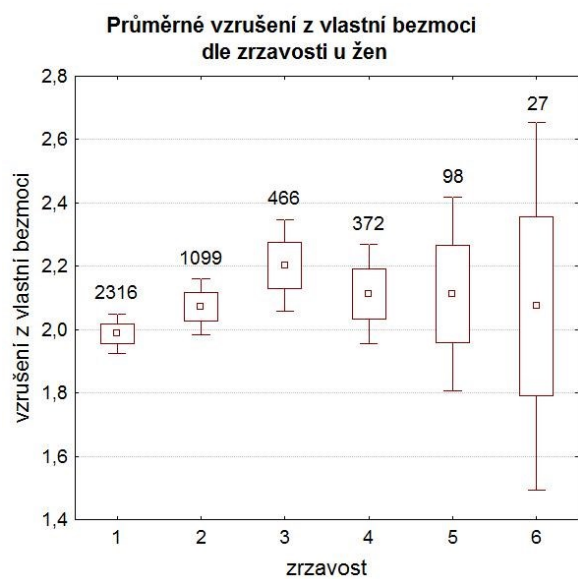
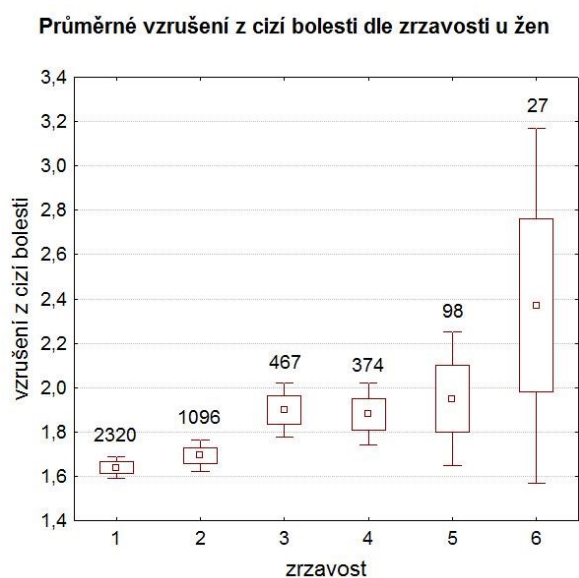
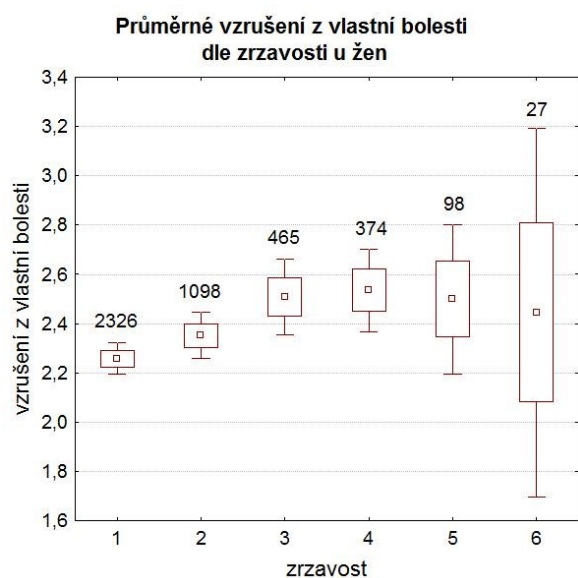
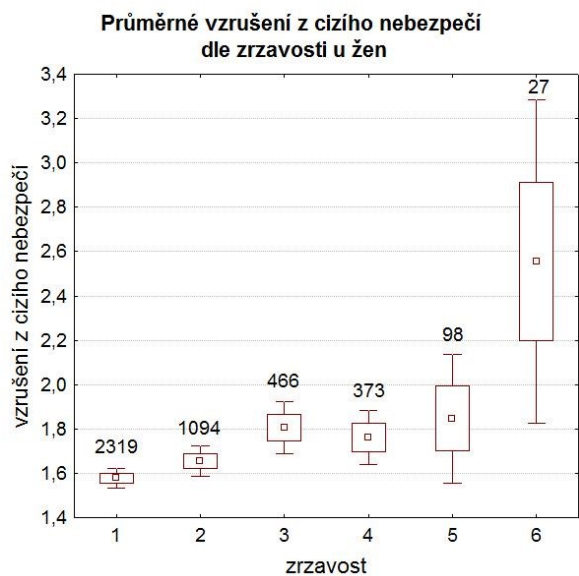
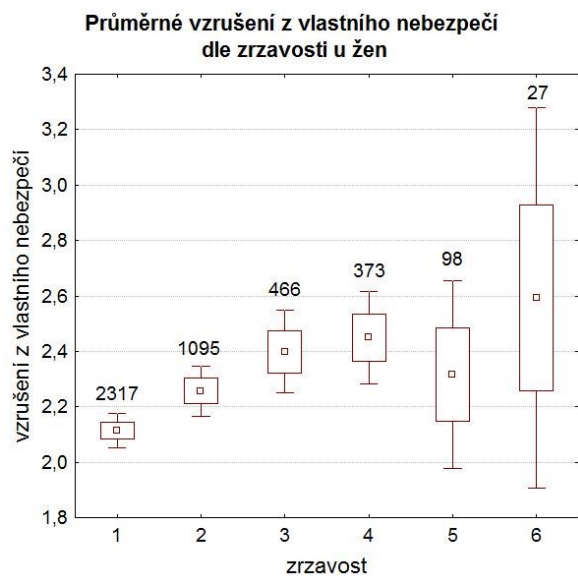

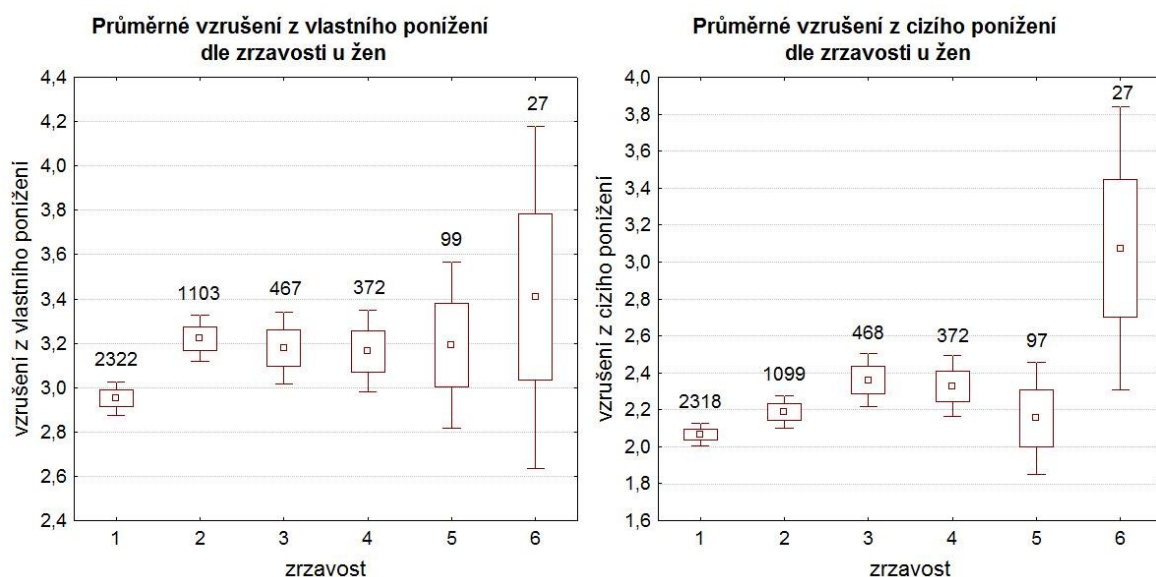
Průměrné vzrušení z vlastního strachu dle zrzavosti u žen

Průměrné vzrušení z cizího strachu dle zrzavosti u žen

Graf 16 Průměrné hodnoty osobnostních a sexuálních charakteristik dle zrzavosti vlasů u žen. Na škále zrzavosti 1 = nezrzavé vlasy, 6 = zrzavé vlasy. Hodnoty nad každým krabicovým diagramem značí počet respondentů v dané kategorii zrzavosti vlasů.

Všechny původní asociace mezi zrzavostí a znaky vypovídajícími o sexualitě zůstaly, stejně jako u mužů, po odfiltrování každé z námi zvolených proměnných signifikantní vždy alespoň v jedné věkové kategorii. Po odfiltrování každé ze čtyř kovariát pak minimálně ve dvou věkových kategoriích přetrvávaly korelace mezi zrzavostí a IQ, dominancí, bisexualitou, semiasexualitou, preferencí bondáže, vzrušením z násilí, z vlastního i cizího strachu, z vlastního i cizího nebezpečí, z vlastní i cizí bolesti, z vlastní i cizí bezmoci a z vlastního i cizího ponižení. Závislosti mezi zrzavostí a homosexualitou, zrzavostí a asexualitou a zrzavostí a intenzitou sexuální touhy zůstaly po kontrole na každou proměnnou zachovány pouze ve věkových kategoriích 10-20. Odfiltrování atraktivitu ponechalo korelaci mezi zrzavostí a preferencí sadismu-masochismu statisticky významnou ve dvou věkových kategoriích, ovšem kontrola na zbylé tři kovariáty způsobila výskyt této asociace pouze v kategorii 10-20 (Tab. 32).

ženy	odfiltrovaná nemocnost	odfiltrovaná psychická kondice	odfiltrovaná fyzická kondice	odfiltrovaná atraktivita
zrzavost ~ IQ	0,049 ^{1,3}	0,051 ^{1,3}	0,049 ^{1,3}	0,049 ^{1,3}
zrzavost ~ dominance	0,084 ^{1,3,6}	0,087 ^{1,3}	0,085 ^{1,3}	0,086 ^{1,3}
zrzavost ~ bisexualita	0,104 ^{1,4}	0,102 ^{1,4}	0,104 ^{1,4}	0,104 ^{1,4,6}
zrzavost ~ homosexualita	0,040 ¹	0,040 ¹	0,042 ¹	0,041 ¹
zrzavost ~ semiasexualita	0,083 ⁶	0,080 ⁶	0,083 ⁶	0,083 ⁶
zrzavost ~ asexualita	0,038 ¹	0,035 ¹	0,039 ¹	0,039 ¹
zrzavost ~ sexuální touha	0,031 ¹	0,031 ¹	0,034 ¹	0,034 ¹
zrzavost ~ preference sadismu-masochismu	0,032 ¹	0,029 ¹	0,032 ^{1,6}	0,032 ¹
zrzavost ~ preference bondáže	0,078 ¹	0,077 ¹	0,078 ^{1,6}	0,078 ¹
zrzavost ~ vzrušení z násilí	0,086 ¹	0,084 ^{1,4}	0,085 ¹	0,085 ¹
zrzavost ~ vzrušení z vlastního strachu	0,098 ¹	0,097 ¹	0,098 ¹	0,098 ¹
zrzavost ~ vzrušení z cizího strachu	0,098 ^{1,3,4}	0,098 ^{1,3}	0,098 ^{1,3}	0,099 ^{1,3}
zrzavost ~ vzrušení z vlastního nebezpečí	0,099 ^{1,4}	0,098 ^{1,4}	0,099 ^{1,4}	0,099 ^{1,4}
zrzavost ~ vzrušení z cizího nebezpečí	0,087 ^{1,4}	0,086 ^{1,4}	0,087 ^{1,4}	0,087 ^{1,4}
zrzavost ~ vzrušení z vlastní bolesti	0,060 ¹	0,057 ¹	0,060 ¹	0,060 ¹
zrzavost ~ vzrušení z cizí bolesti	0,076 ^{1,4}	0,075 ^{1,4}	0,077 ¹	0,077 ¹
zrzavost ~ vzrušení z vlastní bezmoci	0,051 ¹	0,049 ¹	0,051 ¹	0,051 ¹
zrzavost ~ vzrušení z cizí bezmoci	0,080 ¹	0,079 ¹	0,080 ¹	0,080 ¹
zrzavost ~ vzrušení z vlastního ponížení	0,062 ^{1,4}	0,060 ¹	0,062 ^{1,4}	0,062 ^{1,4}
zrzavost ~ vzrušení z cizího ponížení	0,096 ^{1,3,4,6}	0,095 ^{1,3,4,6}	0,096 ^{1,3,4,6}	0,096 ^{1,3,4,6}

Tab. 32 Korelace zrzavosti vlasů s osobnostními a sexuálními charakteristikami u žen ve věkové kategorii 20-30 po odfiltrování nemocnosti, psychické kondice, fyzické kondice a atraktivity. Korelačním koeficientem je parciální Kendallovo τ . Signifikantní korelace jsou vyznačeny tučně. ¹ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 10-20; ³ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 30-40; ⁴ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 40-50; ⁵ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 50-60; ⁶ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 60-70.

Abychom zohlednili vliv věku a všech kovariátů dohromady, opět jsme provedli analýzu prostřednictvím obecného lineárního modelu. Zrzavost u žen vysvětlovala i při kontrole na všechny proměnné mnoho analyzovaných osobnostních znaků a znaků týkajících se sexuality. Signifikantní závislost byla mezi zrzavostí a IQ (p-hodnota = 3,02E-03), dominancí (p-hodnota = 1,00E-06), bisexualitou (p-hodnota = 0,00E+00), sexuální touhou (p-hodnota = 4,57E-03), preferencí sadismu-masochismu (p-hodnota = 1,40E-02), preferencí bondáže (p-hodnota = 1,48E-03), vzrušením z násilí (p-hodnota = 1,30E-05), vzrušením z vlastního (p-hodnota = 2,31E-04) i cizího strachu (p-hodnota = 0,00E+00), z vlastního (p-hodnota = 4,40E-05) i cizího nebezpečí (p-hodnota = 0,00E+00), z vlastní (p-hodnota = 9,25E-04) i cizí bolesti (p-hodnota = 0,00E+00), z vlastní (p-hodnota = 4,00E-02) i cizí bezmoci (p-hodnota = 3,40E-03) a z vlastního (p-hodnota = 1,30E-02) i cizího ponížení (p-hodnota = 3,40E-05). Na zbylé proměnné týkající se sexuality neměla zrzavost signifikantní vliv. Všechny uvedené závislosti

byly signifikantní také po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy (Tab. 33). Kompletní výsledky analýzy obecným lineárním modelem viz příloha (Příloha 5 Tab. 9).

ženy	B	p-hodnota	η^2
zrzavost ~ IQ	0,638	3,02E-03*	0,003
zrzavost ~ dominance	0,622	1,00E-06*	0,005
zrzavost ~ bisexualita	0,145	0,00E+00*	0,008
zrzavost ~ homosexualita	0,000	9,83E-01	0,000
zrzavost ~ semiasexualita	0,012	4,77E-01	0,000
zrzavost ~ asexualita	0,005	6,49E-01	0,000
zrzavost ~ sexuální touha	0,206	4,57E-03*	0,002
zrzavost ~ preference sadismu-masochismu	0,064	1,40E-02*	0,002
zrzavost ~ preference bondáže	0,095	1,48E-03*	0,003
zrzavost ~ vzrušení z násilí	0,095	1,30E-05*	0,005
zrzavost ~ vzrušení z vlastního strachu	0,072	2,31E-04*	0,003
zrzavost ~ vzrušení z cizího strachu	0,080	0,00E+00*	0,006
zrzavost ~ vzrušení z vlastního nebezpečí	0,087	4,40E-05*	0,004
zrzavost ~ vzrušení z cizího nebezpečí	0,082	0,00E+00*	0,006
zrzavost ~ vzrušení z vlastní bolesti	0,073	9,25E-04*	0,003
zrzavost ~ vzrušení z cizí bolesti	0,088	0,00E+00*	0,006
zrzavost ~ vzrušení z vlastní bezmoci	0,043	4,00E-02*	0,001
zrzavost ~ vzrušení z cizí bezmoci	0,052	3,40E-03*	0,002
zrzavost ~ vzrušení z vlastního ponížení	0,061	1,30E-02*	0,001
zrzavost ~ vzrušení z cizího ponížení	0,087	3,40E-05*	0,004

Tab. 33 Závislosti mezi zrzavostí vlasů a osobnostními a sexuálními charakteristikami u žen v obecném lineárním modelu při zahrnutí vlivu věku, nemocnosti, psychické kondice, fyzické kondice a atraktivity. B = koeficient vysvětlující proměnné; η^2 = koeficient síly efektu. Signifikantní závislosti jsou vyznačeny tučně. * = závislost byla signifikantní po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy.

5.6 Kudrnatost vlasů

Následující pasáž seznámí s výsledky týkajícími se vztahů kudrnatosti vlasů a osobnostních a sexuálních charakteristik. Opět budou závěry získané z každého dotazníku představeny zvlášť a odděleně též budou popsány korelace u mužů a u žen.

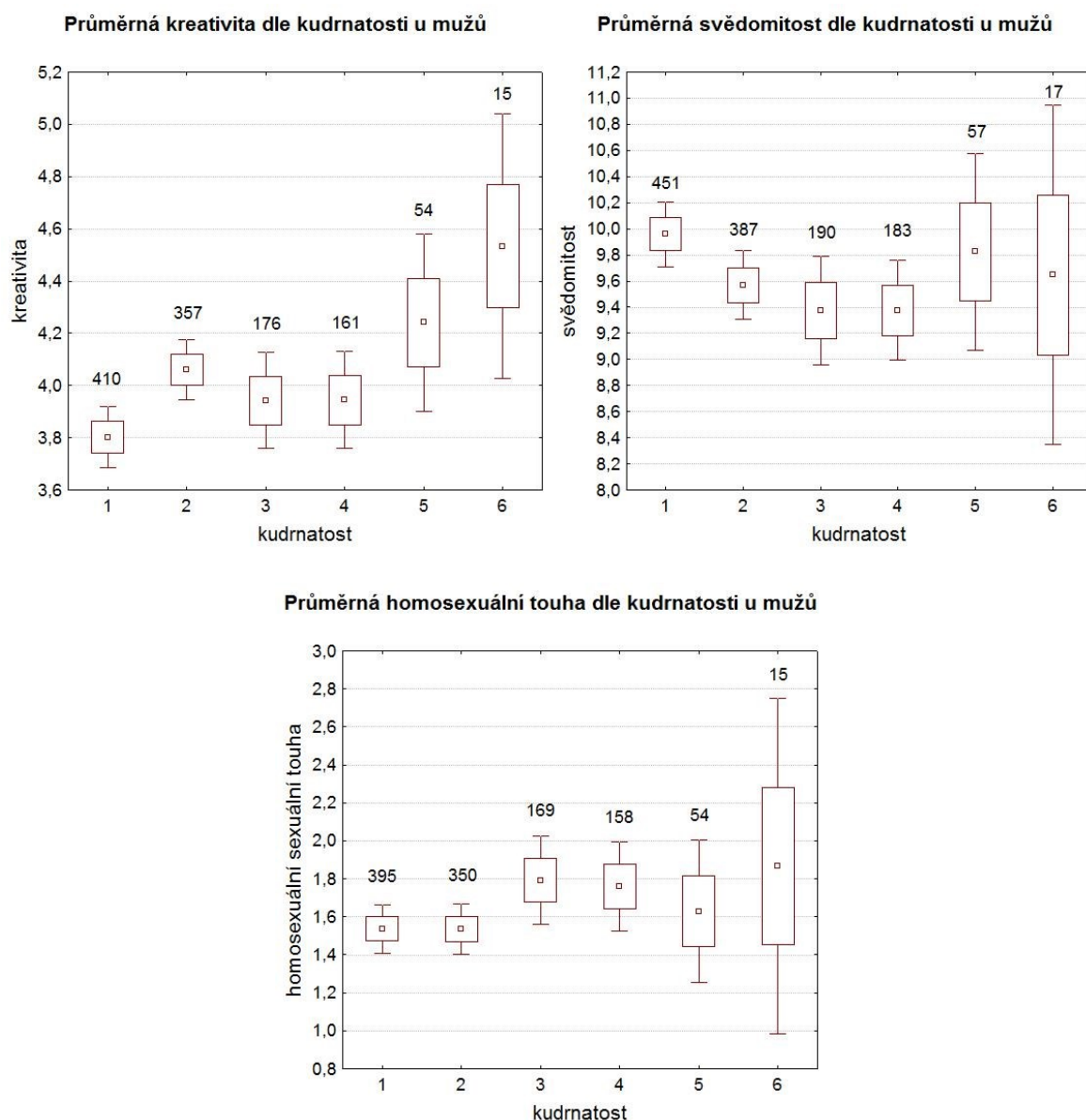
5.6.1 Rh-dotazník

5.6.1.1 Muži

Kudrnatost vlasů u mužů pozitivně korelovala se sebehodnocenou kreativitou ($\tau = 0,072$, p-hodnota = $2,08E-04$) a negativně se svědomitostí ($\tau = -0,053$, p-hodnota = $4,11E-03$). Pozitivní korelace byla také nalezena s homosexuální sexuální touhou, tedy mírou přitažlivosti pocítovanou vůči mužům ($\tau = 0,060$, p-hodnota = $2,52E-03$). Všechny tyto asociace byly signifikantní také po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy (Tab. 34 a Graf 17).

muži	n	τ	p-hodnota
kudrnatost ~ spokojenost	1177	-0,009	6,32E-01
kudrnatost ~ vřelost	1160	0,016	4,29E-01
kudrnatost ~ spolehlivost	1161	0,018	3,66E-01
kudrnatost ~ kreativita	1173	0,072	2,08E-04*
kudrnatost ~ odvaha	1171	0,005	8,03E-01
kudrnatost ~ intuice	1169	-0,031	1,10E-01
kudrnatost ~ agresivita	1171	-0,023	2,47E-01
kudrnatost ~ klidnost	1171	0,016	4,15E-01
kudrnatost ~ inteligence	1167	0,032	9,84E-02
kudrnatost ~ extraverte	1293	-0,035	5,69E-02
kudrnatost ~ přívětivost	1281	0,027	1,43E-01
kudrnatost ~ svědomitost	1285	-0,053	4,11E-03*
kudrnatost ~ otevřenost vůči zkušenosti	1294	-0,012	5,30E-01
kudrnatost ~ neuroticismus	1289	0,005	7,72E-01
kudrnatost ~ heterosexuální sex. touha	1139	-0,020	3,09E-01
kudrnatost ~ homosexuální sex. touha	1141	0,060	2,52E-03*
kudrnatost ~ sexuální touha	1112	0,031	1,19E-01
kudrnatost ~ sexuální aktivita	1117	-0,001	9,76E-01
kudrnatost ~ věk prvního sexu	1125	-0,004	8,25E-01
kudrnatost ~ počet sexuálních partnerů	1123	0,009	6,61E-01

Tab. 34 Korelace kudrnatosti vlasů s osobnostními a sexuálními charakteristikami při kontrole na věk u mužů. Korelačním koeficientem je parciální Kendallovo τ . Signifikantní korelace jsou vyznačeny tučně. * = korelace byla signifikantní po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy.

Graf 17 Průměrné hodnoty osobnostních a sexuálních charakteristik dle kudrnatosti vlasů u mužů. Na škále kudrnatosti 1 = rovné vlasy, 6 = kudrnaté vlasy. Hodnoty nad každým krabicovým diagramem značí počet respondentů v dané kategorii kudrnatosti vlasů.

Odfiltrování každé z námi vybraných proměnných nemělo velký vliv na pozitivní korelaci mezi kudrnatostí a kreativitou, asociace zůstala zachována vždy alespoň ve dvou věkových kategoriích. Negativní korelace kudrnatosti se svědomitostí zůstala po kontrole na dané proměnné signifikantní ve dvou věkových kategoriích, pouze odfiltrování nemocnosti způsobilo, že korelace přetrvávala jen v kategorii 40-50. Korelace kudrnatosti s homosexualitou zůstala po kontrole na každou kovariátu zachována pouze ve věkové kategorii 30-40 (Tab. 35).

muži	odfiltrovaná nemocnost	odfiltrované sebevědomí	odfiltrovaná psychická kondice	odfiltrovaná fyzická kondice	odfiltrovaná atraktivita
kudrnatost ~ kreativita	0,091 ³	0,075 ^{3,6}	0,094 ³	0,088 ³	0,085 ³
kudrnatost ~ svědomitost	-0,063 ⁴	-0,083 ⁴	-0,065 ⁴	-0,071 ⁵	-0,071 ⁴
kudrnatost ~ homosexuální sex. touha	0,029 ³	0,034 ³	0,027 ³	0,032 ³	0,032 ³

Tab. 35 Korelace kudrnatosti vlasů s osobnostními znaky u mužů ve věkové kategorii 20-30 po odfiltrování nemocnosti, sebevědomí, psychické kondice, fyzické kondice a atraktivity. Korelačním koeficientem je parciální Kendallovo τ . Signifikantní korelace jsou vyznačeny tučně. ³ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 30-40; ⁴ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 40-50; ⁵ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 50-60; ⁶ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 60-70.

Dále jsme opět pomocí obecného lineárního modelu ověřovali působení kudrnatosti vlasů současně s věkem a všemi výše zmíněnými kovariáty. U mužů kudrnatost vysvětlovala z analyzovaných znaků pouze signifikantní podíl variability kreativity (p-hodnota = 5,38E-03). Závislost kudrnatosti a svědomitosti a kudrnatosti a homosexuální sexuální touhy nebyly při působení všech kovariátů statisticky významné. Vztah mezi kudrnatostí a kreativitou byl signifikantní také po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy (Tab. 36). Kompletní výsledky analýzy obecným lineárním modelem viz příloha (Příloha 5 Tab. 10).

muži	B	p-hodnota	η^2
kudrnatost ~ kreativita	0,065	5,38E-03*	0,007
kudrnatost ~ svědomitost	-0,078	2,01E-01	0,001
kudrnatost ~ homosexuální sex. touha	0,052	1,00E-01*	0,002

Tab. 36 Závislosti mezi kudrnatostí vlasů a osobnostními znaky u mužů v obecném lineárním modelu při zahrnutí vlivu věku, nemocnosti, sebevědomí, psychické kondice, fyzické kondice a atraktivity. B = koeficient vysvětlující proměnné; η^2 = koeficient síly efektu. Signifikantní závislosti jsou vyznačeny tučně. * = závislost byla signifikantní po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy.

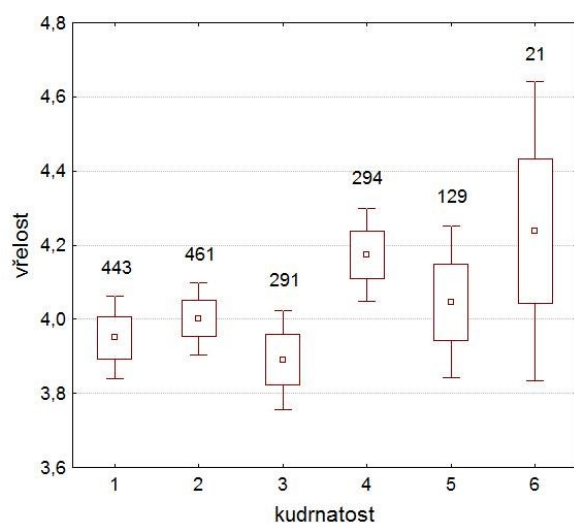
5.6.1.3 Ženy

U žen kudrnatost vlasů pozitivně korelovala se sebehodnocenou vřelostí ($\tau = 0,036$, p -hodnota = $2,75E-02$), kreativitou ($\tau = 0,061$, p -hodnota = $1,75E-04$), odvahou ($\tau = 0,047$, p -hodnota = $4,14E-03$), intuicí ($\tau = 0,054$, p -hodnota = $8,14E-04$) a inteligencí ($\tau = 0,062$, p -hodnota = $1,71E-04$). Z Big Five dotazníku pak vycházela pozitivní korelace kudrnatosti s extravertí ($\tau = 0,055$, p -hodnota = $3,55E-04$) a otevřeností vůči zkušenosti ($\tau = 0,031$, p -hodnota = $4,54E-02$). Po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy byly tyto souvislosti stále signifikantní (Tab. 37 a Graf 18).

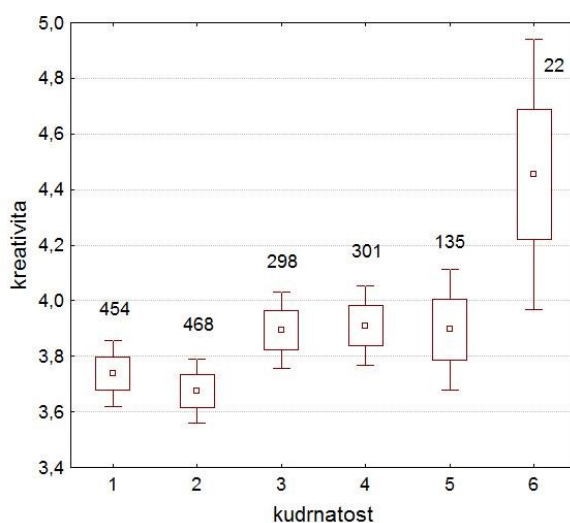
ženy	n	τ	p-hodnota
kudrnatost ~ spokojenost	1683	-0,003	8,57E-01
kudrnatost ~ vřelost	1639	0,036	2,75E-02*
kudrnatost ~ spolehlivost	1638	0,020	2,32E-01
kudrnatost ~ kreativita	1678	0,061	1,75E-04*
kudrnatost ~ odvaha	1675	0,047	4,14E-03*
kudrnatost ~ intuice	1682	0,054	8,14E-04*
kudrnatost ~ agresivita	1671	0,026	1,10E-01*
kudrnatost ~ klidnost	1673	0,016	3,14E-01
kudrnatost ~ inteligence	1646	0,062	1,71E-04*
kudrnatost ~ extraverte	1890	0,055	3,55E-04*
kudrnatost ~ přívětivost	1882	-0,020	1,86E-01
kudrnatost ~ svědomitost	1886	-0,030	5,19E-02*
kudrnatost ~ otevřenost vůči zkušenosti	1887	0,031	4,54E-02*
kudrnatost ~ neuroticismus	1879	0,021	1,73E-01
kudrnatost ~ heterosexuální sex. touha	1618	-0,027	1,06E-01*
kudrnatost ~ homosexuální sex. touha	1618	0,022	1,84E-01
kudrnatost ~ sexuální touha	1599	0,030	6,94E-02*
kudrnatost ~ sexuální aktivita	1600	0,016	3,23E-01
kudrnatost ~ věk prvního sexu	1618	-0,011	5,23E-01
kudrnatost ~ počet sexuálních partnerů	1607	0,008	6,26E-01

Tab. 37 Korelace kudrnatosti vlasů s osobnostními a sexuálními charakteristikami při kontrole na věk u žen. Korelačním koeficientem je parciální Kendallovo τ . Signifikantní korelace jsou vyznačeny tučně. * = korelace byla signifikantní po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy.

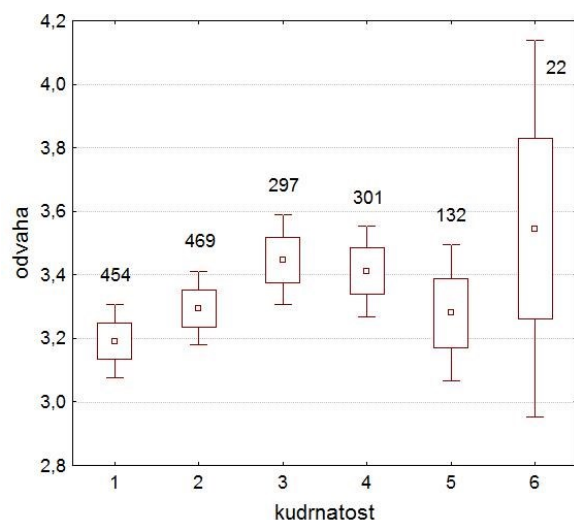
Průměrná vřelost dle kudrnatosti u žen

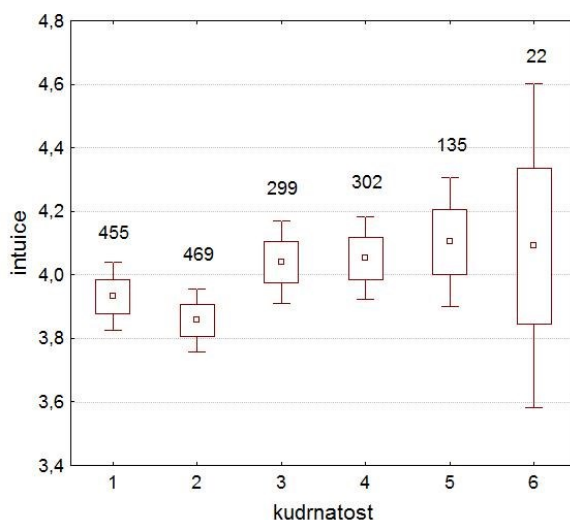
Průměrná kreativita dle kudrnatosti u žen

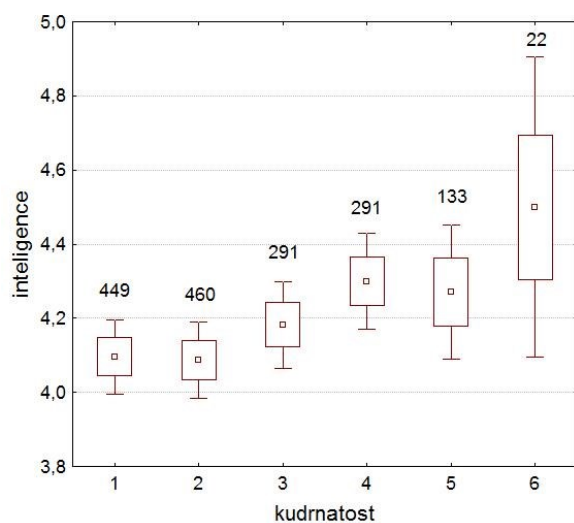
Průměrná odvaha dle kudrnatosti u žen

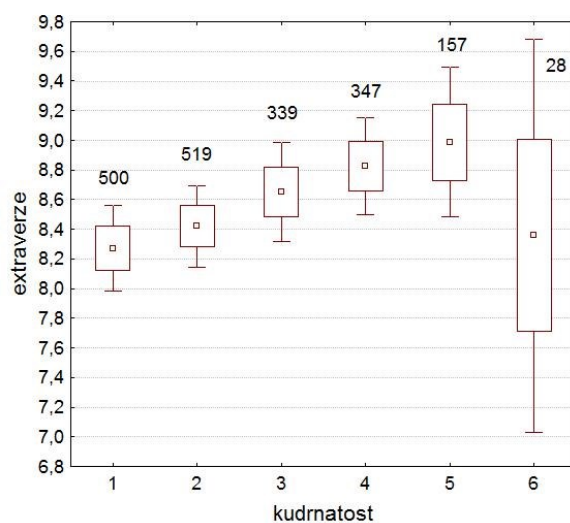
Průměrná intuice dle kudrnatosti u žen

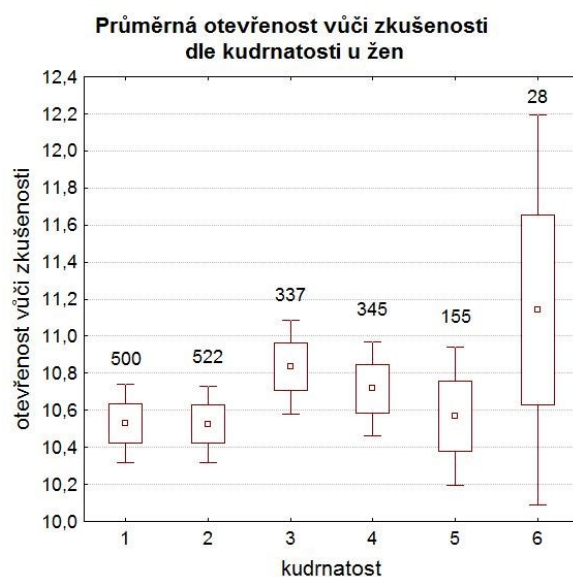

Průměrná inteligence dle kudrnatosti u žen

Průměrná extroverze dle kudrnatosti u žen

Graf 18 Průměrné hodnoty osobnostních charakteristik dle kudrnatosti vlasů u žen. Na škále kudrnatosti 1 = rovné vlasy, 6 = kudrnaté vlasy. Hodnoty nad každým krabicovým diagramem značí počet respondentů v dané kategorii kudrnatosti vlasů.

Korelace kudrnatosti a vřelosti zůstala zachována pouze po odfiltrování sebevědomí a atraktivity, a to jen ve věkové kategorii 10-20, při kontrole na další tři proměnné asociace vymizela. Naopak v případě vztahů mezi kudrnatostí a kreativitou, kudrnatostí a odvahou a kudrnatostí a intuicí došlo po kontrole na každou z kovariát k zachování signifikance vždy alespoň ve dvou věkových kategoriích. Asociace mezi kudrnatostí a inteligencí přetrvávala po odfiltrování každé kovariáty pouze ve věkové kategorii 30-40. Závislost mezi kudrnatostí a extravertizací zůstala po každé z kontrol statisticky významná ve dvou věkových kategoriích. Naproti tomu korelace mezi kudrnatostí a otevřeností vůči zkušenosti vymizela po kontrole na každou námi vybranou proměnnou (Tab. 38).

ženy	odfiltrovaná nemocnost	odfiltrované sebevědomí	odfiltrovaná psychická kondice	odfiltrovaná fyzická kondice	odfiltrovaná atraktivita
kudrnatost ~ vřelost	0,032	0,033 ¹	0,034	0,035	0,033 ¹
kudrnatost ~ kreativita	0,078 ^{3,4}	0,082 ³	0,084 ^{3,4}	0,081 ³	0,079 ³
kudrnatost ~ odvaha	0,053 ⁴	0,048 ⁴	0,062 ⁴	0,054 ⁴	0,047 ^{1,4}
kudrnatost ~ intuice	0,020 ^{3,4}	0,023 ^{3,4}	0,030 ^{3,4}	0,025 ^{3,4}	0,023 ^{3,4}
kudrnatost ~ inteligence	0,025 ³	0,026 ³	0,037 ³	0,029 ³	0,025 ³
kudrnatost ~ extraverze	0,048 ¹	0,048 ¹	0,060 ¹	0,051 ¹	0,047 ¹
kudrnatost ~ otevřenost vůči zkušenosti	0,019	0,017	0,028	0,021	0,017

Tab. 38 Korelace kudrnatosti vlasů s osobnostními znaky u žen ve věkové kategorii 20-30 po odfiltrování nemocnosti, sebevědomí, psychické kondice, fyzické kondice a atraktivity. Korelačním koeficientem je parciální Kendallovo τ . Signifikanční korelace jsou vyznačeny tučně. ¹ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 10-20; ³ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 30-40; ⁴ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 40-50.

V dalším kroku jsme použili analýzu obecným lineárním modelem, a zohlednili tak současné působení věku a zmíněných kovariát. U žen kudrnatost signifikantně vysvětlovala ze všech analyzovaných znaků pouze podíl variability extraverze (p -hodnota = 1,52E-04). Ostatní osobnostní znaky nebyly kudrnatostí při společném působení kovariát vysvětlované. Asociace mezi kudrnatostí a extraverzí byla signifikantní i po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy (Tab. 39). Kompletní výsledky analýzy obecným lineárním modelem viz příloha (Příloha 5 Tab. 11).

ženy	B	p-hodnota	η^2
kudrnatost ~ vřelost	0,006	7,63E-01	0,000
kudrnatost ~ kreativita	0,036	7,00E-02*	0,002
kudrnatost ~ odvaha	0,035	7,40E-02*	0,002
kudrnatost ~ intuice	0,015	4,00E-01	0,000
kudrnatost ~ inteligence	0,025	1,43E-01	0,001
kudrnatost ~ extraverze	0,216	1,52E-04*	0,009
kudrnatost ~ otevřenost vůči zkušenosti	0,070	9,90E-02*	0,002

Tab. 39 Závislosti mezi kudrnatostí vlasů a osobnostními znaky u žen v obecném lineárním modelu při zahrnutí vlivu věku, nemocnosti, sebevědomí, psychické kondice, fyzické kondice a atraktivity. B = koeficient vysvětlující proměnné; η^2 = koeficient síly efektu. Signifikanční závislosti jsou vyznačeny tučně. * = závislost byla signifikantní po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy.

5.6.2 Sexuální dotazník

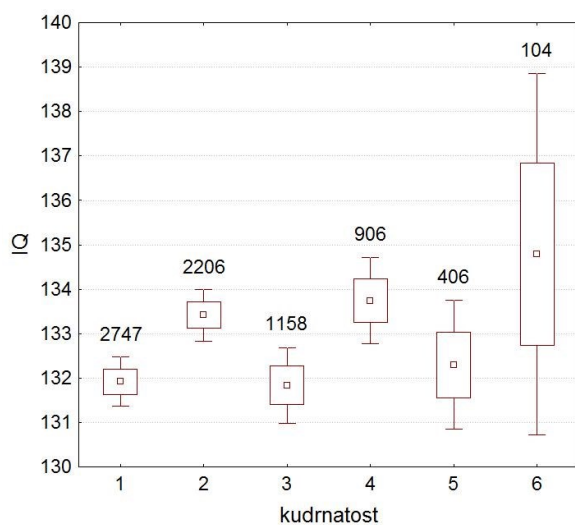
5.6.2.1 Muži

Kudrnatost u mužů pozitivně korelovala s hodnotou IQ, kterou respondenti zadávali jako nejvyšší naměřenou ($\tau = 0,018$, p-hodnota = $1,88E-02$). Pozitivní korelace byla také mezi kudrnatostí a bisexualitou ($\tau = 0,030$, p-hodnota = $1,05E-03$) a kudrnatostí a semiasexualitou ($\tau = 0,037$, p-hodnota = $3,26E-05$). Naopak negativně kudrnatost u mužů korelovala s přitažlivostí pocíťovanou vůči mladším osobám ($\tau = -0,022$, p-hodnota = $1,33E-02$). V oblasti sexuálních preferencí kudrnatost u mužů pozitivně korelovala s preferencí sadismu-masochismu ($\tau = 0,026$, p-hodnota = $4,17E-03$), preferencí bondáže ($\tau = 0,024$, p-hodnota = $8,49E-03$), vzrušením z násilí ($\tau = 0,020$, p-hodnota = $2,13E-02$), z vlastního ($\tau = 0,040$, p-hodnota = $5,16E-06$) i cizího strachu ($\tau = 0,045$, p-hodnota = $2,94E-07$), vlastního ($\tau = 0,053$, p-hodnota = $2,27E-09$) i cizího nebezpečí ($\tau = 0,041$, p-hodnota = $2,93E-06$), vlastní ($\tau = 0,041$, p-hodnota = $4,58E-06$) i cizí bolesti ($\tau = 0,031$, p-hodnota = $4,18E-04$), vlastní ($\tau = 0,031$, p-hodnota = $4,37E-04$) i cizí bezmoci ($\tau = 0,034$, p-hodnota = $1,11E-04$) a vlastního ($\tau = 0,039$, p-hodnota = $8,90E-06$) i cizího ponížení ($\tau = 0,031$, p-hodnota = $3,97E-04$). Po provedení Benjamini-Hochbergovy korekce byly všechny tyto korelace stále signifikantní (Tab. 40 a Graf 19).

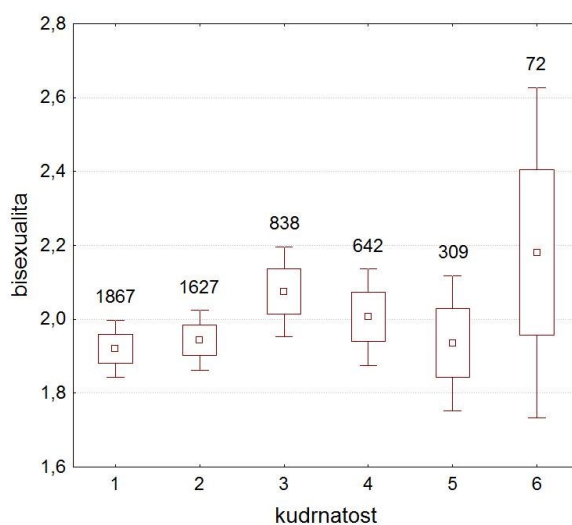
muži	n	τ	p-hodnota
kudrnatost ~ IQ	7527	0,018	1,88E-02*
kudrnatost ~ dominance	9487	-0,001	9,22E-01
kudrnatost ~ narcismus	6122	-0,004	6,09E-01
kudrnatost ~ bisexualita	5355	0,030	1,05E-03*
kudrnatost ~ homosexualita	5629	0,011	2,04E-01
kudrnatost ~ semiasexualita	5685	0,037	3,26E-05*
kudrnatost ~ asexualita	5675	0,015	8,53E-02*
kudrnatost ~ věk prvního sexu	5571	-0,013	1,36E-01*
kudrnatost ~ počet sexuálních partnerek	5589	0,003	7,17E-01
kudrnatost ~ počet sexuálních partnerů 1x	5496	0,005	5,61E-01
kudrnatost ~ přitažlivost vůči starším osobám	5704	0,007	4,27E-01
kudrnatost ~ přitažlivost vůči mladším osobám	5705	-0,022	1,33E-02*
kudrnatost ~ sexuální touha	5612	0,008	3,47E-01
kudrnatost ~ sexuální aktivita	5573	0,002	8,38E-01
kudrnatost ~ preference sadismu-masochismu	5401	0,026	4,17E-03*
kudrnatost ~ preference bondáže	5474	0,024	8,49E-03*
kudrnatost ~ vzrušení z násilí	5716	0,020	2,13E-02*
kudrnatost ~ vzrušení z vlastního strachu	5681	0,040	5,16E-06*
kudrnatost ~ vzrušení z cizího strachu	5675	0,045	2,94E-07*
kudrnatost ~ vzrušení z vlastního nebezpečí	5666	0,053	2,27E-09*
kudrnatost ~ vzrušení z cizího nebezpečí	5674	0,041	2,93E-06*
kudrnatost ~ vzrušení z vlastní bolesti	5694	0,041	4,58E-06*
kudrnatost ~ vzrušení z cizí bolesti	5682	0,031	4,18E-04*
kudrnatost ~ vzrušení z vlastní bezmoci	5703	0,031	4,37E-04*
kudrnatost ~ vzrušení z cizí bezmoci	5705	0,034	1,11E-04*
kudrnatost ~ vzrušení z vlastního ponížení	5699	0,039	8,90E-06*
kudrnatost ~ vzrušení z cizího ponížení	5706	0,031	3,97E-04*

Tab. 40 Korelace kudrnatosti vlasů s osobnostními a sexuálními charakteristikami při kontrole na věk u mužů. Korelačním koeficientem je parciální Kendallovo τ . Signifikantní korelace jsou vyznačeny tučně. * = korelace byla signifikantní po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy.

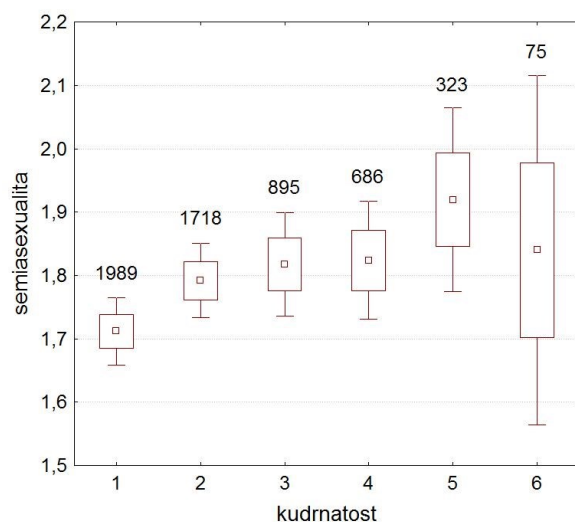
Průměrné IQ dle kudrnatosti u mužů

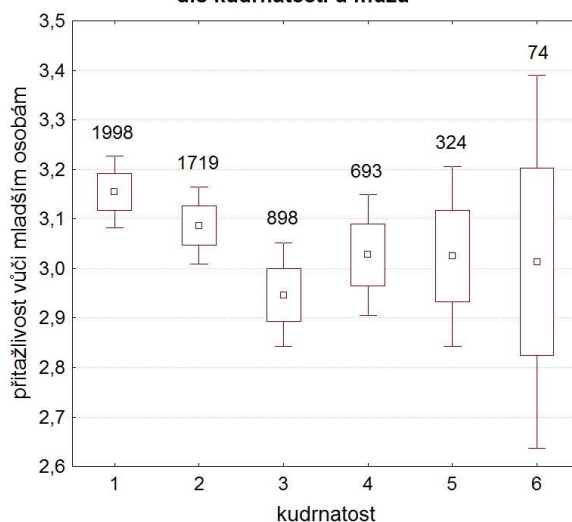
Průměrná míra bisexualita dle kudrnatosti u mužů

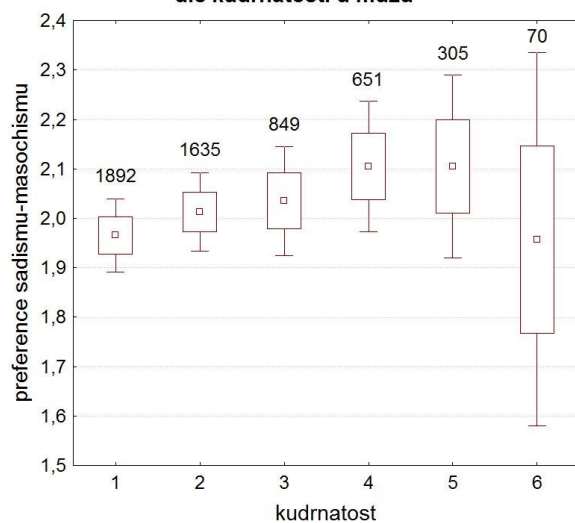
Průměrná míra semiaseexualita dle kudrnatosti u mužů

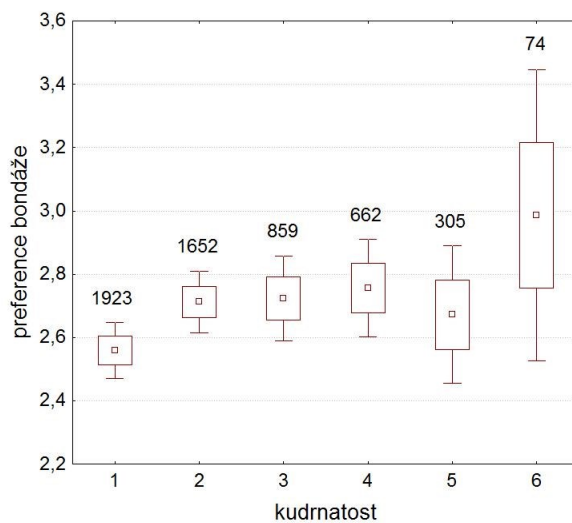
Průměrná přitažlivost vůči mladším osobám dle kudrnatosti u mužů

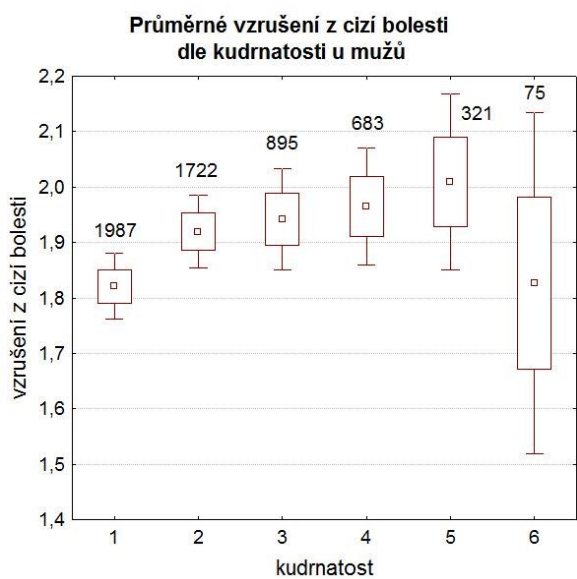
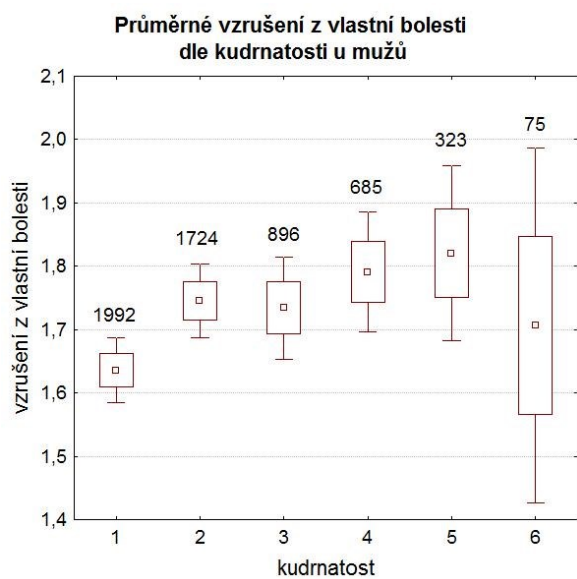
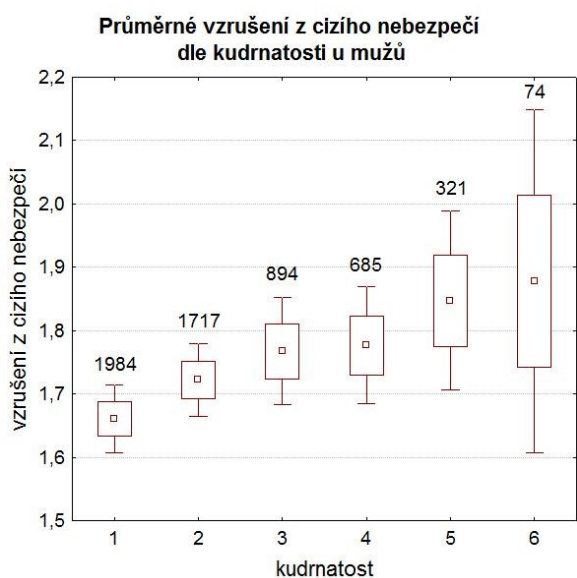
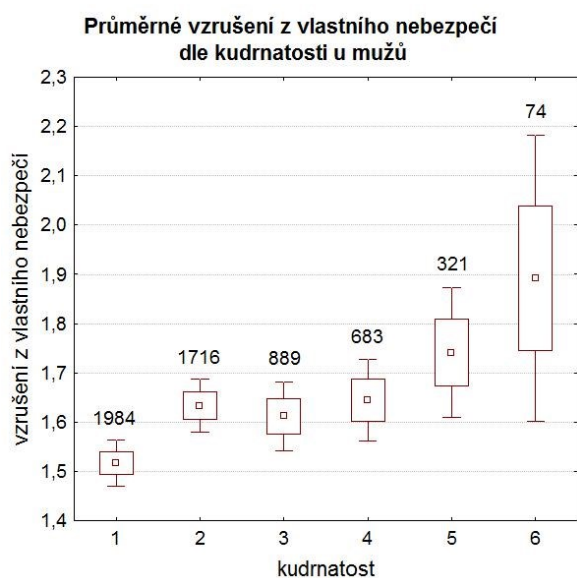
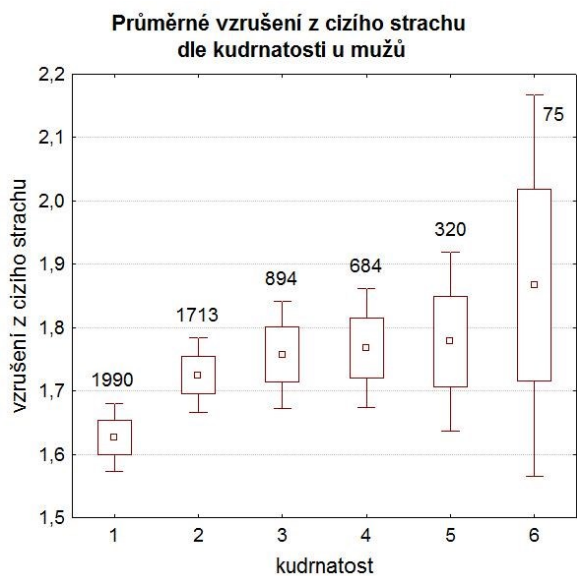
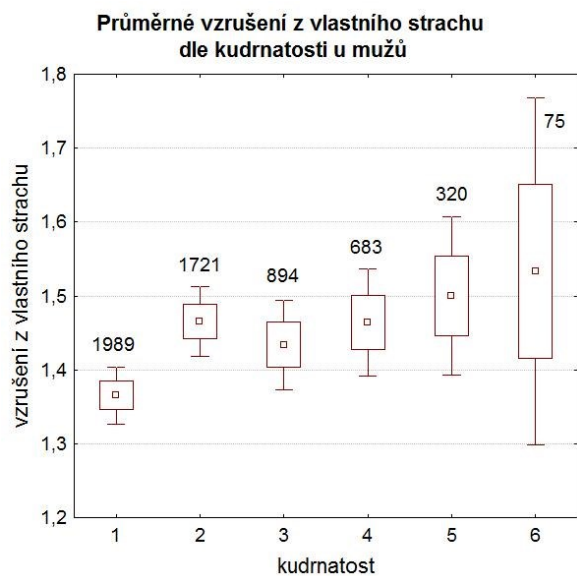

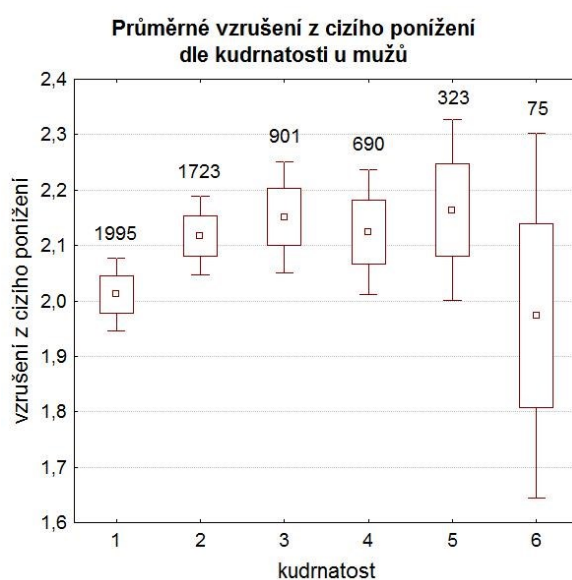
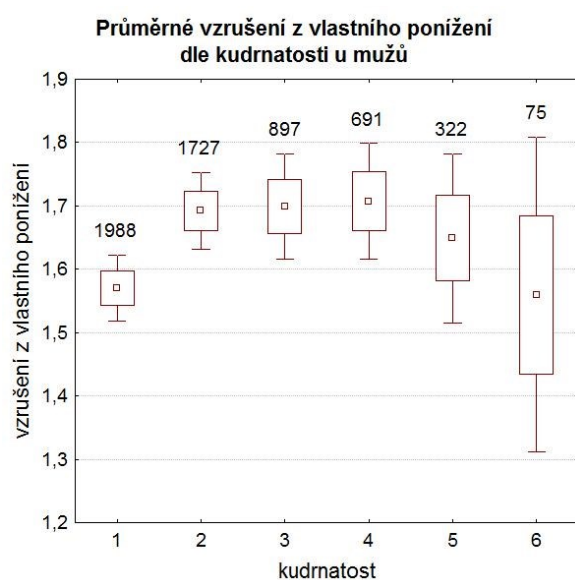
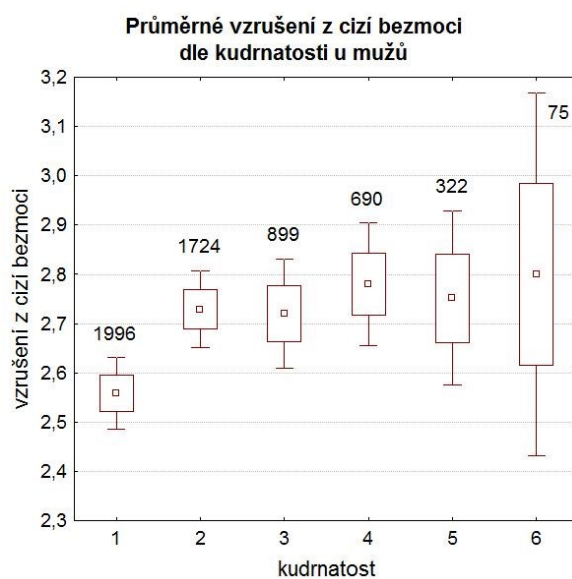
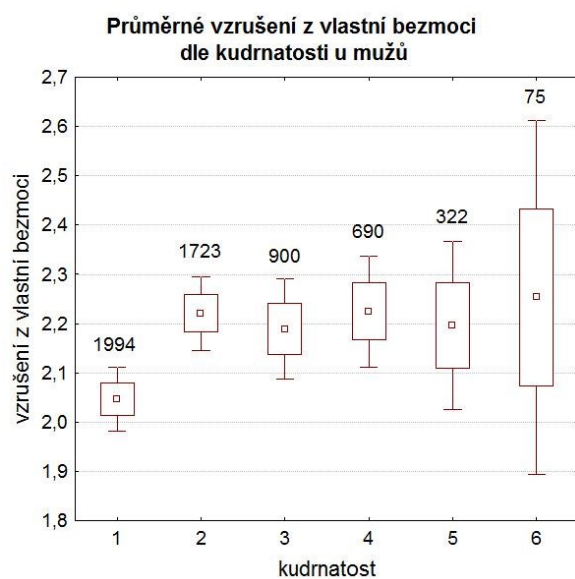
Průměrná preference sadismu-masochismu dle kudrnatosti u mužů

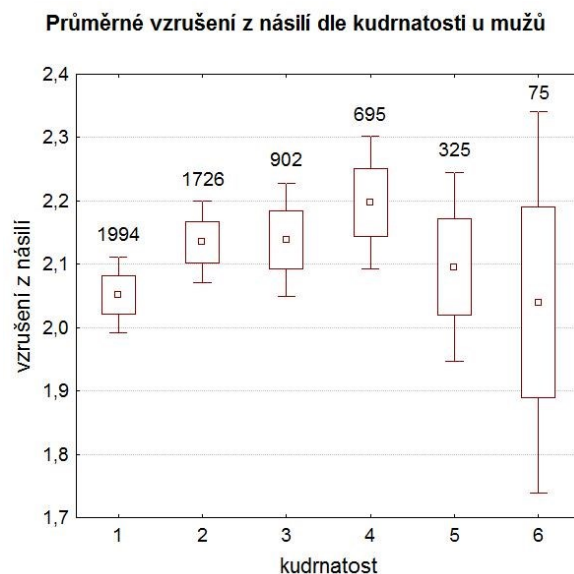

Průměrná preference bondáže dle kudrnatosti u mužů

Graf 19 Průměrné hodnoty osobnostních a sexuálních charakteristik dle kudrnatosti vlasů u mužů. Na škále kudrnatosti 1 = rovné vlasy, 6 = kudrnaté vlasy. Hodnoty nad každým krabicovým diagramem značí počet respondentů v dané kategorii kudrnatosti vlasů.

Vztahy kudrnatosti se semiasexualitou, preferencí sadismu-masochismu, vzrušením z vlastního i cizího strachu, vlastního i cizího nebezpečí, vlastní i cizí bezmoci a vlastního i cizího ponížení zůstaly po odfiltrování každé kovariáty zachovány alespoň ve dvou věkových kategoriích. Korelace kudrnatosti a IQ a kudrnatosti a vzrušení z cizí bolesti zůstaly signifikantní po odfiltrování každé z proměnných jen ve věkových kategoriích 40-50. Závislosti mezi kudrnatostí a bisexualitou a kudrnatostí a vzrušením z vlastní bolesti zase přetrvávaly po kontrolách na každou proměnnou jen ve věkových kategoriích 10-20. Asociace kudrnatosti s přitažlivostí pociťovanou vůči mladším osobám, s preferencí bondáže a se vzrušením z násilí však vymizely po odfiltrování každé z kovariát (Tab. 41).

muži	odfiltrovaná nemocnost	odfiltrovaná psychická kondice	odfiltrovaná fyzická kondice	odfiltrovaná atraktivita
kudrnatost ~ IQ	0,009 ⁴	0,010 ⁴	0,009 ⁴	0,009 ⁴
kudrnatost ~ bisexualita	0,022 ¹	0,022 ¹	0,022 ¹	0,022 ¹
kudrnatost ~ semiaseexualita	0,043 ^{1,4}	0,041 ¹	0,042 ¹	0,042 ^{1,4}
kudrnatost ~ přitažlivost vůči mladším osobám	-0,016	-0,016	-0,016	-0,015
kudrnatost ~ preference sadismu-masochismu	0,000 ^{1,6}	0,001 ^{1,6}	0,001 ^{1,6}	0,001 ^{1,6}
kudrnatost ~ preference bondáže	0,015	0,016	0,016	0,016
kudrnatost ~ vzrušení z násilí	0,001	0,002	0,003	0,003
kudrnatost ~ vzrušení z vlastního strachu	0,040 ³	0,040 ³	0,041 ³	0,041 ³
kudrnatost ~ vzrušení z cizího strachu	0,041 ^{1,3,4}	0,041 ^{1,3,4,5}	0,041 ^{1,3,4,5}	0,041 ^{1,3,4}
kudrnatost ~ vzrušení z vlastního nebezpečí	0,067 ^{1,3,5}	0,067 ^{3,5}	0,068 ^{1,3,5}	0,068 ^{1,3,5}
kudrnatost ~ vzrušení z cizího nebezpečí	0,040 ³	0,041 ³	0,041 ³	0,041 ³
kudrnatost ~ vzrušení z vlastní bolesti	0,020 ¹	0,021 ¹	0,022 ¹	0,022 ¹
kudrnatost ~ vzrušení z cizí bolesti	0,016 ⁴	0,017 ⁴	0,017 ⁴	0,017 ⁴
kudrnatost ~ vzrušení z vlastní bezmoci	0,013 ^{3,4,5}	0,014 ^{3,4,5}	0,014 ^{3,4,5}	0,013 ^{3,4,5}
kudrnatost ~ vzrušení z cizí bezmoci	0,011 ^{3,4}	0,012 ^{3,4}	0,012 ^{3,4}	0,012 ^{3,4}
kudrnatost ~ vzrušení z vlastního ponížení	0,011 ^{1,3,4,5}	0,011 ^{1,3,4,5}	0,012 ^{1,3,4,5}	0,012 ^{1,3,4,5}
kudrnatost ~ vzrušení z cizího ponížení	0,010 ^{1,3,4}	0,010 ^{1,3,4}	0,010 ^{1,3,4}	0,011 ^{1,3,4}

Tab. 41 Korelace kudrnatosti vlasů s osobnostními a sexuálními charakteristikami u mužů ve věkové kategorii 20-30 po odfiltrování nemocnosti, psychické kondice, fyzické kondice a atraktivity. Korelačním koeficientem je parciální Kendallovo τ . Signifikantní korelace jsou vyznačeny tučně. ¹ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 10-20; ³ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 30-40; ⁴ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 40-50; ⁵ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 50-60; ⁶ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 60-70.

Analýzou obecným lineárním modelem jsme opět zjišťovali, zda pozorované závislosti nezprostředkovává působení věku a všech kovariát dohromady. Signifikantní zůstal vztah kudrnatosti se semiaseexualitou (p-hodnota = 1,80E-02), vzrušením z vlastního (p-hodnota = 3,20E-02) i cizího strachu (p-hodnota = 5,98E-03), vlastního (p-hodnota = 6,92E-04) i cizího nebezpečí (p-hodnota = 4,73E-03), vlastní (p-hodnota = 3,20E-02) i cizí bolesti (p-hodnota = 3,10E-02) a cizí bezmoci (p-hodnota = 3,40E-02). Na další proměnné neměla kudrnatost v kombinaci s příslušnými kovariáty statisticky významný vliv. Po provedení Benjamini-Hochbergovy korekce na vícečetné testy byly všechny původně signifikantní vztahy stále statisticky významné (Tab. 42). Kompletní výsledky analýzy obecným lineárním modelem viz příloha (Příloha 5 Tab. 12).

muži	B	p-hodnota	η^2
kudrnatost ~ IQ	0,179	2,47E-01	0,000
kudrnatost ~ bisexualita	0,017	3,66E-01	0,000
kudrnatost ~ semiasexualita	0,031	1,80E-02*	0,001
kudrnatost ~ přitažlivost vůči mladším osobám	-0,024	1,69E-01	0,000
kudrnatost ~ preference sadismu-masochismu	0,022	2,18E-01	0,000
kudrnatost ~ preference bondáže	0,027	1,99E-01	0,000
kudrnatost ~ vzrušení z násilí	0,016	2,69E-01	0,000
kudrnatost ~ vzrušení z vlastního strachu	0,021	3,20E-02*	0,001
kudrnatost ~ vzrušení z cizího strachu	0,036	5,98E-03*	0,001
kudrnatost ~ vzrušení z vlastního nebezpečí	0,040	6,92E-04*	0,002
kudrnatost ~ vzrušení z cizího nebezpečí	0,037	4,73E-03*	0,001
kudrnatost ~ vzrušení z vlastní bolesti	0,028	3,20E-02*	0,001
kudrnatost ~ vzrušení z cizí bolesti	0,032	3,10E-02*	0,001
kudrnatost ~ vzrušení z vlastní bezmoci	0,021	1,86E-01	0,000
kudrnatost ~ vzrušení z cizí bezmoci	0,037	3,40E-02*	0,001
kudrnatost ~ vzrušení z vlastního ponížení	0,018	1,72E-01	0,000
kudrnatost ~ vzrušení z cizího ponížení	0,022	1,61E-01	0,000

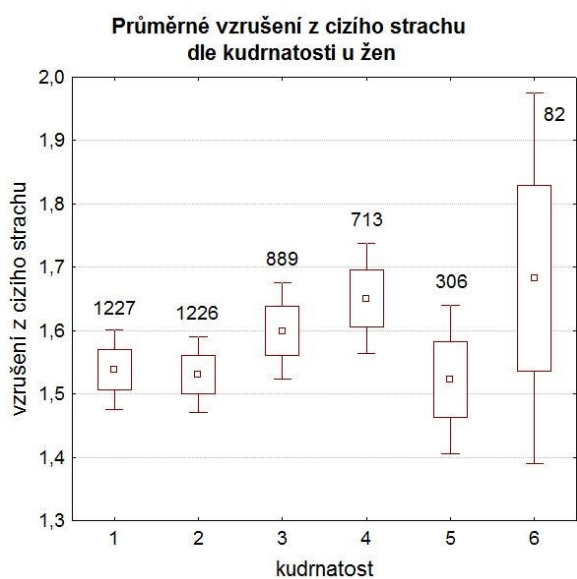
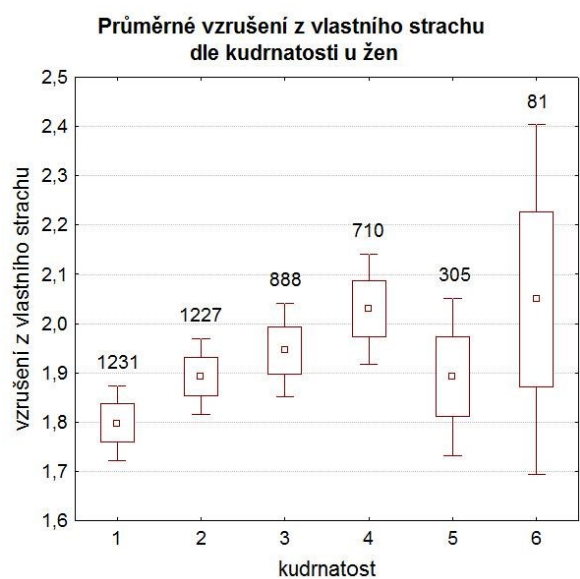
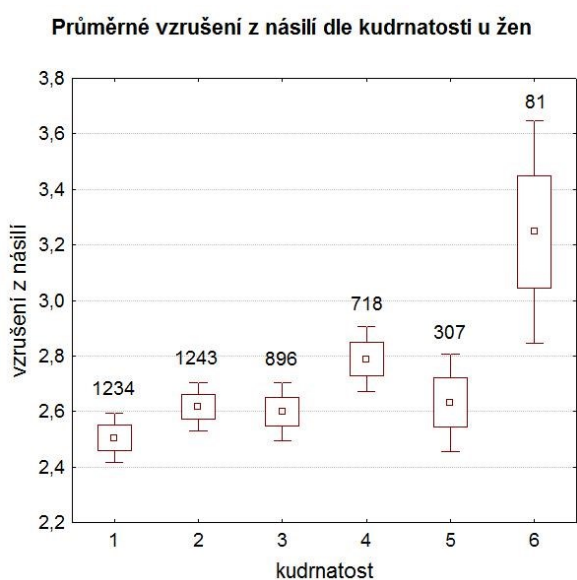
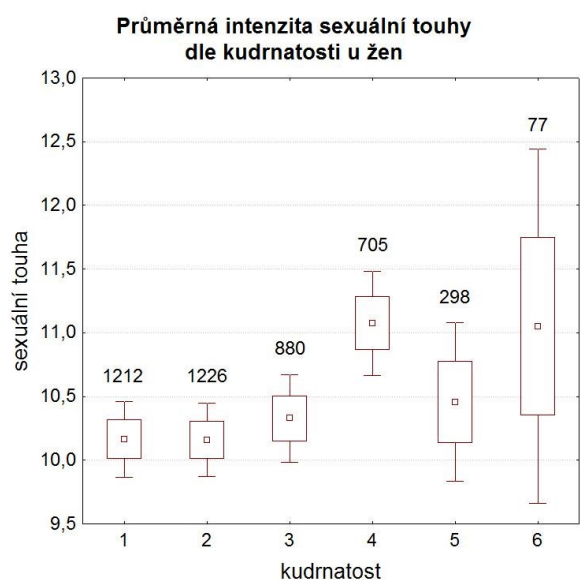
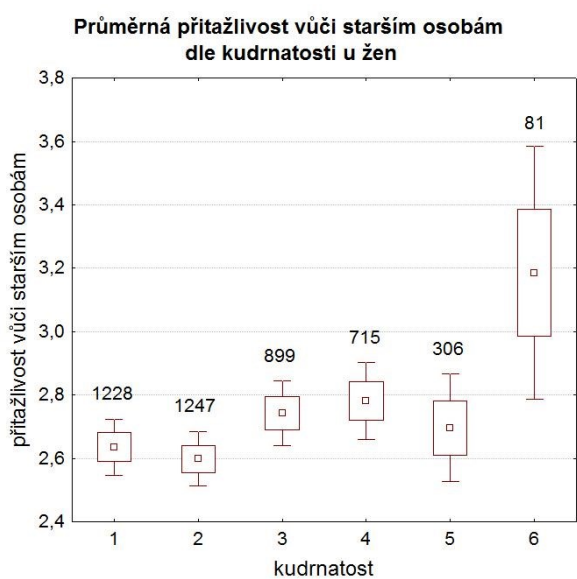
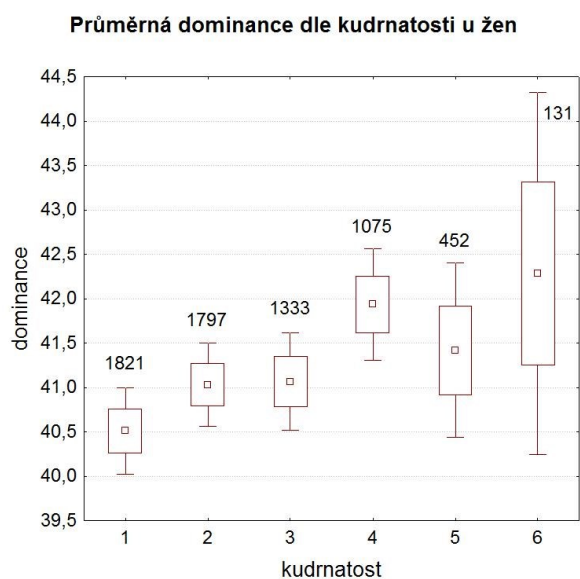
Tab. 42 Závislosti mezi kudrnatostí vlasů a osobnostními a sexuálními charakteristikami u mužů v obecném lineárním modelu při zahrnutí vlivu věku, nemocnosti, psychické kondice, fyzické kondice a atraktivity. B = koeficient vysvětlující proměnné; η^2 = koeficient síly efektu. Signifikantní závislosti jsou vyznačeny tučně. * = závislost byla signifikantní po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy.

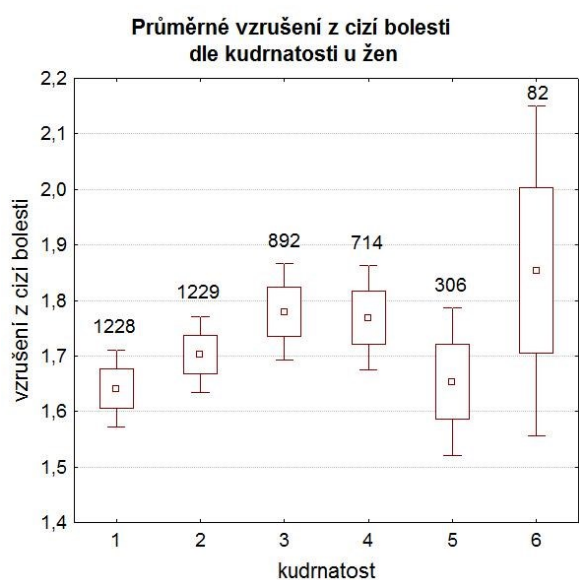
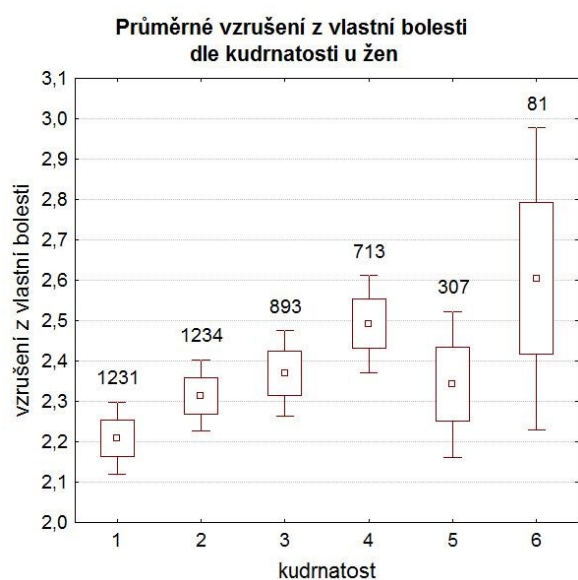
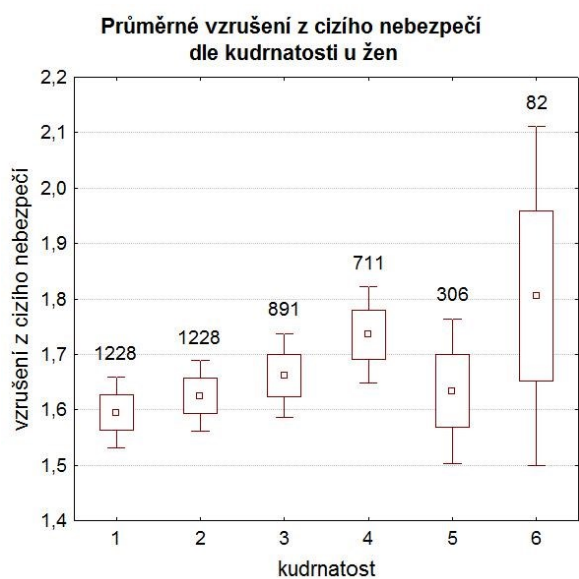
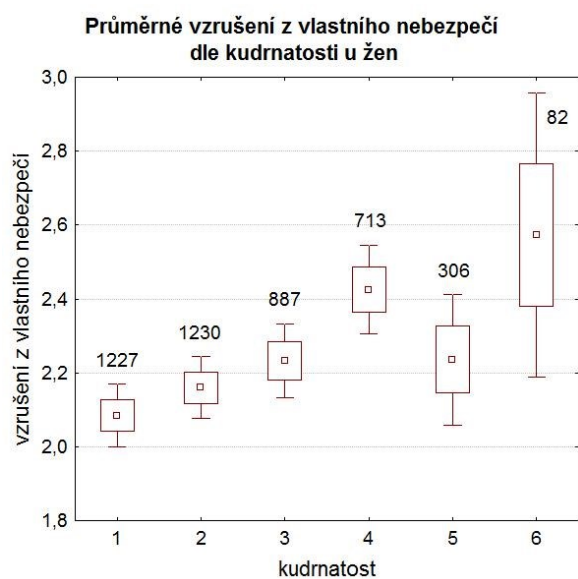
5.6.2.2 Ženy

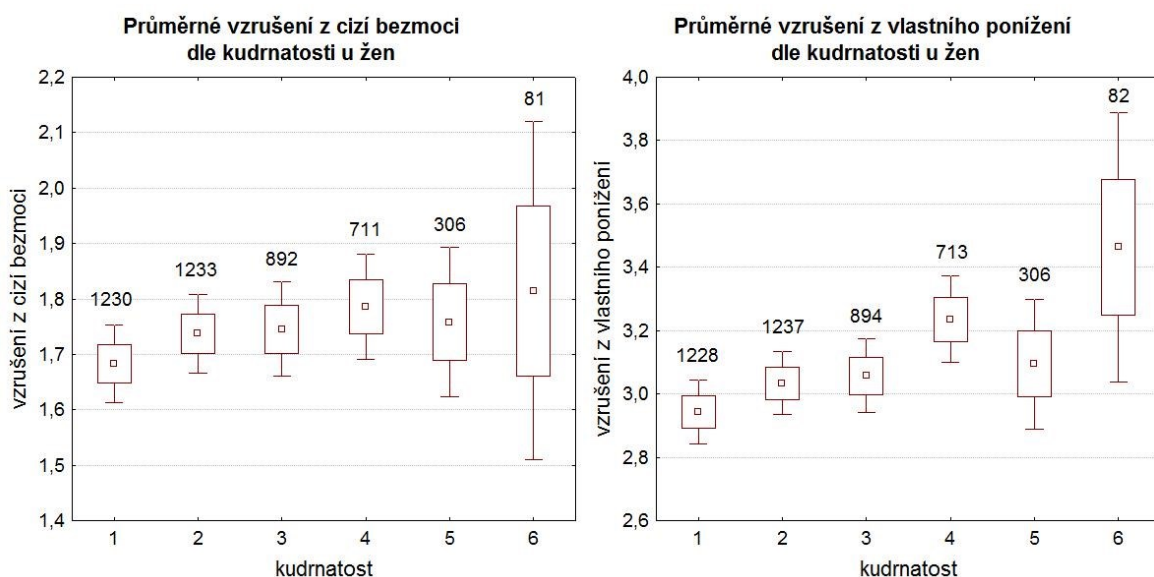
U žen kudrnatost pozitivně korelovala s dominancí ($\tau = 0,023$, p-hodnota = 5,59E-03), přitažlivostí pocíťovanou vůči starším osobám ($\tau = 0,022$, p-hodnota = 2,94E-02) a intenzitou sexuální touhy ($\tau = 0,030$, p-hodnota = 3,12E-03). Množství pozitivních korelací s kudrnatostí bylo nalezeno opět v oblasti sexuálních preferencí. Kudrnatost u žen pozitivně korelovala se vzrušením z násilí ($\tau = 0,042$, p-hodnota = 2,53E-05), vlastního ($\tau = 0,038$, p-hodnota = 1,29E-04) i cizího strachu ($\tau = 0,032$, p-hodnota = 1,51E-03), vlastního ($\tau = 0,052$, p-hodnota = 1,73E-07) i cizího nebezpečí ($\tau = 0,041$, p-hodnota = 3,51E-05), vlastní ($\tau = 0,041$, p-hodnota = 3,46E-05) i cizí bolesti ($\tau = 0,032$, p-hodnota = 1,24E-03), cizí bezmoci ($\tau = 0,034$, p-hodnota = 7,74E-04) a vlastního ponížení ($\tau = 0,032$, p-hodnota = 1,38E-03). Všechny tyto korelace byly signifikantní také po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy (Tab. 43 a Graf 20).

ženy	n	τ	p-hodnota
kudrnatost ~ IQ	4511	0,006	5,65E-01
kudrnatost ~ dominance	6609	0,023	5,59E-03*
kudrnatost ~ narcismus	4790	0,018	5,72E-02*
kudrnatost ~ bisexualita	4286	0,005	6,49E-01
kudrnatost ~ homosexualita	4346	0,011	2,84E-01
kudrnatost ~ semiasexualita	4445	0,003	8,00E-01
kudrnatost ~ asexualita	4437	-0,018	7,61E-02*
kudrnatost ~ věk prvního sexu	4386	-0,003	7,57E-01
kudrnatost ~ počet sexuálních partnerů	4390	-0,020	5,04E-02*
kudrnatost ~ počet sexuálních partnerů 1x	4300	0,006	5,79E-01
kudrnatost ~ přitažlivost vůči starším osobám	4466	0,022	2,94E-02*
kudrnatost ~ přitažlivost vůči mladším osobám	4466	0,017	8,61E-02*
kudrnatost ~ sexuální touha	4404	0,030	3,12E-03*
kudrnatost ~ sexuální aktivita	4349	0,018	7,53E-02*
kudrnatost ~ preference sadismu-masochismu	4169	0,016	1,27E-01*
kudrnatost ~ preference bondáže	4219	0,003	7,66E-01
kudrnatost ~ vzrušení z násilí	4479	0,042	2,53E-05*
kudrnatost ~ vzrušení z vlastního strachu	4442	0,038	1,29E-04*
kudrnatost ~ vzrušení z cizího strachu	4443	0,032	1,51E-03*
kudrnatost ~ vzrušení z vlastního nebezpečí	4445	0,052	1,73E-07*
kudrnatost ~ vzrušení z cizího nebezpečí	4446	0,041	3,51E-05*
kudrnatost ~ vzrušení z vlastní bolesti	4459	0,041	3,46E-05*
kudrnatost ~ vzrušení z cizí bolesti	4451	0,032	1,24E-03*
kudrnatost ~ vzrušení z vlastní bezmoci	4447	0,010	3,11E-01
kudrnatost ~ vzrušení z cizí bezmoci	4453	0,034	7,74E-04*
kudrnatost ~ vzrušení z vlastního ponížení	4460	0,032	1,38E-03*
kudrnatost ~ vzrušení z cizího ponížení	4450	0,019	5,94E-02*

Tab. 43 Korelace kudrnatosti vlasů s osobnostními a sexuálními charakteristikami při kontrole na věk u žen. Korelačním koeficientem je parciální Kendallovo τ . Signifikantní korelace jsou vyznačeny tučně. * = korelace byla signifikantní po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy.

Graf 20 Průměrné hodnoty osobnostních a sexuálních charakteristik dle kudrnatosti vlasů u žen. Na škále kudrnatosti 1 = rovné vlasy, 6 = kudrnaté vlasy. Hodnoty nad každým krabicovým diagramem značí počet respondentů v dané kategorii kudrnatosti vlasů.

Odfiltrování námi zvolených proměnných neodstranilo korelace mezi kudrnatostí a vzrušením z násilí, z vlastního i cizího strachu, z vlastního i cizího nebezpečí, z vlastní bolesti a z vlastního ponižení, neboť tyto vztahy zůstaly při kontrole na každou kovariátu signifikantní alespoň ve dvou věkových kategoriích. Korelaci mezi kudrnatostí a intenzitou sexuální touhy ponechalo odfiltrování nemocnosti statisticky významnou pouze ve věkové kategorii 50-60, při kontrole na ostatní proměnné zůstala signifikantní ve dvou věkových kategoriích. Závislost mezi kudrnatostí a dominancí zůstala ve věkové kategorii 20-30 zachována pouze po odfiltrování psychické kondice, při kontrole na ostatní proměnné vymizela. Odfiltrování každé z vybraných proměnných vedlo v případě závislosti mezi kudrnatostí a přitažlivostí pocíťovanou vůči starším osobám k zachování signifikance pouze ve věkové kategorii 30-40. Korelace mezi kudrnatostí a vzrušením z cizí bolesti a kudrnatostí a vzrušením z cizí bezmoci zase přetrvaly po kontrole na každou z kovariát pouze ve věkových kategoriích 20-30 (Tab. 44).

ženy	odfiltrovaná nemocnost	odfiltrovaná psychická kondice	odfiltrovaná fyzická kondice	odfiltrovaná atraktivita
kudrnatost ~ dominance	0,039	0,039	0,038	0,036
kudrnatost ~ přitažlivost vůči starším osobám	0,036 ³	0,034 ³	0,036 ³	0,036 ³
kudrnatost ~ sexuální touha	0,032 ⁵	0,032 ^{3,5}	0,031 ^{3,5}	0,031 ^{3,5}
kudrnatost ~ vzrušení z násilí	0,070 ^{3,6}	0,069 ^{3,6}	0,070 ³	0,071 ³
kudrnatost ~ vzrušení z vlastního strachu	0,069 ³	0,068 ³	0,069 ³	0,070 ³
kudrnatost ~ vzrušení z cizího strachu	0,058 ³	0,057 ³	0,058 ³	0,058 ³
kudrnatost ~ vzrušení z vlastního nebezpečí	0,085 ^{1,3}	0,084 ^{1,3}	0,085 ^{1,3}	0,085 ^{1,3}
kudrnatost ~ vzrušení z cizího nebezpečí	0,059 ^{1,3}	0,058 ^{1,3}	0,059 ^{1,3}	0,059 ^{1,3}
kudrnatost ~ vzrušení z vlastní bolesti	0,065 ³	0,063 ³	0,065 ³	0,066 ³
kudrnatost ~ vzrušení z cizí bolesti	0,065	0,064	0,066	0,066
kudrnatost ~ vzrušení z cizí bezmoci	0,077	0,076	0,077	0,077
kudrnatost ~ vzrušení z vlastního ponížení	0,073 ³	0,073 ³	0,073 ³	0,074 ³

Tab. 44 Korelace kudrnatosti vlasů s osobnostními a sexuálními charakteristikami u žen ve věkové kategorii 20-30 po odfiltrování nemocnosti, psychické kondice, fyzické kondice a atraktivity. Korelačním koeficientem je parciální Kendallovo τ . Signifikantní korelace jsou vyznačeny tučně. ¹ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 10-20; ³ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 30-40; ⁵ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 50-60; ⁶ = korelace byla signifikantní ve věkové kategorii 60-70.

Nakonec jsme opět použili analýzu obecným lineárním modelem pro zohlednění věku a všech vybraných kovariát. Kudrnatost u žen i při kontrole na všechny proměnné signifikantně vysvětlovala podíl variability přitažlivosti pocíťované vůči starším osobám (p-hodnota = 4,70E-02), sexuální touhy (p-hodnota = 1,20E-02), vzrušení z násilí (p-hodnota = 1,06E-03), z vlastního strachu (p-hodnota = 1,40E-02), vlastního (p-hodnota = 2,27E-04) i cizího nebezpečí (p-hodnota = 3,80E-02), vlastní bolesti (p-hodnota = 1,50E-02) a vlastního ponížení (p-hodnota = 2,70E-02). Zbylé proměnné kudrnatost vlasů statisticky významně nevysvětlovala. Uvedené závislosti byly signifikantní i po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy (Tab. 45). Kompletní výsledky analýzy obecným lineárním modelem viz příloha (Příloha 5 Tab. 13).

ženy	B	p-hodnota	η^2
kudrnatost ~ dominance	0,173	1,04E-01*	0,001
kudrnatost ~ přitažlivost vůči starším osobám	0,036	4,70E-02*	0,001
kudrnatost ~ sexuální touha	0,155	1,20E-02*	0,002
kudrnatost ~ vzrušení z násilí	0,060	1,06E-03*	0,003
kudrnatost ~ vzrušení z vlastního strachu	0,040	1,40E-02*	0,001
kudrnatost ~ vzrušení z cizího strachu	0,019	1,36E-01*	0,001
kudrnatost ~ vzrušení z vlastního nebezpečí	0,066	2,27E-04*	0,003
kudrnatost ~ vzrušení z cizího nebezpečí	0,028	3,80E-02*	0,001
kudrnatost ~ vzrušení z vlastní bolesti	0,045	1,50E-02*	0,001
kudrnatost ~ vzrušení z cizí bolesti	0,017	2,52E-01	0,000
kudrnatost ~ vzrušení z cizí bezmoci	0,022	1,35E-01*	0,001
kudrnatost ~ vzrušení z vlastního ponížení	0,046	2,70E-02*	0,001

Tab. 45 Závislosti mezi kudrnatostí vlasů a osobnostními a sexuálními charakteristikami u žen v obecném lineárním modelu při zahrnutí vlivu věku, nemocnosti, psychické kondice, fyzické kondice a atraktivity. B = koeficient vysvětlující proměnné; η^2 = koeficient síly efektu. Signifikantní závislosti jsou vyznačeny tučně. * = závislost byla signifikantní po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy.

5.7 Stereotypy a předsudky o vlasových charakteristikách

Naším cílem bylo ověřit hypotézu, že se na pozorovaných vztazích vlasových charakteristik s osobnostními znaky a znaky týkajícími se sexuality podílejí stereotypy či pověry, které panují v českém prostředí. Vytipovali jsme několik asociací, jež by mohly být formovány prostředím, a na základě toho jsme vytvořili dotazníkové otázky. V nich se u daného osobnostního znaku či znaku týkajícího se sexuality respondenti rozhodovali na pětibodové škále mezi extrémy dané vlasové charakteristiky podle toho, o kterém typu vlasů podle nich mezi lidmi panuje příslušné přesvědčení (podrobně viz. kapitola Metodika 4.5). Jelikož škála byla pětibodová, odpověď 3 byla neutrální, a znamenala tak nepřítomnost stereotypního smýšlení o vztahu daného znaku s předloženou vlasovou charakteristikou.

Nejprve jsme pro každé hodnocení společenského mínění spočítali průměr a směrodatnou odchylku a provedli Shapiro-Wilkův test normality rozdělení. Ani jedna proměnná neměla normální rozdělení (Tab. 46). Naším záměrem bylo ověřit, zda je průměrné hodnocení osobnostního znaku či znaku týkajícího se sexuality rovno průměrné odpovědi 3, a není tedy zatíženo stereotypem v souvislosti s typem vlasů. Vzhledem k nesplněné podmínce normality rozdělení jsme k testování této hypotézy použili znaménkový test.

Všechna hodnocení, až na souvislost mezi zrzavostí a homosexualitou u žen, byla statisticky významně odlišná od průměru. Nutno zdůraznit, že respondenti hodnotili stereotypní mínění panující ve společnosti, a nikoliv svá vlastní přesvědčení. Na základě jejich odpovědí jsme získali následující souvislosti. Tmavovlasí jsou dle hodnocení posuzováni lidmi jako extrovertnější (p-hodnota = 4,30E-53), tedy jako společenštější a více nadšení a zároveň méně zdrženliví a tišší. Tmavovlasé ženy jsou hodnoceny jako přívětivější (p-hodnota = 8,15E-26), tedy přátelštější a laskavější a současně méně kritické a hádavé. Tmavovlasé ženy jsou nahlíženy také jako inteligentnější (p-hodnota = 0,00E+00).

Zrzaví muži jsou lidmi hodnoceni jako agresivnější (p-hodnota = 3,66E-34), méně klidní (p-hodnota = 7,84E-126), méně dominantní (p-hodnota = 1,40E-08) a méně často homosexuálně orientovaní (p-hodnota = 8,96E-11) ve srovnání s nezrzavými muži. Zrzavé ženy jsou nazírány jako více extrovertní (p-hodnota = 1,41E-172) a dominantní (p-hodnota = 2,06E-130) a dle hodnocení také existuje stereotypní představa, že mají více sexuálních partnerů (p-hodnota = 0,00E+00) a preferují BDSM (bondáž, sadismus-masochismus) sexuální praktiky (p-hodnota = 3,24E-168). Kudrnatí muži jsou vnímáni jako častěji homosexuálně orientovaní (p-hodnota = 9,97E-21) a kudrnaté ženy jsou souzeny jako více kreativní (p-hodnota = 1,05E-240) a otevřené vůči zkušenosti (p-hodnota = 2,99E-177). Všechny tyto získané souvislosti byly signifikantní také po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy (Tab. 46).

	průměr	sd	W	p-hodnota S-W testu	Z	p-hodnota znaménkového testu
M: tmavost ~ společenší (extrovertní)	3,14	0,73	0,734	4,29E-61	12,195	3,29E-34*
M: tmavost ~ zdrženliví (introvertní)	2,82	0,74	0,759	2,95E-59	15,078	2,27E-51*
M: tmavost ~ extraverte	3,16	0,63	0,783	4,01E-57	15,337	4,30E-53*
Ž: tmavost ~ přátelské (přívětivé)	3,14	0,80	0,798	3,90E-56	11,696	1,33E-31*
Ž: tmavost ~ kritické (nepřívětivé)	2,91	0,86	0,820	4,47E-54	6,786	1,15E-11*
Ž: tmavost ~ přívětivost	3,11	0,67	0,841	9,24E-52	10,505	8,15E-26*
Ž: tmavost ~ inteligentní	3,82	0,86	0,805	1,20E-55	44,568	0,00E+00*
M: zrzavost ~ agresivní	3,15	0,80	0,776	6,23E-58	12,187	3,66E-34*
M: zrzavost ~ klidní	2,69	0,78	0,754	1,16E-59	23,861	7,84E-126*
M: zrzavost ~ dominantní	2,92	0,77	0,746	2,89E-60	5,673	1,40E-08*
M: zrzavost ~ homosexualita	2,95	0,57	0,554	5,13E-71	6,484	8,96E-11*
Ž: zrzavost ~ společenské (extrovertní)	3,39	0,81	0,801	7,79E-56	28,005	1,41E-172*
Ž: zrzavost ~ dominantní	3,34	0,84	0,818	2,77E-54	24,298	2,06E-130*
Ž: zrzavost ~ homosexualita	3,00	0,57	0,545	1,57E-71	0,701	4,83E-01
Ž: zrzavost ~ počet sexuálních partnerů	3,66	0,89	0,842	6,09E-52	38,739	0,00E+00*
Ž: zrzavost ~ preference BDSM	3,37	0,78	0,748	4,81E-60	27,645	3,24E-168*
M: kudrnatost ~ homosexualita	3,09	0,59	0,584	1,25E-69	9,336	9,97E-21*
Ž: kudrnatost ~ kreativita	3,44	0,74	0,734	3,81E-61	33,131	1,05E-240*
Ž: kudrnatost ~ otevřené (vůči zkušenosti)	3,36	0,72	0,730	2,01E-61	28,386	2,99E-177*

Tab. 46 Souhrnná statistika hodnocení stereotypního mínění o souvislostech mezi vlasovými charakteristikami a osobnostními znaky či znaky týkajícími se sexuality. M = muži; Ž = ženy; sd = směrodatná odchylka; W = testovací statistika Shapiro-Wilkova testu normality; Z = testovací statistika znaménkového testu. Průměr větší než 3 značí pozitivní závislost mezi vlasovou charakteristikou a osobnostním znakem či znakem týkajícím se sexuality, průměr menší než 3 znamená negativní závislost. Signifikantní závislosti jsou vyznačeny tučně. * = závislost byla signifikantní po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy.

Dále nás zajímalo, jak hodnotí mínění společnosti muži a ženy a zda je mezi jejich hodnoceními signifikantní rozdíl. Vzhledem k tomu, že proměnné neměly normální rozdělení ani pro muže, ani pro ženy, jsme k zjištění, zda je průměrná odpověď různá od hodnoty 3, opět použili znaménkový test. K otestování statistické významnosti rozdílu hodnocení muži a ženami jsme použili neparametrický dvouvýběrový Wilcoxonův test (Mann-Whitneyův test).

Hodnocení společenských mínění byla až na jediné signifikantně odlišná od průměru jak u mužů, tak u žen. Výjimkou bylo pouze hodnocení vztahu mezi zrzavostí a homosexualitou u žen. Průměrné hodnocení žen nebylo statisticky významné od odpovědi 3, a podle nich tedy nepanuje o této souvislosti mezi lidmi žádné přesvědčení. Muži si naopak myslí, že dle společnosti jsou zrzavé ženy častěji homosexuálně orientované (p-hodnota = 1,17E-03). Ostatní hodnocení byla co do směru u mužů i u žen shodná s výše uvedeným hodnocením mužů a žen dohromady. Všechna tato hodnocení byla signifikantně odlišná od průměru také po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy (Tab. 47).

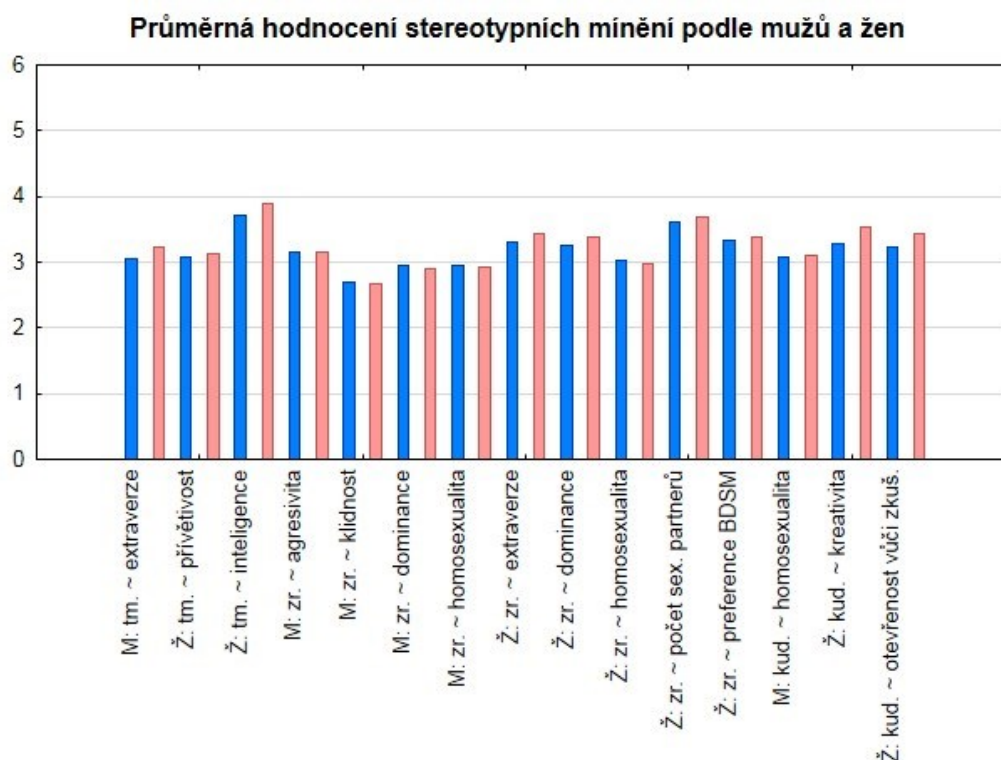
Dále pojednáme o signifikantních rozdílech v hodnocení stereotypů mezi muži a ženami. Co se týká mínění o tmavosti vlasů, muži a ženy se nelišili v hodnocení co do směru, jejich hodnocení však měla signifikantně různý průměr. Ženy hodnotily o 0,18 bodů jako extrovertnější tmavovlasé muže (p -hodnota = $1,85E-14$), o 0,06 bodů jako přívětivější tmavovlasé ženy (p -hodnota = $3,53E-02$) a o 0,15 bodů jako inteligentnější tmavovlasé ženy (p -hodnota = $2,08E-07$), než hodnotili dané stereotypy muži.

Ohledně panujících přesvědčení o zrzavosti vlasů se pouze v jednom případě muži a ženy signifikantně lišili v hodnocení co do směru. Jednalo se o již zmíněný vztah zrzavosti a homosexuality u žen, přičemž podle mužů existuje přesvědčení, že zrzavé ženy jsou častěji homosexuálně orientované, podle žen taková pověra však nepanuje a jejich hodnocení se přiklánělo spíše k nezrzavým ženám. Rozdíl mezi muži a ženami byl v tomto případě 0,06 bodů (p -hodnota = $2,58E-02$). Ženy ve srovnání s muži dále hodnotily o 0,14 bodů jako extrovertnější zrzavé ženy (p -hodnota = $2,15E-06$) a o 0,13 bodů jako dominantnější zrzavé ženy (p -hodnota = $1,23E-06$). O 0,06 bodů více také ženy hodnotily mínění, že zrzavé ženy mají vyšší počet sexuálních partnerů (p -hodnota = $3,16E-02$).

Také v hodnocení stereotypů o kudrnatosti vlasů byly mezi muži a ženami signifikantní rozdíly, ne však co do směru. Ženy ve srovnání s muži hodnotily o 0,25 bodů jako kreativnější kudrnaté ženy (p -hodnota = $4,04E-18$) a o 0,21 bodů jako více otevřené vůči zkušenosti kudrnaté ženy (p -hodnota = $6,63E-14$). Všechny uvedené rozdíly mezi muži a ženami byly statisticky významné i po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy (Tab. 47 a Graf 21).

	stereotypy podle mužů		stereotypy podle žen		rozdíl mezi muži a ženami	
	průměr	p-hodnota znaménkového testu	průměr	p-hodnota znaménkového testu	Z	p-hodnota Mann-Whitneyova testu
M: tmavost ~ extraverze	3,05	1,49E-04*	3,23	1,29E-58*	-7,661	1,85E-14*
Ž: tmavost ~ přívětivost	3,08	2,23E-08*	3,14	5,40E-19*	-2,105	3,53E-02*
Ž: tmavost ~ inteligence	3,73	2,74E-157*	3,88	2,56E-278*	-5,192	2,08E-07*
M: zrzavost ~ agresivita	3,15	6,78E-17*	3,16	5,52E-19*	-0,033	9,74E-01
M: zrzavost ~ klidnost	2,71	1,83E-53*	2,67	2,68E-74*	1,346	1,78E-01
M: zrzavost ~ dominance	2,95	2,72E-02*	2,90	6,94E-08*	1,749	8,03E-02*
M: zrzavost ~ homosexualita	2,96	7,31E-04*	2,94	3,15E-08*	0,769	4,42E-01
Ž: zrzavost ~ extraverze	3,31	4,46E-53*	3,45	1,06E-121*	-4,739	2,15E-06*
Ž: zrzavost ~ dominance	3,26	4,68E-37*	3,39	6,79E-96*	-4,851	1,23E-06*
Ž: zrzavost ~ homosexualita	3,04	1,17E-03*	2,98	1,02E-01*	2,229	2,58E-02*
Ž: zrzavost ~ počet sexuálních partnerů	3,62	3,63E-124*	3,68	6,21E-206*	-2,149	3,16E-02*
Ž: zrzavost ~ preference BDSM	3,34	2,06E-63*	3,39	1,99E-106*	-1,774	7,60E-02*
M: kudrnatost ~ homosexualita	3,08	3,76E-10*	3,09	5,05E-12*	-0,015	9,88E-01
Ž: kudrnatost ~ kreativita	3,29	4,58E-63*	3,54	4,32E-180*	-8,678	4,04E-18*
Ž: kudrnatost ~ otevřenost vůči zkušenosti	3,23	1,27E-41*	3,44	2,87E-139*	-7,495	6,63E-14*

Tab. 47 Souhrnná statistika hodnocení stereotypního mínění o souvislostech mezi vlasovými charakteristikami a osobnostními znaky či znaky týkajícími se sexuality podle mužů a žen. M = muži; Ž = ženy; Z = testovací statistika znaménkového testu. Průměr větší než 3 značí pozitivní závislost mezi vlasovou charakteristikou a osobnostním znakem či znakem týkajícím se sexuality, průměr menší než 3 znamená negativní závislost. Signifikantní závislosti jsou vyznačeny tučně. * = závislost byla signifikantní po Benjamini-Hochbergově korekci na vícečetné testy.

Graf 21 Průměrná hodnocení stereotypních mínění o souvislostech mezi vlasovými charakteristikami a osobnostními znaky či znaky týkajícími se sexuality podle mužů a žen. Modře jsou vyznačena hodnocení mužů, růžově hodnocení žen. M = muži; Ž = ženy; tm. = tmavost; zr. = zrzavost; kud. = kudrnatost. Průměr větší než 3 značí pozitivní závislost mezi vlasovou charakteristikou a osobnostním znakem či znakem týkajícím se sexuality, průměr menší než 3 znamená negativní závislost.

Záměrem zjišťování, které stereotypy panují v českém prostředí, bylo ověřit hypotézu, že se na námi odhalených vztazích mezi vlasovými a osobnostními či sexuálními charakteristikami podílí právě působení těchto stereotypů či pověr. Z námi zjišťovaných veřejných mínění o lidech s různými typy vlasů byla statisticky významná až na jediné všechna. Ne všechna mínění ovšem odpovídala původně zjištěným asociacím mezi vlasovými charakteristikami a osobnostními znaky co do směru.

Stereotypní uvažování bylo ve shodě s pozitivní korelací mezi tmavostí a přívětivostí u žen, s pozitivní korelací mezi zrzavostí a agresivitou u mužů, negativní korelací mezi zrzavostí a klidností u mužů, pozitivní korelací mezi zrzavostí a extraverzí, dominancí, počtem sexuálních partnerů a preferencí BDSM praktik u žen, pozitivní korelací mezi kudrnatostí a homosexualitou u mužů a pozitivní korelací mezi kudrnatostí a kreativitou a otevřeností vůči zkušenosti u žen.

Některá hodnocení společenských přesvědčení však vyšla opačně. U mužů tmavost vlasů negativně korelovala s extraverzí, zatímco naši respondenti si myslí, že extrovertnější jsou tmavovlasí muži. Zrzavost u mužů zase pozitivně korelovala s dominancí a homosexualitou i bisexualitou. Naši respondenti naopak hodnotili zrzavé muže jako méně dominantní a méně často homosexuálně orientované. V našich datech také nebyla prokázána souvislost tmavosti

vlasů s inteligencí u žen, ovšem dle našich dat prokazatelně panuje pověra o nižší inteligenci světlavých žen. Naopak výsledkem analýzy dat ze sexuálního dotazníku byla pozitivní korelace mezi zrzavostí a mírou homosexuality u žen, o této souvislosti však podle našich výsledků obecně neexistuje ve společnosti přesvědčení (zrzavé ženy jsou častěji homosexuálně orientované pouze podle mužů) (Tab. 48).

	τ (Rh-dotazník)	τ (sexuální dotazník)	průměr hodnocení stereotypu
M: tmavost ~ extraverze *	-0,048		3,16
Ž: tmavost ~ přívětivost	0,031		3,11
Ž: tmavost ~ inteligence *	0,001	-0,004	3,82
M: zrzavost ~ agresivita	0,041		3,15
M: zrzavost ~ klidnost	-0,053		2,69
M: zrzavost ~ dominance *		0,026	2,92
M: zrzavost ~ homosexualita *	0,028	0,023	2,95
Ž: zrzavost ~ extraverze	0,033		3,39
Ž: zrzavost ~ dominance		0,073	3,34
Ž: zrzavost ~ homosexualita *	-0,016	0,059	3,00
Ž: zrzavost ~ počet sexuálních partnerů	0,051	0,000	3,66
Ž: zrzavost ~ BDSM		0,053 (BD); 0,044 (SM)	3,37
M: kudrnatost ~ homosexualita	0,060	0,011	3,09
Ž: kudrnatost ~ kreativita	0,061		3,44
Ž: kudrnatost ~ otevřenost vůči zkušenosti	0,031		3,36

Tab. 48 Srovnání korelací mezi vlasovými charakteristikami a osobnostními znaky a znaky týkajícími se sexuality s průměrným hodnocením stereotypů o vlasových charakteristikách. M = muži; Ž = ženy. Korelačním koeficientem je parciální Kendallovo τ . Průměr větší než 3 značí pozitivní závislost mezi vlasovou charakteristikou a osobnostním znakem či znakem týkajícím se sexuality, průměr menší než 3 znamená negativní závislost. Signifikantní korelace a průměry jsou vyznačeny tučně. * = u příslušného vztahu skutečnost neodpovídá stereotypnímu mínění.

6 Diskuze

V následující kapitole budeme podrobněji rozebírat jednotlivé souvislosti mezi vlasovými charakteristikami a osobností či sexualitou odděleně u mužů a u žen. U každého vztahu zvážíme zprostředkující úlohu vybraných potenciálně matoucích proměnných či možných stereotypů fungujících v české populaci. Na závěr poznatky shrneme a uvedeme omezení a výhody této práce.

6.1 Souvislost tmavosti vlasů s osobností a sexualitou

6.1.1 Muži

U mužů s tmavostí vlasů ve srovnání s jinými vlasovými charakteristikami souviselo jen málo osobnostních znaků a znaků týkajících se sexuality. S tmavostí vlasů se u nich zvyšovala sebehodnocená klidnost. Neprokázalo se přitom, že by tuto souvislost zprostředkovával věk, nemocnost, sebevědomí, psychická a fyzická kondice nebo atraktivita, a to ani společné působení těchto faktorů dohromady, neboť asociace nevymizela ani tehdy, když byl vliv těchto potenciálně rušivých proměnných statisticky odfiltrován.

S intenzitou tmavosti vlasů se u mužů také snižovala extraverte, blondáci jsou tedy relativně extrovertnější. Tato závislost ovšem nebyla čistě klesající, neboť v kategorii nejtmaší barvy vlasů docházelo k mírnému zvýšení extraverte. Ve věkové kategorii 20-30 let, která je v našich datech nejpočetnější, přitom nedošlo k vymizení této asociace při odfiltrování nemocnosti, sebevědomí, psychické či fyzické kondice nebo atraktivity. Tato negativní závislost nebyla odstraněna ani při zohlednění jejich společného efektu.

Ohledně této souvislosti mezi tmavostí vlasů a extraverzí u mužů jsme zjišťovali, zda ve společnosti nepanuje příslušné stereotypní mínění, jež by z hlediska sebenaplnujícího se proroctví mohlo být zprostředkující. Prokázali jsme, že muži, kteří jsou souzeni jako extrovertnější, jsou tmavovlasí a takové přesvědčení ve společnosti existuje podle mužů i žen. Můžeme tedy vyloučit, že by negativní závislost mezi tmavostí vlasů a extraverzí u mužů utvářel v české populaci stereotyp o extrovertnějších blondácích.

Co se týká souvislostí se sexuálními charakteristikami, s tmavostí vlasů u mužů klesal celkový počet sexuálních partnerek i počet sexuálních partnerů (mužů i žen) na jednu noc. Tyto souvislosti jsme pozorovali v datech ze sexuálního dotazníku. Negativní závislost mezi tmavostí vlasů a celkovým počtem sexuálních partnerů v datech z Rh-dotazníku dosahovala totožného korelačního koeficientu, avšak nebyla zde signifikantní. V případě asociace s počtem partnerů na jednu noc závislost opět nebyla monotónní, počet partnerů se nejprve v závislosti na tmavosti vlasů zvyšoval, poté klesal a v poslední kategorii tmavosti vlasů byl počet partnerů zase vyšší.

S intenzitou tmavosti vlasů také klesala pocítovaná přitažlivost vůči výrazně mladším osobám. Všechny tři uvedené vztahy nebyly odstraněny při odfiltrování nemocnosti, psychické či fyzické kondice ani atraktivity, neboť vždy alespoň v jedné věkové kategorii bylo při zohlednění každého efektu možné daný vztah stále pozorovat. Společné působení těchto faktorů však již vedlo k vymizení uvedených závislostí.

Je možné, že za mírou světlosti vlasů se skrývá i šedivění, neboť v našich datech se u mužů se stářím zvyšovala světlost vlasů. Vyšší věk by pak mohl vysvětlit jak vyšší počet sexuálních partnerek, včetně těch na jednu noc, tak pocítování přitažlivosti k výrazně mladším osobám, což jsou proměnné, jejichž hodnoty se v našich datech úměrně s věkem zvyšovaly. Muži, kteří měli vyšší počet partnerů na jednu noc, byli také v horším zdravotním stavu, který se logicky pojí se zmíněným stářím. Tento navržený model částečně potvrzuje i tvar závislostí mezi tmavostí vlasů a věkem nebo nemocností u mužů, který přibližně odpovídá trendu křivky závislosti mezi tmavostí vlasů a počtem partnerů na jednu noc.

Muži, kteří měli vyšší počet sexuálních partnerek, partnerů na jednu noc a přitahovali je výrazně mladší osoby, se také hodnotili jako atraktivnější. Pokud by se světlaví muži vnímali jako více atraktivní, mohli by mít v souvislosti s tím vyšší sebevědomí, a v důsledku toho i vyšší počet sexuálních partnerek, včetně partnerů na jednu noc. Dle našich dat se však jako atraktivnější hodnotili tmavovlasí muži a dřívější studie také neprokázaly, že by světlaví muži byli ve srovnání s muži jiných barev vlasů vnímáni jako atraktivnější (Lawson 1971; Feinman & Gill 1978; Guéguen 2012a). Nicméně charakter závislosti mezi tmavostí vlasů a sebevědomím u mužů v datech z Rh-dotazníku (který obsahoval jiný soubor respondentů než ten, který odhalil diskutované vztahy) ukazuje, že blondáci jsou relativně sebevědomější.

S tmavostí vlasů u mužů dále narůstala obliba bondáže. Tato závislost ovšem přestala být statisticky významná při kontrole na nemocnost, psychický nebo fyzický stav či atraktivitu. Podle našich výsledků preference svazování u mužů klesá s psychickou a fyzickou kondicí a naopak roste s atraktivitou. S tmavostí vlasů pak v našich datech u mužů roste subjektivně hodnocená atraktivita a nesignifikantně klesá fyzická kondice (psychická kondice naproti tomu s tmavostí vlasů souvisí pozitivně). Je tedy možné, že preference bondáže u tmavovlasých mužů může být zprostředkována především jejich zhoršeným fyzickým stavem či vyšší pocítovanou atraktivitou.

6.1.2 Ženy

U žen bylo rovněž pozorováno jen málo asociací s tmavostí vlasů, všechny navíc přestaly být signifikantní po korekci na vícečetné testy. Co se týká osobnostních charakteristik, s tmavostí vlasů souvisela pouze přívětivost, která byla u brunet vyšší. Tento vztah přestal být statisticky významný při odfiltrování kterékoli z použitých kovariát, tedy nemocnosti, sebevědomí,

psychické i fyzické kondice i atraktivity, ovšem korelační koeficient se při kontrole na tyto kovariáty spíše zvýšil. Při současném odfiltrování vlivu těchto faktorů byla souvislost mezi tmavostí vlasů a přívětivostí opět signifikantní.

Vyšší míru přívětivosti jsme pozorovali u žen s vyšším sebevědomím, lepší psychickou i fyzickou kondicí a vyšší atraktivitou (negativní korelace mezi nemocností a přívětivostí nebyla signifikantní). Pokud by tyto faktory spolu byly částečně ve vazbě a charakterizovaly tmavovlasé ženy, mohla by kontrola na každou z těchto proměnných danou asociaci odstranit. Dle našich výsledků však tmavovlasé ženy neměly vyšší sebevědomí, lepší psychickou a fyzickou kondici a neposuzovaly se jako atraktivnější. Vzhledem k tomu, že vztah mezi tmavostí vlasů a přívětivostí byl při zohlednění vlivu všech potenciálně matoucích faktorů dohromady opět statisticky významný, se zdá, že daná závislost nejspíš není zprostředkována žádnou ze sledovaných rušivých proměnných.

V souvislosti s touto spojitostí jsme se také ptali po existenci stereotypu o přívětivosti tmavovlasých žen. Podle našich dat se lidé, a odděleně muži i ženy, skutečně domnívají, že společnost považuje tmavovlasé ženy za přívětivější než ženy světlolasé. U této asociace tedy nemůžeme vyloučit, že se na jejím utváření podílí procesem sebenaplňujícího se proroctví působení předsudku. Pokud by bylo k tmavovlasým ženám od dětství přistupováno jako k vlídnějším či přátelštějším a světlolasým ženám by naopak byla vytýkána hádavost, mohlo by to mít dopad na míru jejich přívětivosti v dospělosti. Přítomnost stereotypního mínění o přívětivějších tmavovlasých ženách však může být také způsobena tím, že brunety tuto povahovou vlastnost vykazují natolik, že došlo v české populaci k zafixování dané asociace.

Nicméně prokazatelně se sebenaplňující se proroctví neuplatňuje u žen s různou tmavostí vlasů v určování inteligence. Přestože jsme odhalili, že v české populaci panuje přesvědčení o nižší inteligenci světlolasých žen, v našich výsledcích jsme asociaci mezi tmavostí vlasů a inteligencí u žen nepozorovali. Naše výsledky jsou v souladu se staršími studiemi, které rovněž popsaly, že blondýny jsou vnímané jako méně inteligentní (Lawson 1971; Weir & Fine-Davis 1989). Zagorsky (2016) pak dále popsal, že v souboru amerických respondentů měly světlolasé ženy vyšší IQ než ženy černovlasé a byly relativně nejvíce zastoupeny v kategorii s nejvyšším naměřeným IQ, což se v našich datech nepotvrdilo.

Ze znaků týkajících se sexuality v datech z obou dotazníků vyšlo shodně, že s rostoucí tmavostí vlasů se u žen zvyšuje věk prvního pohlavního styku. Blondýny tedy zahajují sexuální život relativně dříve. Tento vztah byl však při kontrole na nemocnost, sebevědomí, psychickou i fyzickou kondici i atraktivitu odstraněn. Tato závislost také nebyla statisticky významná při zahrnutí vlivu všech těchto faktorů dohromady, ačkoliv v datech z Rh-dotazníku se hranici signifikance blížila.

Podle našich výsledků zahajují sexuální život dříve ženy sebevědomější a atraktivnější, na základě sexuálního dotazníku také ženy s vyšším množstvím zdravotních potíží. Některé studie uvádějí, že blondýny jsou vnímané jako atraktivnější a zaznamenávají vyšší zájem ze strany mužů (Lawson 1971; Feinman & Gill 1978; Guéguen 2012a). Na základě toho by mohly mít tyto ženy lepší sebevědomí, obojí by následně mohlo být spojeno s vyšším zájmem ze strany partnerů, a mít tak za následek časnější zahájení sexuálního života. V našich výsledcích sice nejsou světlolasé ženy signifikantně atraktivnější ani sebevědomější, při kontrole na atraktivitu ale u závislosti z obou dotazníků poklesnul korelační koeficient relativně nejvíce. Pokud by světlolasé ženy měly více zdravotních problémů, mohl by to být důvod k přesunutí reprodukčního období do dřívějšího věku ve snaze minimalizovat riziko, že později ze zdravotních důvodů nebudou schopny mít potomky. Ani zhoršený zdravotní stav se však v našich datech u světlolasých žen neprokázal.

U žen, stejně jako u mužů, s tmavostí vlasů klesal celkový počet sexuálních partnerů. Tato spojitost však byla opět statisticky významná pouze v datech ze sexuálního dotazníku, a nikoliv v datech z Rh-dotazníku. Hodnoty korelačních koeficientů těchto závislostí však byly vzájemně téměř totožné, tudíž absence signifikace u Rh-dotazníku byla nejspíš zapříčiněna pouze nižším počtem respondentů. Závislost nebyla čistě klesající a vymizela při kontrole na atraktivitu. Dalo by se tedy opět usuzovat, že vzhledem ke skutečnosti, že mohou být blondýny vnímané jako atraktivnější a muži o ně mohou projevovat vyšší zájem (Lawson 1971; Feinman & Gill 1978; Guéguen 2012a), mají světlolasé ženy více sexuálních partnerů. Naše výsledky ovšem neprokázaly vyšší subjektivně hodnocenou atraktivitu u světlolasých žen. Zohlednění atraktivity společně s věkem, nemocností a psychickou a fyzickou kondicí navíc nevedlo k vymizení dané asociace, takže je možné, že se zde mimo zprostředkujícího vlivu atraktivity uplatňuje ještě nějaký další faktor.

Dále se s tmavostí vlasů u žen snižovala intenzita sexuální touhy a zvyšovala obliba sadismu-masochismu a vzrušení z cizího strachu. Souvislost s nižší sexuální touhou byla však významná pouze v datech ze sexuálního dotazníku. Všechny tři zmíněné závislosti byly odstraněny, když byla odfiltrována kterákoli z použitých kovariát, tedy nemocnost, psychický i fyzický stav nebo atraktivita.

Sexuální touha byla vyšší u žen atraktivnějších, nemocnějších a žen v horší psychické kondici. Pokud by světlolasé ženy měly více zdravotních problémů a s tím související horší psychický stav, mohlo by toto znevýhodnění vést například opět za účelem intenzivnější reprodukce v nižším věku k vyšší sexuální touze těchto žen. V našich datech však ani jeden ze tří zmíněných faktorů nesouvisel se světlou barvou vlasů žen. Preference sadismu-masochismu a vzrušení z cizího strachu byly zase vyšší u žen v horší psychické i fyzické kondici. Pokud by tmavovlasé ženy měly horší psychický a fyzický stav, mohlo by se jednat o faktory, které danou

souvislost zprostředkovávají. Ani v tomto případě jsme však neprokázali souvislost mezi tmavou barvou vlasů a zhoršenou psychickou či fyzickou kondicí u žen.

6.2 Souvislost zrzavosti vlasů s osobností a sexualitou

6.2.1 Muži

Pozorovali jsme mnoho spojitostí se zrzavostí vlasů u mužů, a to jak s osobnostními charakteristikami, tak se znaky týkajícími se sexuality. U mužů se s rostoucí intenzitou zrzavosti vlasů zvyšovala sebehodnocená spolehlivost a agresivita a naopak klesala klidnost. V případě závislosti se spolehlivostí u kategorie nejintenzivnější zrzavosti došlo k poklesu míry spolehlivosti. K podobnému vychýlení v extrému došlo také u závislosti s klidností, která stále klesala, a v kategorii nejintenzivnější zrzavosti došlo k jejímu zvýšení. Tyto tři zmíněné vztahy nebyly zprostředkovávány nemocností, sebevědomím, psychickou či fyzickou kondicí nebo atraktivitou, neboť se po kontrole na dané kovariáty daly vždy pozorovat alespoň v jedné věkové kategorii. Nicméně společný efekt těchto zmíněných faktorů vedl k vymizení všech tří asociací.

Proměnné, které v našich datech nabývají vyšších hodnot u spolehlivějších mužů, jsou sebevědomí a psychická kondice. Jestliže by pozitivní souvislost mezi zrzavostí a spolehlivostí měla být dána vyšším sebevědomím a psychickou kondicí, museli by zrzaví muži vykazovat vyšší míru těchto dvou faktorů. To jsme však v našich datech nepozorovali.

Nižší klidnost a vyšší agresivita pozorovaná u zrzavých mužů by se zase společně daly vysvětlit jejich lepší fyzickou kondicí v kombinaci s některým z dalších faktorů. Fyzická kondice totiž u mužů v našich datech statisticky významně pozitivně korelovala s agresivitou a současně negativně s klidností. Přestože u zrzavých mužů nebyla fyzická kondice signifikantně lepší, daná závislost tvarem své křivky částečně odpovídala závislosti mezi zrzavostí a agresivitou. Větší podíl na variabilitě klidnosti měla dále psychická kondice. Pokud by daný vztah měla tato proměnná zprostředkovávat, měli by být zrzaví muži v horším psychickém stavu. Ve prospěch tohoto modelu vypovídá relativně největší zvýšení korelačního koeficientu v parciální Kendallově korelaci při odfiltrování psychické kondice a také signifikantně horší psychický stav u zrzavých mužů dle dat ze sexuálního dotazníku (který však obsahoval jiný soubor respondentů než ten, který odhalil danou souvislost).

U klidnosti a agresivity v asociaci se zrzavostí u mužů jsme také studovali přítomnost stereotypních mínění. Podle našich výsledků se o zrzavých mužích říká, že jsou agresivnější a také méně klidní, a na fungování tohoto stereotypu v českém prostředí se shodli muži i ženy. Společenské mínění se zde tedy shoduje s pozorovanými vlastnostmi. Je proto možné, že pověra o agresivitě, vzteklosti či výbušnosti zrzavých mužů může být určující ve vnímání vlastní povahy zrzavých, a tedy i v jejich sebehodnocení v našich dotaznících. Stejně tak ovšem může být shoda

vlastností zrzavých mužů se stereotypním míněním vysvětlena tak, že zrzaví muži jsou agresivní či výbušní v takové míře, že se to odráží v obecném povědomí.

Se zrzavostí vlasů u mužů také v datech z Rh-dotazníku klesala sebehodnocená inteligence. Naproti tomu v datech ze sexuálního dotazníku se s rostoucí mírou zrzavosti zvyšovala hodnota IQ, kterou muži zadali jako nejvyšší naměřenou. Obě asociace byly v tomto směru statisticky významné vždy alespoň v jedné věkové kategorii i po odfiltrování věku, nemocnosti, psychické či fyzické kondice nebo atraktivity. Závislost se sebehodnocenou inteligencí nebyla zprostředkovaná ani sebevědomím, a dokonce nevymizela ani při současném zahrnutí všech těchto faktorů do statistického modelu. Naopak korelace zrzavosti s IQ v modelu zahrnujícím věk, nemocnost, psychickou a fyzickou kondici a atraktivitu již nebyla statisticky významná.

Vyšší sebehodnocenou inteligenci uváděli především muži mladší a sebevědomější, zatímco vyšší hodnoty IQ zadávali muži starší a muži v lepším zdravotním a psychickém stavu. V souboru respondentů, u něhož jsme pozorovali asociaci zrzavosti s IQ, byli zrzaví muži méně nemocní, takže by lepší zdravotní stav mohl přispívat k projevení se souvislosti mezi zrzavou barvou vlasů a IQ. Pokud jde o věk, zrzavost se se stářím snižovala, tudíž nemůžeme usuzovat na jeho zprostředkující roli (druhý dotazník však poskytl výsledky přesně opačné, tedy pozitivní závislost zrzavosti na věku, což mohlo být způsobeno tím, že v souboru tohoto dotazníku byli muži průměrně starší). Zrzaví muži byli také dle těchto dat v horší psychické kondici, takže ani zde nemůžeme předpokládat vliv psychické pohody na vyšší hodnotu IQ. Naproti tomu se zdá, že odfiltrování vlivu věku v kombinaci se zohledněním psychické kondice mohlo odstranit souvislost zrzavosti a vyššího uváděného IQ u mužů, neboť při odfiltrování kombinace těchto dvou proměnných došlo k relativně největšímu poklesu korelačního koeficientu v parciální Kendallově korelaci. Jestliže by zrzaví muži byli skutečně v lepším zdravotním a psychickém stavu, mohli by v testech inteligence snadněji získávat vyšší výsledné hodnoty IQ. Je však také třeba počítat s tím, že zrzaví muži vyšší hodnoty IQ v našem dotazníku pouze uváděli a že objektivně naměřená data mohou ukázat něco jiného.

Co se týká faktorů osobnosti podle Big Five modelu, zrzaví muži dosahovali relativně vyšších hodnot v extraverci a svědomitosti. Neprokázalo se, že by tyto vztahy zprostředkoval věk, nemocnost, sebevědomí, psychická či fyzická kondice nebo atraktivita, neboť spojitosti přetrvávaly i po kontrole na tyto kovariáty. Jejich společné působení neovlivnilo asociaci s extravercí, nicméně souvislost se svědomitostí při zohlednění těchto faktorů dohromady vymizela. Zdá se, že by vztah zrzavosti se svědomitostí mohl být, stejně jako asociace se sebehodnocenou spolehlivostí, odstraněn odfiltrováním sebevědomí a psychické kondice, které se svědomitostí také pozitivně souvisely. Ovšem jak jsme již zmínili výše, zrzaví muži nemohou být dle našich výsledků charakterizováni vyšší mírou těchto dvou faktorů.

Svědomitější muži měli dále lepší fyzickou kondici. Ta sice nebyla u zrzavých mužů signifikantně lepší, avšak v kategorii nejvyšší zrzavosti došlo u mužů k výraznému nárůstu průměrné fyzické kondice.

Se zrzavostí se zvyšovala i otevřenost vůči zkušenosti. V tomto případě však nebyla závislost čistě rostoucí a ve dvou kategoriích nejzrzavější barvy vlasů došlo k poklesu míry otevřenosti. Asociace s otevřeností vůči zkušenosti vymizela při kontrole na fyzickou kondici, která podle našich dat u mužů roste s otevřeností vůči zkušenosti. Nicméně fyzická kondice se zrzavostí u mužů statisticky významně nerostla, a ani tvar závislosti mezi zrzavostí a fyzickým stavem neodpovídal trendu závislosti s otevřeností vůči zkušenosti. Naše výsledky tedy spíše neukazují na zprostředkující úlohu této proměnné. Ostatní používané kovariáty výskytu vztahu mezi zrzavostí a otevřeností vůči zkušenosti neovlivnily.

U zrzavých mužů byla také signifikantní vyšší dominance. Závislost zde ovšem měla tvar obráceného U a v kategorii nejvyšší zrzavosti pak docházelo ke zvýšení dominance. Nepodařilo se prokázat, že by tato spojitost byla zprostředkovaná věkem, nemocností, psychickou či fyzickou kondicí nebo atraktivitou. Ani jejich společné působení nemělo vliv v případě, že jsme zrzavost považovali za ordinální proměnnou. Pokud byla zrzavost v analýze uvažována vzhledem k dané závislosti jako kvalitativní faktor, asociace zrzavosti s dominancí přestala být z formálního hlediska signifikantní, ovšem statistická významnost zde byla hraniční.

V případě dominance jsme také zjišťovali, zda není zatížená stereotypním uvažováním spojeným se zrzavostí vlasů u mužů. Podle názorů mužů i žen jsou zrzaví muži považováni ve společnosti za méně dominantní. Tudíž se nám podařilo vyvrátit, že v naší populaci existuje přesvědčení, které by vztah mezi zrzavostí a dominancí u mužů mohlo zprostředkovávat, a příčinu existence pozorované závislosti tak bude třeba hledat jinde.

Mnoho souvislostí se zrzavostí u mužů, které jsme odhalili, se týkalo sexuální orientace, sexuálního chování a preferencí. Úměrně se zrzavostí u mužů klesala heterosexuální sexuální touha, tedy přitažlivost pociťovaná vůči ženám. Tato závislost přitom přetrvávala vždy alespoň v jedné věkové kategorii i po kontrole na nemocnost, sebevědomí, psychickou i fyzickou kondici a atraktivitu, a statisticky významná byla i při zohlednění jejich společného efektu. Vzhledem k tomu, že heterosexuální sexuální touha označovala pociťovanou přitažlivost k ženám, dala by se její nižší míra vysvětlit nižší sexuální touhou spíše než vyšší mírou homosexuality. Sexuální touha, jejíž intenzitu muži uváděli ve srovnání se svými vrstevníky, však v těchto datech signifikantně nižší u zrzavých mužů nebyla. S přihlédnutím k následujícím výsledkům tedy nemůžeme vyloučit, že byla snižena heterosexuální sexuální touha sycena i jinými typy neheterosexuálních orientací, které jsme pozorovali u zrzavých mužů.

S intenzitou zrzavosti u mužů rostla míra bisexuality a homosexuality, zároveň však paradoxně rostla i míra semiasexuality (tedy absence vzrušení z partnerských forem sexu)

a asexualita (jakožto absence vzrušení z jakékoliv formy sexu). Asociace s homosexualitou byla statisticky významná pouze na základě dat ze sexuálního dotazníku. Ve výsledcích z Rh-dotazníku přitom nebyl vztah mezi zrzavostí a homosexuální sexuální touhou signifikantní, což může být způsobeno odlišnou formulací otázky. Informaci o míře homosexuality však lépe poskytovaly odpovědi právě ze sexuálního dotazníku, neboť vyjadřovaly to, nakolik je sexuální orientace homosexuální spíše než heterosexuální. Všechny čtyři závislosti zde nebyly pouze rostoucí, spíše měly opět charakter obráceného U. V případě souvislosti se semiasexualitou křivka závislosti také v posledních dvou kategoriích nejjasnější zrzavosti rostla. Po odfiltrování nemocnosti, psychické a fyzické kondice či atraktivity byly všechny čtyři vztahy vždy statisticky významné minimálně ve dvou věkových kategoriích. Zohlednění společného efektu těchto faktorů však ponechalo signifikantní pouze asociaci zrzavosti se semiasexualitou, zbylé tři závislosti přestaly být statisticky významné. Stejně výsledky poskytla i metoda, v níž byla zrzavost z důvodu povahy závislostí definována jako faktor.

Muži s vyšší mírou bisexualita či homosexuality vykazovali v našich datech horší zdravotní stav a horší psychickou i fyzickou kondici. Ačkoliv kontrola na kombinaci těchto faktorů mohla způsobit odstranění daných dvou vztahů v našich analýzách, zhoršený zdravotní, psychický a fyzický stav pravděpodobně nebude hrát zprostředkující roli v pozorovaných souvislostech s bisexualitou a homosexualitou. Sexuální orientace je považována za vrozenou (Dörner *et al.* 1975; Dörner *et al.* 1983) a horší kondice u neheterosexuálních mužů bude spíše následkem snahy se s těmito minoritními orientacemi vyrovnat.

Přestože je homosexuální orientace s největší pravděpodobností vrozená, a její přítomnost tak nemůže být podmíněna sebenaplňujícím se proroctvím, rozhodli jsme se nechat respondenty posoudit, zda se mezi lidmi netraduje, že se homosexualita častěji vyskytuje u mužů se zrzavými vlasy. V takovém případě by u zrzavých mužů mohlo být přiznání jejich neheterosexuální orientace lépe přijímáno okolím, zrzaví muži by se s ní mohli lépe vyrovnávat, a tudíž ji i ochotněji uvádět v našich dotaznících. Podle našich dat jsou však podle lidí častěji homosexuálně orientovaní nezrzaví muži, a tuto hypotézu tak můžeme zamítnout.

Muži, kteří se považovali spíše za asexuály, byli, stejně jako homosexuálové a bisexuálové, v horším psychickém stavu, a navíc uváděli i nižší atraktivitu. I zde mohlo mít odfiltrování těchto dvou proměnných vliv na vymizení dané spojitosti, ačkoliv zmíněné faktory nemusely být zprostředkující. Pravděpodobnějším vysvětlením totiž je, že asexualita povede k nižší psychické spokojenosti a sebehodnocené atraktivitě.

Zrzaví muži měli dále nižší počet sexuálních partnerů (žen nebo mužů) na jednu noc. Tento vztah byl však odstraněn při odfiltrování každého faktoru, jako je nemocnost, psychická či fyzická kondice a atraktivita. Počet sexuálních partnerů na jednu noc u mužů podle našich dat přitom pozitivně závisí na všech těchto faktorech. Pokud by jejich souhra měla zprostředkovávat

daný vztah, měli by být zrzaví muži zdravější, méně atraktivní a mít horší psychickou i fyzickou kondici. V našich datech toto vysvětlení podporoval pouze lepší zdravotní stav a horší psychická kondice pozorované u zrzavých mužů.

Se zrzavostí u mužů se dále zvyšovala přitažlivost pociťovaná vůči výrazně starším osobám, intenzita sexuální touhy a sexuální aktivita. Spojitost se sexuální touhou nebyla statisticky významná v datech z Rh-dotazníku a naopak souvislost se sexuální aktivitou nebyla potvrzena ve výsledcích dat ze sexuálního dotazníku. Odpovídající si závislosti se přitom neshodovaly ani co do směru či sklonu směrnice. Graficky neměly tyto tři závislosti opět jasně rostoucí charakter. V případě vztahu se sexuální touhou byl znovu patrný tvar obráceného U s vychýlením v extrému zrzavosti vlasů. Všechny tři asociace zůstaly signifikantní alespoň v jedné věkové kategorii i po kontrole na nemocnost, psychickou či fyzickou kondici nebo atraktivitu a souvislost se sexuální aktivitou nebyla odstraněna ani při zohlednění vlivu sebevědomí. Tyto tři spojitosti však vymizely při zahrnutí efektu všech těchto faktorů dohromady. Stejný výsledek jsme získali u prvních dvou jmenovaných závislostí i tehdy, když byla zrzavost brána jako faktor.

Muži, kteří uváděli, že je přitahují výrazně starší osoby, byli v našich datech mladší, ale také nemocnější. Intenzita sexuální touhy byla vyšší u mužů mladších, atraktivnějších a mužů v horší psychické kondici. Sexuální aktivita byla naopak vyšší u mužů starších, sebevědomějších, atraktivnějších a mužů v lepším psychickém stavu. V tomto případě jdou potenciálně zprostředkující proměnné proti sobě, a nezdá se tedy, že by tyto faktory mohly dané vztahy vysvětlovat. Pravděpodobnější se jeví existence jiných, zatím neodhalených faktorů.

Co se týká sexuálních preferencí, zrzavost vlasů u mužů statisticky významně souvisela s vyšší oblibou sadismu-masochismu a bondáže, vzrušením z násilí, z vlastního i cizího strachu, z vlastního i cizího nebezpečí, z vlastní i cizí bolesti, z vlastní i cizí bezmoci a z vlastního i cizího ponížení. U všech těchto asociací jsme znovu pozorovali tvar obráceného U, v mnoha případech však byla navíc kategorie nejjasněji zrzavé barvy vlasů charakterizována zvýšením hodnoty daného znaku. Všechny souvislosti s těmito sexuálními preferencemi byly vždy alespoň v jedné věkové kategorii signifikantní i po kontrole na nemocnost, psychickou či fyzickou kondici nebo atraktivitu. Když jsme však zohlednili efekt všech těchto kovariátů dohromady, statisticky významné zůstaly pouze asociace zrzavosti s oblibou bondáže, vzrušením z vlastního a cizího nebezpečí a vzrušením z vlastní a cizí bezmoci. Vzhledem k nemonotónnímu trendu těchto závislostí jsme provedli i korektnější metodu, v níž byla zrzavost považována místo ordinální proměnné za faktor. Kromě asociací, které byly významné po provedení původního postupu se zrzavostí chápány jako ordinální proměnnou, zůstaly signifikantní i spojitosti zrzavosti s oblibou sadismu-masochismu, se vzrušením z násilí a vzrušením z vlastního strachu.

V našich datech se zvýšenou mírou vzrušení ze strachu, bolesti a ponížení u mužů (vlastnosti, jež přestaly po odfiltrování faktorů být na zrzavosti signifikantně závislé) statisticky významně souvisel nižší věk a zhoršený psychický stav. Zrzavější muži jsou dle našich výsledků mladší. Navíc u spojitosti mezi zrzavostí a věkem (ačkoliv se jedná o závislost pozorovanou u druhého souboru respondentů) lze pozorovat tvar obráceného U, který je přibližně patrný také u všech závislostí se zmíněnými sexuálními podněty. Zrzaví muži byli v našich datech též v horší psychické kondici. Je tedy možné, že z důvodu nižšího věku a relativně horšího psychického stavu zrzavé muže více vzrušují podněty, jako je strach, bolest a ponížení.

6.2.2 Ženy

Zrzavé ženy se, stejně jako zrzaví muži, lišily od nezrzavých v mnoha osobnostních a sexuálních charakteristikách, několik získaných výsledků bylo navíc shodných s výsledky týkajícími se zrzavých mužů. U žen se s rostoucí zrzavostí vlasů zvyšovala subjektivně hodnocená vřelost, kreativita a intuice. Závislosti s vřelostí a kreativitou přitom neměly čistě rostoucí tendenci. U posledních dvou kategorií nejjasnější zrzavosti došlo k poklesu míry vřelosti a v případě kreativity poklesla její míra pouze u poslední kategorie nejvyšší zrzavosti. Souvislosti těchto tří vlastností se zrzavostí nevymizely při odfiltrování efektu věku, nemocnosti, sebevědomí, psychické či fyzické kondice ani atraktivity. Pokud byl však zohledněn vliv všech těchto kovariát najednou, statisticky významná zůstala jen spojitost mezi zrzavostí a intuicí, ačkoliv zbylé dvě závislosti se hranici signifikance blížily.

S vřelostí i kreativitou u žen souviselo především vyšší sebevědomí, které v obou případech vysvětlovalo téměř 20% variability. Ženy, které byly vřelejší, byly dále v horším fyzickém stavu a ženy více kreativní se zase hodnotily jako atraktivnější. Kombinace sebevědomí s fyzickou kondicí a atraktivitou by tedy mohly být zprostředkující faktory, pokud by zrzavé ženy byly sebevědomější, atraktivnější a v horší fyzické kondici. To se v našich datech nepotvrdilo. Přesto se zdá, že sebevědomí bude mít na dané vztahy vliv, neboť v případech obou souvislostí došlo při odfiltrování jeho efektu k relativně největšímu poklesu korelačního koeficientu v parciální Kendallově korelaci, tedy ve srovnání s poklesem koeficientů po kontrole na ostatní proměnné. Ve prospěch vlivu atraktivity na asociaci zrzavosti s kreativitou zase vypovídá skutečnost, že tvar křivky pro závislost mezi zrzavostí a atraktivitou je zčásti podobný trendu závislosti mezi zrzavostí a kreativitou, v obou případech totiž došlo k poklesu hodnot znaků v extrému zrzavosti.

Stejně jako u mužů jsme získali protichůdné výsledky v oblasti inteligence. Se zrzavostí u žen se snižovala sebehodnocená inteligence, která byla dotazována v Rh-dotazníku, a naproti tomu byla u zrzavých žen zjištěna vyšší hodnota IQ, kterou zadávaly jako nejvyšší naměřenou v sexuálním dotazníku. Oba vztahy nevymizely při odfiltrování věku, nemocnosti, psychické

či fyzické kondice nebo atraktivity. Jejich společné působení nemělo rovněž efekt na souvislost s inteligenčním kvocientem. Asociace se sebehodnocenou inteligencí nebyla odstraněna ani při odfiltrování sebevědomí, avšak v kombinaci s dalšími potenciálně rušivými proměnnými sledovaná závislost vymizela.

Se sebehodnocenou inteligencí u žen statisticky významně souviselo vyšší sebevědomí, které opět vysvětlovalo téměř 20% variability. Nezdá se ovšem, že by zrzavé ženy měly nižší sebevědomí, které by způsobilo nižší sebehodnocenou inteligenci, neboť při odfiltrování sebevědomí v parciální Kendallově korelaci byla hodnota korelačního koeficientu nejnižší ve srovnání s hodnotami koeficientů po kontrole na ostatní proměnné. Ženy, které se posoudily jako méně inteligentní, byly dále starší, méně atraktivní, v horší psychické kondici a naopak v lepším fyzickém a zdravotním stavu. Dle našich výsledků z navrhovaných faktorů souvisí se zrzavostí žen statisticky významně jen věk, který je vyšší u žen více zrzavých. Také závislost mezi zrzavostí a fyzickou kondicí měla odpovídající charakter, neboť fyzický stav byl lepší u zrzavých žen, ačkoli tato spojitost nebyla signifikantní. V souboru respondentek z druhého dotazníku se také se zrzavostí u žen signifikantně zhoršovala psychická kondice. Mechanismus, jakým by vyšší věk nebo lepší fyzický stav u zrzavých žen přispíval k nižší subjektivně hodnocené inteligenci, je nám však nejasný.

Z faktorů osobnosti podle Big Five modelu se zrzavostí u žen pozitivně souvisela pouze extraverte. Ta se s rostoucí mírou zrzavosti zvyšovala, ovšem v kategorii nejjasnější zrzavosti došlo k jejímu výraznému poklesu. Tento vztah nebyl odstraněn při kontrole na věk, nemocnost, sebevědomí, psychickou a fyzickou kondici nebo atraktivitu, neboť jsme danou asociaci po odfiltrování těchto proměnných mohli stále pozorovat. Souvislost byla statisticky významná dokonce i při společném působení všech zmíněných proměnných.

Ohledně extraverte ve spojitosti se zrzavostí žen jsme zjišťovali existenci stereotypního mínění. Dle našich výsledků jsou zrzavé ženy lidmi souzeny jako extrovertnější než ženy nezrzavé, na čemž se shodli muži i ženy. Tento výsledek je částečně v souladu s množstvím studií, které popsaly, že ve společnosti existuje zakořeněný stereotyp o vyšším temperamentu zrzavých žen (Heckert & Best 1997), nebo odhalily, že lidé vnímají zrzavé ženy jako temperamentnější (Weir & Fine-Davis 1989; Swami & Barrett 2011). V české populaci se tedy obecný názor ohledně vyšší extraverte zrzavých žen shoduje s naším výsledkem. Je proto možné, že vyšší extraverte je u zrzavých žen velmi dobře pozorovatelná, což zapříčinilo vznik příslušného stereotypní smýšlení. Otázkou však také je, zda by daný stereotyp mohl formou sebenaplňujícího se proroctví přispívat k formování vyšší extraverte u zrzavých žen. Experiment Swanna a Elyové (1984) totiž ukázal, že subjektivně vnímanou extraverzi je možné navýšit tím, jak s danou osobou jedná jiná osoba. Ke změně v subjektivně vnímané extraverzi dochází

v situacích, kdy je osoba způsobující zvýšení extraverze o vyšší míře této vlastnosti u hodnocené osoby přesvědčena, a zároveň pokud je si hodnocená osoba svou mírou extraverze jistá jen málo.

Opět, stejně jako u mužů, byla u zrzavých žen statisticky významně vyšší dominance, přičemž závislost i zde neměla pouze rostoucí charakter, ale spíše tvar obráceného U. Shodně také tento vztah nebyl zprostředkován nemocností, psychickou a fyzickou kondicí nebo atraktivitou, neboť jsme danou asociaci po odfiltrování těchto proměnných mohli v několika věkových kategoriích stále pozorovat, a dokonce i s vyššími hodnotami korelačních koeficientů. Asociace byla silně signifikantní také v případě, že jsme zohlednili efekt všech faktorů dohromady.

Dominanci v asociaci se zrzavostí u žen jsme také podrobili zkoumání případného vlivu stereotypního uvažování. Z názorů mužů i žen vyplynulo, že ve společnosti jsou zrzavé ženy skutečně vnímané jako dominantnější. Zajímavé je, že to samé neplatilo o zrzavých mužích, kteří byli souzeni jako méně dominantní. Daný stereotyp by mohl mít vliv na skutečné dominantní chování zrzavých žen, pokud by na jeho základě byl těmto ženám od dětství dáván větší prostor ve vedení a rozhodování v kolektivu nebo v kritice. Stejně tak je ovšem možné, že zakotvená představa o vyšší dominanci zrzavých žen je jen výsledkem toho, že vyšší dominance se u zrzavých žen dá pozorovat relativně častěji.

Co se týká asociací se znaky týkajícími se sexuality, opět jsme, podobně jako u mužů, pozorovali mnoho souvislostí se sexuální orientací, které byly co do směru stejné jako u zrzavých mužů. U zrzavých žen jsme odhalili nižší heterosexuální sexuální touhu, tedy přitažlivost pociťovanou vůči mužům. Tato asociace byla nejprve po kontrole na nemocnost, sebevědomí, psychickou a fyzickou kondici či atraktivitu statisticky významná v jedné věkové kategorii. Poté, co jsme vzali v úvahu společný efekt těchto faktorů, souvislost mezi zrzavostí a heterosexuální sexuální touhou u žen vymizela. Protože otázka na heterosexuální sexuální touhu zjišťovala míru přitažlivosti pociťované k mužům, měla by její snížená míra vypovídat spíše o nižší sexuální touze než vyšší míře homosexuality. Tomu by nasvědčoval i fakt, že míra heterosexuální sexuální touhy, stejně jako sexuální touha u žen klesaly s věkem. Sníženou sexuální touhu jsme však v našich datech u zrzavých žen nepozorovali.

Míra heterosexuální sexuální touhy byla v našich datech nižší u žen v horším psychickém stavu a žen méně atraktivních. Pokud by tyto faktory charakterizovaly zrzavé ženy, mohla by být asociace zrzavosti s nižší heterosexuální touhou těmito dvěma proměnnými zprostředkována, ačkoliv nižší psychická spokojenost a nižší uváděná atraktivita by mohly být také důsledkem toho, že ženy pociťují nižší přitažlivost vůči mužům. Dle našich výsledků zrzavé ženy neuváděly nižší míru psychické spokojenosti ani atraktivity. Nicméně v souboru z druhého dotazníku byly zrzavé ženy v signifikantně horší psychické kondici.

S rostoucí zrzavostí vlasů žen dále rostla míra bisexuality a homosexuality, ale také semiasexuality (tedy absence vzrušení z partnerských forem sexu) a asexuality (tedy absence vzrušení z jakékoliv formy sexu). Stejně jako u mužů nebyla v datech z Rh-dotazníku signifikantní souvislost zrzavosti s homosexuální sexuální touhou, tedy přitažlivostí pocíťovanou vůči ženám, která navíc vykazovala záporný korelační koeficient. Vyšší míru homosexuality u zrzavých žen jsme pozorovali pouze ve výsledcích dat z dotazníku sexuálního. Jako příčina se nám jeví odlišné formulování otázek v každém dotazníku. To bylo vhodnější právě v sexuálním dotazníku, kde míra homosexuality vypovídala o tom, nakolik je sexuální orientace homosexuální spíše než heterosexuální. Závislosti s bisexualitou, semiasexualitou a asexualitou nevykazovaly čistě rostoucí trend. Míra semiasexuality dokonce v kategorii největší zrzavosti vlasů výrazně poklesla, v případě závislosti s asexualitou dokonce křivka závislosti klesala již od 4. kategorie z 6. Dané souvislosti zůstaly statisticky významné po odfiltrování nemocnosti, psychické a fyzické kondice či atraktivity vždy alespoň v jedné věkové kategorii. Nicméně společný efekt těchto faktorů vedl k vymizení spojitosti s homosexualitou, semiasexualitou i asexualitou a silně signifikantní zůstal pouze vztah mezi zrzavostí a bisexualitou.

Ženy, které charakterizovala vyšší míra homosexuality, semiasexuality nebo asexuality, byly shodně v horší psychické kondici a hodnotily se jako méně atraktivní. Jak jsme již uváděli v podkapitole o zrzavých mužích, sexuální orientace je považována za vrozenou (Dörner *et al.* 1975; Dörner *et al.* 1983), tudíž je pravděpodobnější, že zhoršený psychický stav a nižší sebehodnocená atraktivita budou spíše následkem odlišných sexuálních orientací, než že by působily v roli zprostředkujících faktorů.

S ohledem na homosexualitu u zrzavých žen jsme se také ptali, zda neexistuje příslušné stereotypní mínění ve společnosti. Pokud by mezi lidmi panoval názor, že častěji homosexuálně orientované jsou zrzavé ženy, mohlo by se přiznání jejich orientace setkávat s větším pochopením, a mít tak pozitivní efekt na vlastní přijímání homosexuální orientace, a tedy i její ochotnější přiznávání v našich dotaznících. Dle našich výsledků se obecně lidé nedomnívají, že by se o zrzavých či nezrzavých ženách tradovalo, že jsou častěji homosexuálně orientované. Signifikantní výsledek jsme však získali od mužů, kteří se v platnosti příslušného obecného mínění přikláněli k zrzavým ženám. Hypotézu o úloze daného stereotypu se nám tedy nepodařilo jednoznačně vyvrátit.

Zrzavější ženy měly dále podle našich výsledků z Rh-dotazníku vyšší počet sexuálních partnerů, přičemž množství partnerů se zvyšovalo úměrně s rostoucí intenzitou zrzavosti vlasů žen. Tato souvislost se nám však nepotvrdila v datech ze sexuálního dotazníku, kde ani směrnice této závislosti neměla odpovídající sklon. Daná závislost přitom přetrvávala i po kontrole na věk, nemocnost, sebevědomí, psychickou i fyzickou kondici a atraktivitu, a statisticky významná byla i při zohlednění jejich společného působení.

Předpokládali jsme, že by tento vztah mohl zprostředkovávat předsudek o vyšším počtu sexuálních partnerů zrzavých žen. Muži by za předpokladu jeho existence mohli očekávat vyšší reprodukční úspěch u žen se zrzavou barvou vlasů, a odvážněji tak podnikat potřebné kroky, což by se ve výsledku mohlo projevit na námi odhaleném vyšším počtu partnerů zrzavých žen. Lidé, a odděleně muži i ženy, se skutečně domnívali, že o zrzavých ženách se říká, že mívají vyšší počet sexuálních partnerů. Je tedy možné, že se námi popsany proces v praxi skutečně uplatňuje. Nicméně v dřívějších experimentech, v nichž byly u žen s různými barvami vlasů počítány pokusy mužů o seznámení, ženy se zrzavými vlasy zaznamenávaly nižší počet příchodích partnerů ve srovnání s ženami s jinými barvami vlasů (Swami & Barrett 2011; Guéguen 2012a). Zakořeněný stereotyp o vyšším počtu partnerů zrzavých žen by rovněž mohl být následkem například vyzývavějšího chování žen s touto barvou vlasů, jestliže by se u těchto žen dalo častěji pozorovat.

Úměrně s rostoucí zrzavostí u žen se zvyšovala intenzita sexuální touhy. Podobný výsledek jsme získali také u zrzavých mužů, u žen ovšem byla závislost čistě rostoucí. Shodně také tato spojitost nebyla signifikantní v datech z Rh-dotazníku, kde byl korelační koeficient této závislosti nižší. Asociace byla v jedné věkové kategorii statisticky významná i po odfiltrování nemocnosti, psychické či fyzické kondice nebo atraktivity, a nevymizela ani při společném působení těchto faktorů.

V oblasti souvislostí se sexuálními preferencemi jsme také získali podobné výsledky jako pro muže. U zrzavých žen jsme odhalili statisticky významně vyšší preferenci sadismu-masochismu, preferenci bondáže, vyšší vzrušení z násilí, z vlastního i cizího strachu, z vlastního i cizího nebezpečí, z vlastní i cizí bolesti, z vlastní i cizí bezmoci a z vlastního i cizího ponížení. I zde byl po grafickém znázornění u některých závislostí patrný tvar obráceného U, v minimu případů dokonce i se zvýšením hodnot daných znaků v kategorii nejjasnější zrzavosti. Žádný ze zmíněných vztahů nebyl odstraněn při kontrole na nemocnost, psychickou či fyzickou kondici nebo atraktivitu, neboť i po zohlednění vlivu každé z těchto proměnných byly závislosti signifikantní vždy alespoň v jedné věkové kategorii. Jejich statistická významnost nebyla narušena ani tehdy, když byl uvažován vliv všech potenciálně matoucích proměnných dohromady. Zdá se tedy, že můžeme vyloučit zprostředkující úlohu zdravotního, psychického či fyzického stavu nebo atraktivity v pozorovaných spojitostech se sexuálními preferencemi.

Ohledně BDSM sexuálních preferencí jsme však zjišťovali, zda v české populaci neexistuje pověra, že jsou tyto nekonvenční sexuální aktivity oblíbené u zrzavých žen. Pokud by příslušná pověra skutečně existovala, partneři by od zrzavých žen takové praktiky mohli spíše očekávat a mít i větší odvahu od nich tyto aktivity vyžadovat. Prostřednictvím sebenaplnujícího se proroctví by tak zrzavé ženy mohly skutečně zaznamenávat vyšší oblibu BDSM praktik. V našich datech se lidé, a to muži i ženy, skutečně shodli, že zrzavé ženy dané nekonvenční

aktivity preferují. I zde tedy nemůžeme vyloučit, že námi popsany model sebenaplnujícího se proroctví skutečně hraje roli.

6.3 Souvislost kudrnatosti vlasů s osobností a sexualitou

6.3.1 Muži

Ačkoliv kudrnatost vlasů jakožto znak, který by mohl souviset s osobností, nebyla v těchto souvislostech dříve prakticky vůbec studována, odhalili jsme u mužů několik asociací mezi kudrnatostí vlasů a osobnostními znaky, a především pak znaky týkajícími se sexuality. Z charakterových vlastností jsme pozorovali pouze dva vztahy, které s kudrnatostí u mužů souvisely. S rostoucí mírou této vlasové charakteristiky se u mužů zvyšovala sebehodnocená kreativita a naopak klesala svědomitost, jeden z pěti faktorů osobnosti podle Big Five modelu. Závislost se svědomitostí neměla čistě klesající trend, v posledních dvou kategoriích nejvyšší kudrnatosti byla míra svědomitosti opět vyšší. Vztah mezi kudrnatostí a kreativitou nebyl zprostředkován věkem, nemocností, sebevědomím, psychickou či fyzickou kondicí nebo atraktivitou, a ani společným efektem těchto faktorů, neboť daná závislost nebyla po odfiltrování těchto proměnných odstraněna. Naproti tomu souvislost kudrnatosti se svědomitostí byla po jednotlivých kontrolách na zmíněné proměnné signifikantní vždy alespoň v jedné věkové kategorii, zatímco po zohlednění jejich společného vlivu asociace vymizela.

Svědomitější muži byli dle našich dat starší, měli vyšší sebevědomí a psychickou i fyzickou kondici, zároveň se hodnotili jako méně atraktivní. Větší podíl variability svědomitosti však vysvětlovaly první čtyři zmíněné faktory. Aby u kudrnatých mužů tyto faktory určovaly jejich nižší svědomitost, museli by tito muži být mladší, méně sebevědomí a v horší psychické a fyzické kondici. Naše výsledky pouze ukázaly, že více kudrnatí muži jsou mladší, neboť kudrnatost s věkem úměrně klesá, tudíž by věk mohl být jedním z přispívajících faktorů. Další zmíněné proměnné však signifikantně s kudrnatostí vlasů u mužů nesouvisely (pouze v souboru respondentů z druhého dotazníku se se stoupající kudrnatostí mužů zhoršovala jejich psychická kondice).

Kudrnatí muži v sexuálním dotazníku uváděli relativně vyšší hodnotou IQ, která měla být jejich nejvyšší naměřená. Závislost opět nebyla monotónní, s rostoucí mírou kudrnatosti hodnota IQ střídavě rostla a zase klesala. Tento vztah byl v jedné věkové kategorii statisticky významný i po odfiltrování nemocnosti, psychické či fyzické kondice nebo atraktivity, ale byl odstraněn při společné kontrole na tyto faktory. Vyšší inteligenční kvocient uváděli v našich datech muži starší a muži v lepším zdravotním a psychickém stavu. Můžeme vyloučit, že by věk mohl u dané asociace hrát zprostředkující úlohu, neboť kudrnatost u mužů podle našich výsledků s věkem klesá. S kudrnatostí se také u mužů zhoršovala psychická kondice

(naproti tomu u druhého souboru respondentů měli muži s nejvíce kudrnatými vlasy průměrně vyšší hodnotu psychické kondice). Co se týká zdravotního stavu, muži s kudrnatými vlasy nevykazovali nižší míru nemocnosti než muži s rovnými vlasy. Pokud by kudrnatí muži byli skutečně v lepší psychické pohodě, mohli by snáze dosahovat relativně vyšších hodnot IQ. Není však vyloučeno, že muži tyto vyšší hodnoty v našem dotazníku pouze uváděli.

Podstatně více asociací s kudrnatostí vlasů u mužů jsme odhalili se znaky vypovídajícími o sexualitě. V datech z Rh-dotazníku se s kudrnatostí mužů zvyšovala míra homosexuální sexuální touhy, tedy přitažlivosti pociťované vůči mužům. Tento výsledek se přímo nepotvrdil v datech z dotazníku sexuálního zvýšenou mírou homosexuality, avšak s kudrnatostí mužů v datech z tohoto dotazníku rostla míra bisexuality. Graficky měly navíc zmíněné statisticky významné závislosti téměř totožný charakter, obě měly přibližně tvar obráceného U a v kategorii nejvyšší kudrnatosti došlo ke zvýšení hodnot daných znaků. Shodně také po odfiltrování nemocnosti, psychické a fyzické kondice, atraktivity a v případě spojitosti s homosexuální sexuální touhou také sebevědomí byly obě asociace signifikantní jen v jedné věkové kategorii. Při společném působení těchto kovariátů však oba vztahy vymizely.

Muži, kteří pociťovali vyšší přitažlivost vůči mužům, a muži považující se spíše za bisexuály byli shodně mladší a měli horší psychický stav. V datech z obou dotazníků přitom s věkem kudrnatost klesala, tudíž kudrnatější vlasy měli muži mladší. Mohl by se zde tedy uplatňovat efekt kohorty. Mladší muži, kteří jsou více kudrnatí, dospívají v současné době, která je liberálnější ohledně veškerých minoritních sexuálních orientací. Z tohoto důvodu mohou ochotněji svou orientaci přiznávat, a to i v našich dotaznících. Starší muži, kteří mají vlasy již méně kudrnaté, by mohli být zase více ovlivněni okolnostmi doby, ve které dospívala jejich generace, tudíž u nich homosexualita či bisexualita může být více potlačovaná. Co se týká horší psychické kondice, v našich výsledcích jsme skutečně pozorovali zhoršování psychické kondice v závislosti na kudrnatosti u mužů. Stejně jako u zrzavých mužů, ani zde nepředpokládáme, že by horší psychický stav byl zodpovědný za míru homosexuality či bisexuality, neboť se zdá, že sexuální orientace je vrozená (Dörner *et al.* 1975; Dörner *et al.* 1983). Jako logičtější se nám proto jeví vysvětlení, že zhoršený psychický stav bude důsledkem daných minoritních sexuálních orientací. Statistické odfiltrování obou diskutovaných faktorů tak mohlo vést k odstranění vztahů s homosexuální sexuální touhou a bisexualitou, ačkoliv kauzální roli tyto faktory mít nemusely.

Z důvodu, že jsme u kudrnatých mužů pozorovali vyšší míru bisexuality či zvýšené pociťování přitažlivosti vůči mužům, jsme opět zjišťovali možnou existenci příslušného stereotypního uvažování v české populaci. Naše hypotéza i zde byla taková, že vlivem daného stereotypu by očekávání homosexuality u kudrnatých mužů mohlo mít kladný dopad na vlastní přijímání neheterosexuální orientace, a tím i její ochotněji přiznávání v našich dotaznících.

Naše výsledky skutečně odhalily, že lidé, a to muži i ženy, považují spojení kudrnatosti vlasů u mužů s homosexualitou za stereotyp. Nepodařilo se nám tedy vyvrátit hypotézu o vlivu příslušného mínění na vyšší míru bisexualitu či homosexuality u kudrnatých mužů.

Kudrnatí muži se také častěji považovali za semiasexuály, a častěji je tedy nevzrušuje partnerský sex. Závislost zde byla rostoucí, ovšem v poslední kategorii nejvyšší kudrnatosti došlo k mírnému poklesu hodnot semiasexualitu. Neprokázali jsme, že by tento vztah byl zprostředkován věkem, nemocností, psychickou či fyzickou kondicí nebo atraktivitou, a ani jejich společným působením vzhledem k tomu, že byla daná asociace signifikantní po všech kontrolách na tyto faktory.

S kudrnatostí u mužů se dále snižovala přitažlivost pociťovaná vůči výrazně mladším osobám, muže s rovnými vlasy tedy podle našich dat přitahují relativně více mladší partnerky či partneři. Závislost opět nebyla čistě klesající, k výraznému poklesu pociťované přitažlivosti vůči mladším osobám docházelo na škále kudrnatosti především v prvních třech kategoriích. Tato závislost byla odstraněna spolu s odfiltrováním každé z potenciálně matoucích proměnných, tedy nemocnosti, psychické kondice, fyzické kondice i atraktivity.

Je možné, že vliv těchto faktorů se uplatnil především v kombinaci s efektem věku. Věk podle očekávání pozitivně souvisí s pociťováním přitažlivosti vůči výrazně mladším osobám a se stářím se podle našich dat mění i vlnitost vlasů, která úměrně s věkem klesá. Zdá se tedy, že muže s rovnými vlasy přitahují výrazně mladší partnerky či partneři z toho důvodu, že jsou tito muži relativně starší, a věk je tedy hlavním zprostředkujícím faktorem. S věkem pak pravděpodobně bude souviset každá další proměnná, jež byla odfiltrována. Dle našich dat se s pociťováním přitažlivosti vůči mladším osobám u mužů dále zvyšuje nemocnost, zhoršuje psychická i fyzická kondice a snižuje atraktivita. Tyto faktory by ve stejném směru mohly korelovat i s rostoucím stářím, ačkoliv pro rovnovlasé muže tyto znaky charakteristické nejsou.

Ohledně sexuálních preferencí jsme s kudrnatostí u mužů, stejně jako v případě zrzavosti, pozorovali velké množství asociací. S kudrnatostí mužů se tedy zvyšovala obliba sadismu-masochismu, obliba bondáže, vzrušení z násilí, z vlastního i cizího strachu, z vlastního i cizího nebezpečí, z vlastní i cizí bolesti, z vlastní i cizí bezmoci a z vlastního i cizího ponížení. Některé vztahy nevykazovaly čistě rostoucí závislosti a v kategoriích nejvyšší kudrnatosti vlasů docházelo k poklesům hodnot daných sexuálních preferencí. Jednalo se o závislosti s preferencí sadismu-masochismu a se vzrušením z násilí, bolesti a ponížení. Kontrola na každou z potenciálně rušivých proměnných, tedy nemocnost, psychickou či fyzickou kondici nebo atraktivitu, odstranila statistickou významnost vztahu kudrnatosti s preferencí bondáže a se vzrušením z násilí, ostatní souvislosti ponechala signifikantní vždy alespoň v jedné věkové kategorii. Společné působení těchto faktorů pak odstranilo další asociace, konkrétně spojitost

s preferencí sadismu-masochismu, se vzrušením z vlastní bezmoci a vzrušením z vlastního a cizího ponížení.

Podle našich výsledků muži, kteří preferují bondáž nebo je vzrušuje násilí, jsou mladší a mají horší psychickou i fyzickou kondici. Horší kondice by přitom mohla být ve vazbě i se zhoršeným zdravotním stavem nebo vyšší atraktivitou (přestože v našich výsledcích obě sexuální preference s nemocností či atraktivitou signifikantně nekorelovaly). Jak jsme již popsali výše, kudrnatost s věkem u mužů klesá, takže nižší věk by mohl být částečně zodpovědný za pozorované asociace. Stejně tak dle našich výsledků s kudrnatostí u mužů klesá psychická kondice. Ostatní proměnné však již s kudrnatostí statisticky významně nesouvisely. Nicméně závislost mezi kudrnatostí a fyzickou kondicí pozorovaná v souboru dat z druhého dotazníku vykazuje tvar obráceného U s navýšením hodnoty fyzické kondice v extrému kudrnatosti, což je tvar závislosti, který přibližně odpovídá asociaci mezi kudrnatostí a preferencí svazování. Nabízí se tak možnost, že také fyzická kondice se může na dané spojitosti podílet. Pokud by zmíněné potenciálně matoucí proměnné spolu alespoň zčásti korelovaly, mohly by zprostředkovávat dané vztahy mezi kudrnatostí a oblibou bondáže či vzrušením z násilí.

Pokud jde o zbylé čtyři vlastnosti vypovídající o sexuálních preferencích, jež byly odstraněny při současném odfiltrování vlivu potenciálně rušivých faktorů, pak muži, kteří preferovali sadismus-masochismus, vzrušovala je vlastní bezmoc a vlastní i cizí ponížení, byli opět shodně mladší. Obliba sadismu-masochismu pak také souvisela s horší fyzickou kondicí, vzrušení z ponížení bylo zase spojeno se zhoršeným psychickým stavem. Opět bychom tedy mohli předpokládat, že kudrnatí muži jsou spíše mladší a v relativně horším fyzickém a psychickém stavu, což vede k jejich nekonvenčním preferencím.

6.3.2 Ženy

U žen kudrnatost vlasů souvisela s mnoha osobnostními znaky i znaky týkajícími se sexuality. S rostoucí kudrnatostí vlasů se u žen zvyšovalo množství subjektivně hodnocených charakterových vlastností. Kudrnaté ženy tak byly dle našich dat vřelejší, kreativnější, odvážnější a měly lepší intuici. Závislosti kudrnatosti s vřelostí a s odvahou nebyly čistě rostoucí, v případě souvislosti s odvahou byl opět patrný tvar obráceného U s navýšením míry odvahy v kategorii nejvyšší kudrnatosti. Spojitost kudrnatosti s vřelostí byla odstraněna spolu s odfiltrováním nemocnosti, psychické kondice i fyzické kondice, zbylé dvě kovariáty, tedy sebevědomí a atraktivita, přitom ponechaly vztah v jedné věkové kategorii statisticky významný. Souvislosti s kreativitou, odvahou a intuicí byly po kontrolách na nemocnost, sebevědomí, psychickou a fyzickou kondici či atraktivitu signifikantní vždy alespoň ve dvou věkových kategoriích. Po zohlednění společného vlivu těchto proměnných však tyto tři vztahy vymizely.

Asociace s vřelostí byla odstraněna odfiltrováním každé ze tří proměnných, a to nemocnosti, psychické kondice a fyzické kondice. Zajímavé je, že ani jeden z těchto faktorů v našich datech u žen signifikantně nekoreloval s vřelostí a podle obecného lineárního modelu mají vřelejší ženy pouze zhoršenou fyzickou kondici. Ačkoliv žádná ze tří proměnných samostatně signifikantně nesouvisela s vřelostí, mohla každá vysvětlovat alespoň část její variability, která již byla v kombinaci s vlivem věku statisticky významná. Nemůžeme však soudit, zda hrála roli zvýšená či snížená míra těchto potenciálně zprostředkujících faktorů.

Dle našich dat ženy, které se popisovaly jako kreativnější, odvážnější a soudily, že mají lepší intuici, byly ve všech případech sebevědomější (sebevědomí vysvětlovalo největší podíl variability všech tří vlastností) a současně se hodnotily jako atraktivnější. Pokud by kudrnaté ženy měly vyšší sebevědomí, s nímž by mohlo být spojeno i lepší posuzování vlastní atraktivity, mohly by se relativně pozitivněji hodnotit v určitých vlastnostech, jako je kreativita, odvaha a intuice. V našich datech však sebevědomí ani atraktivita s kudrnatostí u žen statisticky významně nesouvisely. Grafické zobrazení závislosti mezi kudrnatostí a atraktivitou navíc spíše ukazuje, že se kudrnaté ženy hodnotí jako méně atraktivní.

Zjišťovali jsme však také, zda v české populaci neexistuje stereotypní mínění o vyšší kreativitě kudrnatých žen. Odhadovali jsme, že by kudrnaté vlasy mohly být více spojovány s uměleckým založením dané osoby, na základě čehož by kudrnaté ženy mohly být považované za kreativnější. Tento stereotyp by pak prostřednictvím sebenaplnujícího se proroctví, například snahou sociálního prostředí zapojovat kudrnaté ženy od dětství do uměleckých aktivit, mohl vést ke skutečnému projevu vyšší kreativity u kudrnatých žen. V našich datech jsme odhalili, že lidé opravdu považují vyšší kreativitu u kudrnatých žen za obecně rozšířený stereotyp, a to jak muži, tak ženy. Nemůžeme tedy s jistotou vyloučit, že se zde popsany proces nepodílí na určení vztahu mezi kudrnatostí a kreativitou. Je však také možné, že vyšší kreativitu kudrnatých žen má na svědomí jiný faktor a daný stereotyp je pouze následkem vypozerované asociace kudrnatosti vlasů s tvůrčím či uměleckým založením u žen.

Kudrnaté ženy se dále hodnotily jako relativně inteligentnější. Tato asociace zůstala ve věkové kategorii 30-40 statisticky významná i po odfiltrování nemocnosti, sebevědomí, psychické i fyzické kondice či atraktivity, avšak po zohlednění vlivu všech těchto kovariát dohromady daný vztah vymizel. Ženy, které se v našich datech posuzovaly jako inteligentnější, byly mladší, sebevědomější, atraktivnější, byly v lepší psychické kondici a naopak v horším fyzickém stavu. Dle našich dat u žen s věkem klesá vlnitost vlasů, tudíž jsou kudrnaté ženy spíše mladší. Spojitost kudrnatosti se zbylými zmíněnými faktory však již signifikantní nebyla. Nicméně tvar závislosti mezi kudrnatostí a sebevědomím zhruba odpovídá charakteru závislosti mezi kudrnatostí a sebehodnocenou inteligencí. Vzhledem ke skutečnosti, že sebevědomí

vysvětlovalo téměř 20% variability subjektivně hodnocené inteligence, je možné, že vyšší sebehodnocenou inteligenci u kudrnatých žen sebevědomí skutečně zprostředkovávalo.

Z faktorů osobnosti podle Big Five modelu se s rostoucí kudrnatostí u žen zvyšovala extraverte a otevřenost vůči zkušenosti. Graficky extraverte s kudrnatostí rostla úměrně a v poslední kategorii nejvyšší kudrnatosti došlo k jejímu výraznému poklesu. Závislost kudrnatosti s otevřeností vůči zkušenosti zase vykazovala spíše tvar obráceného U se zvýšením průměrné hodnoty otevřenosti v poslední kategorii kudrnatosti vlasů. Neprokázali jsme, že by vztah mezi kudrnatostí a extravertí byl zprostředkován věkem, nemocností, sebevědomím, psychickou či fyzickou kondicí nebo atraktivitou, a ani jejich společným působením, neboť při statistickém odfiltrování těchto faktorů nevymizel. Naopak asociace mezi kudrnatostí a otevřeností vůči zkušenosti byla odstraněna při kontrole na každou z použitých kovariát, tedy nemocnost, sebevědomí, psychickou a fyzickou kondici i atraktivitu.

Ženy více otevřené vůči zkušenostem byly v našich datech starší, sebevědomější, měly lepší psychickou i fyzickou kondici a také se hodnotily jako atraktivnější. Nemocnost však s tímto faktorem osobnosti signifikantně nesouvisela. Jak jsme již uvedli výše, ze všech těchto faktorů s kudrnatostí u žen statisticky významně souvisel pouze věk. Kudrnaté ženy jsou však dle našich výsledků mladší, tudíž věk v tomto vztahu nemůže být zprostředkující. Trendu závislosti mezi kudrnatostí a otevřeností vůči zkušenosti ale opět částečně odpovídal tvar závislosti mezi kudrnatostí a sebevědomím. Je tedy možné, že hlavním faktorem, který se podílí na utváření vztahu mezi kudrnatostí a otevřeností vůči zkušenosti u žen, je sebevědomí.

U souvislosti s otevřeností vůči zkušenosti jsme ověřovali i případnou roli stereotypního uvažování. Naší představou bylo, že by kudrnaté ženy mohly vzhledem k zakroucenému tvaru vlasů působit nespoutaným či spontánním dojmem, na základě čehož by se o ženách s kudrnatými vlasy mohlo říkat, že jsou více otevřené novým zážitkům. Naše výsledky ukázaly, že podle mužů i žen skutečně existuje příslušný stereotyp. Nepodařilo se nám tedy vyvrátit, že na vzniku daného vztahu má svůj podíl i stereotypní smýšlení působící v české populaci. Jak už jsme několikrát zmínili, shoda příslušného společenského mínění s pozorovanou spojitostí s typem vlasů však může být dána také tím, že daná vlastnost, v tomto případě otevřenost vůči zkušenosti, je u konkrétních osob pozorovatelná v takové míře, že vedla k zafixování příslušné souvislosti do obecného povědomí.

S kudrnatostí vlasů u žen se také zvyšovala dominance, ačkoliv závislost zde nebyla čistě rostoucí. Tato asociace byla odstraněna při kontrole na nemocnost, fyzickou kondici a atraktivitu. Dominantnější ženy byly v našich datech mladší, více nemocné a více atraktivní, podle obecného lineárního modelu měly také horší fyzickou kondici. Jak jsme již uvedli výše, mladší ženy jsou více kudrnaté, tudíž věk může být jedním z přispívajících faktorů. V souboru dat, který odhalil danou spojitost s dominancí, také s kudrnatostí vlasů u žen rostla atraktivita.

Vyšší atraktivita kudrnatých žen by tedy mohla zvyšovat sebevědomí či být jeho následkem, a dodávat tak odvalu na vedení ostatních či rozhodování a kritiku v kolektivu. S kudrnatostí u žen statisticky významně nesouvisel zdravotní stav ani fyzická kondice (u druhého souboru respondentů měly však ženy s nejvíce kudrnatými vlasy průměrně vyšší hodnotu nemocnosti).

S rostoucí kudrnatostí u žen rostla také pociťovaná přitažlivost vůči starším osobám a intenzita sexuální touhy. Spojitost s mírou sexuální touhy však byla statisticky významná pouze v datech ze sexuálního dotazníku, v Rh-dotazníku dosahovala asociace totožného korelačního koeficientu, avšak nebyla zde signifikantní. Zmíněné závislosti opět nebyly čistě rostoucí, v případě asociace s intenzitou sexuální touhy došlo v posledních dvou kategoriích nejvyšší kudrnatosti k mírnému poklesu sexuální touhy. Nepodařilo se nám prokázat, že by tyto vztahy zprostředkovával věk, nemocnost, psychická či fyzická kondice nebo atraktivita, a ani společný efekt všech těchto faktorů dohromady, neboť souvislosti jsme pozorovali i tehdy, když bylo jejich případné působení statisticky odfiltrováno.

Některé spojitosti s kudrnatostí vlasů u žen jsme odhalili i v oblasti sexuálních preferencí. S kudrnatostí vlasů se u žen zvyšovalo vzrušení z násilí, z vlastního i cizího strachu, z vlastního i cizího nebezpečí, z vlastní i cizí bolesti, z cizí bezmoci a vlastního ponížení. Většina závislostí měla opět přibližný tvar obráceného U se zvýšenou průměrnou hodnotou daného znaku v kategorii největší kudrnatosti. Dané asociace přetrvávaly vždy minimálně ve věkové kategorii 20-30 i po odfiltrování nemocnosti, psychické či fyzické kondice nebo atraktivity. Při zohlednění jejich společného vlivu však došlo k vymizení souvislostí mezi kudrnatostí a cizím strachem, cizí bolestí a cizí bezmocí.

Ženy, jež vzrušoval cizí strach, bolest a bezmoc, tedy tři sexuální podněty, které jsou spojeny se sexuální dominancí nad partnerem, byly shodně v horší fyzické kondici a současně vypovídaly, že jsou více atraktivní. S kudrnatostí vlasů u žen z těchto dvou faktorů souvisela pouze vyšší sebehodnocená atraktivita. Ta může být u kudrnatých žen opět následkem nebo příčinou vyššího sebevědomí, které může mít zprostředkující úlohu v praktikování sexuálních aktivit v pozici dominantní osoby, ovšem nevysvětlí již to, proč tyto ženy zmíněné tři podněty vzrušují. K těmto vztahům se nám zde nabízí i možná souvislost s výše popsanou zvýšenou dominancí u kudrnatých žen, přestože ta se týkala běžných sociálních interakcí a nevypovídala o dominanci v sexuálním kontextu.

6.4 Shrnutí diskuze

V této práci jsme prokázali, že osobnostní znaky a znaky týkající se sexuality souvisí v české populaci více se zrzavostí a kudrnatostí než s tmavostí vlasů, a to jak u mužů, tak u žen. Souvislosti zrzavosti a kudrnatosti s osobností člověka přitom dosud prakticky nebyly studovány. Stejně tak studií zabývajících se percepcí osob s těmito vlasovými charakteristikami nebylo publikováno mnoho.

Mnoho závislostí mezi vlasovými charakteristikami a osobnostními znaky či znaky týkajícími se sexuality mělo nemonotónní charakter. V případě spojitostí mezi zrzavostí či kudrnatostí a především sexuálními charakteristikami se často opakoval typ závislosti ve tvaru obráceného U. Důvodem může být to, že se na určení vlasových charakteristik a stejně tak psychických vlastností mohou podílet i jiné biologické faktory, například hormony. Hormon pak může mít na intenzitu zrzavosti vlasů či stupeň vlnitosti negativní efekt v nízkých koncentracích a pozitivní vliv v koncentracích vyšších. Tento hormon může zároveň ovlivňovat psychickou vlastnost, se kterou v našich výsledcích pozorujeme závislost tvaru obráceného U. Ve výsledku by střední hladina daného hormonu mohla mít na projev vlastnosti přesně opačný efekt než jeho velmi nízká či příliš vysoká koncentrace, maximálního projevu by tedy tato vlastnost dosahovala v rozmezí střední hladiny hormonu a při jeho klesající nebo naopak stoupající koncentraci by se míra vlastnosti snižovala.

V posledních kategoriích zrzavosti či kudrnatosti, tedy ve skupinách s nejvyšší mírou zrzavosti či kudrnatosti vlasů, jsme také velmi často pozorovali vůči kategorii předposlední náhlé zvýšení či snížení průměrných hodnot sledovaných osobnostních znaků, a ještě častěji znaků týkajících se sexuality. Tento jev by mohl být způsobený tím, že jsou v našich datech skupiny nejvyšší zrzavosti či kudrnatosti vlasů zastoupeny v určitém procentu lidmi, kteří mají tendenci více než ostatní lidé odpovídat v dotaznících extrémními hodnotami. Takoví lidé by mohli uvést nejvyšší možnou intenzitu dané vlasové charakteristiky, ačkoliv jiní lidé se stejným typem vlasů by zvolili možnost předposlední. Stejně tak by se tito jedinci mohli nadhodnocovat či podhodnocovat v posouzení psychické vlastnosti či sexuální preference. Zdá se nám méně pravděpodobné, že by osoby s nejvíce zrzavými či kudrnatými vlasy vykazovaly výrazně jiné osobnostní charakteristiky než lidé s vlasy o jeden odstín méně zrzavými či o stupeň méně kudrnatými.

Při pokusech vysvětlit pozorované vztahy mezi vlasovými charakteristikami a osobností či sexualitou, jsme často vyloučili zprostředkující úlohu jak fyzických vlastností (věk, zdravotní stav nebo fyzická kondice), psychologických atributů (sebevědomí, psychická kondice nebo subjektivně vnímaná atraktivita), tak faktorů sociálního prostředí (konkrétně společenských

stereotypů). V dalších studiích se tedy hodláme více zaměřit na odhalení faktorů, které by dané asociace mohly zprostředkovávat.

U vztahů, které přitom prokazatelně nebyly zprostředkované jediným z našich potenciálně matoucích faktorů nebo stereotypním smýšlením společnosti, musíme předpokládat vliv jiného činitele. Ten by mohl plynout z genotypu daných osob. V takovém případě by daná spojitost mohla být například určena dvěma geny, které jsou spolu ve vazbě, z nichž jeden podmiňuje vlasovou charakteristiku a druhý osobnostní znak. Pozorovaná asociace by rovněž mohla být následkem pleiotropického působení jednoho genu, jehož produkt nebo produkty determinují jak typ vlasů, tak daný osobnostní znak.

Faktor zprostředkující pozorované spojitosti by však mohl pocházet i ze sociálního prostředí, a přitom by jím nemusel být obecně známý společenský stereotyp. Některé souvislosti s vlasovou charakteristikou by mohly být způsobeny jen tím, jak jsou lidé s daným typem vlasů vnímáni, což nemusí být nutně spojené s konkrétní tradující se pověrou. Na základě zkreslené percepce osob s různým typem vlasů mohou být těmito lidem přisuzovány určité vlastnosti, aniž by si pozorovatelé či hodnotitelé byli vědomi existence příslušného obecně sdíleného stereotypu. Mechanismem sebenaplňujícího se proroctví by pak mohlo docházet k významnému ovlivňování osobnosti lidí s různou barvou či vlnitostí vlasů.

6.5 Limity a silné stránky práce

Omezení, ale také výhody této práce plynou v první řadě z použití dotazníkové metody. V dotaznících respondenti sami posuzovali vlastní barvu a vlnitost vlasů na škále, která navíc nebyla doplněna snímky konkrétních odstínů barev nebo stupňů vlnitosti. Získané informace ohledně vlasových charakteristik tak rozhodně nebyly objektivní, jednalo se o subjektivní názory respondentů, které se mohly do určité míry míjet se skutečností. V případě otázek na charakterové vlastnosti, jež nebyly součástí standardizovaného psychologického dotazníku, otázek na některé znaky týkající se sexuality, ale i otázky na atraktivitu se respondenti posuzovali ve srovnání se svými vrstevníky. I proměnné získané z těchto položek tak mohou být ovlivněny některými skutečnými psychickými vlastnostmi hodnotitelů, a mohou tak, zejména u otázek týkajících se vysoce žádoucích či naopak vysoce nežádoucích vlastností (např. inteligence či agresivita), vypovídat spíše o velikosti sebevědomí respondenta.

Výhodou online dotazníkového šetření bylo naopak získání vysokého počtu respondentů. I v případě nejméně vyplňovaného dotazníku se jednalo o více jak 2300 kompletně získaných odpovědí. Takto početné soubory dat umožňují odhalit i velmi slabé efekty. Získat tak vysoký počet respondentů by však bez využití internetu a sociálních sítí prakticky nebylo možné.

Spíše za výhodu považujeme dále rozdílnost souborů Rh-dotazníku a sexuálního dotazníku z hlediska populace respondentů. Oba dotazníky byly propagovány jako tematicky

specifické a s určitými výzkumnými záměry. Vzhledem k tomu byly zřejmě vyplňovány jinými skupinami lidí, a výsledné soubory tak nebyly reprezentativní. Témata obou dotazníků však byla v obou případech odlišná od náplně této práce. Respondenti tedy ani v jednom souboru nebyli ovlivněni naším záměrem výzkumu, a nedocházelo tak ani k selektivnímu sebevýběru jedinců s extrémními charakteristikami vlasů. Rozložení variability barvy či vlnitosti vlasů by tak mohlo mít výpovědní hodnotu o celkovém rozložení v populaci.

Rozdílnost souborů zapříčiňovala v některých případech různé výsledky. To připisujeme především odlišnému věkovému složení skupin respondentů obou dotazníků (v Rh-dotazníku byl relativně vyšší podíl lidí nad 30 let než v dotazníku sexuální). Vzhledem k nemonotónním závislostem mezi vlasovými charakteristikami a věkem pak mohlo odlišné věkové zastoupení ovlivnit směr závislostí. Tento poznatek jen potvrzuje, že získané výsledky se nedají vždy generalizovat a pro obecné závěry je potřeba replikovaných analýz prováděných i na jiných vzorcích, tedy právě souborech účastníků odlišných studií. Nutno však zdůraznit, že v mnoha případech se výsledky získané z obou dotazníků shodovaly. To ukazovalo, že mnoho pozorovaných závislostí by mohlo mít obecnější, nebo dokonce obecnou platnost.

Další omezení se týká metody, kterou jsme použili k testování hypotézy o roli obecně známých stereotypů v utváření souvislostí mezi typy vlasů a osobnostními znaky či znaky týkajícími se sexuality. Respondenti v našich dotaznících uváděli pouze přirozenou barvu či vlnitost svých vlasů, tudíž námi popsané asociace s osobností či sexualitou se týkaly vrozené podoby vlasů. Vzhled vlasů však může být, především u žen, velkou část života uměle měněn. Pokud pak procento například přirozeně světlavých žen bude mít většinu života vlasy obarvené na jinou barvu, nebudou tyto ženy příliš ovlivněné stereotypy tradujícími se o blondýnách. V takových případech pak nemůže mít model sebenaplňujícího se proroctví podíl na utváření námi pozorovaných vztahů. V dalších studiích proto plánujeme při uvažování možného vlivu fungování tohoto fenoménu rozlišovat přirozenou a uměle získanou barvu či vlnitost vlasů.

Pokud jde o metodický přístup z hlediska statistické analýzy, tato práce byla zamýšlena především jako explorační studie, jejímž cílem bylo v dosud opomíjené oblasti zkoumání zjistit, zda osobnost souvisí s různými typy vlasů a případně které osobnostní znaky a znaky týkající se sexuality jsou s vlasovými charakteristikami asociovány. Z tohoto důvodu jsme také s vlasovými charakteristikami korelovali velké množství proměnných.

Naším záměrem bylo odhalit vliv intenzity daných vlasových charakteristik na jednotlivé osobnostní znaky, a nikoli existenci vlivu konkrétních stupňů barev vlasů nebo kudrnatosti. Proto jsme ze statistických metod používali korelaci. Pro mnohé vztahy byla závislost monotónní, a statistická metoda zde tedy byla zvolena adekvátně. Analýza dat však překvapivě ukázala, že pro mnohé znaky byly pozorované závislosti nemonotónní a extrémních hodnot

daných osobnostních znaků či znaků týkajících se sexuality často dosahovali respondenti se středními hodnotami určité vlasové charakteristiky. V takových případech by bylo nejvhodnější používat jiné korektnější metody, provést transformaci dat, případně rozdělit analýzy na dvě a zvlášť analyzovat závislost například pro spíše světlavé a zvlášť pro spíše tmavé jedince. Kdybychom však pro analýzu každé souvislosti používali jinou metodu transformace proměnných a jiný test, byla by práce nepřehledná a neúnosně rozsáhlá.

Alespoň v případě spojitostí mezi zrzavostí vlasů a znaky týkajícími se sexuality u mužů, kde byla většina závislostí nemonotónní, jsme provedli i korektnější metodu. Ukázalo se, že tato metoda odhalila více statisticky významných asociací než metoda předpokládající monotónní závislost. Alespoň v tomto případě byl náš postup konzervativní, nevedl tedy k odhalení neexistujících efektů vlasových charakteristik a spíše mohl způsobit, že se nám nepodařilo prokázat některé efekty existující.

Další omezení plyne z metody odfiltrování námi zvolených potenciálně matoucích proměnných. Vzhledem k často složitému nemonotónnímu tvaru závislostí jak mezi vlasovými charakteristikami a znaky osobnostními či týkajícími se sexuality, tak mezi vlasovými charakteristikami a potenciálně rušivými faktory je velmi obtížné vliv věku nebo jiných faktorů v našich modelech korektně odfiltrovat. Pro kontrolování efektu daných faktorů není také zcela adekvátní použití obecného lineárního modelu v případě, že závislé proměnné nesplňují podmínku normality rozložení. Jsme si vědomi, že na analýzu proměnných, které nevykazují normální rozdělení, je žádoucí aplikovat neparametrické testy. Naším záměrem však bylo sledovat vliv několika faktorů dohromady, což standardní neparametrické testy neumožňují.

V navazujících studiích tedy hodláme odhalené souvislosti ověřovat a předpokládáme přitom, že se budeme věnovat jednotlivým asociacím podrobněji, navíc vždy za použití metod, které charakter příslušných závislostí vyžaduje.

7 Závěry

1. Tmavost vlasů u mužů a u žen statisticky významně souvisela jen s několika osobnostními znaky a znaky týkajícími se sexuality. Se zrzavostí a kudrnatostí vlasů bylo signifikantně asociováno podstatně větší množství osobnostních, a především pak sexuálních charakteristik, a to jak u mužů, tak u žen. Jednalo se o sebehodnocené vlastnosti, faktory osobnosti podle Big Five modelu i sexuální orientaci a preference.

2. Souvislosti mezi intenzitou vlasových charakteristik a osobnostními znaky či znaky týkajícími se sexuality vykazovaly často nemonotónní závislost. Především spojitosti mezi zrzavostí či kudrnatostí a sexuálními charakteristikami měly často tvar závislosti obráceného U. V posledních kategoriích těchto dvou vlasových charakteristik, tedy ve skupinách s nejvyšší zrzavostí či kudrnatostí vlasů, bylo také časté výrazné zvýšení či snížení průměrných hodnot sledovaných znaků vůči kategorii předposlední.

3. U mnoha asociací mezi vlasovými charakteristikami a osobností či sexualitou jsme vyloučili zprostředkující roli jak fyzických faktorů, jako je věk, zdravotní stav nebo fyzická kondice, tak vlastností psychologických, jako je sebevědomí, psychická kondice nebo subjektivně vnímaná atraktivita. Velké množství souvislostí mezi typy vlasů a osobnostními či sexuálními charakteristikami byly však odfiltrováním těchto faktorů odstraněny, a je tedy možné, že uvedené faktory mají na utváření těchto spojitostí podíl.

4. Většina stereotypů týkajících se osob s různými typy vlasů, které dle názorů našich respondentů panují v české populaci, se shodovala se spojitostmi mezi typy vlasů a osobnostními či sexuálními charakteristikami popsány v této práci. V několika případech však byl vztah mezi vlasovou charakteristikou a psychickou vlastností přesně opačný, než se ve společnosti podle odhadů našich respondentů traduje. U takových případů můžeme do značné míry vyloučit sebenaplnující se proroctví jakožto příčinu pozorované závislosti.

8 Seznam použité literatury

- Adams, G. R. 1980. Social psychology of beauty: Effects of age, height, and weight on self-reported personality traits and social behavior. *The Journal of Social Psychology* 112:287-293.
- Amir, S., Z. W. Brown, and Z. Amit. 1980. The role of endorphins in stress: Evidence and speculations. *Neuroscience and Biobehavioral Reviews* 4:77-86.
- Amthauer, R., B. Brocke, D. Liepman, and A. Beauducel. 2005. Test struktury inteligence IST 2000 R. Upravila: A. Plháková. Testcentrum, Praha.
- Argiolas, A., M. R. Melis, S. Murgia, and H. B. Schiöth. 2000. ACTH- and α -MSH-induced grooming, stretching, yawning and penile erection in male rats: Site of action in the brain and role of melanocortin receptors. *Brain Research Bulletin* 51:425-431.
- Becker, H. S. 1997, první vydání 1963. *Outsiders: Studies in the sociology of deviance*. The Free Press, New York.
- Beddow, M., R. Hymes, and P. McAuslan. 2011. Hair color stereotypes and their associated perceptions in relationships and the workplace. *Psi Chi Journal of Undergraduate Research* 16:12-19.
- Benjamini, Y. and Y. Hochberg. 1995. Controlling the false discovery rate: A practical and powerful approach to multiple testing. *Journal of the Royal Statistical Society. Series B (Methodological)* 57:289-300.
- Bliss, J. M., D. Ford, A. J. Swerdlow, B. K. Armstrong, M. Cristofolini, J. M. Elwood, A. Green, E. A. Holly, T. Mack, R. M. Mackie, A. Osterlind, S. D. Walter, J. Peto, and D. F. Easton. 1995. Risk of cutaneous melanoma-associated with pigmentation characteristics and freckling: Systematic overview of 10 case-control studies. *International Journal of Cancer* 62:367-376.
- Booth, N. D. 1990. The relationship between height and self-esteem and the mediating effect of self-consciousness. *The Journal of Social Psychology* 130:609-617.
- Borradori, L. and C. Blanchet-Bardon. 1993. Skin manifestations of cardio-facio-cutaneous syndrome. *Journal of the American Academy of Dermatology* 28:815-819.
- Carvajal-Huerta, L. 1998. Epidermolytic palmoplantar keratoderma with woolly hair and dilated cardiomyopathy. *Journal of the American Academy of Dermatology* 39:418-421.
- Chien, A. J., M. C. Valentine, and V. P. Sybert. 2006. Hereditary woolly hair and keratosis pilaris. *Journal of the American Academy of Dermatology* 54:S35-S39.
- Clayson, D. E. and M. L. Klassen. 1989. Perception of attractiveness by obesity and hair color. *Perceptual and Motor Skills* 68:199-202.
- Clayson, D. E. and M. R. Maughan. 1976. Blond is beautiful: Status and preference by hair color. Annual meeting of the Rocky Mountain psychological association, Phoenix, Arizona.
- Clayson, D. E. and M. R. C. Maughan. 1986. Redheads and blonds: Stereotypic images. *Psychological Reports* 59:811-816.

- Dechter, E. K. 2015. Physical appearance and earnings, hair color matters. *Labour Economics* 32:15-26.
- Ducrest, A.-L., L. Keller, and A. Roulin. 2008. Pleiotropy in the melanocortin system, coloration and behavioural syndromes. *Trends in Ecology and Evolution* 23:502-510.
- Dörner, G., W. Rohde, F. Stahl, L. Krell, and W.-G. Masius. 1975. A neuroendocrine predisposition for homosexuality in men. *Archives of Sexual Behavior* 4:1-8.
- Dörner, G., B. Schenk, B. Schmiedel, and L. Ahrens. 1983. Stressful events in prenatal life of bi- and homosexual men. *Experimental and Clinical Endocrinology & Diabetes* 81:83-87.
- Eckblad, M. and L. J. Chapman. 1983. Magical ideation as an indicator of schizotypy. *Journal of Consulting and Clinical Psychology* 51:215-225.
- Faith, M. S., J. Flint, C. G. Fairburn, G. M. Goodwin, and D. B. Allison. 2001. Gender differences in the relationship between personality dimensions and relative body weight. *Obesity Research* 9:647-650.
- Feinman, S. and G. W. Gill. 1978. Sex differences in physical attractiveness preferences. *The Journal of Social Psychology* 105:43-52.
- Flegr, J. and R. Kuba. 2016. The relation of toxoplasma infection and sexual attraction to fear, danger, pain, and submissiveness. *Evolutionary Psychology* 14:10.
- Frederick, S. 2005. Cognitive reflection and decision making. *The Journal of Economic Perspectives* 19:25-42.
- Frost, P. 2006. European hair and eye color: A case of frequency-dependent sexual selection? *Evolution and Human Behavior* 27:85 – 103.
- Gao, X., K. C. Simon, J. Han, M. A. Schwarzschild, and A. Ascherio. 2009. Genetic determinants of hair color and Parkinson's disease risk. *Annals of Neurology* 65:76-82.
- Garcia Coll, C., J. Kagan, and S. Reznick. 1984. Behavioral inhibition in young children. *Child Development* 55:1005-1019.
- Gardiner, E. and C. J. Jackson. 2010. Eye color predicts disagreeableness in North Europeans: Support in favor of Frost (2006). *Current Psychology* 29:1-9.
- Gentry, T. A., K. M. Polzine, and J. A. Wakefield. 1985. Human genetic markers associated with variation in intellectual abilities and personality. *Personality and Individual Differences* 6:111-113.
- Gerstenblith, M. R., J. Shi, and M. T. Landi. 2010. Genome-wide association studies of pigmentation and skin cancer: A review and meta-analysis. *Pigment Cell & Melanoma Research* 23:587-606.
- Goldberg, L. R. 1999. A broad-bandwidth, public domain, personality inventory measuring the lower-level facets of several Five-Factor models. *Personality Psychology in Europe* 7:7-28.
- Goldberg, L. R., J. A. Johnson, H. W. Eber, R. Hogan, M. C. Ashton, C. R. Cloninger, and H. G. Gough. 2006. The international personality item pool and the future of public-domain personality measures. *Journal of Research in Personality* 40:84-96.

- Gonzalez, M. I., S. Vaziri, and C. A. Wilson. 1996. Behavioral effects of α -MSH and MCH after central administration in the female rat. *Peptides* 17:171-177.
- Gosling, S. D., P. J. Rentfrow, and W. B. Swann Jr. 2003. A very brief measure of the Big-Five personality domains. *Journal of Research in Personality* 37:504-528.
- Guéguen, N. 2012a. Hair color and courtship: Blond women received more courtship solicitations and redhead men received more refusals. *Psychological Studies* 57:369-375.
- Guéguen, N. 2012b. Hair color and wages: Waitresses with blond hair have more fun. *Journal of Socio-Economics* 41:370-372.
- Guéguen, N. and L. Lamy. 2009. Hitchhiking women's hair color. *Perceptual and Motor Skills* 109:941-948.
- Guéguen, N. and L. Lamy. 2013. Women's hair color and survey response rate: A field experiment. *Journal of Human Behavior in the Social Environment* 23:383-387.
- Han, J., P. Kraft, H. Nan, Q. Guo, C. Chen, A. Qureshi, S. E. Hankinson, F. B. Hu, D. L. Duffy, Z. Z. Zhao, N. G. Martin, G. W. Montgomery, N. K. Hayward, G. Thomas, R. N. Hoover, S. Chanock, and D. J. Hunter. 2008. A genome-wide association study identifies novel alleles associated with hair color and skin pigmentation. *PLoS Genetics* 4:e1000074.
- Han, J. L., P. Kraft, G. A. Colditz, J. Wong, and D. J. Hunter. 2006. Melanocortin 1 receptor variants and skin cancer risk. *International Journal of Cancer* 119:1976-1984.
- Heckert, D. M. and A. Best. 1997. Ugly duckling to swan: Labeling theory and the stigmatization of red hair. *Symbolic Interaction* 20:365-384.
- Hurlbert, D. F., C. Apt, S. Gasar, N. E. Wilson, and Y. Murphy. 1994. Sexual narcissism: A validation study. *Journal of Sex & Marital Therapy* 20:24-34.
- Hutchinson, P. E., R. J. Cairns, and R. S. Wells. 1974. Woolly hair: Clinical and general aspects. *Transactions of the St. John's Hospital Dermatological Society* 60:160-177.
- Ito, N., T. Ito, A. Bettermann, and R. Paus. 2004. The human hair bulb is a source and target of CRH. *Journal of Investigative Dermatology* 122:235-237.
- Johnston, D. W. 2010. Physical appearance and wages: Do blondes have more fun? *Economics Letters* 108:10-12.
- Juni, S. and M. M. Roth. 1985. The influence of hair color on eliciting help: Do blondes have more fun? *Social Behavior and Personality* 13:11-14.
- Kagan, J., J. S. Reznick, C. Clarke, N. Snidman, and C. Garcia-Coll. 1984. Behavioral inhibition to the unfamiliar. *Child development*:2212-2225.
- Kagan, J., J. S. Reznick, and N. Snidman. 1987. The physiology and psychology of behavioral inhibition in children. *Child development*:1459-1473.
- Kenrick, D. T. and R. C. Keefe. 1992. Age preferences in mates reflect sex differences in human reproductive strategies. *Behavioral and Brain Sciences* 15:75-91.

- Kikkawa, Y., A. Oyama, R. Ishii, I. Miura, T. Amano, Y. Ishii, Y. Yoshikawa, H. Masuya, S. Wakana, T. Shiroishi, C. Taya, and H. Yonekawa. 2003. A small deletion hotspot in the type II keratin gene mK6irs1/Krt2-6g on mouse chromosome 15, a candidate for causing the wavy hair of the Caracul (Ca) mutation. *Genetics* 165:721-733.
- Kyle, D. J. and H. I. M. Mahler. 1996. The effects of hair color and cosmetic use on perceptions of a female's ability. *Psychology of Women Quarterly* 20:447-455.
- Langbein, L., M. A. Rogers, S. Praetzel, N. Aoki, H. Winter, and J. Schweizer. 2002. A novel epithelial keratin, hK6irs1, is expressed differentially in all layers of the inner root sheath, including specialized huxley cells (Flugelzellen) of the human hair follicle. *Journal of Investigative Dermatology* 118:789-799.
- Lasisi, T., S. Ito, K. Wakamatsu, and C. N. Shaw. 2016. Quantifying variation in human scalp hair fiber shape and pigmentation. *American Journal of Physical Anthropology* 160:341-352.
- Lawson, E. D. 1971. Hair color, personality and the observer. *Psychological Reports* 28:311-322.
- Lee, T. H., M. S. Lee, and M.-Y. Lu. 1972. Effects of α -MSH on melanogenesis and tyrosinase of B-16 melanoma. *Endocrinology* 91:1180-1188.
- Liem, E. B., S. C. Hollensead, R. Lenhardt, and D. I. Sessler. 2003. Decreased platelet function in people with red hair. *Anesthesiology annual meeting*.
- Liem, E. B., T. V. Joiner, K. Tsueda, and D. I. Sessler. 2005. Increased sensitivity to thermal pain and reduced subcutaneous lidocaine efficacy in redheads. *Anesthesiology* 102:509-514.
- Lin, J. Y. and D. E. Fisher. 2007. Melanocyte biology and skin pigmentation. *Nature* 445:843-850.
- Lindelöf, B., B. Forslind, M.-A. Hedblad, and U. Kaveus. 1988. Human hair form - Morphology revealed by light and scanning electron microscopy and computer aided three-dimensional reconstruction. *Archives of Dermatology* 124:1359-1363.
- Loussouarn, G., A.-L. Garcel, I. Lozano, C. Collaudin, C. Porter, S. Panhard, D. Saint-Léger, and R. de la Mettrie. 2007. Worldwide diversity of hair curliness: A new method of assessment. *International Journal of Dermatology* 46:2-6.
- Lowe, G. 1969. Eye color and personality. *Mankind Quarterly* 9:178-187.
- Lynn, M. 2009. Determinants and consequences of female attractiveness and sexiness: Realistic tests with restaurant waitresses. *Archives of Sexual Behavior* 38:737-745.
- McCarthy-Jones, S. and C. Fernyhough. 2011. The varieties of inner speech: Links between quality of inner speech and psychopathological variables in a sample of young adults. *Consciousness and Cognition* 20:1586-1593.
- Medland, S. E., D. R. Nyholt, J. N. Painter, B. P. McEvoy, A. F. McRae, G. Zhu, S. D. Gordon, M. A. R. Ferreira, M. J. Wright, A. K. Henders, M. J. Campbell, D. L. Duffy, N. K. Hansell, S. Macgregor, W. S. Slutske, A. C. Heath, G. W. Montgomery, and N. G. Martin. 2009. Common variants in the trichohyalin gene are associated with straight hair in Europeans. *American Journal of Human Genetics* 85:750-755.
- Melamed, T. 1992. Personality correlates of physical height. *Personality and Individual Differences* 13:1349-1350.
- Merton, R. K. 1948. The self-fulfilling prophecy. *The Antioch Review* 8:193-210.

- Missmer, S. A., D. Spiegelman, S. E. Hankinson, S. Malspeis, R. L. Barbieri, and D. J. Hunter. 2006. Natural hair color and the incidence of endometriosis. *Fertility and Sterility* 85:866-870.
- Moehler, E., J. Kagan, R. Brunner, A. Wiebel, C. Kaufmann, and F. Resch. 2006. Association of behavioral inhibition with hair pigmentation in a European sample. *Biological Psychology* 72:344-346.
- Mou, C., H. A. Thomason, P. M. Willan, C. Clowes, W. E. Harris, C. F. Drew, J. Dixon, M. J. Dixon, and D. J. Headon. 2008. Enhanced ectodysplasin-A receptor (EDAR) signaling alters multiple fiber characteristics to produce the East Asian hair form. *Human Mutation* 29:1405-1411.
- Neild, V. S., J. S. Pegum, and R. S. Wells. 1984. The association of keratosis pilaris atrophicans and wooly hair, with and without Noonan's syndrome. *British Journal of Dermatology* 110:357-362.
- Paterson, D. G. and K. E. Ludgate. 1922. Blond and brunette traits: A quantitative study. *Journal of Personnel Research* 1:122-127.
- Penke, L. and J. B. Asendorpf. 2008. Beyond global sociosexual orientations: A more differentiated look at sociosexuality and its effects on courtship and romantic relationships. *Journal of Personality and Social Psychology* 95:1113-1135.
- Price, M. K. 2008. Fund-raising success and a solicitor's beauty capital: Do blondes raise more funds? *Economics Letters* 100:351-354.
- Protonotarios, N., A. Tsatsopoulou, P. Patsourakos, D. Alexopoulos, P. Gezerlis, S. Simitsis, and G. Scampardonis. 1986. Cardiac abnormalities in familial palmoplantar keratosis. *British Heart Journal* 56:321-326.
- Raimondi, S., F. Sera, S. Gandini, S. Iodice, S. Caini, P. Maisonneuve, and M. C. Fargnoli. 2008. MC1R variants, melanoma and red hair color phenotype: A meta-analysis. *International Journal of Cancer* 122:2753-2760.
- Ramachandran, V. S. 1997. Why do gentlemen prefer blondes? *Medical Hypotheses* 48:19-20.
- Rasch, P. J. 1947. Red Hair and Outlawry. *Journal of Criminal Law & Criminology* 38:352-356.
- Rich, M. K. and T. F. Cash. 1993. The American image of beauty: Media representations of hair color for four decades. *Sex Roles* 29:113-124.
- Roll, S. and J. S. Verinis. 1971. Stereotypes of scalp and facial hair as measured by the semantic differential. *Psychological Reports* 28:975-980.
- Rosenberg, A. and J. Kagan. 1987. Iris pigmentation and behavioral inhibition. *Developmental Psychobiology* 20:377-392.
- Rosenberg, A. A. and J. Kagan. 1989. Physical and physiological correlates of behavioral inhibition. *Developmental Psychobiology* 22:753-770.
- Rosenthal, R. and L. Jacobson. 1966. Teachers' expectancies: Determinants of pupils' IQ gains. *Psychological Reports* 19:115-118.
- Rosenthal, R. and L. Jacobson. 1968. Pygmalion in the classroom. *The Urban Review* 1.

- Runkel, F., M. Klaften, K. Koch, V. Böhnert, H. Büssow, H. Fuchs, T. Franz, and M. Hrabé de Angelis. 2006. Morphologic and molecular characterization of two novel Krt71 (Krt2-6g) mutations: Krt71rco12 and Krt71rco13. *Mammalian Genome* 17.
- Rushton, J. P. 1985. Differential K-theory: The sociobiology of individual and group-differences. *Personality and Individual Differences* 6:441-452.
- Rushton, J. P. and A. F. Bogaert. 1987. Race differences in sexual behavior: Testing an evolutionary hypothesis. *Journal of Research in Personality* 21:529-551.
- Rushton, J. P. and D. I. Templer. 2012. Do pigmentation and the melanocortin system modulate aggression and sexuality in humans as they do in other animals? *Personality and Individual Differences* 53:4-8.
- Rushton, J. P. and G. Whitney. 2002. Cross-national variation in violent crime rates: Race, r-K theory, and income. *Population and Environment* 23:501-511.
- Schachter, S. C., B. J. Ransil, and N. Geschwind. 1987. Associations of handedness with hair color and learning disabilities. *Neuropsychologia* 25:269-276.
- Scherer, D. and R. Kumar. 2010. Genetics of pigmentation in skin cancer — A review. *Mutation Research - Reviews in Mutation Research* 705:141-153.
- Schmidt, L. A., N. A. Fox, K. H. Rubin, E. M. Sternberg, P. W. Gold, C. C. Smith, and J. Schulkin. 1997. Behavioral and neuroendocrine responses in shy children. *Developmental psychobiology* 30:127-140.
- Shimomura, Y., M. Wajid, L. Petukhova, M. Kurban, and A. M. Christiano. 2010. Autosomal-dominant woolly hair resulting from disruption of keratin 74 (KRT74), a potential determinant of human hair texture. *American Journal of Human Genetics* 86:632-638.
- Slominski, A., J. Wortsman, P. M. Plonka, K. U. Schallreuter, R. Paus, and D. J. Tobin. 2005. Hair follicle pigmentation. *Journal of Investigative Dermatology* 124:13-21.
- Sorokowski, P. 2008. Attractiveness of blonde women in evolutionary perspective: Studies with two Polish samples. *Perceptual and Motor Skills* 106:737-744.
- Stratton, G. M. 1934. Emotional reactions connected with differences in cephalic index, shade of hair and color of eyes in Caucasians. *The American Journal of Psychology* 46:409-419.
- Sturm, R. A., N. F. Box, and M. Ramsay. 1998. Human pigmentation genetics: The difference is only skin deep. *Bioessays* 20:712-721.
- Sulem, P., D. F. Gudbjartsson, S. N. Stacey, A. Helgason, T. Rafnar, K. P. Magnusson, A. Manolescu, A. Karason, A. Palsson, G. Thorleifsson, M. Jakobsdottir, S. Steinberg, S. Pálsson, F. Jonasson, B. Sigurgeirsson, K. Thorisdottir, R. Ragnarsson, K. R. Benediktsdottir, K. K. Aben, L. A. Kiemeny, J. H. Olafsson, J. Gulcher, A. Kong, U. Thorsteinsdottir, and K. Stefansson. 2007. Genetic determinants of hair, eye and skin pigmentation in Europeans. *Nature Genetics* 39:1443-1452.
- Sullivan, S., C. R. Cloninger, T. R. Przybeck, and S. Klein. 2007. Personality characteristics in obesity and relationship with successful weight loss. *International Journal of Obesity* 31:669-674.

- Sutin, A. R., L. Ferrucci, A. B. Zonderman, and A. Terracciano. 2011. Personality and obesity across the adult life span. *Journal of Personality and Social Psychology* 101:579-592.
- Swami, V. and S. Barrett. 2011. British men's hair color preferences: An assessment of courtship solicitation and stimulus ratings. *Scandinavian Journal of Psychology* 52:595-600.
- Swami, V. and A. Furnham. 2007. Unattractive, promiscuous and heavy drinkers: Perceptions of women with tattoos. *Body Image* 4:343-352.
- Swami, V., A. Furnham, and K. Joshi. 2008. The influence of skin tone, hair length, and hair colour on ratings of women's physical attractiveness, health and fertility. *Scandinavian Journal of Psychology* 49:429-437.
- Swann, W. B. and R. J. Ely. 1984. A battle of wills: Self-verification versus behavioral confirmation. *Journal of Personality and Social Psychology* 46:1287-1302.
- Synnott, A. 1987. Shame and glory: A sociology of hair. *British Journal of Sociology* 38:381-413.
- Takeda, M. B., M. M. Helms, and N. Romanova. 2006. Hair color stereotyping and CEO selection in the United Kingdom. *Journal of Human Behavior in the Social Environment* 13:85-99.
- Teasdale, T. W., T. I. A. Sorensen, and D. R. Owen. 1989. Fall in association of height with intelligence and educational level. *British Medical Journal* 298:1292-1293.
- Tell-Marti, G., J. A. Puig-Butille, M. Potrony, C. Badenas, M. Milà, J. Malvehy, M. J. Martí, M. Ezquerro, R. Fernández-Santiago, and S. Puig. 2015. The MC1R melanoma risk variant p.R160W is associated with Parkinson disease. *Annals of Neurology* 77:889-894.
- Terracciano, A., A. R. Sutin, R. R. McCrae, B. Deiana, L. Ferrucci, D. Schlessinger, M. Uda, and P. T. Costa. 2009. Facets of personality linked to underweight and overweight. *Psychosomatic Medicine* 71:682-689.
- Thelen, T. H. 1983. Minority type human mate preference. *Social Biology* 30:162-180.
- Thibaut, S., O. Gaillard, P. Bouhanna, D. W. Cannell, and B. A. Bernard. 2005. Human hair shape is programmed from the bulb. *British Journal of Dermatology* 152:632-638.
- Tybur, J. M., D. Lieberman, and V. Griskevicius. 2009. Microbes, mating, and morality: Individual differences in three functional domains of disgust. *Journal of Personality and Social Psychology* 97:103-122.
- von Hentig, H. 1947. Redhead and outlaw: A study in criminal anthropology. *Journal of Criminal Law & Criminology* 38:1-6.
- Weir, S. and M. Fine-Davis. 1989. 'Dumb blonde' and 'temperamental redhead': The effect of hair colour on some attributed personality characteristics of women. *The Irish Journal of Psychology* 10:11-19.
- WHO. 1996. WHOQOL-BREF: Introduction, administration, scoring and generic version of the assessment: Field trial version, December 1996.
- Woodworth, S. H., M. Singh, M. A. Yussman, J. S. Sanfilippo, C. L. Cook, and S. R. Lincoln. 1995. A prospective study on the association between red hair color and endometriosis in infertile patients. *Fertility and Sterility* 64:651-652.
- Zagorsky, J. L. 2016. Are blondes really dumb? *Economics Bulletin* 36:401-410.

9 Příloha

Příloha 1 - Použité otázky v Rh-dotazníku

Ot. 1 Přirozená barva vlasů (podle tmavosti)

světlé					tmavé
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)

Ot. 2 Přirozená barva vlasů

blond, hnědé, černé					zrzavé
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)

Ot. 3 Zakroucenost či vlnitost vlasů

vůbec ne					velmi
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)

Ot. 4 Přijde vám, že jste většinou spokojenější/šťastnější než ostatní lidé vašeho věku a pohlaví.

Rozhodně nesouhlasím					Rozhodně souhlasím
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)

Ot. 5 Přijde vám, že jste hodnější/laskavější než ostatní lidé vašeho věku a pohlaví.

Rozhodně nesouhlasím					Rozhodně souhlasím
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)

Ot. 6 Přijde vám, že je na vás větší spoleh, než na ostatní lidi vašeho věku a pohlaví.

Rozhodně nesouhlasím					Rozhodně souhlasím
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)

Ot. 7 Máte pocit, že jste více kreativní než ostatní lidé vašeho věku a pohlaví.

Rozhodně nesouhlasím					Rozhodně souhlasím
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)

Ot. 8 Přijde vám, že jste odvážnější než ostatní lidé vašeho věku a pohlaví.

Rozhodně nesouhlasím					Rozhodně souhlasím
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)

Ot. 9 Máte pocit, že máte lepší intuici než ostatní lidé vašeho věku a pohlaví.

Rozhodně nesouhlasím					Rozhodně souhlasím
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)

Ot. 10 Přijde vám, že jste agresivnější než ostatní lidé vašeho věku a pohlaví.

☐ Rozhodně nesouhlasím

0 (1)

1 (2)

2 (3)

3 (4)

4 (5)

5 (6)

Rozhodně souhlasím

Ot. 11 Přijde vám, že jste klidnější než ostatní lidé vašeho věku a pohlaví.

☐ Rozhodně nesouhlasím

0 (1)

1 (2)

2 (3)

3 (4)

4 (5)

5 (6)

Rozhodně souhlasím

Ot. 12 Přijde vám, že jste inteligentnější než ostatní lidé vašeho věku a pohlaví.

☐ Rozhodně nesouhlasím

0 (1)

1 (2)

2 (3)

3 (4)

4 (5)

5 (6)

Rozhodně souhlasím

Ot. 13 Zde je několik osobnostních vlastností, které se na vás mohou, nebo nemusí hodit. Zaškrtněte, do jaké míry souhlasíte či nesouhlasíte s určitým tvrzením. Měl/a byste hodnotit celou dvojici vlastností, i když jedna z charakteristik na vás platí více než druhá.

Sobě se jevím jako:

[illegible]

Ot. 14 Jste sexuálně vzrušován/a osobami opačného pohlaví.

Rozhodně nesouhlasím				Rozhodně souhlasím	
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)

Ot. 15 Jste sexuálně vzrušován/a osobami stejného pohlaví.

Rozhodně nesouhlasím				Rozhodně souhlasím	
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)

Ot. 16 Vaše sexuální puzení je silnější v porovnání s ostatními vašeho věku a pohlaví.

Rozhodně nesouhlasím				Rozhodně souhlasím	
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)

Ot. 17 Jste více sexuálně aktivní než ostatní lidé vašeho věku a pohlaví.

Rozhodně nesouhlasím				Rozhodně souhlasím	
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)

Ot. 18 V jakém věku jste měl/a první pohlavní styk?

zatím	po 30.	po 27.	po 24.	po 21.	po 18.	po 15.	dříve
neměl/a	narozeninách	narozeninách	narozeninách	narozeninách	narozeninách	narozeninách	(1)
(8)	(7)	(6)	(5)	(4)	(3)	(2)	

Ot. 19 Kolik pohlavních partnerů jste zatím v životě měl/a?

0 (1)	1 (2)	2-3 (3)	4-10 (4)	11-30 (5)	31-100 (6)	více (7)
-------	-------	---------	----------	-----------	------------	----------

Ot. 20 Vaše fyzická kondice je

Špatná					Skvělá	
1 (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	5 (5)	6 (6)	

Ot. 21 Vaše psychická kondice je

Špatná					Skvělá	
1 (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	5 (5)	6 (6)	

Ot. 22 Myslíte si, že jste hezčí než ostatní lidé vašeho věku a pohlaví.

Rozhodně nesouhlasím				Rozhodně souhlasím	
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)

Příloha 2 - Použité otázky v sexuální dotazníku

Ot. 23 Přirozená barva vlasů?

velmi světlá						velmi tmavá
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)	

Ot. 24 Přirozená zrzavost barvy vlasů?

zcela nezrzavá						jasně zrzavá
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)	

Ot. 25 Přirozená kudrnatost vlasů:

úplně rovné						velmi kudrnaté
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)	

Ot. 26 Vaše nejvyšší naměřená hodnota inteligence (IQ) je:
(jestliže neznáte odpověď, neklikejte na posuvník)

80 -----I----- 200

Ot. 27 Snažím se být úspěšnější než ostatní.

rozhodně ne						rozhodně ano
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)	6 (7)

Ot. 28 Snažím se přetrumfnout/předčit ostatní.

rozhodně ne						rozhodně ano
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)	6 (7)

Ot. 29 Nerozpakuji se opravovat ostatní.

rozhodně ne						rozhodně ano
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)	6 (7)

Ot. 30 Snažím se, aby ostatní dělali to, co chci já.

rozhodně ne						rozhodně ano
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)	6 (7)

Ot. 31 Požaduji od ostatních vysvětlení jejich chování.

rozhodně ne						rozhodně ano
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)	6 (7)

Ot. 32 Když s někým mluvím, chci určovat směr rozhovoru.

rozhodně ne						rozhodně ano
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)	6 (7)

Ot. 33 Často zpochybňuji názory ostatních.

rozhodně ne						rozhodně ano
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)	6 (7)

Ot. 34 Rád(a) stanovuji pravidla pro ostatní.

rozhodně ne						rozhodně ano
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)	6 (7)

Ot. 35 Vyvíjím nátlak na ostatní.

rozhodně ne						rozhodně ano
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)	6 (7)

Ot. 36 Nesnáším vypadat ctižádostivě.

rozhodně ne						rozhodně ano
0 (7)	1 (6)	2 (5)	3 (4)	4 (3)	5 (2)	6 (1)

Ot. 37 Nevadí mi kritizovat ostatní.

rozhodně ne						rozhodně ano
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)	6 (7)

Ot. 38 V sexu rád(a) přebírám vedoucí úlohu.

rozhodně nesouhlasím					rozhodně souhlasím
0 (0)	1 (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	

Ot. 39 Moje partnerka/můj partner má potíže s pochopením mých sexuálních potřeb.

rozhodně nesouhlasím					rozhodně souhlasím
0 (0)	1 (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	

Ot. 40 Obecně vzato, většina lidí bere sex příliš vážně.

rozhodně nesouhlasím					rozhodně souhlasím
0 (0)	1 (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	

Ot. 41 Co se sexu týče, považuji se za dobře informovaného/informovanou.

rozhodně nesouhlasím					rozhodně souhlasím
0 (0)	1 (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	

Ot. 42 V důvěrném vztahu je sex povinností.

rozhodně nesouhlasím					rozhodně souhlasím
0 (0)	1 (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	

Ot. 43 Věřím, že je můj styl milování velmi osobitý.

rozhodně nesouhlasím					rozhodně souhlasím
0 (0)	1 (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	

Ot. 44 Myslím si, že lidé mají právo si v sexu dělat, co chtějí.

rozhodně nesouhlasím				rozhodně souhlasím	
0 (0)	1 (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	

Ot. 45 Moje partnerka/můj partner ode mne požaduje naplnění příliš mnoha citových nároků.

rozhodně nesouhlasím				rozhodně souhlasím	
0 (0)	1 (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	

Ot. 46 V sexu je nejdůležitější uspokojit sám/sama sebe, protože pokud nevíte, jak uspokojit sebe, jen těžko můžete uspokojit druhé.

rozhodně nesouhlasím				rozhodně souhlasím	
0 (0)	1 (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	

Ot. 47 Vztah může člověka připravit o mnoho naplňujících sexuálních aktivit.

rozhodně nesouhlasím				rozhodně souhlasím	
0 (0)	1 (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	

Ot. 48 Příliš málo lidí dnes provozuje sex jen pro zábavu.

rozhodně nesouhlasím				rozhodně souhlasím	
0 (0)	1 (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	

Ot. 49 Nemám žádné sexuální zábrany.

rozhodně nesouhlasím				rozhodně souhlasím	
0 (0)	1 (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	

Ot. 50 Příliš těsný vztah může být na překážku sexuálnímu potěšení.

rozhodně nesouhlasím				rozhodně souhlasím	
0 (0)	1 (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	

Ot. 51 Za jistých okolností je sexuální nevěra ospravedlnitelná.

rozhodně nesouhlasím				rozhodně souhlasím	
0 (0)	1 (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	

Ot. 52 Myslím, že jsem v sexu lepší, než většina lidí mého věku.

rozhodně nesouhlasím				rozhodně souhlasím	
0 (0)	1 (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	

Ot. 53 V důvěrném vztahu očekávám, že partnerka/partner naplní má sexuální přání.

rozhodně nesouhlasím				rozhodně souhlasím	
0 (0)	1 (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	

Ot. 54 Moje partnerka/můj partner mě v sexuální oblasti zřídka doceňuje tak, jak si zasloužím.

rozhodně nesouhlasím				rozhodně souhlasím	
0 (0)	1 (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	

Ot. 55 Pokud se odevzdám věrnému partnerství, mám na sex právo.

rozhodně nesouhlasím				rozhodně souhlasím	
0 (0)	1 (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	

Ot. 56 Pokud chceme udržet dobrý sexuální vztah, alespoň jeden z partnerů se musí ujmout vedení.

rozhodně nesouhlasím				rozhodně souhlasím	
0 (0)	1 (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	

Ot. 57 Velmi těsné vztahy jsou často příliš náročné.

rozhodně nesouhlasím				rozhodně souhlasím	
0 (0)	1 (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	

Ot. 58 Co se sexu týče, příliš málo lidí žije okamžikem.

rozhodně nesouhlasím				rozhodně souhlasím	
0 (0)	1 (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	

Ot. 59 Znáám několik poměrně jedinečných milostných technik.

rozhodně nesouhlasím				rozhodně souhlasím	
0 (0)	1 (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	

Ot. 60 Emoční blízkost se může snadno dostat do cesty sexuálnímu potěšení.

rozhodně nesouhlasím				rozhodně souhlasím	
0 (0)	1 (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	

Ot. 61 Páry by měly vztah opustit, pokud už v sexu dále nenalézají potěšení.

rozhodně nesouhlasím				rozhodně souhlasím	
0 (0)	1 (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	

Ot. 62 Pokud je v důvěrném vztahu nějaká sexuální činnost pocíťována jako příjemná, je správné ji provozovat.

rozhodně nesouhlasím				rozhodně souhlasím	
0 (0)	1 (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	

Ot. 63 Svou sexuální orientaci považujete spíše za bisexuální než heterosexuální.

rozhodně ne					rozhodně ano	
1 (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	5 (5)	6 (6)	7 (7)

Ot. 64 Svou sexuální orientaci považujete spíše za homosexuální než heterosexuální.

rozhodně ne					rozhodně ano	
1 (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	5 (5)	6 (6)	7 (7)

Ot. 65 Považujete se za semiasexuála?
(nepotřebujete partnerský sex)

rozhodně ne					rozhodně ano
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)

Ot. 66 Považujete se za asexuála?
(nic vám neříká žádná forma sexu)

rozhodně ne					rozhodně ano
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)

Ot. 67 V kolika letech jste měl: První pohlavní styk
(v této otázce je pohlavním stykem myšlen pouze styk penis-vagina)
(pokud jste homosexuální orientace, uveďte věk analogické aktivity)

Ot. 68 S kolika různými partnerkami/partnery jste měl/měla doposud pohlavní styk?
(včetně vaší/vašeho nynější/ho partnerky/partnera)

0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5-6 (6)	7-9 (7)	10-19 (8)	20 a více (9)
-------	-------	-------	-------	-------	---------	---------	-----------	---------------

Ot. 69 S kolika různými partnerkami/partnery jste měl/měla pohlavní styk pouze jedenkrát?

0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5-6 (6)	7-9 (7)	10-19 (8)	20 a více (9)
-------	-------	-------	-------	-------	---------	---------	-----------	---------------

Ot. 70 Sexuálně vás přitahují jedinci výrazně starší, než jste vy.

rozhodně ne					rozhodně ano
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)

Ot. 71 Sexuálně vás přitahují jedinci výrazně mladší, než jste vy.

rozhodně ne					rozhodně ano
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)

Ot. 72 Jak často si představujete sex s někým, s nímž nemáte vážný partnerský vztah?
(vyberte nejbližší odpověď)

nikdy	velmi	jednou za	jednou za	jednou za	jednou za	několikrát	skoro	nejméně
(1)	zřídka	2-3 měsíce	měsíc	14 dní	týden	za týden	každý den	jednou
	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	denně (9)

Ot. 73 Jak často se vám stane, že se sexuálně vzrušíte, když komunikujete s někým, s nímž nemáte vážný partnerský vztah?
(vyberte nejbližší odpověď)

nikdy	velmi	jednou za	jednou za	jednou za	jednou za	několikrát	skoro	nejméně
(1)	zřídka	2-3 měsíce	měsíc	14 dní	týden	za týden	každý den	jednou
	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	denně (9)

Ot. 74 Jak často máte v každodenním životě v posledních 12 měsících spontánní fantazie o tom, že máte sex s člověkem, kterého jste právě potkal?

nikdy (1)	velmi zřídka (2)	jednou za 2-3 měsíce (3)	jednou za měsíc (4)	jednou za 14 dní (5)	jednou za týden (6)	několikrát za týden (7)	skoro každý den (8)	nejméně jednou denně (9)
--------------	------------------------	--------------------------------	---------------------------	----------------------------	---------------------------	-------------------------------	---------------------------	--------------------------------

Ot. 75 Odhadněte průměrný počet pohlavních styků za měsíc v posledních 365 dnech:

žádný (1)	1 (2)	2-3 (3)	4-6 (4)	7-10 (5)	11-20 (6)	21-30 (7)	více než 30 (8)
-----------	-------	---------	---------	----------	-----------	-----------	-----------------

Ot. 76 Zahrnují vaše sexuální preference jen běžné sexuální aktivity (např. klasický sex, anální sex, orální sex) a nebo také BDSM aktivity (bondage-disciplína, sadismus-masochismus)?

spíše i SM (bolest) než jen konvenční

rozhodně ne					rozhodně ano		
1 (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	5 (5)	6 (6)	7 (7)	

Ot. 77 Zahrnují vaše sexuální preference jen běžné sexuální aktivity (např. klasický sex, anální sex, orální sex) a nebo také BDSM aktivity (bondage-disciplína, sadismus-masochismus)?

spíše i BD (moc-bezmoc) než jen konvenční

rozhodně ne					rozhodně ano		
1 (1)	2 (2)	3 (3)	4 (4)	5 (5)	6 (6)	7 (7)	

Ot. 78 Sexuálně vás vzrušuje násilí.
(např. při sledování historických filmů)

rozhodně ne					rozhodně ano	
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)	

Ot. 79 Sexuálně vás vzrušuje vlastní strach.

rozhodně ne					rozhodně ano	
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)	

Ot. 80 Sexuálně vás vzrušuje cizí strach.

rozhodně ne					rozhodně ano	
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)	

Ot. 81 Sexuálně vás vzrušuje vlastní ohrožení/nebezpečí.

rozhodně ne					rozhodně ano	
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)	

Ot. 82 Sexuálně vás vzrušuje cizí ohrožení/nebezpečí.

rozhodně ne					rozhodně ano	
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)	

Ot. 83 Sexuálně vás vzrušuje vlastní fyzická bolest.

rozhodně ne					rozhodně ano
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)

Ot. 84 Sexuálně vás vzrušuje cizí fyzická bolest.

rozhodně ne					rozhodně ano
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)

Ot. 85 Sexuálně vás vzrušuje vlastní bezmoc.

rozhodně ne					rozhodně ano
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)

Ot. 86 Sexuálně vás vzrušuje cizí bezmoc.

rozhodně ne					rozhodně ano
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)

Ot. 87 Sexuálně vás vzrušuje vlastní ponížení.

rozhodně ne					rozhodně ano
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)

Ot. 88 Sexuálně vás vzrušuje cizí ponížení.

rozhodně ne					rozhodně ano
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)	5 (6)

Ot. 89 Vaše psychická kondice je:

špatná		výborná
0 -----I-----		100

Ot. 90 Vaše fyzická kondice je:

špatná		výborná
0 -----I-----		100

Ot. 91 Vaše fyzická atraktivita (krása) je:

špatná		výborná
0 -----I-----		100

Příloha 3 - Použité otázky v dotazníku mystického myšlení

Ot. 92 Říká se, že v průměru společenštější a více nadšení jsou:

světlovlasí muži				tmavovlasí muži
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)

Ot. 93 Říká se, že v průměru zdrženlivější a tišší jsou:

světlovlasí muži				tmavovlasí muži
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)

Ot. 94 Říká se, že v průměru přátelštější a laskavější jsou:

světlovlase ženy				tmavovlase ženy
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)

Ot. 95 Říká se, že v průměru kritičtější a hádavější jsou:

světlovlase ženy				tmavovlase ženy
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)

Ot. 96 Říká se, že v průměru inteligentnější jsou:

světlovlase ženy				tmavovlase ženy
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)

Ot. 97 Říká se, že v průměru agresivnější jsou:

nezrzaví muži				zrzaví muži
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)

Ot. 98 Říká se, že v průměru klidnější jsou:

nezrzaví muži				zrzaví muži
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)

Ot. 99 Říká se, že v průměru dominantnější jsou:

nezrzaví muži				zrzaví muži
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)

Ot. 100 Říká se, že homosexuální orientaci mívají častěji:

nezrzaví muži				zrzaví muži
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)

Ot. 101 Říká se, že v průměru společenštější a více nadšené jsou:

nezrzavé ženy				zrzavé ženy
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)

Ot. 102 Říká se, že v průměru dominantnější jsou:

nezrzavé ženy				zrzavé ženy
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)

Ot. 103 Říká se, že homosexuální orientaci mívají častěji:

nezrzavé ženy				zrzavé ženy
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)

Ot. 104 Říká se, že v průměru více sexuálních partnerů mají:

nezrzavé ženy				zrzavé ženy
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)

Ot. 105 Říká se, že v průměru více vzrušují BDSM sexuální aktivity (svazování, sadismus-masochismus):

nezrzavé ženy				zrzavé ženy
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)

Ot. 106 Říká se, že homosexuální orientaci mívají častěji:

rovnovlasí muži				kudrnatí muži
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)

Ot. 107 Říká se, že v průměru kreativnější jsou:

rovnovlasé ženy				kudrnaté ženy
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)

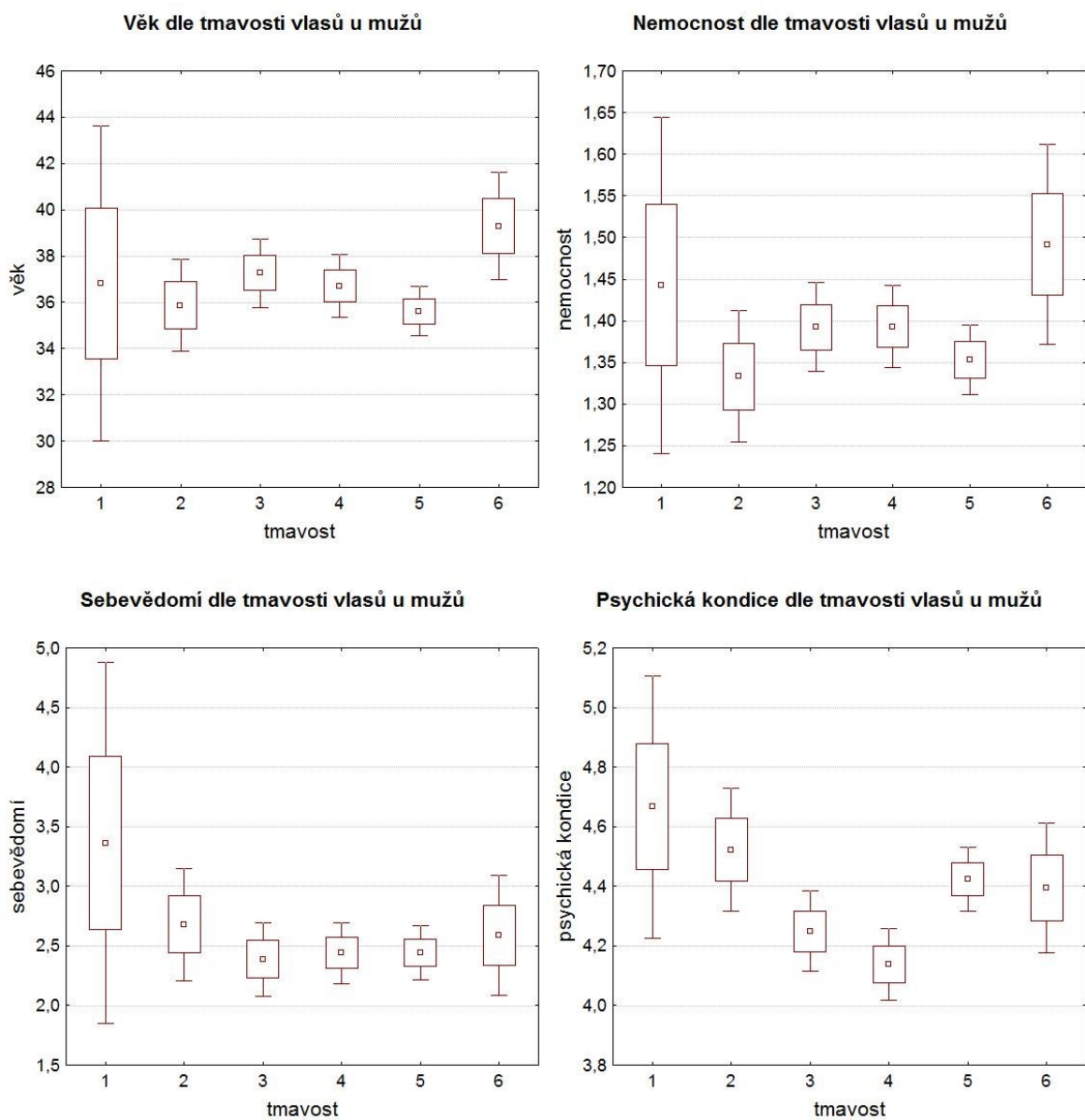
Ot. 108 Říká se, že v průměru více otevřené novým zážitkům a složitější jsou:

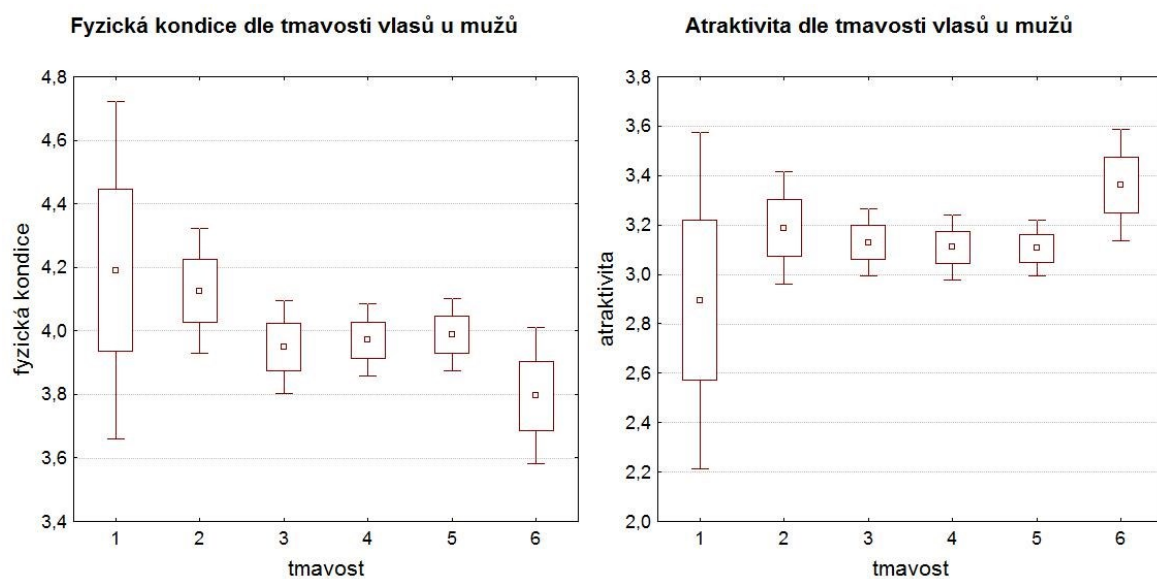
rovnovlasé ženy				kudrnaté ženy
0 (1)	1 (2)	2 (3)	3 (4)	4 (5)

Příloha 4 - Grafické znázornění závislostí vlasových charakteristik a potenciálně matoucích proměnných

4.1 Muži

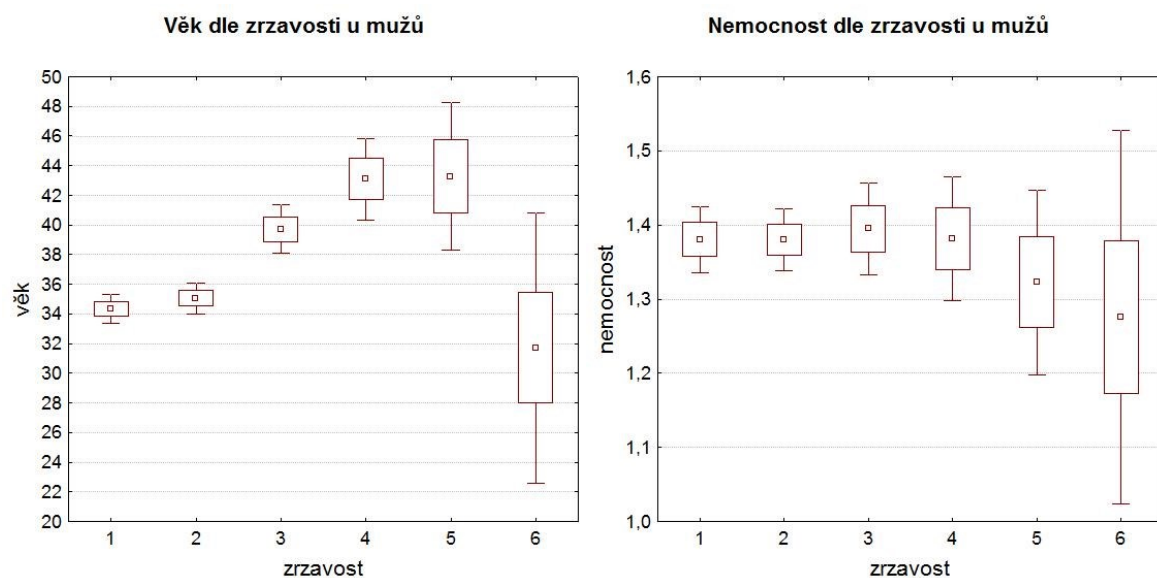
4.1.1 Tmavost vlasů

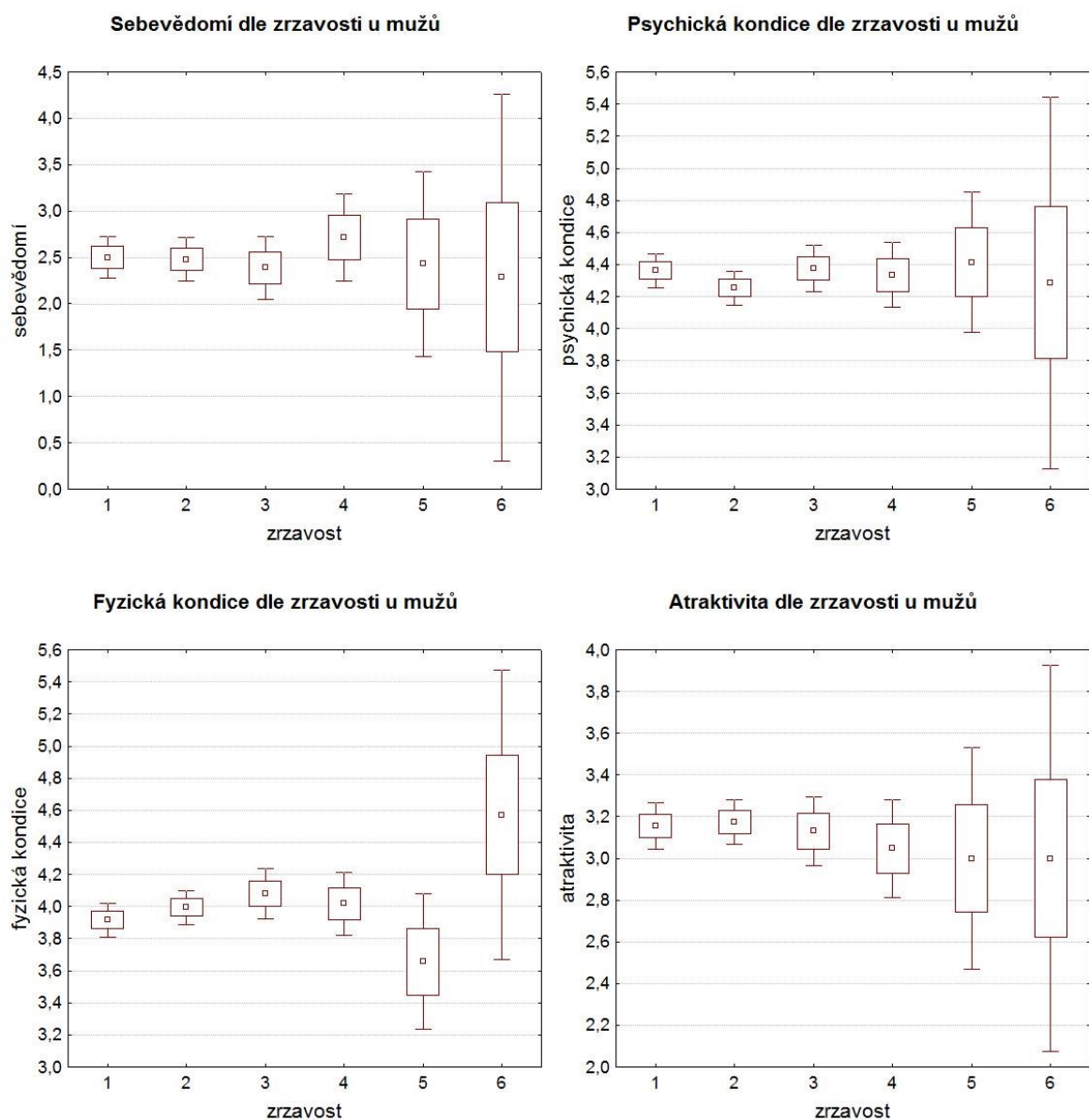

Graf 1 Průměrné hodnoty potenciálně matoucích proměnných dle tmavosti vlasů u mužů z dat Rh-dotazníku. Na škále tmavosti 1 = světlé vlasy, 6 = tmavé vlasy.

4.1.2 Zrzavost vlasů

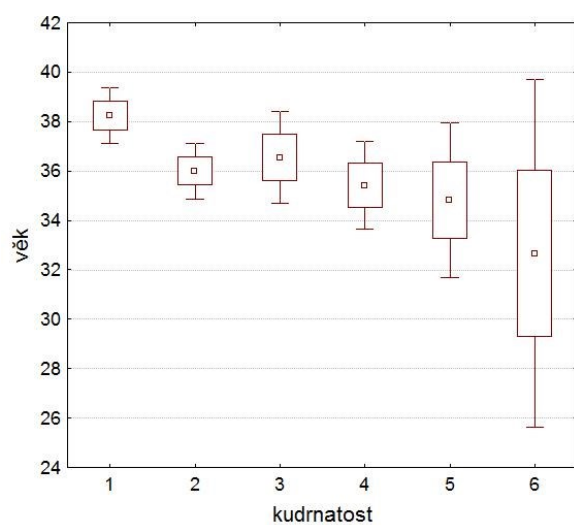

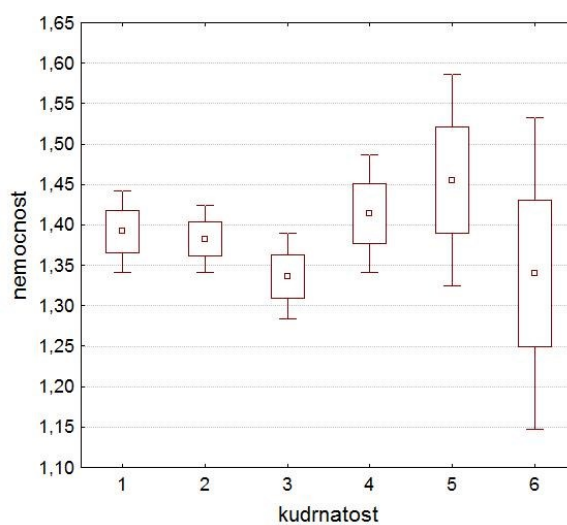
Graf 2 Průměrné hodnoty potenciálně matoucích proměnných dle zrzavosti vlasů u mužů z dat Rh-dotazníku. Na škále zrzavosti 1 = nezrzavé vlasy, 6 = zrzavé vlasy.

4.1.3 Kudrnatost vlasů

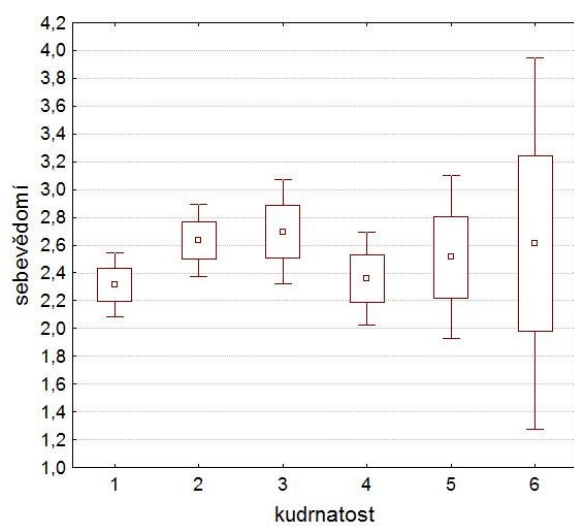
Věk dle kudrnatosti u mužů

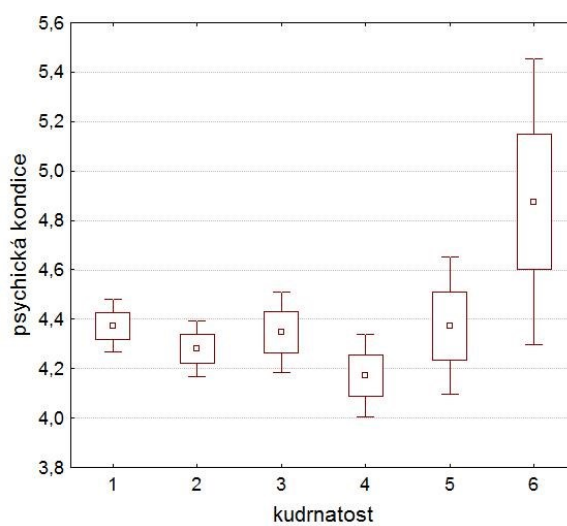
Nemocnost dle kudrnatosti u mužů

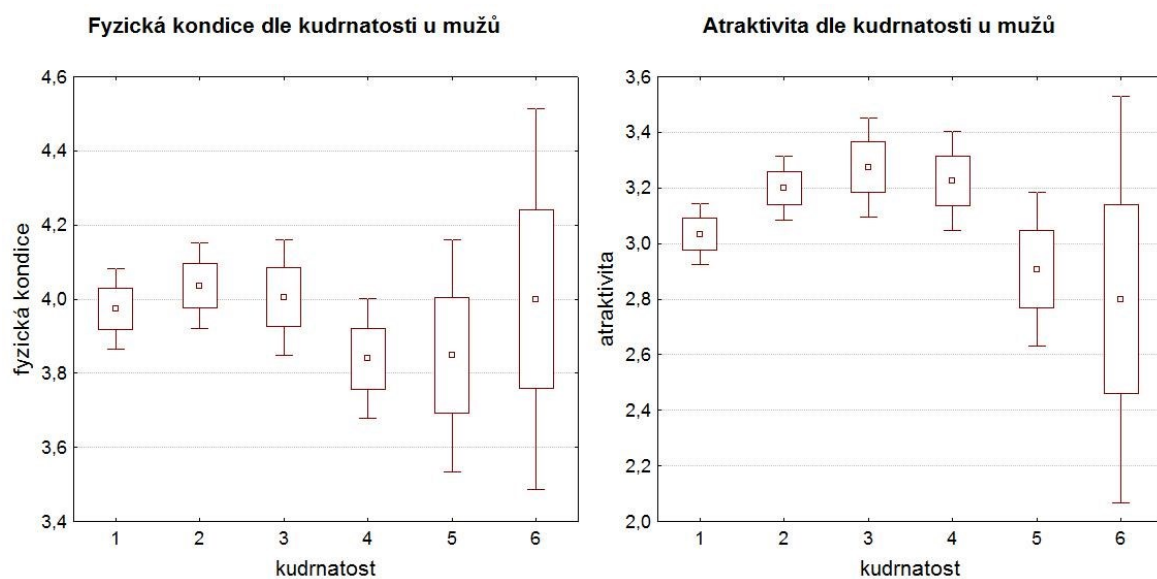

Sebevědomí dle kudrnatosti u mužů

Psychická kondice dle kudrnatosti u mužů

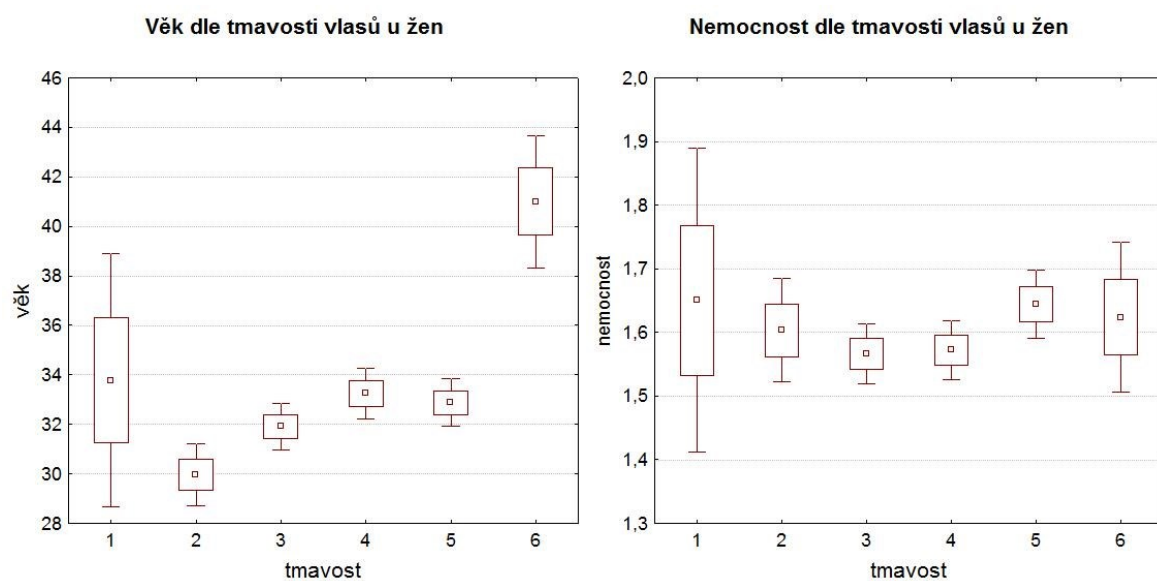

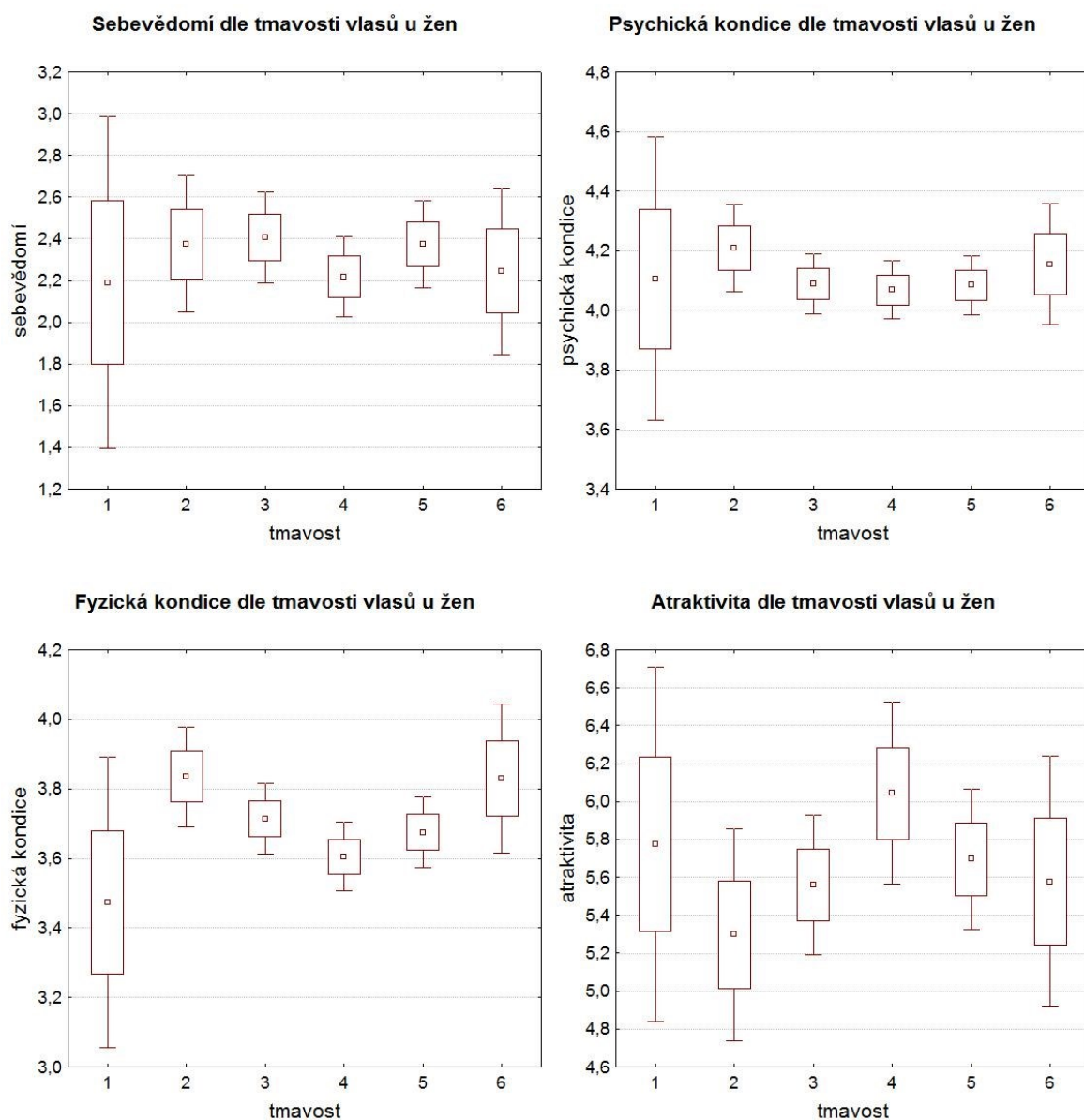

Graf 3 Průměrné hodnoty potenciálně matoucích proměnných dle kudrnatosti vlasů u mužů z dat Rh-dotazníku. Na škále kudrnatosti 1 = rovné vlasy, 6 = kudrnaté vlasy.

4.2 Ženy

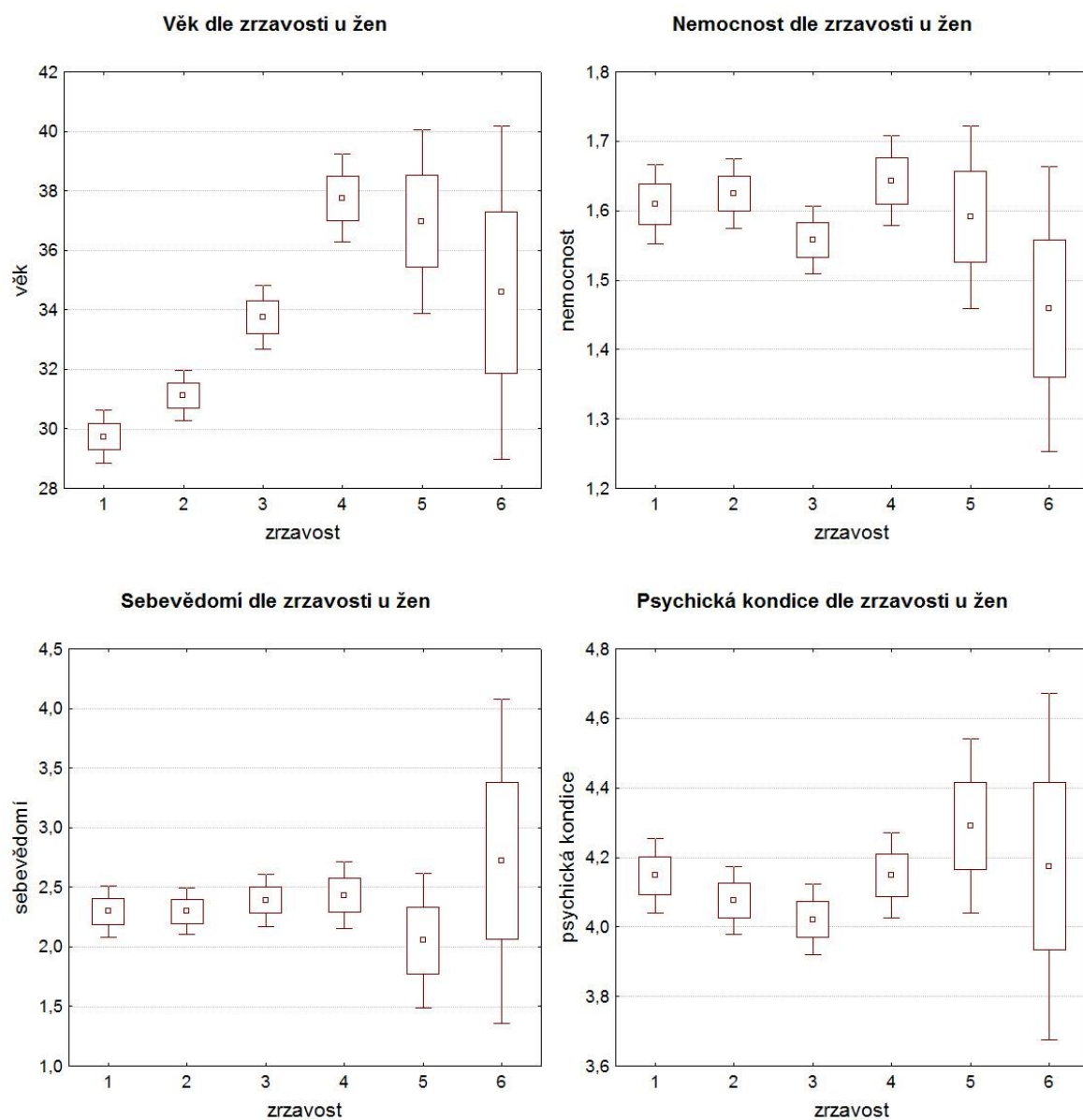
4.2.1 Tmavost vlasů

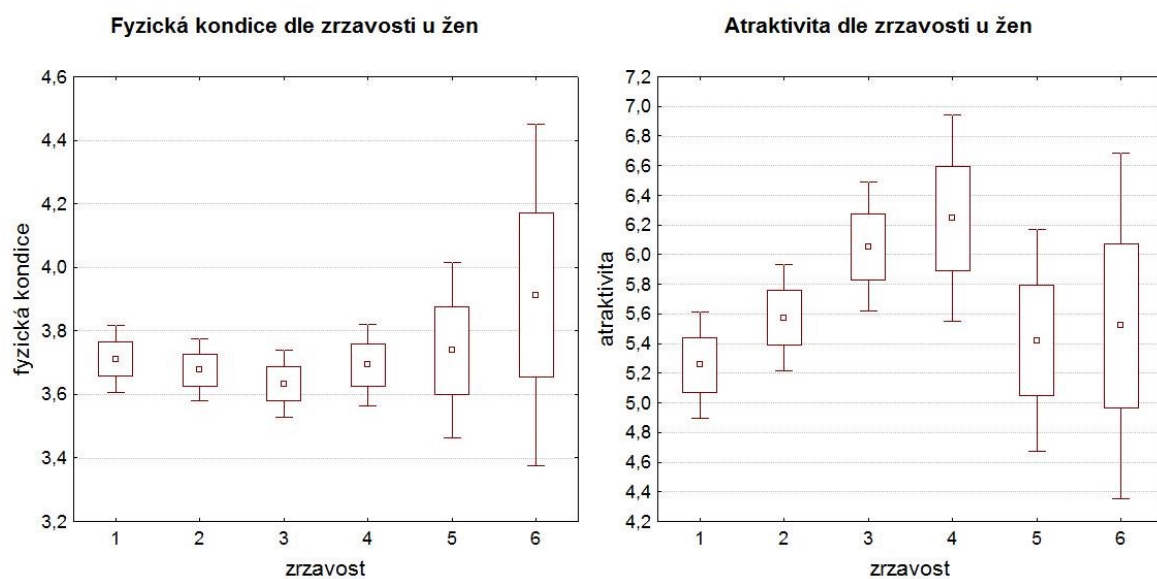

Graf 4 Průměrné hodnoty potenciálně matoucích proměnných dle tmavosti vlasů u žen z dat Rh-dotazníku. Na škále tmavosti 1 = světlé vlasy, 6 = tmavé vlasy.

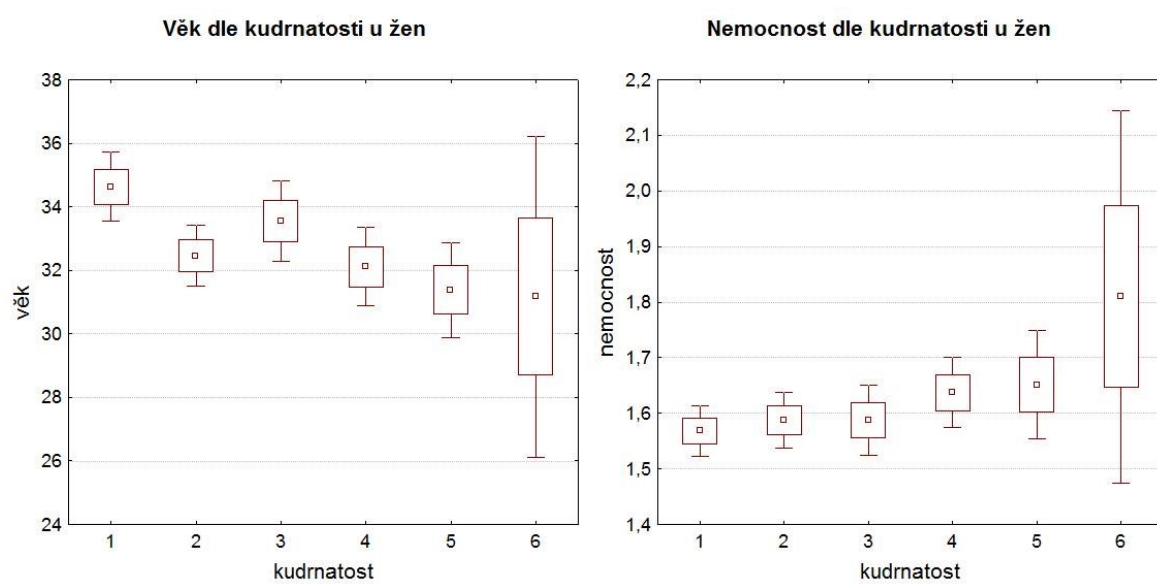
4.2.3 Zrzavost vlasů

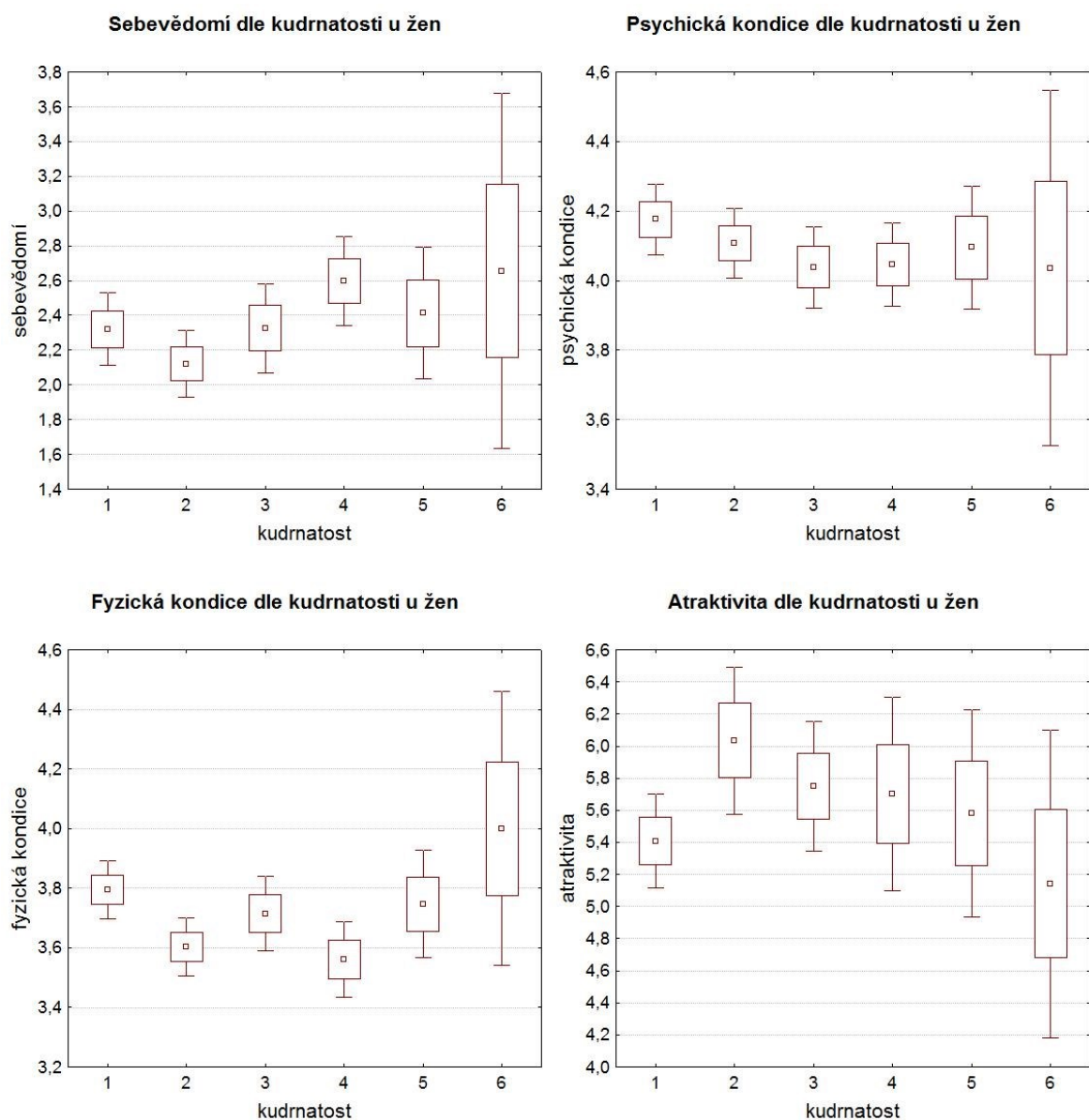

Graf 5 Průměrné hodnoty potenciálně matoucích proměnných dle zrzavosti vlasů u žen z dat Rh-dotazníku. Na škále zrzavosti 1 = nezrzavé vlasy, 6 = zrzavé vlasy.

4.2.4 Kudrnatost vlasů

Graf 6 Průměrné hodnoty potenciálně matoucích proměnných dle kudrnatosti vlasů u žen z dat Rh-dotazníku. Na škále kudrnatosti 1 = rovné vlasy, 6 = kudrnaté vlasy.

Příloha 5 - Výsledky analýzy obecným lineárním modelem

5.1 Tmavost vlasů

5.1.1 Rh-dotazník

muži	B	p-hodnota	η^2
klidnost			
~ tmavost	0,065	0,024	0,004
~ věk	-0,015	0,000	0,028
~ nemocnost	0,003	0,941	0,000
~ sebevědomí	0,069	0,000	0,021
~ fyzická kondice	-0,115	0,001	0,009
~ psychická kondice	0,208	0,000	0,033
~ atraktivita	0,000	0,992	0,000
extraverze			
~ tmavost	-0,191	0,013	0,005
~ věk	0,000	0,962	0,000
~ nemocnost	0,059	0,595	0,000
~ sebevědomí	0,12	0,001	0,009
~ fyzická kondice	0,169	0,068	0,003
~ psychická kondice	0,574	0,000	0,036
~ atraktivita	0,199	0,023	0,005

Tab. 1 Závislosti vybraných osobnostních znaků v obecném lineárním modelu na tmavosti vlasů, věku, nemocnosti, sebevědomí, psychické kondici, fyzické kondici a atraktivitě u mužů. B = koeficient vysvětlující proměnné; η^2 = koeficient síly efektu. Signifikanční závislosti jsou vyznačeny tučně.

ženy	B	p-hodnota	η^2
přívětivost			
~ tmavost	0,100	0,040	0,003
~ věk	0,022	0,000	0,012
~ nemocnost	0,066	0,251	0,001
~ sebevědomí	0,115	0,000	0,012
~ fyzická kondice	0,136	0,013	0,004
~ psychická kondice	0,307	0,000	0,020
~ atraktivita	-0,004	0,941	0,000
věk prvního sexu			
~ tmavost	0,059	0,059	0,002
~ věk	-0,016	0,000	0,015
~ nemocnost	-0,095	0,012	0,004
~ sebevědomí	-0,007	0,681	0,000
~ fyzická kondice	0,047	0,191	0,001
~ psychická kondice	-0,061	0,080	0,002
~ atraktivita	-0,218	0,000	0,025

Tab. 2 Závislosti vybraných osobnostních znaků či znaků týkajících se sexuality v obecném lineárním modelu na tmavosti vlasů, věku, nemocnosti, sebevědomí, psychické kondici, fyzické kondici a atraktivitě u žen. B = koeficient vysvětlující proměnné; η^2 = koeficient síly efektu. Signifikantní závislosti jsou vyznačeny tučně.

5.1.3 Sexuální dotazník

muži	B	p-hodnota	η^2
počet sexuálních partnerek			
~ tmavost	-0,034	0,415	0,000
~ věk	0,093	0,000	0,088
~ nemocnost	-0,064	0,247	0,000
~ fyzická kondice	0,003	0,301	0,000
~ psychická kondice	0,004	0,117	0,000
~ atraktivita	0,033	0,000	0,025
počet sexuálních partnerů 1x			
~ tmavost	-0,030	0,448	0,000
~ věk	0,063	0,000	0,048
~ nemocnost	0,248	0,000	0,004
~ fyzická kondice	-0,002	0,323	0,000
~ psychická kondice	-0,002	0,357	0,000
~ atraktivita	0,031	0,000	0,024
přitažlivost vůči mladším osobám			
~ tmavost	-0,034	0,093	0,001
~ věk	0,022	0,000	0,021
~ nemocnost	0,013	0,626	0,000
~ fyzická kondice	-0,005	0,000	0,003
~ psychická kondice	-0,002	0,126	0,000
~ atraktivita	0,003	0,035	0,001
preferenze bondáže			
~ tmavost	0,027	0,284	0,000
~ věk	-0,030	0,000	0,026
~ nemocnost	0,049	0,143	0,000
~ fyzická kondice	-0,007	0,000	0,003
~ psychická kondice	-0,003	0,072	0,001
~ atraktivita	0,003	0,063	0,001

Tab. 3 Závislosti vybraných sexuálních znaků v obecném lineárním modelu na tmavosti vlasů, věku, nemocnosti, psychické kondici, fyzické kondici a atraktivitě u mužů. B = koeficient vysvětlující proměnné; η^2 = koeficient síly efektu. Signifikantní závislosti jsou vyznačeny tučně.

ženy	B	p-hodnota	η^2
věk prvního sexu			
~ tmavost	0,122	0,078	0,001
~ věk	-0,014	0,142	0,001
~ nemocnost	-0,403	0,000	0,005
~ fyzická kondice	0,001	0,788	0,000
~ psychická kondice	0,001	0,852	0,000
~ atraktivita	-0,036	0,000	0,013
počet sexuálních partnerů			
~ tmavost	-0,071	0,027	0,001
~ věk	0,096	0,000	0,099
~ nemocnost	0,162	0,000	0,004
~ fyzická kondice	0,001	0,468	0,000
~ psychická kondice	-0,005	0,018	0,001
~ atraktivita	0,023	0,000	0,024
sexuální touha			
~ tmavost	-0,094	0,185	0,000
~ věk	-0,051	0,000	0,006
~ nemocnost	0,445	0,000	0,006
~ fyzická kondice	0,001	0,847	0,000
~ psychická kondice	-0,020	0,000	0,005
~ atraktivita	0,024	0,000	0,005
preference sadismu-masochismu			
~ tmavost	0,042	0,093	0,001
~ věk	-0,013	0,000	0,003
~ nemocnost	0,060	0,063	0,001
~ fyzická kondice	-0,005	0,001	0,003
~ psychická kondice	-0,005	0,000	0,003
~ atraktivita	0,006	0,000	0,003
vzrušení z cizího strachu			
~ tmavost	0,017	0,250	0,000
~ věk	-0,006	0,003	0,002
~ nemocnost	0,006	0,768	0,000
~ fyzická kondice	-0,004	0,000	0,003
~ psychická kondice	-0,001	0,223	0,000
~ atraktivita	0,003	0,003	0,002

Tab. 4 Závislosti vybraných znaků týkajících se sexuality v obecném lineárním modelu na tmavosti vlasů, věku, nemocnosti, psychické kondici, fyzické kondici a atraktivitě u žen. B = koeficient vysvětlující proměnné; η^2 = koeficient síly efektu. Signifikanční závislosti jsou vyznačeny tučně.

5.3 Zrzavost vlasů

5.3.1 Rh-dotazník

muži	B	p-hodnota	η^2
spolehlivost			
~ zrzavost	0,049	0,070	0,003
~ věk	0,001	0,669	0,000
~ nemocnost	0,013	0,717	0,000
~ sebevědomí	0,203	0,000	0,209
~ fyzická kondice	-0,020	0,500	0,000
~ psychická kondice	0,056	0,045	0,004
~ atraktivita	-0,022	0,437	0,001
agresivita			
~ zrzavost	0,051	0,127	0,002
~ věk	0,007	0,010	0,006
~ nemocnost	0,071	0,103	0,002
~ sebevědomí	0,008	0,588	0,000
~ fyzická kondice	0,092	0,011	0,006
~ psychická kondice	-0,062	0,075	0,003
~ atraktivita	0,153	0,000	0,017
klidnost			
~ zrzavost	-0,054	0,089	0,003
~ věk	-0,015	0,000	0,026
~ nemocnost	0,006	0,887	0,000
~ sebevědomí	0,073	0,000	0,023
~ fyzická kondice	-0,122	0,000	0,011
~ psychická kondice	0,210	0,000	0,034
~ atraktivita	0,001	0,973	0,000
inteligence			
~ zrzavost	-0,053	0,021	0,005
~ věk	-0,013	0,000	0,036
~ nemocnost	0,035	0,255	0,001
~ sebevědomí	0,218	0,000	0,288
~ fyzická kondice	-0,101	0,000	0,014
~ psychická kondice	0,084	0,001	0,010
~ atraktivita	-0,003	0,917	0,000

extraverze			
~ zrzavost	0,176	0,037	0,004
~ věk	0,000	0,985	0,000
~ nemocnost	0,059	0,597	0,000
~ sebevědomí	0,110	0,003	0,008
~ fyzická kondice	0,202	0,029	0,004
~ psychická kondice	0,573	0,000	0,036
~ atraktivita	0,209	0,017	0,005
svědomitost			
~ zrzavost	0,110	0,125	0,002
~ věk	0,021	0,001	0,010
~ nemocnost	-0,140	0,141	0,002
~ sebevědomí	0,181	0,000	0,028
~ fyzická kondice	0,259	0,001	0,010
~ psychická kondice	0,379	0,000	0,022
~ atraktivita	-0,142	0,057	0,003
otevřenost vůči zkušenosti			
~ zrzavost	0,052	0,401	0,001
~ věk	0,021	0,000	0,014
~ nemocnost	0,076	0,345	0,001
~ sebevědomí	0,204	0,000	0,047
~ fyzická kondice	0,186	0,006	0,007
~ psychická kondice	0,236	0,000	0,012
~ atraktivita	0,095	0,135	0,002
heterosexuální sexuální touha			
~ zrzavost	-0,124	0,000	0,012
~ věk	0,008	0,009	0,006
~ nemocnost	0,039	0,373	0,001
~ sebevědomí	-0,010	0,509	0,000
~ fyzická kondice	0,031	0,391	0,001
~ psychická kondice	0,097	0,006	0,007
~ atraktivita	0,018	0,601	0,000

sexuální aktivita			
~ zrzavost	0,049	0,131	0,002
~ věk	0,017	0,000	0,031
~ nemocnost	-0,020	0,648	0,000
~ sebevědomí	0,057	0,000	0,014
~ fyzická kondice	0,060	0,091	0,003
~ psychická kondice	0,126	0,000	0,012
~ atraktivita	0,314	0,000	0,074

Tab. 5 Závislosti vybraných osobnostních znaků či znaků týkajících se sexuality v obecném lineárním modelu na zrzavosti vlasů, věku, nemocnosti, sebevědomí, psychické kondici, fyzické kondici a atraktivitě u mužů. B = koeficient vysvětlující proměnné; η^2 = koeficient síly efektu. Signifikantní závislosti jsou vyznačeny tučně.

ženy	B	p-hodnota	η^2
vřelost			
~ zrzavost	0,040	0,063	0,002
~ věk	-0,006	0,007	0,004
~ nemocnost	0,027	0,292	0,001
~ sebevědomí	0,219	0,000	0,191
~ fyzická kondice	-0,056	0,020	0,003
~ psychická kondice	-0,015	0,523	0,000
~ atraktivita	0,013	0,587	0,000
kreativita			
~ zrzavost	0,042	0,064	0,002
~ věk	0,006	0,017	0,003
~ nemocnost	0,031	0,244	0,001
~ sebevědomí	0,233	0,000	0,185
~ fyzická kondice	-0,027	0,298	0,001
~ psychická kondice	0,016	0,527	0,000
~ atraktivita	0,137	0,000	0,018
intuice			
~ zrzavost	0,056	0,007	0,004
~ věk	-0,001	0,735	0,000
~ nemocnost	0,037	0,126	0,001
~ sebevědomí	0,222	0,000	0,202
~ fyzická kondice	-0,058	0,012	0,004
~ psychická kondice	0,048	0,034	0,003
~ atraktivita	0,099	0,000	0,012

intelligence			
~ zrzavost	-0,034	0,085	0,002
~ věk	-0,007	0,001	0,007
~ nemocnost	0,049	0,032	0,003
~ sebevědomí	0,204	0,000	0,196
~ fyzická kondice	-0,078	0,000	0,008
~ psychická kondice	0,146	0,000	0,029
~ atraktivita	0,125	0,000	0,021
extraverze			
~ zrzavost	0,131	0,046	0,002
~ věk	0,002	0,800	0,000
~ nemocnost	0,152	0,048	0,002
~ sebevědomí	0,127	0,000	0,008
~ fyzická kondice	0,199	0,007	0,004
~ psychická kondice	0,594	0,000	0,041
~ atraktivita	0,168	0,019	0,003
heterosexuální sexuální touha			
~ zrzavost	-0,018	0,395	0,000
~ věk	-0,010	0,000	0,012
~ nemocnost	0,004	0,864	0,000
~ sebevědomí	-0,009	0,442	0,000
~ fyzická kondice	-0,011	0,660	0,000
~ psychická kondice	0,089	0,000	0,009
~ atraktivita	0,052	0,028	0,003
počet sexuálních partnerů			
~ zrzavost	0,055	0,024	0,003
~ věk	0,031	0,000	0,088
~ nemocnost	0,065	0,024	0,003
~ sebevědomí	0,006	0,641	0,000
~ fyzická kondice	-0,003	0,922	0,000
~ psychická kondice	-0,002	0,944	0,000
~ atraktivita	0,192	0,000	0,033

Tab. 6 Závislosti vybraných osobnostních znaků či znaků týkajících se sexuality v obecném lineárním modelu na zrzavosti vlasů, věku, nemocnosti, sebevědomí, psychické kondici, fyzické kondici a atraktivitě u žen. B = koeficient vysvětlující proměnné; η^2 = koeficient síly efektu. Signifikantní závislosti jsou vyznačeny tučně.

5.3.3 Sexuální dotazník

muži	B	p-hodnota	η^2
IQ			
~ zrzavost	0,300	0,191	0,000
~ věk	0,049	0,009	0,001
~ nemocnost	-0,516	0,032	0,001
~ fyzická kondice	-0,006	0,622	0,000
~ psychická kondice	0,049	0,000	0,004
~ atraktivita	0,001	0,915	0,000
dominance			
~ zrzavost	0,294	0,045	0,001
~ věk	-0,131	0,000	0,020
~ nemocnost	0,485	0,002	0,002
~ fyzická kondice	-0,011	0,152	0,000
~ psychická kondice	0,036	0,000	0,004
~ atraktivita	0,069	0,000	0,012
bisexualita			
~ zrzavost	0,032	0,265	0,000
~ věk	-0,010	0,000	0,004
~ nemocnost	0,119	0,000	0,003
~ fyzická kondice	-0,004	0,003	0,002
~ psychická kondice	-0,003	0,009	0,001
~ atraktivita	0,002	0,122	0,000
homosexualita			
~ zrzavost	0,028	0,331	0,000
~ věk	-0,013	0,000	0,006
~ nemocnost	0,235	0,000	0,011
~ fyzická kondice	-0,004	0,012	0,001
~ psychická kondice	-0,005	0,000	0,003
~ atraktivita	0,002	0,113	0,000
semiasexualita			
~ zrzavost	0,057	0,005	0,002
~ věk	-0,010	0,000	0,008
~ nemocnost	0,026	0,213	0,000
~ fyzická kondice	0,000	0,741	0,000
~ psychická kondice	-0,003	0,001	0,002
~ atraktivita	-0,003	0,003	0,002

asexualita			
~ zrzavost	0,004	0,646	0,000
~ věk	-0,002	0,004	0,002
~ nemocnost	-0,002	0,802	0,000
~ fyzická kondice	-3,099E-005	0,942	0,000
~ psychická kondice	-0,002	0,000	0,006
~ atraktivita	-0,002	0,000	0,003
počet sexuálních partnerů 1x			
~ zrzavost	-0,045	0,283	0,000
~ věk	0,056	0,000	0,055
~ nemocnost	0,225	0,000	0,005
~ fyzická kondice	-0,002	0,388	0,000
~ psychická kondice	-0,001	0,458	0,000
~ atraktivita	0,026	0,000	0,027
přitažlivost vůči starším osobám			
~ zrzavost	-0,002	0,935	0,000
~ věk	-0,025	0,000	0,040
~ nemocnost	0,101	0,000	0,004
~ fyzická kondice	0,000	0,820	0,000
~ psychická kondice	-7,421E-005	0,940	0,000
~ atraktivita	0,001	0,359	0,000
sexuální touha			
~ zrzavost	0,093	0,321	0,000
~ věk	-0,050	0,000	0,009
~ nemocnost	0,148	0,126	0,000
~ fyzická kondice	0,007	0,107	0,000
~ psychická kondice	-0,025	0,000	0,006
~ atraktivita	0,031	0,000	0,007
preference sadismu-masochismu			
~ zrzavost	0,053	0,051	0,001
~ věk	-0,014	0,000	0,008
~ nemocnost	0,051	0,074	0,001
~ fyzická kondice	-0,006	0,000	0,004
~ psychická kondice	-0,002	0,072	0,001
~ atraktivita	0,003	0,029	0,001
preference bondáže			
~ zrzavost	0,087	0,008	0,001
~ věk	-0,030	0,000	0,026
~ nemocnost	0,064	0,062	0,001
~ fyzická kondice	-0,007	0,000	0,003
~ psychická kondice	-0,003	0,097	0,001
~ atraktivita	0,003	0,048	0,001

vzrušení z násilí			
~ zrzavost	0,035	0,113	0,000
~ věk	-0,012	0,000	0,010
~ nemocnost	0,046	0,044	0,001
~ fyzická kondice	-0,003	0,017	0,001
~ psychická kondice	-0,003	0,007	0,001
~ atraktivita	0,001	0,426	0,000
vzrušení z vlastního strachu			
~ zrzavost	0,028	0,070	0,001
~ věk	-0,011	0,000	0,016
~ nemocnost	0,017	0,288	0,000
~ fyzická kondice	0,000	0,590	0,000
~ psychická kondice	-0,001	0,041	0,001
~ atraktivita	0,000	0,645	0,000
vzrušení z cizího strachu			
~ zrzavost	0,034	0,090	0,001
~ věk	-0,013	0,000	0,014
~ nemocnost	0,014	0,511	0,000
~ fyzická kondice	-0,004	0,000	0,003
~ psychická kondice	-0,002	0,015	0,001
~ atraktivita	0,000	0,702	0,000
vzrušení z vlastního nebezpečí			
~ zrzavost	0,052	0,004	0,002
~ věk	-0,015	0,000	0,021
~ nemocnost	0,027	0,142	0,000
~ fyzická kondice	0,001	0,286	0,000
~ psychická kondice	-0,001	0,087	0,001
~ atraktivita	0,001	0,175	0,000
vzrušení z cizího nebezpečí			
~ zrzavost	0,045	0,022	0,001
~ věk	-0,013	0,000	0,012
~ nemocnost	0,030	0,150	0,000
~ fyzická kondice	-0,002	0,027	0,001
~ psychická kondice	-0,001	0,217	0,000
~ atraktivita	0,001	0,260	0,000
vzrušení z vlastní bolesti			
~ zrzavost	0,025	0,198	0,000
~ věk	-0,014	0,000	0,016
~ nemocnost	0,059	0,004	0,002
~ fyzická kondice	-0,001	0,249	0,000
~ psychická kondice	-0,003	0,001	0,002
~ atraktivita	0,002	0,022	0,001

vzrušení z cizí bolesti			
~ zrzavost	0,030	0,178	0,000
~ věk	-0,014	0,000	0,013
~ nemocnost	0,041	0,074	0,001
~ fyzická kondice	-0,005	0,000	0,003
~ psychická kondice	-0,003	0,001	0,002
~ atraktivita	0,002	0,148	0,000
vzrušení z vlastní bezmoci			
~ zrzavost	0,069	0,005	0,001
~ věk	-0,025	0,000	0,031
~ nemocnost	0,046	0,074	0,001
~ fyzická kondice	-0,002	0,091	0,001
~ psychická kondice	-0,001	0,324	0,000
~ atraktivita	-4,678E-005	0,971	0,000
vzrušení z cizí bezmoci			
~ zrzavost	0,063	0,017	0,001
~ věk	-0,025	0,000	0,027
~ nemocnost	0,015	0,588	0,000
~ fyzická kondice	-0,005	0,000	0,003
~ psychická kondice	-0,002	0,077	0,001
~ atraktivita	0,003	0,030	0,001
vzrušení z vlastního ponížení			
~ zrzavost	0,030	0,133	0,000
~ věk	-0,010	0,000	0,008
~ nemocnost	0,030	0,146	0,000
~ fyzická kondice	-0,002	0,129	0,000
~ psychická kondice	-0,003	0,008	0,001
~ atraktivita	4,143E-006	0,997	0,000
vzrušení z cizího ponížení			
~ zrzavost	0,034	0,163	0,000
~ věk	-0,012	0,000	0,007
~ nemocnost	0,015	0,553	0,000
~ fyzická kondice	-0,005	0,000	0,003
~ psychická kondice	-0,003	0,005	0,001
~ atraktivita	0,002	0,236	0,000

Tab. 7 Závislosti vybraných osobnostních znaků či znaků týkajících se sexuality v obecném lineárním modelu na zrzavosti vlasů, věku, nemocnosti, psychické kondici, fyzické kondici a atraktivitě u mužů. B = koeficient vysvětlující proměnné; η^2 = koeficient síly efektu. Signifikantní závislosti jsou vyznačeny tučně.

muži	B	p-hodnota	η^2
IQ			
~ zrzavost		0,156	0,002
~ věk	0,051	0,006	0,002
~ nemocnost	-0,513	0,033	0,001
~ fyzická kondice	-0,006	0,616	0,000
~ psychická kondice	0,049	0,000	0,004
~ atraktivita	0,001	0,949	0,000
dominance			
~ zrzavost		0,060	0,002
~ věk	-0,132	0,000	0,020
~ nemocnost	0,482	0,002	0,002
~ fyzická kondice	-0,011	0,148	0,000
~ psychická kondice	0,036	0,000	0,004
~ atraktivita	0,069	0,000	0,012
bisexualita			
~ zrzavost		0,730	0,001
~ věk	-0,010	0,000	0,004
~ nemocnost	0,118	0,000	0,003
~ fyzická kondice	-0,004	0,003	0,002
~ psychická kondice	-0,003	0,009	0,001
~ atraktivita	0,002	0,120	0,000
homosexualita			
~ zrzavost		0,393	0,001
~ věk	-0,013	0,000	0,006
~ nemocnost	0,236	0,000	0,011
~ fyzická kondice	-0,004	0,012	0,001
~ psychická kondice	-0,005	0,000	0,003
~ atraktivita	0,002	0,111	0,000
semiaseexualita			
~ zrzavost		0,021	0,002
~ věk	-0,010	0,000	0,007
~ nemocnost	0,026	0,207	0,000
~ fyzická kondice	0,000	0,728	0,000
~ psychická kondice	-0,003	0,001	0,002
~ atraktivita	-0,003	0,004	0,002

asexualita			
~ zrzavost		0,442	0,001
~ věk	-0,002	0,005	0,001
~ nemocnost	-0,002	0,788	0,000
~ fyzická kondice	-4,00E-05	0,925	0,000
~ psychická kondice	-0,002	0,000	0,005
~ atraktivita	-0,002	0,000	0,003
počet sexuálních partnerů 1x			
~ zrzavost		0,676	0,001
~ věk	0,056	0,000	0,055
~ nemocnost	0,226	0,000	0,005
~ fyzická kondice	-0,002	0,381	0,000
~ psychická kondice	-0,001	0,458	0,000
~ atraktivita	0,026	0,000	0,027
přitažlivost vůči starším osobám			
~ zrzavost		0,192	0,001
~ věk	-0,025	0,000	0,040
~ nemocnost	0,103	0,000	0,004
~ fyzická kondice	0,000	0,814	0,000
~ psychická kondice	-5,72E-05	0,954	0,000
~ atraktivita	0,001	0,367	0,000
sexuální touha			
~ zrzavost		0,105	0,002
~ věk	-0,049	0,000	0,008
~ nemocnost	0,150	0,120	0,000
~ fyzická kondice	0,007	0,116	0,000
~ psychická kondice	-0,025	0,000	0,006
~ atraktivita	0,031	0,000	0,007
preference sadismu-masochismu			
~ zrzavost		0,035	0,002
~ věk	-0,014	0,000	0,008
~ nemocnost	0,050	0,079	0,001
~ fyzická kondice	-0,006	0,000	0,004
~ psychická kondice	-0,002	0,074	0,001
~ atraktivita	0,003	0,030	0,001
preference bondáže			
~ zrzavost		0,030	0,002
~ věk	-0,029	0,000	0,025
~ nemocnost	0,063	0,063	0,001
~ fyzická kondice	-0,007	0,000	0,004
~ psychická kondice	-0,002	0,103	0,001
~ atraktivita	0,003	0,048	0,001

vzrušení z násilí			
~ zrzavost		0,043	0,002
~ věk	-0,012	0,000	0,009
~ nemocnost	0,048	0,036	0,001
~ fyzická kondice	-0,003	0,016	0,001
~ psychická kondice	-0,003	0,007	0,001
~ atraktivita	0,001	0,422	0,000
vzrušení z vlastního strachu			
~ zrzavost		0,015	0,003
~ věk	-0,011	0,000	0,016
~ nemocnost	0,018	0,249	0,000
~ fyzická kondice	0,000	0,561	0,000
~ psychická kondice	-0,001	0,045	0,001
~ atraktivita	0,000	0,668	0,000
vzrušení z cizího strachu			
~ zrzavost		0,060	0,002
~ věk	-0,013	0,000	0,013
~ nemocnost	0,013	0,531	0,000
~ fyzická kondice	-0,004	0,000	0,003
~ psychická kondice	-0,002	0,017	0,001
~ atraktivita	0,000	0,686	0,000
vzrušení z vlastního nebezpečí			
~ zrzavost		0,002	0,004
~ věk	-0,015	0,000	0,020
~ nemocnost	0,028	0,125	0,000
~ fyzická kondice	0,001	0,305	0,000
~ psychická kondice	-0,001	0,092	0,001
~ atraktivita	0,001	0,167	0,000
vzrušení z cizího nebezpečí			
~ zrzavost		0,012	0,003
~ věk	-0,013	0,000	0,012
~ nemocnost	0,029	0,164	0,000
~ fyzická kondice	-0,002	0,025	0,001
~ psychická kondice	-0,001	0,216	0,000
~ atraktivita	0,001	0,259	0,000
vzrušení z vlastní bolesti			
~ zrzavost		0,122	0,002
~ věk	-0,014	0,000	0,016
~ nemocnost	0,060	0,003	0,002
~ fyzická kondice	-0,001	0,241	0,000
~ psychická kondice	-0,003	0,001	0,002
~ atraktivita	0,002	0,021	0,001

vzrušení z cizí bolesti			
~ zrzavost		0,210	0,001
~ věk	-0,014	0,000	0,013
~ nemocnost	0,041	0,079	0,001
~ fyzická kondice	-0,005	0,000	0,003
~ psychická kondice	-0,003	0,002	0,002
~ atraktivita	0,002	0,148	0,000
vzrušení z vlastní bezmoci			
~ zrzavost		0,002	0,004
~ věk	-0,025	0,000	0,031
~ nemocnost	0,049	0,056	0,001
~ fyzická kondice	-0,002	0,086	0,001
~ psychická kondice	-0,001	0,343	0,000
~ atraktivita	-3,68E-05	0,977	0,000
vzrušení z cizí bezmoci			
~ zrzavost		0,011	0,003
~ věk	-0,025	0,000	0,027
~ nemocnost	0,016	0,556	0,000
~ fyzická kondice	-0,005	0,000	0,003
~ psychická kondice	-0,002	0,082	0,001
~ atraktivita	0,003	0,028	0,001
vzrušení z vlastního ponížení			
~ zrzavost		0,073	0,002
~ věk	-0,011	0,000	0,008
~ nemocnost	0,032	0,125	0,000
~ fyzická kondice	-0,002	0,127	0,000
~ psychická kondice	-0,003	0,007	0,001
~ atraktivita	8,96E-06	0,993	0,000
vzrušení z cizího ponížení			
~ zrzavost		0,154	0,002
~ věk	-0,012	0,000	0,007
~ nemocnost	0,015	0,550	0,000
~ fyzická kondice	-0,005	0,000	0,003
~ psychická kondice	-0,003	0,005	0,001
~ atraktivita	0,002	0,234	0,000

Tab. 8 Závislosti vybraných osobnostních znaků či znaků týkajících se sexuality v obecném lineárním modelu na zrzavosti vlasů, jež působí jako faktor, na věku, nemocnosti, psychické kondici, fyzické kondici a atraktivitě u mužů. B = koeficient vysvětlující proměnné; η^2 = koeficient síly efektu. Signifikantní závislosti jsou vyznačeny tučně.

ženy	B	p-hodnota	η^2
IQ			
~ zrzavost	0,638	0,003	0,003
~ věk	0,085	0,004	0,003
~ nemocnost	0,368	0,177	0,001
~ fyzická kondice	-0,006	0,645	0,000
~ psychická kondice	0,027	0,032	0,001
~ atraktivita	0,025	0,095	0,001
dominance			
~ zrzavost	0,622	0,000	0,005
~ věk	-0,175	0,000	0,020
~ nemocnost	0,677	0,000	0,004
~ fyzická kondice	-0,028	0,000	0,003
~ psychická kondice	0,003	0,645	0,000
~ atraktivita	0,088	0,000	0,020
bisexualita			
~ zrzavost	0,145	0,000	0,008
~ věk	-0,020	0,000	0,007
~ nemocnost	0,003	0,924	0,000
~ fyzická kondice	-0,001	0,597	0,000
~ psychická kondice	-0,009	0,000	0,009
~ atraktivita	0,003	0,142	0,001
homosexualita			
~ zrzavost	0,000	0,983	0,000
~ věk	-0,009	0,000	0,003
~ nemocnost	-0,017	0,471	0,000
~ fyzická kondice	0,001	0,384	0,000
~ psychická kondice	-0,003	0,004	0,002
~ atraktivita	-0,003	0,023	0,001
semiaseexualita			
~ zrzavost	0,012	0,477	0,000
~ věk	-0,006	0,016	0,001
~ nemocnost	-0,056	0,009	0,002
~ fyzická kondice	-0,001	0,518	0,000
~ psychická kondice	-0,003	0,007	0,002
~ atraktivita	-0,007	0,000	0,008

asexualita			
~ zrzavost	0,005	0,649	0,000
~ věk	0,001	0,344	0,000
~ nemocnost	-0,015	0,239	0,000
~ fyzická kondice	-4,364E-005	0,946	0,000
~ psychická kondice	-0,002	0,000	0,004
~ atraktivita	-0,004	0,000	0,009
sexuální touha			
~ zrzavost	0,206	0,005	0,002
~ věk	-0,053	0,000	0,006
~ nemocnost	0,441	0,000	0,006
~ fyzická kondice	0,001	0,809	0,000
~ psychická kondice	-0,021	0,000	0,006
~ atraktivita	0,023	0,000	0,005
preference sadismu-masochismu			
~ zrzavost	0,064	0,014	0,002
~ věk	-0,012	0,001	0,003
~ nemocnost	0,054	0,099	0,001
~ fyzická kondice	-0,006	0,001	0,003
~ psychická kondice	-0,005	0,001	0,003
~ atraktivita	0,006	0,000	0,003
preference bondáže			
~ zrzavost	0,095	0,001	0,003
~ věk	-0,026	0,000	0,009
~ nemocnost	0,048	0,194	0,000
~ fyzická kondice	-0,010	0,000	0,007
~ psychická kondice	-0,003	0,110	0,001
~ atraktivita	0,008	0,000	0,004
vzrušení z násilí			
~ zrzavost	0,095	0,000	0,005
~ věk	-0,022	0,000	0,012
~ nemocnost	0,007	0,805	0,000
~ fyzická kondice	-0,003	0,024	0,001
~ psychická kondice	-0,005	0,000	0,004
~ atraktivita	0,005	0,001	0,003
vzrušení z vlastního strachu			
~ zrzavost	0,072	0,000	0,003
~ věk	-0,015	0,000	0,007
~ nemocnost	0,044	0,075	0,001
~ fyzická kondice	-0,001	0,430	0,000
~ psychická kondice	-0,003	0,017	0,001
~ atraktivita	0,003	0,015	0,001

vzrušení z cizího strachu			
~ zrzavost	0,080	0,000	0,006
~ věk	-0,005	0,026	0,001
~ nemocnost	0,004	0,829	0,000
~ fyzická kondice	-0,004	0,000	0,003
~ psychická kondice	-0,001	0,243	0,000
~ atraktivita	0,003	0,005	0,002
vzrušení z vlastního nebezpečí			
~ zrzavost	0,087	0,000	0,004
~ věk	-0,021	0,000	0,012
~ nemocnost	0,032	0,233	0,000
~ fyzická kondice	-0,001	0,282	0,000
~ psychická kondice	-0,003	0,016	0,001
~ atraktivita	0,003	0,031	0,001
vzrušení z cizího nebezpečí			
~ zrzavost	0,082	0,000	0,006
~ věk	-0,005	0,039	0,001
~ nemocnost	0,001	0,976	0,000
~ fyzická kondice	-0,003	0,001	0,003
~ psychická kondice	-0,001	0,359	0,000
~ atraktivita	0,003	0,003	0,002
vzrušení z vlastní bolesti			
~ zrzavost	0,073	0,001	0,003
~ věk	-0,023	0,000	0,013
~ nemocnost	0,069	0,011	0,002
~ fyzická kondice	-0,001	0,371	0,000
~ psychická kondice	-0,005	0,000	0,003
~ atraktivita	0,005	0,002	0,002
vzrušení z cizí bolesti			
~ zrzavost	0,088	0,000	0,006
~ věk	-0,009	0,000	0,003
~ nemocnost	0,024	0,276	0,000
~ fyzická kondice	-0,004	0,000	0,003
~ psychická kondice	-0,001	0,153	0,000
~ atraktivita	0,004	0,003	0,002
vzrušení z vlastní bezmoci			
~ zrzavost	0,043	0,040	0,001
~ věk	-0,006	0,050	0,001
~ nemocnost	0,014	0,602	0,000
~ fyzická kondice	-0,003	0,012	0,002
~ psychická kondice	-0,003	0,011	0,002
~ atraktivita	0,003	0,023	0,001

vzrušení z cizí bezmoci			
~ zrzavost	0,052	0,003	0,002
~ věk	0,001	0,683	0,000
~ nemocnost	0,014	0,519	0,000
~ fyzická kondice	-0,004	0,000	0,003
~ psychická kondice	-0,002	0,120	0,001
~ atraktivita	0,004	0,001	0,003
vzrušení z vlastního ponížení			
~ zrzavost	0,061	0,013	0,001
~ věk	-0,034	0,000	0,022
~ nemocnost	0,031	0,317	0,000
~ fyzická kondice	-0,004	0,015	0,001
~ psychická kondice	-0,003	0,048	0,001
~ atraktivita	0,006	0,000	0,003
vzrušení z cizího ponížení			
~ zrzavost	0,087	0,000	0,004
~ věk	-0,014	0,000	0,006
~ nemocnost	0,028	0,277	0,000
~ fyzická kondice	-0,006	0,000	0,006
~ psychická kondice	-0,002	0,124	0,001
~ atraktivita	0,007	0,000	0,006

Tab. 9 Závislosti vybraných osobnostních znaků či znaků týkajících se sexuality v obecném lineárním modelu na zrzavosti vlasů, věku, nemocnosti, psychické kondici, fyzické kondici a atraktivitě u žen. B = koeficient vysvětlující proměnné; η^2 = koeficient síly efektu. Signifikantní závislosti jsou vyznačeny tučně.

5.5 Kudrnatost vlasů

5.5.1 Rh-dotazník

muži	B	p-hodnota	η^2
kreativita			
~ kudrnatost	0,065	0,005	0,007
~ věk	0,009	0,000	0,013
~ nemocnost	0,081	0,025	0,004
~ sebevědomí	0,208	0,000	0,204
~ fyzická kondice	-0,039	0,188	0,001
~ psychická kondice	0,074	0,010	0,006
~ atraktivita	0,107	0,000	0,012
svědomitost			
~ kudrnatost	-0,078	0,201	0,001
~ věk	0,023	0,000	0,012
~ nemocnost	-0,143	0,127	0,002
~ sebevědomí	0,184	0,000	0,029
~ fyzická kondice	0,259	0,001	0,010
~ psychická kondice	0,386	0,000	0,023
~ atraktivita	-0,146	0,048	0,003
homosexuální sexuální touha			
~ kudrnatost	0,052	0,100	0,002
~ věk	-0,012	0,000	0,014
~ nemocnost	0,022	0,654	0,000
~ sebevědomí	0,033	0,048	0,003
~ fyzická kondice	-0,015	0,721	0,000
~ psychická kondice	-0,104	0,007	0,006
~ atraktivita	0,004	0,908	0,000

Tab. 10 Závislosti vybraných osobnostních znaků či znaků týkajících se sexuality v obecném lineárním modelu na kudrnatosti vlasů, věku, nemocnosti, sebevědomí, psychické kondici, fyzické kondici a atraktivitě u mužů. B = koeficient vysvětlující proměnné; η^2 = koeficient síly efektu. Signifikantní závislosti jsou vyznačeny tučně.

ženy	B	p-hodnota	η^2
vřelost			
~ kudrnatost	0,006	0,763	0,000
~ věk	-0,005	0,013	0,004
~ nemocnost	0,024	0,343	0,001
~ sebevědomí	0,218	0,000	0,186
~ fyzická kondice	-0,063	0,008	0,004
~ psychická kondice	-0,012	0,617	0,000
~ atraktivita	0,028	0,221	0,001
kreativita			
~ kudrnatost	0,036	0,070	0,002
~ věk	0,006	0,010	0,004
~ nemocnost	0,027	0,322	0,001
~ sebevědomí	0,231	0,000	0,180
~ fyzická kondice	-0,026	0,312	0,001
~ psychická kondice	0,021	0,388	0,000
~ atraktivita	0,136	0,000	0,018
odvaha			
~ kudrnatost	0,035	0,074	0,002
~ věk	0,003	0,135	0,001
~ nemocnost	-0,039	0,128	0,001
~ sebevědomí	0,167	0,000	0,110
~ fyzická kondice	0,080	0,001	0,006
~ psychická kondice	0,153	0,000	0,024
~ atraktivita	0,258	0,000	0,066
intuice			
~ kudrnatost	0,015	0,400	0,000
~ věk	0,001	0,631	0,000
~ nemocnost	0,030	0,216	0,001
~ sebevědomí	0,221	0,000	0,198
~ fyzická kondice	-0,058	0,012	0,004
~ psychická kondice	0,048	0,032	0,003
~ atraktivita	0,104	0,000	0,013
inteligence			
~ kudrnatost	0,025	0,143	0,001
~ věk	-0,008	0,000	0,010
~ nemocnost	0,044	0,054	0,002
~ sebevědomí	0,203	0,000	0,193
~ fyzická kondice	-0,081	0,000	0,008
~ psychická kondice	0,145	0,000	0,028
~ atraktivita	0,128	0,000	0,022

extraverze			
~ kudrnatost	0,216	0,000	0,009
~ věk	0,006	0,322	0,001
~ nemocnost	0,106	0,163	0,001
~ sebevědomí	0,114	0,001	0,007
~ fyzická kondice	0,195	0,007	0,004
~ psychická kondice	0,593	0,000	0,041
~ atraktivita	0,167	0,018	0,003
otevřenost vůči zkušenosti			
~ kudrnatost	0,070	0,099	0,002
~ věk	0,012	0,013	0,004
~ nemocnost	0,067	0,244	0,001
~ sebevědomí	0,200	0,000	0,035
~ fyzická kondice	0,179	0,001	0,007
~ psychická kondice	0,297	0,000	0,019
~ atraktivita	-0,016	0,759	0,000

Tab. 11 Závislosti vybraných osobnostních znaků v obecném lineárním modelu na kudrnatosti vlasů, věku, nemocnosti, sebevědomí, psychické kondici, fyzické kondici a atraktivitě u žen. B = koeficient vysvětlující proměnné; η^2 = koeficient síly efektu. Signifikanční závislosti jsou vyznačeny tučně.

5.5.2 Sexuální dotazník

muži	B	p-hodnota	η^2
IQ			
~ kudrnatost	0,179	0,247	0,000
~ věk	0,041	0,024	0,001
~ nemocnost	-0,505	0,035	0,001
~ fyzická kondice	-0,006	0,592	0,000
~ psychická kondice	0,049	0,000	0,004
~ atraktivita	0,005	0,711	0,000
bisexualita			
~ kudrnatost	0,017	0,366	0,000
~ věk	-0,010	0,000	0,004
~ nemocnost	0,110	0,000	0,003
~ fyzická kondice	-0,004	0,003	0,002
~ psychická kondice	-0,003	0,013	0,001
~ atraktivita	0,002	0,135	0,000

semiasexualita			
~ zrzavost	0,031	0,018	0,001
~ věk	-0,010	0,000	0,008
~ nemocnost	0,022	0,281	0,000
~ fyzická kondice	0,000	0,700	0,000
~ psychická kondice	-0,003	0,001	0,002
~ atraktivita	-0,003	0,003	0,002
přitažlivost vůči mladším osobám			
~ kudrnatost	-0,024	0,169	0,000
~ věk	0,021	0,000	0,020
~ nemocnost	0,012	0,653	0,000
~ fyzická kondice	-0,005	0,000	0,003
~ psychická kondice	-0,002	0,081	0,001
~ atraktivita	0,003	0,039	0,001
preference sadismu-masochismu			
~ kudrnatost	0,022	0,218	0,000
~ věk	-0,013	0,000	0,007
~ nemocnost	0,041	0,149	0,000
~ fyzická kondice	-0,006	0,000	0,004
~ psychická kondice	-0,002	0,050	0,001
~ atraktivita	0,003	0,053	0,001
preference bondáže			
~ kudrnatost	0,027	0,199	0,000
~ věk	-0,030	0,000	0,026
~ nemocnost	0,052	0,125	0,000
~ fyzická kondice	-0,007	0,000	0,003
~ psychická kondice	-0,003	0,097	0,001
~ atraktivita	0,003	0,070	0,001
vzrušení z násilí			
~ kudrnatost	0,016	0,269	0,000
~ věk	-0,013	0,000	0,010
~ nemocnost	0,042	0,064	0,001
~ fyzická kondice	-0,002	0,033	0,001
~ psychická kondice	-0,003	0,003	0,002
~ atraktivita	0,001	0,595	0,000
vzrušení z vlastního strachu			
~ kudrnatost	0,021	0,032	0,001
~ věk	-0,011	0,000	0,017
~ nemocnost	0,016	0,300	0,000
~ fyzická kondice	0,000	0,667	0,000
~ psychická kondice	-0,001	0,041	0,001
~ atraktivita	0,000	0,633	0,000

vzrušení z cizího strachu			
~ kudrnatost	0,036	0,006	0,001
~ věk	-0,013	0,000	0,014
~ nemocnost	0,008	0,690	0,000
~ fyzická kondice	-0,004	0,000	0,002
~ psychická kondice	-0,002	0,013	0,001
~ atraktivita	0,000	0,723	0,000
vzrušení z vlastního nebezpečí			
~ kudrnatost	0,040	0,001	0,002
~ věk	-0,015	0,000	0,021
~ nemocnost	0,026	0,150	0,000
~ fyzická kondice	0,001	0,224	0,000
~ psychická kondice	-0,001	0,080	0,001
~ atraktivita	0,001	0,231	0,000
vzrušení z cizího nebezpečí			
~ kudrnatost	0,037	0,005	0,001
~ věk	-0,012	0,000	0,012
~ nemocnost	0,024	0,238	0,000
~ fyzická kondice	-0,002	0,043	0,001
~ psychická kondice	-0,001	0,223	0,000
~ atraktivita	0,001	0,307	0,000
vzrušení z vlastní bolesti			
~ kudrnatost	0,028	0,032	0,001
~ věk	-0,014	0,000	0,015
~ nemocnost	0,058	0,004	0,002
~ fyzická kondice	-0,001	0,345	0,000
~ psychická kondice	-0,003	0,000	0,002
~ atraktivita	0,002	0,028	0,001
vzrušení z cizí bolesti			
~ kudrnatost	0,032	0,031	0,001
~ věk	-0,014	0,000	0,012
~ nemocnost	0,035	0,124	0,000
~ fyzická kondice	-0,004	0,000	0,003
~ psychická kondice	-0,003	0,001	0,002
~ atraktivita	0,002	0,158	0,000
vzrušení z vlastní bezmoci			
~ kudrnatost	0,021	0,186	0,000
~ věk	-0,026	0,000	0,033
~ nemocnost	0,042	0,093	0,001
~ fyzická kondice	-0,002	0,154	0,000
~ psychická kondice	-0,001	0,212	0,000
~ atraktivita	0,000	0,770	0,000

vzrušení z cizí bezmoci			
~ kudrnatost	0,037	0,034	0,001
~ věk	-0,026	0,000	0,028
~ nemocnost	0,008	0,767	0,000
~ fyzická kondice	-0,005	0,000	0,002
~ psychická kondice	-0,002	0,076	0,001
~ atraktivita	0,003	0,054	0,001
vzrušení z vlastního ponížení			
~ kudrnatost	0,018	0,172	0,000
~ věk	-0,011	0,000	0,009
~ nemocnost	0,030	0,154	0,000
~ fyzická kondice	-0,001	0,180	0,000
~ psychická kondice	-0,003	0,003	0,002
~ atraktivita	0,000	0,918	0,000
vzrušení z cizího ponížení			
~ kudrnatost	0,022	0,161	0,000
~ věk	-0,012	0,000	0,007
~ nemocnost	0,010	0,699	0,000
~ fyzická kondice	-0,004	0,000	0,003
~ psychická kondice	-0,003	0,004	0,002
~ atraktivita	0,001	0,299	0,000

Tab. 12 Závislosti vybraných osobnostních znaků či znaků týkajících se sexuality v obecném lineárním modelu na kudrnatosti vlasů, věku, nemocnosti, psychické kondici, fyzické kondici a atraktivitě u mužů. B = koeficient vysvětlující proměnné; η^2 = koeficient síly efektu. Signifikantní závislosti jsou vyznačeny tučně.

ženy	B	p-hodnota	η^2
dominance			
~ kudrnatost	0,173	0,104	0,001
~ věk	-0,177	0,000	0,022
~ nemocnost	0,646	0,000	0,003
~ fyzická kondice	-0,027	0,000	0,002
~ psychická kondice	0,003	0,713	0,000
~ atraktivita	0,089	0,000	0,020
přitažlivost vůči starším osobám			
~ kudrnatost	0,036	0,047	0,001
~ věk	-0,036	0,000	0,034
~ nemocnost	0,041	0,121	0,001
~ fyzická kondice	0,000	0,740	0,000
~ psychická kondice	-0,003	0,019	0,001
~ atraktivita	-0,002	0,146	0,000

sexuální touha			
~ kudrnatost	0,155	0,012	0,002
~ věk	-0,050	0,000	0,006
~ nemocnost	0,436	0,000	0,006
~ fyzická kondice	0,000	0,919	0,000
~ psychická kondice	-0,020	0,000	0,005
~ atraktivita	0,024	0,000	0,005
vzrušení z násilí			
~ kudrnatost	0,060	0,001	0,003
~ věk	-0,022	0,000	0,013
~ nemocnost	0,007	0,797	0,000
~ fyzická kondice	-0,003	0,018	0,001
~ psychická kondice	-0,005	0,000	0,004
~ atraktivita	0,005	0,001	0,003
vzrušení z vlastního strachu			
~ kudrnatost	0,040	0,014	0,001
~ věk	-0,016	0,000	0,009
~ nemocnost	0,040	0,101	0,001
~ fyzická kondice	-0,001	0,407	0,000
~ psychická kondice	-0,003	0,010	0,002
~ atraktivita	0,003	0,009	0,002
vzrušení z cizího strachu			
~ kudrnatost	0,019	0,136	0,001
~ věk	-0,006	0,007	0,002
~ nemocnost	0,005	0,796	0,000
~ fyzická kondice	-0,004	0,000	0,004
~ psychická kondice	-0,001	0,226	0,000
~ atraktivita	0,003	0,003	0,002
vzrušení z vlastního nebezpečí			
~ kudrnatost	0,066	0,000	0,003
~ věk	-0,022	0,000	0,013
~ nemocnost	0,026	0,331	0,000
~ fyzická kondice	-0,001	0,284	0,000
~ psychická kondice	-0,003	0,010	0,002
~ atraktivita	0,003	0,024	0,001
vzrušení z cizího nebezpečí			
~ kudrnatost	0,028	0,038	0,001
~ věk	-0,006	0,006	0,002
~ nemocnost	-0,003	0,879	0,000
~ fyzická kondice	-0,003	0,001	0,003
~ psychická kondice	-0,001	0,304	0,000
~ atraktivita	0,003	0,003	0,002

vzrušení z vlastní bolesti			
~ kudrnatost	0,045	0,015	0,001
~ věk	-0,023	0,000	0,014
~ nemocnost	0,069	0,011	0,002
~ fyzická kondice	-0,001	0,459	0,000
~ psychická kondice	-0,005	0,000	0,004
~ atraktivita	0,005	0,002	0,002
vzrušení z cizí bolesti			
~ kudrnatost	0,017	0,252	0,000
~ věk	-0,010	0,000	0,004
~ nemocnost	0,026	0,228	0,000
~ fyzická kondice	-0,004	0,000	0,003
~ psychická kondice	-0,001	0,151	0,000
~ atraktivita	0,004	0,002	0,002
vzrušení z cizí bezmoci			
~ kudrnatost	0,022	0,135	0,001
~ věk	-9,838E-005	0,967	0,000
~ nemocnost	0,013	0,558	0,000
~ fyzická kondice	-0,004	0,000	0,003
~ psychická kondice	-0,002	0,112	0,001
~ atraktivita	0,004	0,001	0,003
vzrušení z vlastního ponížení			
~ kudrnatost	0,046	0,027	0,001
~ věk	-0,034	0,000	0,024
~ nemocnost	0,032	0,294	0,000
~ fyzická kondice	-0,004	0,019	0,001
~ psychická kondice	-0,003	0,043	0,001
~ atraktivita	0,007	0,000	0,004

Tab. 13 Závislosti vybraných osobnostních znaků či znaků týkajících se sexuality v obecném lineárním modelu na kudrnatosti vlasů, věku, nemocnosti, psychické kondici, fyzické kondici a atraktivitě u žen. B = koeficient vysvětlující proměnné; η^2 = koeficient síly efektu. Signifikantní závislosti jsou vyznačeny tučně.